

**SKUPŠČINA
SOCIALISTIČNE REPUBLIKE
SLOVENIJE**

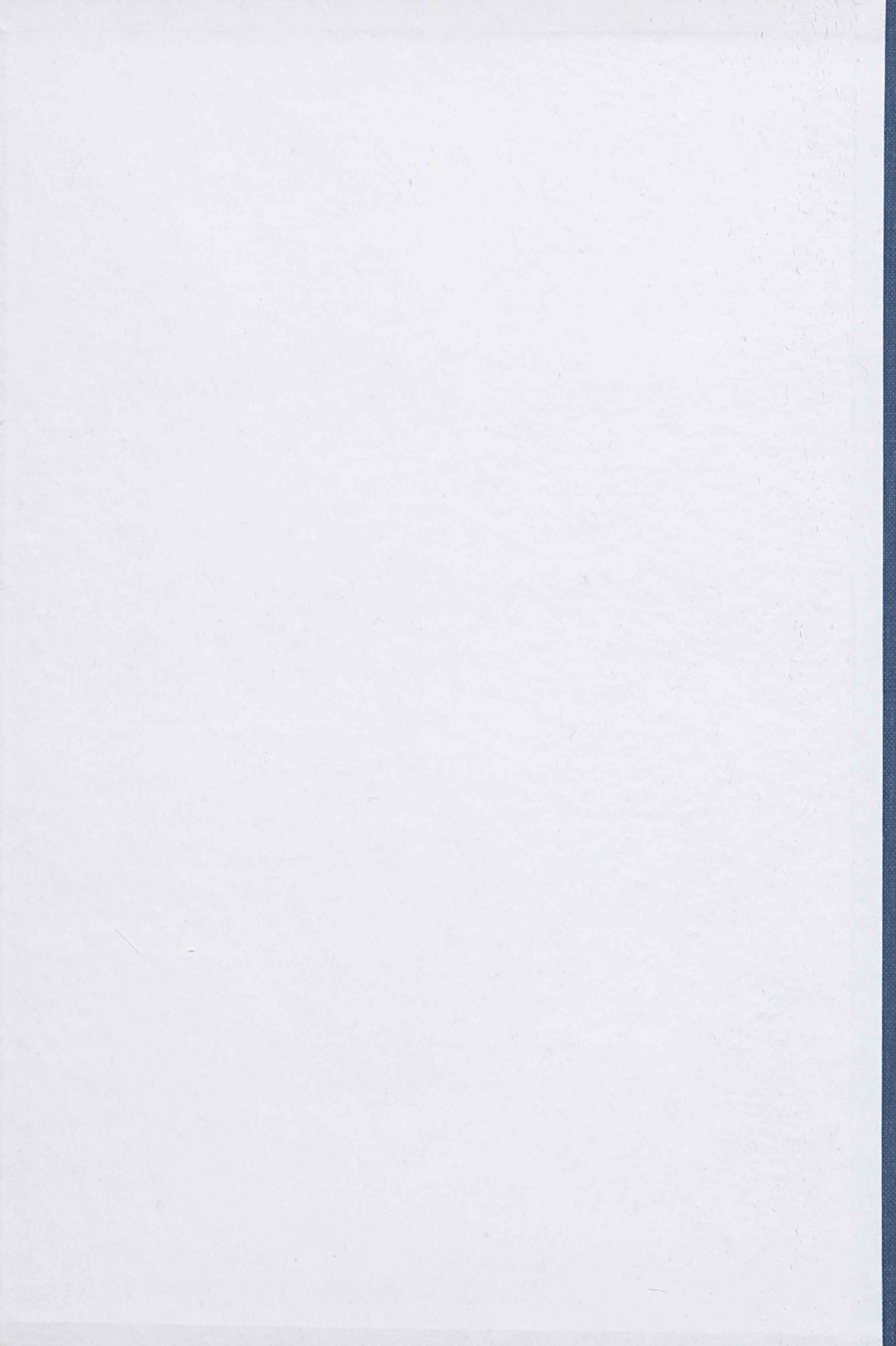
Sejni zapiski
18.knjiga (1. zvezek)

Zbor združenega dela

35.seja-20.6. 1984

36.seja-11.7. 1984

LJUBLJANA, 1984

ZBOR ZDRUŽENEGA DELA

SKUPŠČINA
SOCIALISTIČNE REPUBLIKE SLOVENIJE

Sejni zapiski
18. knjiga (1. zvezek)

Zbor združenega dela

- 35. seja, 20.6.1984
- 36. seja, 11.7.1984
- 37. seja, 25.7.1984

Zbor občin

- 35. seja, 20.6.1984
- 36. seja, 11.7.1984
- 37. seja, 25.7.1984

Družbenopolitični zbor

- 33. seja, 20.6.1984
- 34. seja, 11.7.1984
- 35. seja, 25.7.1984
- 36. seja, 27.7.1984 (str. 391)

Skupščine SIS (kot četrti zbor)

- 11. seja Skupščine Zdravstvene skupnosti Slovenije, 18.7.1984
- 10. seja Skupščine Skupnosti socialnega varstva Slovenije, 19.7.1984

Skupno zasedanje zborov

- 20.6.1984 – (str. 409)
- 11.7.1984 – (str. 418)
- 25.7.1984 – (str. 432)

Dokumentacijsko-knjižnični oddelek

Pododdelek sejnih zapiskov

Ljubljana, 2000

ZBOR ZDRUŽENEGA DELA

35. SEJA

(20. JUNIJA 1984)

Predsedoval: Martin M l i n a r , predsednik Zbora združenega dela

Začetek seje ob 9. uri.

Predsednik M a r t i n M l i n a r : Tovarišice in tovariši delegati! Pričenjam 35. sejo Zbora združenega dela Skupščine SR Slovenije, ki sem jo sklical na podlagi 93. člena poslovnika Skupščine SR Slovenije.

Na podlagi 12. člena poslovnika Zbora združenega dela bomo najprej izvolili Komisijo za verifikacijo pooblastil in imunitetna vprašanja za današnjo sejo zbora in verificirali pooblastila delegatov. Predlagam, da v Komisijo za verifikacijo pooblastil in imunitetna vprašanja izvolimo naslednje delegate: za predsednico tovarišico Marto Kadunc, za člana tovariša Martina Rakušo in tovarišico Metko Del Bello. So predlagani delegati navzoči? (Da.)

Želi o tem predlogu kdo razpravljati? (Nihče.) Če ne želi nihče, potem zaključujem razpravo in dajem predlog na glasovanje.

Kdor je za, naj prosim glasuje! (97 delegatov glasuje za.) Je kdo proti? (Nihče.) Se je kdo vzdržal? (Nihče.)

Ugotavljam, da so bili v Komisijo za verifikacijo pooblastil in imunitetna vprašanja za 35. sejo zbora izvoljeni delegati v predlaganem sestavu.

Prosim komisijo, da se sestane v avli pred dvorano, pregleda pooblastila delegatov in sestavi poročilo za zbor. Očitno je, da danes nekateri delegati z območja Štajerske kasnijo, ker so sedeži prazni. Njihova pooblastila bomo kasneje verificirali.

Na sejo zbora so k posameznim točkam dnevnega reda vabljeni predstavniki Izvršnega sveta Skupščine SR Slovenije, Republiškega sveta Zveze sindikatov Slovenije, Republiške konference Socialistične zveze delovnega ljudstva Slovenije, Gospodarske zbornice Slovenije, Narodne banke Slovenije, Službe družbenega knjigovodstva SR Slovenije - Centrala Ljubljana, Skupnosti pokojninskega in invalidskega zavarovanja v SR Sloveniji, Zdravstvene skupnosti Slovenije, Skupnosti socialnega varstva Slovenije, Kulturne skupnosti Slovenije, Izobraževalne skupnosti Slovenije, Raziskovalne skupnosti Slovenije, Zveze kmetijskih zemljiških skupnosti Slovenije, Zadrugne zveze Slovenije, Zavoda SR Slovenije za statistiko, Zveze obrtnih združenj Slovenije in Zveze združenj borcev NOV Slovenije.

Na sejo zbora so vabljeni člani delegacije Skupščine SR Slovenije v Zboru republik in pokrajin Skupščine SFRJ, delegati v Zveznem zboru Skupščine SFRJ iz SR Slovenije ter predsedniki in poročevalci odborov, komisij in skupin delegatov Skupščine SR Slovenije.

Do takrat, ko bo Komisija za verifikacijo pooblastil končala svoje delo, pa pogledjte gradiva, ki ste jih dobili na klop za današnjo sejo.

Komisija za verifikacijo pooblastil je končala s svojim delom in prosim predsednico, da poda poročilo.

M a r t a K a d u n c : Poročilo Komisije za verifikacijo pooblastil in imunitetna vprašanja Zbora združenega dela Skupščine SR Slovenije za 35. sejo ne 20.6.1984:

Zbor združenega dela šteje 150 delegatov. Za današnjo sejo je predložilo delegatska pooblastila 145 delegatov, in sicer: z gospodarskega področja 91 delegatov, s prosvetno-kulturnega področja 13 delegatov, s socialno-zdravstvenega področja 13 delegatov, s kmetijskega področja 17 delegatov, z obrtnega področja 5 delegatov, s področja državnih organov, družbenopolitičnih organizacij in ruštev 5 delegatov ter s področja oboroženih sil en delegat.

Na današnji seji niso navzoči delegati z naslednjih področij oziroma okolišev: gospodarsko področje, 1. okoliš en delegat, 9. okoliš en delegat, 27. okoliš en delegat, 32. okoliš en delegat, skupaj štirje delegati; kmetijsko področje, 1. okoliš en delegat. Skupaj je odsotnih pet delegatov.

Komisija je pregledala vsa predložena pooblastila in ugotovila, da so vsa pooblastila v skladu z zakoni in ustavo SR Slovenije, zato predlaga, da Zbor združenega dela vsa predložena pooblastila verificira.

Predsednik M a r t i n M l i n a r : Hvala lepa. Želi kdo o poročilu komisije razpravljati? (Nihče.) Če ne želi nihče, potem zaključujem razpravo in ajem poročilo na glasovanje.

Kdor je za, naj prosim glasuje! (136 delegatov glasuje za.) Je kdo proti? (Nihče.) Se je kdo vzdržal? (Nihče.)

Ugotavljam, da je zbor sprejel poročilo Komisije za verifikacijo pooblastil in imunitetna vprašanja ter s tem verificiral pooblastila delegatov za 35. sejo Zbora združenega dela.

Ugotavljam, da zbor lahko veljavno odloča, ker je na seji navzoča večina delegatov.

Za današnjo sejo zbora sem predlagal razširitev predloga dnevnega reda z zvolitvijo podpredsednika in dveh članov Izvršnega sveta Skupščine SR Slovenije in imenovanje dveh predsednikov republiških komitejev, z zaključnim računom narodne banke Jugoslavije za leto 1983 in finančnim načrtom Narodne banke Jugoslavije za leto 1984, s poročilom delegacije Skupščine SR Slovenije v Zboru republik in pokrajin Skupščine SFR Jugoslavije o poteku 30., 31. in 32. seje Zbora republik in pokrajin Skupščine SFR Jugoslavije, ki so bile 18. in 26. aprila ter 14. maja 1984.

Želi o predlaganih razširitvah kdo razpravljati? (Nihče.) Če ne želi nihče, potem zaključujem razpravo.

Predlagam, da se v skladu z 99. členom poslovnika Skupščine SR Slovenije zbor opredeli do predlaganih rešitev skupaj. Ali kdo predlaga, da se o kateri od razširitev zbor opredeli posebej? (Nihče.) Če ne želi nihče, potem bomo glasovali o razširitvah skupaj.

Kdor je za razširitve, naj prosim glasuje! (135 delegatov glasuje za.) Je kdo proti? (En delegat.) Se je kdo vzdržal? (Nihče.)

Ugotavljam, da zbor z večino glasov soglaša s predlaganimi razširitvami.

Zbor republik in pokrajin Skupščine SFR Jugoslavije je 18. tega meseca predložil Skupščini SR Slovenije predlog zakona o ratifikaciji usklajenega zapisnika o konsolidaciji dolga SFR Jugoslavije. Ker bo Zbor republik in pokrajin ta zakon obravnaval že na seji 28. junija 1984, ga je potrebno obravnavati na današnji seji. Razlogi za skrajšani postopek in za današnjo razširitev so v tem, ker so bila pogajanja za sklenitev omenjenega usklajenega zapisnika končana 22. maja 1984.

V skladu s sprejetimi obveznostmi pa je treba do konca junija letos zagotoviti zakonodajne pogoje za sklenitev dvostranskih sporazumov z vladami 15 razvitih držav. Te sporazume je treba skleniti do konca januarja 1985. Z ratifikacijo usklajenega zapisnika je treba določiti tudi zakonodajne pogoje za iz-

šitev plačil zapadlih obveznosti, ki po zapisniku niso predmet refinanciranja in reprogramiranja in jih je treba poravnati do 30. septembra 1984.

Predlog zakona je strogo zaupne narave in ste ga prejeli danes na klop.

Želi v zvezi s to razširitvijo kdo razpravljati? (Nihče.) Če ne želi nihče razpravljati, potem zaključujem razpravo in prehajamo na glasovanje.

Kdor je zapredlagano razširitev, naj prosim glasuje! (135 delegatov glasuje za.) Je kdo proti? (En delegat.) Se je kdo vzdržal? (Nihče.)

Ugotavljam, da je zbor z večino glasov sprejel v obravnavo predlagano razširitev.

Ker se do navedenega zakona ni opredelilo pristojno delovno telo zбора, predlagam, da imenujemo skupino delegatov, ki bo opravila to delo. V skupino delegatov predlagam tovariša Edvina Devetaka, poročevalca Odbora za finance, tovarišico Branko Car, delegatko gospodarskega področja, 25. okoliš, Novo mesto in tovariša Ernesta Noča, delegata gospodarskega področja, 14. okoliš, Ravnljica.

Želi o skupini delegatov, ki sem jo predlagal, kdo razpravljati? (Ne.) Če ne želi nihče, potem zaključujem razpravo in dajem predlog za skupino delegatov na glasovanje.

Kdor je za, naj prosim glasuje! (137 delegatov glasuje za.) Je kdo proti? (Nihče.) Se je kdo vzdržal? (Nihče.)

Ugotavljam, da je skupina delegatov soglasno imenovana. Skupina delegatov naj se sestane skupaj s skupino delegatov Zbora občin, in sicer po končanem skupnem zasedanju vseh treh zborov.

Izvršni svet Skupščine SR Slovenije je predlagal, da obravnavamo predlog za izdajo zakona o sofinanciranju programa obnove in modernizacije oddajniškega in prenosnega sistema Radio televizije Ljubljana v obdobju 1984 do 1986 z osnutkom zakona in predlog za izdajo zakona o spremembah in dopolnitvah zakona o sanitarni inšpekciji z osnutkom zakona v skladu z drugim odstavkom 260. člena poslovnika Skupščine SR Slovenije tako, da se prva in druga faza zakonodajnega postopka združita.

Želi o predlogu Izvršnega sveta za združitev faz kdo razpravljati? (Nihče.) Če ne želi nihče, potem zaključujem razpravo in dajem predlog na glasovanje.

Kdor je za predlog Izvršnega sveta, naj prosim glasuje! (130 delegatov glasuje za.) Je kdo proti? (Trije delegati.) Se je kdo vzdržal? (Nihče.)

Ugotavljam, da sta predloga Izvršnega sveta Skupščine SR Slovenije za združitev faz sprejeta z večino glasov.

Izvršni svet Skupščine SR Slovenije je prav tako predlagal združitev faz predloga za izdajo zakona o spremembah in dopolnitvah zakona o varnosti cestnega prometa z osnutkom zakona in predlog za izdajo zakona o Službi družbenega knjigovodstva v SR Sloveniji z osnutkom zakona.

Zakonodajno-pravna komisija in Komisija za pravosodje predlagata, da naj se glede na nekatera odprta vprašanja zakon o varnosti cestnega prometa obravnava le v prvi fazi kot predlog za izdajo zakona. Sprašujem predstavnika Izvršnega sveta, če se s tem predlogom strinja? (Se strinja.)

Danes ste prejeli predlog Izvršnega sveta Skupščine SR Slovenije, da tudi predlog za izdajo zakona o Službi družbenega knjigovodstva v SR Sloveniji z osnutkom zakona obravnava zbor le v prvi fazi zakonodajnega postopka, ker ni bilo mogoče do seje zbor razčistiti vprašanja glede tretjega odstavka 15. člena osnutka zakona.

Želi o tem kdo razpravljati? (Nihče.) Če ne želi nihče razpravljati, potem ugotavljam, da zbor soglaša s predlogom, da se predlog za izdajo zakona o spremembah in dopolnitvah zakona o varnosti cestnega prometa in predlog za izdajo zakona o Službi družbenega knjigovodstva v SR Sloveniji obravnava v prvi

ri fazi zakonodajnega postopka.

Izvršni svet Skupščine SR Slovenije je predlagal, da se z dnevnega reda današnje seje odloži obravnava predloga zakona o stečaju nad obratovalnicami samostojnih obrtnikov in predlog za izdajo zakona o spremembah in dopolnitvah zakona o varstvu pri delu iz razlogov, ki so navedeni v dopisih Izvršnega sveta Skupščine SR Slovenije. Želi o tem kdo razpravljati? (Nihče.) Če ne želi nihče, potem zaključujem razpravo.

Glede na navedeno predlagam, da zbor za današnjo sejo sprejme naslednji dnevni red:

1. odobritev zapisnika 34. seje zbora,
2. izvolitev predsednika in dveh članov Izvršnega sveta Skupščine SR Slovenije in imenovanje dveh predsednikov republiških komitejev,
3. izvolitev članov Sveta republike,
4. volitve in imenovanja,
5. informacija Izvršnega sveta Skupščine SR Slovenije o izvajanju programa ukrepov in aktivnosti po uveljavitvi ukrepov za odmrznitev cen in finančno konsolidacijo gospodarstva,
6. predlog zakona o spremembah in dopolnitvah kazenskega zakona SR Slovenije,
7. poročilo o delu Službe družbenega knjigovodstva v SR Sloveniji za leto 1983,
8. predlog za izdajo zakona o Službi družbenega knjigovodstva v SR Sloveniji,
9. osnutek zakona o spremembah in dopolnitvah zakona o vojaških invalidih,
10. osnutek zakona o spremembah in dopolnitvah zakona o civilnih invalidih vojne,
11. predlog za izdajo zakona o spremembah in dopolnitvah zakona o varnosti cestnega prometa,
12. predlog za izdajo zakona o spremembah in dopolnitvah zakona o sanitarni inšpekciji z osnutkom zakona,
13. predlog za izdajo zakona o sofinanciranju programa obnove in modernizacije oddajniškega in prenosnega sistema Radio televizije Ljubljana v obdobju 1984-1986 z osnutkom zakona,
14. osnutek družbenega dogovora o temeljih skupne zemljiške politike,
15. zaključni račun Narodne banke Jugoslavije za leto 1983 in finančni načrt Narodne banke Jugoslavije za leto 1984,
16. poročilo delegacije Skupščine SR Slovenije v Zboru republik in pokrajin Skupščine SFR Jugoslavije o poteku preteklih sej Zbora republik in pokrajin Skupščine SFR Jugoslavije,
17. predlog zakona o ratifikaciji usklajenega zapisnika o konsolidaciji bolga SFR Jugoslavije,
18. predlogi, pobude in vprašanja delegatov.

Predlaga kdo kakšno spremembo ali dopolnitev tako predlaganega dnevnega reda? (Nihče.) Če ne predlaga nihče, potem prehajamo na glasovanje.

Kdor je za predlagani dnevni red, naj prosim glasuje! (139 delegatov glasuje za.) Je kdo proti? (Nihče.) Se je kdo vzdržal? (Nihče.)

Ugotavljam, da je dnevni red današnje seje soglasno sprejet.

V nadaljevanju seje bomo najprej na skupnem zasedanju z Zborom občin in družbenopolitičnim zborom poslušali obrazložitev predloga kandidatov za podpredsednika in dveh članov Izvršnega sveta Skupščine SR Slovenije, ki jo bo podal tovariš Dušan Šinigoj, predsednik Izvršnega sveta Skupščine SR Slovenije. Nato bomo na skupnem zasedanju poslušali informacijo Izvršnega sveta Skupščine SR Slovenije o izvajanju programa ukrepov in aktivnosti po uveljavitvi ukrepov za odmrznitev cen in finančno konsolidacijo gospodarstva, ki jo bo podal tovariš

Alojz Klemenčič, član Izvršnega sveta Skupščine SR Slovenije in predsednik Republiškega komiteja za tržišče in splošne gospodarske zadeve.

Prehajamo na 1. točko dnevnega reda, to je na odobritev zapisnika 34. seje zбора.

Osnutek zapisnika ste prejeli. Predlaga kdo kakšne spremembe ali dopolnitve osnutka zapisnika? (Nihče.)

Če nima nihče pripomb oziroma predlogov za dopolnitev zapisnika 34. seje zбора, ugotavljam, da je zapisnik soglasno odobren.

Sedaj bomo počakali delegate ostalih dveh zborov in nadaljevali s skupnim zasedanjem vseh treh zborov.

(Seja zбора je bila prekinjena ob 9.30 uri in se je nadaljevala ob 10.15 uri.)

Predsednik Martin Mlinar: Tovarišice in tovariši delegati! Nadaljujemo sejo zбора.

Praden preidemo na 2. točko dnevnega reda, bi zbor obvestil, da sta v času skupnega zasedanja pooblastila za današnjo sejo oddala še Niko Hudoklin, gospodarsko področje, 32. okoliš, Velenje in tovarišica Vera Ambrož, gospodarsko področje, 9. okoliš, Grosuplje. Tako je pooblastila za današnjo sejo oddalo 147 delegatov.

Člane skupine delegatov, ki smo jih prej izvolili, prosim, da skupaj z delegati Zбора občin in delegati iz naše delegacije v Zboru republik in pokrajin ter predstavniki Izvršnega sveta proučijo vsebino zakona o ratifikaciji ustajenega zapisnika.

Prehajamo na 2. točko dnevnega reda, to je na izvolitev podpredsednika in dveh članov Izvršnega sveta Skupščine SR Slovenije in imenovanje dveh predsednikov republiških komitejev.

Predlog je predložil predsednik Izvršnega sveta Skupščine SR Slovenije in ste ga prejeli. Danes pa ste prejeli mnenje Komisije za volitve, imenovanja in administrativne zadeve k temu predlogu ter predlog odloka o izvolitvi podpredsednika in dveh članov Izvršnega sveta Skupščine SR Slovenije ter imenovanje dveh predsednikov republiških komitejev. Predlog je na skupnem zasedanju obrazložil predsednik Izvršnega sveta Skupščine SR Slovenije tovariš Dušan Šinigoj.

Želi morda besedo poročevalec Komisije za volitve, imenovanja in administrativne zadeve? (Da.) Besedo ima tovariš Vinko Kovačič.

Vinko Kovačič: Tovariš predsednik, tovarišice in tovariši delegati! Predlog za izvolitev podpredsednika in dveh članov Izvršnega sveta Skupščine SR Slovenije ter predloga za razrešitev in imenovanje namestnika republiškega sekretarja in namestnikov predsednikov nekaterih republiških komitejev je podal in obrazložil tovariš Dušan Šinigoj. V imenu Komisije za volitve, imenovanja in administrativne zadeve, ki je v skladu s svojimi pristojnostmi in nalogami sodelovala pri pripravi predlogov in je na današnji seji sklenila, da zborom Skupščine SR Slovenije predloži odlok o izvolitvi novih članov Izvršnega sveta Skupščine SR Slovenije, bi dodal le še kratko poročilo o vodenju kadrovskega postopka.

Predloge možnih kandidatov je v skladu z določbami ustave in predpisi o državni upravi pripravil predsednik Izvršnega sveta Skupščine SR Slovenije in jih predložil Republiški konferenci SZDL Slovenije v razpravo in v nadaljnji postopek. O njih je na seji 5. junija razpravljalo predsedstvo Republiške konference SZDL, jih sprejelo in poslalo vsem občinskim, mestnim in obalnim konferencam SZDL, da so jih obravnavali in dali k njim svoje mnenje. Dne 6. junija je bil seznam kandidatov objavljen tudi v sredstvih javnega obveščanja.

Istega dne je predsednik Izvršnega sveta Skupščine SR Slovenije o predloženih možnih kandidatih za izpolnitev sestave Izvršnega sveta Skupščine SR Slovenije pisмено obvestil tudi Skupščino SR Slovenije. Komisija za volitve, imenovanja in administrativne zadeve je predlog takoj poslala delegatom oziroma članom skupin delegatov za delegiranje v Zbor združenega dela in Zbor občin ter delegatom v Družbenopolitičnem zboru s priporočilom, da se aktivno vključijo v postopek, da sodelujejo v razpravah, ki so jih vodile občinske konference DL, da povedo svoje mnenje in oblikujejo svoja stališča do predlogov.

Razprava je bila končana včeraj, dne 19. junija 1984, zaključilo jo je predsedstvo Republiške konference SZDL, ki je ocenilo celoten postopek kadrovanja in ugotovilo, da so predloge za kadrovske dopolnitev Izvršnega sveta Skupščine SR Slovenije povsod sprejeli in podprli.

O tem je na današnji 32. seji razpravljala tudi Komisija za volitve, imenovanja in administrativne zadeve in ugotovila, da je bil postopek evidentiranja in kandidiranja za podpredsednika in dveh članov Izvršnega sveta Skupščine SR Slovenije opravljen v skladu z družbeno dogovorjeno kadrovske politiko, da so bili s predlogi pravočasno seznanjeni delegati in da so sodelovali pri obravnavanju mnenj ter da so predlagani kandidati že znani družbenopolitični delavci, da bodo, sodeč po dosedanjem delu, svoje dolžnosti zagotovo zavzeto, odgovorno in uspešno opravljali.

Prav zato je Komisija za volitve, imenovanja in administrativne zadeve predlog predsednika Izvršnega sveta Skupščine SR Slovenije v celoti podprla in predlaga, da njegov predlog obravnavate in tudi sprejmete.

Komisija je na 31. seji dne 14. junija in na današnji seji ponovno obravnavala tudi predloge za razrešitev nekaterih namestnikov predstojnikov republiških organov in ugotovila, da je bil kandidacijski postopek pripravljen v okviru in v soglasju s Koordinacijskim odborom za kadrovska vprašanja pri Predsedstvu Republiške konference SZDL.

Na tej podlagi je komisija zborom tudi predložila ustrezen predlog odloka in predlaga, da predlog predsednika Izvršnega sveta Skupščine SR Slovenije za razrešitev in imenovanje namestnikov prav tako sprejmete.

Predsednik Martin Mlinar: Hvala. Želi kdo o predlogu predsednika Izvršnega sveta Skupščine SR Slovenije in predstavnika Komisije za volitve, imenovanja in administrativne zadeve razpravljati? (Ne.) Če ne želi nihče razpravljati, potem zaključujem razpravo in dajem predlog predsednika republiškega Izvršnega sveta na glasovanje.

Kdor je za predlog predsednika Izvršnega sveta, naj prosim glasuje! (138 delegatov glasuje za.) Je kdo proti? (Nihče.) Se je kdo vzdržal? (Nihče.)

Ugotavljam, da je zbor soglasno sprejel predlog predsednika Izvršnega sveta Skupščine SR Slovenije. S tem je bil sprejet tudi odlok o izvolitvi podpredsednika in dveh članov Izvršnega sveta Skupščine SR Slovenije in o imenovanju obeh predsednikov republiških komitejev. S tem so bili izvoljeni za podpredsednika Izvršnega sveta Skupščine SR Slovenije Janez Bohorič, za člana Izvršnega sveta Skupščine SR Slovenije pa Marko Kosin in dr. Martin Zorič. Marko Kosin je imenovan za predsednika Republiškega komiteja za mednarodno sodelovanje, dr. Martin Zorič pa za predsednika Republiškega komiteja za vzgojo in izobraževanje ter telesno kulturo.

Dovolite mi, tovarišice in tovariši delegati, da v vašem in v svojem imenu izrazim zaželenost članom Izvršnega sveta Skupščine SR Slovenije k izvolitvi in jim želim veliko delovnih uspehov in dobrega medsebojnega sodelovanja.

Prehajamo na 3. točko dnevnega reda, to je na izvolitvi članov Sveta republike.

Predsedstvo SR Slovenije je predložilo predlog za ponovno izvolitev 26 članov Sveta republike. Komisija za volitve, imenovanja in administrativne zadeve je predložila predlog odloka o izvolitvi članov Sveta republike.

Želi o predlogu Predsedstva SR Slovenije in predlogu odloka o izvolitvi članov Sveta republike kdo razpravljati? (Ne.) Želi morda besedo poročevalec omisi je za volitve in imenovanja? (Ne.)

Ker ne želi nihče razpravljati, zaključujem razpravo in prehajamo na glasovanje. Na glasovanje dajem predlog odloka o izvolitvi članov Sveta republike.

Kdor je za, naj prosim glasuje! (139 delegatov glasuje za.) Je kdo proti? Nihče.) Se je kdo vzdržal? (Nihče.)

Ugotavljam, da je predlog odloka o izvolitvi članov Sveta republike so- lasno sprejet.

S tem so za člane Sveta republike izvoljeni: dr. Franja Bidovec, Stane obnar, Leopold Caharija, Anton Dolinšek, Tončka Durjava-Rudolf, Ivan Gorjup, ože Gričar, dr. Pavla Jerina-Lah, Vera Kolarič, Živa Kraigher, Vida Kulovec, lojz Mlakar, Cveto Novak, Majda Novak, Anton Peternel, Sidonija Podlesek, Franc Poglajen, Ivan Potrč, Cilka Prešern, Ivan Puntar, Franc Strle, Ferdo Šet- ajčič, Vinko Šumrada, Anton Ulrih, Olga Vipotnik in Cvetka Vodopivec.

Prehajamo na 4 . t o č k o d n e v n e g a r e d a , to je na volitve in imenovanja.

Predsednik Izvršnega sveta Skupščine SR Slovenije je predložil predlog za razrešitev in imenovanje namestnika republiškega sekretarja in namestnikov predsednikov republiških komitejev, ki ste ga prejeli.

Danes pa ste prejeli predlog odloka o razrešitvi in imenovanju namestnika republiškega sekretarja in namestnikov predsednikov republiških komitejev, ki ga je predložila Komisija za volitve, imenovanja in administrativne zadeve.

Želi poročevalec komisije besedo? (Ne želi.)

Pričenjam razpravo. Želi o predlogu predsednika Izvršnega sveta in o pred- logu odloka kdo razpravljati? (Nihče.)

Če ne želi nihče, potem zaključujem razpravo. Na glasovanje dajem predlog odloka o razrešitvi in imenovanju namestnika republiškega sekretarja in namest- nikov predsednikov republiških komitejev.

Kdor je za, naj prosim glasuje! (139 delegatov glasuje za.) Je kdo proti? (Nihče.) Se je kdo vzdržal? (Nihče.)

Ugotavljam, da je predlog odloka o razrešitvi in imenovanju namestnika re- publiškega sekretarja in namestnikov predsednikov republiških komitejev soglas- no sprejet. S tem so razrešeni dolžnosti namestnika predsednika Republiškega komiteja za promet in zveze z 31.8.1984 Franjo Lunder, dolžnosti namestnika predsednika Republiškega komiteja za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano s 30. 5.1984 mag. Stanislav Renčelj, dolžnosti namestnika republiškega sekretarja za notranje zadeve Ivan Vinkler.

Ponovno je imenovan za namestnika predsednika Republiškega komiteja za varstvo okolja in urejanje prostora Tone Poljšak in na novo imenovan Branimir Bračko za namestnika republiškega sekretarja za notranje zadeve, Franc Pivec za namestnika predsednika Republiškega komiteja za vzgojo in izobraževanje ter telesno kulturo, mag. Franc Škufca za namestnika predsednika Republiškega komi- teja za delo in Bojan Turk za namestnika predsednika Republiškega komiteja za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano.

Predlog odloka o izvolitvi sodnikov Vrhovnega sodišča SR Slovenije je predložila Komisija za volitve, imenovanja in administrativne zadeve.

Predlog odloka ste prejeli. Želi o predlogu odloka kdo razpravljati? (Nih- če.)

Če ne želi nihče, potem zaključujem razpravo. Na glasovanje dajem predlog odloka o izvolitvi sodnikov Vrhovnega sodišča SR Slovenije.

Kdor je za, naj prosim glasuje! (137 delegatov glasuje za.) Je kdo proti? (Nihče.) Se je kdo vzdržal? (Nihče.)

Ugotavljam, da je predlog odloka o izvolitvi sodnikov Vrhovnega sodišča SR Slovenije soglasno sprejet. S tem so za sodnike Vrhovnega sodišča SR Slovenije izvoljeni Tone Jerovšek, Dušan Ogrizek in Tit Stanovnik.

Predlog odloka o razrešitvi sodnika Vrhovnega sodišča SR Slovenije je prav tako predložila Komisija za volitve, imenovanja in administrativne zadeve. Predlog odloka ste prejeli. Želi o predlogu odloka kdo razpravljati? (Nihče.)

Če ne želi nihče, potem zaključujem razpravo in dajem predlog odloka o razrešitvi sodnika Vrhovnega sodišča SR Slovenije na glasovanje.

Kdor je za, naj prosim glasuje! (138 delegatov glasuje za.) Je kdo proti? (Nihče.) Se je kdo vzdržal? (Nihče.)

Ugotavljam, da je predlog odloka o razrešitvi sodnika Vrhovnega sodišča SR Slovenije soglasno sprejet. S tem se z 31. julijem 1984 dr. Svetozar Polič razreši dolžnosti sodnika Vrhovnega sodišča SR Slovenije.

Predlog odloka o razrešitvi sodnika Višjega sodišča v Kopru je predložila Komisija za volitve, imenovanja in administrativne zadeve.

Predlog odloka ste prejeli. Želi o predlogu odloka kdo razpravljati? (Nihče.)

Če ne želi nihče, potem zaključujem razpravo in dajem na glasovanje predlog odloka o razrešitvi sodnika Višjega sodišča v Kopru.

Kdor je za, naj prosim glasuje! (137 delegatov glasuje za.) Je kdo proti? (Nihče.) Se je kdo vzdržal? (Nihče.)

Ugotavljam, da je predlog odloka o razrešitvi sodnika Višjega sodišča v Kopru soglasno sprejet. S tem se z 30. junijem 1984 razreši dr. Vladimir Dinjina dolžnosti sodnika Višjega sodišča v Kopru.

Predlog odloka o razrešitvi sodnika Višjega sodišča v Ljubljani je predložila Komisija za volitve, imenovanja in administrativne zadeve.

Predlog odloka ste prejeli. Želi o predlogu kdo razpravljati? (Nihče.)

Če ne želi nihče, potem zaključujem razpravo in dajem na glasovanje predlog odloka o razrešitvi sodnika Višjega sodišča v Ljubljani.

Kdor je za, naj prosim glasuje! (137 delegatov glasuje za.) Je kdo proti? (Nihče.) Se je kdo vzdržal? (Nihče.)

Ugotavljam, da je predlog odloka o razrešitvi sodnika Višjega sodišča v Ljubljani soglasno sprejet. S tem se z 30. junijem 1984 razreši Dušan Ogrizek dolžnosti sodnika Višjega sodišča v Ljubljani.

Prehajamo na 5 . t o č k o d n e v n e g a r e d a , to je na informacijo Izvršnega sveta Skupščine SR Slovenije o izvajanju programa ukrepov in aktivnosti po uveljavitvi ukrepov za odmrznitev cen in finančno konsolidacijo gospodarstva.

K tej točki ste prejeli poročilo o predlogu in stališčih, danih v razpravah o predlogu programa ukrepov in aktivnosti po uveljavitvi ukrepov za odmrznitev cen in finančno konsolidacijo gospodarstva, ki jih Izvršni svet Skupščine SR Slovenije ni vključil v dokončno besedilo programa ukrepov in aktivnosti. Oleg tega ste prejeli tudi program ukrepov in aktivnosti po uveljavitvi ukrepov za odmrznitev cen in finančno konsolidacijo gospodarstva, ki je bil objavljen v Poročevalcu št. 19. Izvršni svet je ta program sprejel konec meseca maja. Prejeli ste tudi poročilo Odbora za finance.

Informacijo Izvršnega sveta Skupščine SR Slovenije smo poslušali na skupnem zasedanju. Danes ste prejeli predlog sklepa, ki je bil pripravljen na podlagi dosedanjih razprav.

Pričenjam razpravo. Besedo ima tovariš Lado Ličen, področje gospodarstva, 15. okoliš, Tržič.

L a d o L i č e n : Tovariš predsednik, tovarišice in tovariši delegati! V občini Tržič je bil program ukrepov za odmrznitev cen in finančno konsolidacijo gospodarstva najširše obravnavan tako v družbenopolitičnih organizacijah, v združenem delu in v krajevnih skupnostih ter na nivoju občine. Razprava je tekla v izvršnem svetu skupščine občine, organizirani so bili sestanki s poslovodnimi organi in samoupravnimi strukturami v združenem delu. Vse razprave pa so se zaključile na sejah zбора združenega dela in družbenopolitičnega zбора občinske skupščine. Po zelo vsestranski in široki razpravi smo izoblikovali naslednja stališča.

Menimo, da pri vseh predlaganih ukrepih ne gre za zmanjševanje obremenitve gospodarstva, temveč za zmanjševanje stroškov. 90 % obveznosti iz tega programa je namreč naloženo neposredno organizacijam samim, 10 % pa je dejansko zmanjševanje obremenitev gospodarstva. Če upoštevamo predloge za zmanjševanje obveznosti gospodarstva, skupaj z ukrepi na področju cen in skupaj z ukrepi nekaterih zakonov iz programa konsolidacije, potem se moramo najprej zavedati, da vse skupaj ne predstavlja bistvene razbremenitve, ampak dejansko bolj zaostrovanje pogojev gospodarjenja.

Ukrepe za razbremenitev gospodarstva podpiramo, vendar pa menimo, da je potrebno razmere v gospodarstvu obravnavati širše. Pogledati je potrebno predvsem tudi dodatne obremenitve gospodarstva, kot na primer višje obrestne mere, tečaj dinarja, rast cen energije in surovin. Pred sprejetjem je predlog o obveznem dodatnem posojilu organizacij združenega dela, ki naj bi združevale 5,4 % od združenih sredstev v letu 1983 na račun podaljšanja odplačil za nerazvito SAP Kosovo. To posojilo dajejo obvezno samo tiste delovne organizacije, ki so poslovale pozitivno in so ustvarjale dohodek.

Tako lahko ugotovljamo, da gre predvsem za iskanje notranjih rezerv v združenem delu, za zmanjševanje nekaterih stroškov, ne pa za dejanski proces razbremenjevanja gospodarstva. Uveljavitev zakona o zagotavljanju trajnih obratnih sredstev bo sicer pozitivno vplivala na oskrbljenost z obratnimi sredstvi in dala tudi večji poudarek poslovanju z obratnimi sredstvi, vendar bo zmanjšanje obsega investicijske porabe ogrožalo že tako in tako skromno tehnično opremljenost in s tem proizvodno sposobnost za domače in tuje tržišče. Tudi na področju zakonodaje o zagotavljanju obratnih sredstev je bilo doslej dano premalo poudarka skrbi za postopno zagotavljanje virov financiranja vse večjih potreb po obratnih sredstvih.

V zvezi z zakonom o trajnih obratnih sredstvih se zastavlja vprašanje posledic takega omejevanja investicij. Ne bo mogoče nadomestiti niti obstoječe tehnologije, ki je zastarela, saj so osnovna sredstva že sedaj odpisana 93 % -no, kar bo povzročilo negativne posledice v proizvodnji.

Dopolnitev zakona o zavarovanju plačil in zakona o Službi družbenega knjigovodstva, s čimer naj bi bile zagotovljene poenostavitve v finančnem poslovanju, nalagajo spremembo, in sicer prehod nazaj na en žiro račun za celotno delovno organizacijo. To je samo nasprotna akcija od tiste pred nekaj leti, ko smo morali uvesti žiro račune v temeljnih organizacijah združenega dela. Nekatere naše delovne organizacije so že izračunale in izdelale analize ter ugotovitve, da ta prehod pomeni ponovno povečanje administracije.

Postavlja se vprašanje, kako se bo razreševala celotna problematika izgub v elektrogospodarstvu. Iz predloženega programa to ni mogoče ugotoviti. Nekaj gre na račun cen, ker se bodo odpravile disparitete, cena električne energije pa bi se morala povečati za 80 do 100 %, da bi bile pokrite izgube.

Ukrepi še vedno izhajajo iz zatečenih stanj in zato njihove posledice ne bodo v enaki meri vplivale na vse prizadete. Nujno pa bi moral biti selektiven pristop, saj smo se v Tržiču že vsa leta obnašali gospodarno in disciplinirano, tako pri krčenju občinskega proračuna, kot pri gospodarjenju v združenem delu, varčevanju pri vseh oblikah porabe in oblikovanju cen proizvodov naših organizacij združenega dela.

Za zmanjšanje obsega sredstev za delovne skupnosti je potrebno predhodno

spremeniti številne predpise, ki nalagajo organizacijam združenega dela odvečno administrativno delo in nato zahtevati zniževanje stroškov.

Več pripomb je bilo, da predvideni ukrepi ne zajemajo področja splošne porabe v republiki in federaciji. Tudi na tem področju je nujno varčevanje in ustrezno zmanjševanje sredstev.

Bila je tudi vrsta vprašanj, zakaj se ne zmanjšajo dajatve za nerazvite. Menimo, da je treba merila za ugotavljanje razvitosti in nerazvitosti ponovno preveriti ter spremeniti. Pomoč nerazvitim je treba prilagoditi možnostim gospodarstva oziroma celotne družbe.

Predsednik M a r t i n M l i n a r : Besedo ima tovariš Jože Vukelj, gospodarsko področje, 14. okoliš, Radovljica.

J o ž e V u k e l j : Tovariš predsednik, tovarišice in tovariši delegati! Naša skupina delegatov je 15.6.1984 obravnavala pripombe k informaciji Izvršnega sveta Skupščine SR Slovenije o izvajanju programa ukrepov za odmrznitev cen in finančno konsolidacijo gospodarstva.

Razbremenitev gospodarstva je ugodno sprejeta v združenem delu, čeprav ne moremo pričakovati večjih uspehov. Ugotavljamo, da bo pokrila le nekaj lo % obresti od najetih kreditov za obratna sredstva. Imamo še veliko rezerv na vseh nivojih, od organizacij združenega dela do zveznih organov.

Če bi prišlo do sistemskih rešitev, kaže, da bi se morali lotiti preobrazbe uprave, vendar pa na to nismo pripravljeni ali pa se ne upamo lotiti tega problema. Tako lahko sklepamo, da na področju preobrazbe uprave ni bilo doseženega do sedaj tako rekoč nič. Naša administracija je preobsežna in neučinkovita. Še vedno dela preštevilne in večkrat tudi slabe analize. Posledica tega pa so tudi slabi rezultati v gospodarstvu.

Večjo vlogo morajo imeti dobri gospodarji. Razpoložljiva sredstva naj se uporabljajo za pospešen razvoj perspektivnih delovnih organizacij in ne za živetarjenje tistih, ki nimajo nobenih realnih možnosti za bodoči razvoj.

Nič nismo povedali, kako bomo zmanjšali iztrošeno opremo v proizvodnji. Brez tega bodo naši napori vedno manj uspešni.

Predsednik M a r t i n M l i n a r : Hvala lepa. Besedo ima tovariš Peter Simonišek, področje gospodarstva, 4. okoliš, Ljubljana Šiška.

P e t e r S i m o n i š e k : Tovariš predsednik, tovarišice in tovariši delegati! Posredoval bom nekaj misli o informaciji Izvršnega sveta oziroma o predlogih in pojasnilih, zakaj določeni predlogi, ki so bili navedeni v razpravah 23. maja letošnjega leta, niso bili upoštevani.

Kljub temu, da smo v resoluciji o ekonomski politiki za leto 1984 zapisali, da bosta skupna in splošna poraba zaostajali za rastjo dohodka za 25 %, pri čemer skupna poraba za 20 %, splošna poraba pa za 33 % za rastjo dohodka, so ocene rasti dohodka za prvo polovico letošnjega leta v eni izmed naključno izbranih delovnih organizacij pokazale, da je z resolucijo sprejeta odločitev ponovno samo številka, ki nima nič skupnega s tem, kar se danes dogaja. Ocene kažejo, da bo v omenjeni delovni organizaciji porast dohodka za 32 %, skupna in splošna poraba pa za 39 %. Tudi sam sem uporabil izraz skupna in splošna poraba, vendar sem mnenja, da bi obe obliki porabe morali strogo ločiti in ju ne uporabljati kot frazo z negativnim prizvokom, kar se danes dogaja.

Prepričani smo, da tudi naš vsakdan zgovorno priča o tem, da je nemogoče še bolj klestiti skupno porabo, saj si še z večjim manjšanjem sredstev za zdravstvo in šolstvo ter otroško varstvo zamgeljujemo prihodnost. Vendar, ko govorimo, naj se zmanjšata skupna in splošna poraba, najprej krčimo predvsem skupno porabo, na splošno porabo, kjer je prav gotovo še mnogo rezerv, pa pozabljamo ali pa zgolj deklarativno ugotavljamo, kako se je razbohotila in da jo je potrebno oklestiti.

Zgovoren prikaz resničnosti povedanega potrjujejo tudi izjave predsednice Zveznega izvršnega sveta, pri čemer se proračun federacije iz leta v leto kljub copici dogovorov, sklepov in resolucij nevzdržno povečuje. Pravzaprav je iluzorno pričakovati samoiniciativno zmanjševanje porabe posameznih družbenopolitičnih skupnosti, pa naj bo to na nivoju občine ali republike. Nehote se vsiljuje misel, da smo pri dogovarjanju za zmanjšanje splošne porabe vsi za, v življenju pa se prepuščimo filozofiji enakih želočev. To ne vodi nikamor in je kritika zveznim organom neupravičena, če tega sami ne uredimo najprej doma.

Naj za primer navedem sistem dvakratne obdavčitve dohodka. Danih je bilo že več predlogov, da se te dvakratne obdavčitve pregledajo in ustrezno korigirajo. Vendar predlogi gospodarstva ostajajo strel v prazno. Predlogi Izvršnega sveta o razbremenitvi gospodarstva izgubljajo svojo prodornost, če ne bomo pomagali razbremeniti gospodarske organizacije, da povečajo svojo skumulativnost s tistimi sistemi fiskalne politike, kjer samo gospodarstvo opaža njihovo nesmiselnost. Poglejte! Problem likvidnosti bank sili gospodarske organizacije, da si med seboj odobravajo kredite. Takšen način poslovanja je med organizacijami združenega dela vse večji, saj lahko le tako zagotavljajo nemotene delovne in proizvodne procese. In kje je sedaj spornost? Davek mora plačati organizacija, ki je denar posodila - davek na tako pridobljene obresti - vendar mora na te iste obresti plačati davek tudi organizacija, ki si je ta denar izposodila. Zakon o republiškem davku in dohodku temeljnih organizacij in delovnih skupnosti bi morali dopolniti v tem smislu, da naj se iz osnove za obračun davka izločijo vsaj tiste obresti, ki si jih organizacije združenega dela med seboj zaračunavajo, ter prav tako dohodek, ki je pridobljen s svobodno menjavo dela. Menimo, da bi bil to eden izmed pomembnih dejavnikov v vrsti predlogov za razbremenjevanje gospodarstva, ki bi ga moral Izvršni svet predložiti ali pa vsaj kvantifikacijo takšnega ukrepa.

Mimo obveznosti, ki gospodarstvo bremenijo za skupno in splošno porabo iz ustvarjenega prihodka, se opaža v letu 1983 posebej pa še v 1984. letu velik pritisk na prelivanje akumulacije skozi sistem obveznega združevanja. Če se ponovno vrnem na oceno poslovanja za prvo polovico letošnjega leta v gospodarski organizaciji, ki sem jo omenil že na začetku, kjer se bo dohodek povečal za 32 %, se bodo sredstva, prenešana v sistem obveznega združevanja, povečala za 57 %, kar je za 25 odstotnih točk več kot porast dohodka ter za 18 odstotnih točk več kot tolikokrat obdolžena skupna in splošna poraba. Takšen trend prelivanja čiste akumulacije gospodarstva postaja nevzdržen. V kapitalno intenzivno gospodarstvo, se pravi v infrastrukturo, vlagamo več, kot pa so prikazana ustvarjena sredstva za razširitev materialne osnove teh organizacij. Rezultati kažejo, vsaj nekateri, da je to obvezno združevanje zgolj odlivanje akumulacije in zmanjševanje reprodukcijske sposobnosti gospodarstva. Gospodarstvo od celotno ustvarjenih sredstev za razširjeno reprodukcijo oziroma za povečanje materialne osnove iz sredstev za obvezno združevanje tako odvajajo 39,8 % teh sredstev. Iz teh sredstev je bilo odvedeno za nerazvite v letu 1983 49,5 %, v prvem polletju 1984. leta pa predstavljajo obratna sredstva v omenjeni delovni organizaciji 34 %, kar pa se bo prav gotovo povečalo še za nekaj odstotkov zaradi povečanja deleža materialne osnove vseh investicijskih vlaganj med letom.

Ker segmenti gospodarstva, ki so jim ta sredstva namenjena za razširitev materialne osnove, le-te ne povečujejo, vsaj ne v obsegu vloženih sredstev - saj konec koncev to tudi ni v njihovem interesu, če sem malo ciničen - pa je potrebno z ustreznimi instrumenti na nivoju Izvršnega sveta Skupščine SR Slovenije in Gospodarske zbornice Slovenije prenehati s takšnim razmetavanjem akumulacije gospodarstva, saj odvzeta sredstva ne služijo temu, za kar so namenjena.

S tem, ko smo se odločili za politiko realne obrestne mere, izredno obremenjujemo gospodarstvo. To smo že zdavnaj ugotovili. Zato bo potrebno poiskati ustrezne rešitve morda tudi s spremembo fiskalne politike, saj pri indeksu rasti obremenjevanja dohodka iz obresti 166, ostaja ob ostalih obveznostih iz dohodka zanemarljivo malo za akumulacijo, navkljub predlaganim ukrepom Izvršnega sveta.

Še večji problem za gospodarstvo, kot so obresti, pa predstavlja obljubljen zakonska rešitev o prenosu problema tečajnih razlik bank na gospodarske subjekte, kar bo imelo še posebej negativne posledice za izvozno usmerjene gospodarske organizacije. Z 81. členom zakona o deviznem poslovanju, kjer je

ločeno, da smejo imeti gospodarski subjekti na deviznem računu sredstva 15 dni, kasneje pa jih morajo prodati banki, se zaradi nelikvidnosti bank razmik med prodajo in ponovnim nakupom tako umetno poveča, da ogromne razlike v tečajih lahko pri obsežnem deviznem poslovanju organizacije poravnava zgolj na račun slabljenja lastne akumulacije. Ustvarjene devize je torej treba obvezno prodati, jih centralizirati, čemur smo na vseh nivojih nasprotovali. Kakor veste, pa je to zahteval Mednarodni monetarni sklad, zato smo uvedli devizno tržnico. Ob centraliziranju deviz to pomeni, da vse tečajne razlike, ki tako nastanejo, z zakonom nosi gospodarstvo samo. Ali bo potem sploh še interes za izvoz, da ne govorimo o tistem drobižu, ki naj bi predstavljala akumulacija, ki se izpuhtela pri pokrivanju tečajnih razlik. Mislím, da bi se morali pošteno zamisliti, preden storimo korak v tej smeri, kajti gašenje na enem koncu neto prihodov tam, kjer obstaja edina pot za izhod iz nastale težke gospodarske situacije. Poraja se občutek, da so predlogi ukrepov za razbremenjevanje gospodarstva jalovo pehanje, če po drugi strani obremenjujemo gospodarstvo z mnogo bolj očitimi problemi, ki načenjajo njegovo jedro.

V gospodarstvu so vse glasnejša negativna mnenja o limitih za plasmaje bank, ki jih predpisuje Narodna banka Jugoslavije. Če banke imajo na voljo denarna sredstva, ne smejo pa povečevati sredstev za kreditiranje konvertibilnega izvoza, pomeni, da so postavljeni limiti odločujoč dejavnik pri poslovanju bank, ne pa sama likvidnost bank. Krediti iz teh naslovov so sicer selektivni, vendar je prav limitiranje plasmajev bank izničilo selektivnost, so linearni, saj se ne morejo zožiti ali celo odvzeti, če je to potrebno. Banke so namreč zaradi svojega deviznega debalansa pričele pokrivati le-te z odkupom deviz občanov, pri čemer občanom omogočajo razne ugodnosti pri kreditiranju. Tako so se ta limitirana sredstva bank prenesla v takšno obliko kreditiranja, zato pa se pričelo zmanjkovati denarja za kreditiranje izvoza.

Nenavadno pri vsem tem pa je, da smo z limitiranjem plasmajev bank predvsem pospešili kreditiranje individualne potrošnje. Predlagamo, da ustrezno ukrepajo vsi, predvsem Izvršni svet Skupščine SR Slovenije in Gospodarska zbornica Slovenije, da najhitreje poiščejo ustrezne rešitve v kreditiranju izvoznih poslov, saj limiti plasmajev bank onemogočajo tisti del našega gospodarstva, ki katerega največ pričakujemo. Naj na primer samo omenim, da lahko trenutno ljubljanska banka - Gospodarska banka kreditira samo 70 % vseh svojih izvoznih poslov, kar pa je zelo zaskrbljujoče.

Naj na koncu spregovorim še o zakonu o zagotavljanju obratnih sredstev. Gospodarstveniki z našega področja zaskrbljeno spremljamo izvajanje gospodarske stabilizacije, saj ostajamo zgolj pri obljubi, da bodo s tem zakonom pridobljene še ostale spremljajoče sistemske rešitve, kot je zakon o konverziji kratkoročnih in dolgoročne kredite, kar bi gospodarstvu omogočalo večjo likvidnost. Predlagamo, da Izvršni svet Skupščine SR Slovenije in Gospodarska zbornica Slovenije kar najhitreje začneta akcije na vseh nivojih, saj lahko zgolj sočasno sistemsko reševanje problemov prinese pričakovane rezultate.

Predsednik M a r t i n M l i n a r : Hvala. Besedo ima tovarišica Ivanca Cetina, področje gospodarstva, 23. okoliš, Postojna.

I v a n k a C e t i n a : Tovariš predsednik, tovarišice in tovariši delegati! Naša skupina delegatov je na svoji seji 14.6.1984 obravnavala tudi presničevanje programa ukrepov in aktivnosti po uveljavitvi ukrepov za odmrzitev cen in finančno konsolidacijo gospodarstva. Delegati so v razpravi poudarili, da postojnski - pretežno predelovalni industriji - povzročajo največje težave cenovna neskladja med cenami surovin in končnih izdelkov. Zamrznitev cen v decembru je zelo negativno vplivala na gospodarjenje v organizacijah družbenega dela, kjer so cene končnih izdelkov mirovale, cene surovin, repromaterialov in energije pa so se kljub zamrznitvi dvigale. Zaradi umirjenega tečaja dinarja je postajal izvoz ekonomsko manj zanimiv. Ukrepi za odmrzitev cen v maju niso prinesli pričakovanih rešitev, saj projekcija cen dovoljuje bistveno večje povečanje cen surovin in repromaterialov kot končnim izdelkom, kar disparitete med cenami še pogloblja. Postopki za uveljavitev cen, posebno istih s samoupravnim sporazumevanjem, so zapleteni, dolgotrajni in birokratizirani, kar zahteva maksimalno angažiranje predvsem delavcev v prodaji. Le-ti so bolj angažirani za obvladovanje cen in pri samoupravnem sporazumevanju kot pri prodaji.

Projekcija cen je opredeljena s konkretnimi številkami, kar po našem mnenju še pospešuje dvig cen, ker vsakdo poskuša doseči dovoljeni dvig v celoti, ne glede na dejansko potrebno povečanje, da bi tako imel osnovo za nadaljnja povečanja cen.

Zaskrbljujoče je tudi dejstvo, da marsikateri dobavitelj izkorišča svoj monopolni položaj in pritiska na predelovalno industrijo z večjimi cenami, kot jih predvideva projekcija, naj si bo prek samoupravnih sporazumov za pokrivanje izgub, združevanja sredstev za razširitev kapacitet, brezobrestnega avansiranja dobav in podobno. Zavedamo se, da moramo urejati odnose v okviru reprovverig oziroma materialne odvisnosti, vendar je pripravljenost proizvajalcev primarnih surovin za sprejemanje čvrstejših in dolgoročnejših obveznosti zelo majhna. Vse organizacije združenega dela sprejemajo programe ukrepov za zniževanje stroškov poslovanja, povečanje ekonomičnosti in produktivnosti, vendar vsa ta prizadevanja kaj kmalu izniči poleg visokih obresti in tečajnih razlik tudi visok porast cen repromaterialov, surovin in rezervnih delov.

Predsednik M a r t i n M l i n a r : Hvala. Besedo ima tovarišica Dragica Jankovič, področje gospodarstva, 27. okoliš, Krško.

D r a g i c a J a n k o v i č : Tovariš predsednik, tovarišice in tovariši delegati! Skupščina občine Brežice je na seji zboru združenega dela dne 9.6.1984 obravnavala program ukrepov in aktivnosti po uveljavitvi ukrepov za odmrznitev cen in finančno konsolidacijo gospodarstva in pri tem sprejela naslednje stališče. Delegati Zbora združenega dela želimo seznaniti s problemi enakopravnega položaja brežiškega zdravstva v primerjavi s položajem zdravstva v večini drugih občin v Sloveniji. Enako je tudi v drugih družbenih dejavnostih v občini.

V občini Brežice ni nikakršne možnosti za porast dohodka, zato so programi v primerjavi z letom 1983 le za 21,5 % višji, medtem ko to povečanje v Sloveniji znaša 40,5 % na lansko realizacijo. Zaradi takšnega razkoraka bo v občini Brežice primanjkovalo za pokrivanje stroškov zdravstva v letošnjem letu približno 50 milijonov dinarjev, kar pomeni, da bodo izvajalci in uporabniki v občini Brežice na področju zdravstva imeli na razpolago toliko manj sredstev za financiranje programov zdravstvenega varstva, ob tem pa bo občinska zdravstvena skupnost vsem izvajalcem izven občine morala zagotavljati plačilo računov, katerih bo zajeta rast v povprečju 40,5 %. Izvajalci zdravstvene dejavnosti mo kot element cene za leto 1984 v občini Brežice dobili priznanih le 25 % postaja materialnih stroškov. Glede na projekcijo cen bodo ti stroški do konca leta porasli za 54 % v primerjavi z letom 1983, to pa pomeni, da Zdravstveni center Brežice ne bo imel s ceno pokritih 29 % materialnih stroškov, kar znaša ad 25 milijonov din.

Problem pa se bo pojavil tudi na področju osebnih dohodkov, saj bodo z variorizacijo osebnih dohodkov v zdravstvu v Sloveniji osebni dohodki povečani za 60 %, kar bo nadalje poglobljalo razliko v povprečni višini osebnih dohodkov med zdravstvenimi delavci v občini Brežice s povprečjem v Sloveniji. V preteklem letu so bili osebni dohodki v bolnišnični dejavnosti med najnižjimi, v zdravstveni dejavnosti pa najnižji v Sloveniji. Zaradi takšnega stanja se bodo dokončni negativni finančni učinki odražali v zaključnih bilancah ob koncu letošnjega leta, saj bodo izvajalci na področju zdravstva v občini zanesljivo zaključili oslovanje brez skladov oziroma z izgubo.

Predsednik M a r t i n M l i n a r : Hvala. Besedo ima tovariš Miro Jenkovič, področje gospodarstva, 42. okoliš, Maribor Tezno.

M i r o J e l e n k o v i č : Tovarišice in tovariši delegati! Vsaka oblika razbremenjevanja gospodarstva je v sedanjem družbenoekonomskem trenutku obrodila in jo združeno delo najodločneje podpira, zato podpiramo tudi vse, kar sedaj sprejete ukrepe v tem smislu. Majska analiza Zveznega izvršnega sveta je pokazala, da je prišlo do pozitivnega preobrata v samem gospodarstvu, ki je, kljub temu da se mu je zmanjšal delež v delitvi dohodka, povečalo odvajanje za kumulacijo in rezerve, ob tem pa v manjši meri povečalo sredstva za osebne dohodke in sredstva za skupno porabo. To pomeni, da so organizacije združenega dela pri notranjih rezervah dosegle nekatere pozitivne rezultate, s tem pa ni večeno, da ni na razpolago drugih preostalih notranjih rešitev, kot so poveča-

e produktivnosti, zmanjševanje proizvodnih stroškov, prestrukturiranje v akulativnejše in tehnološko zahtevnejše proizvodne programe in povečanje izvoza. ruženo delo te možnosti vedno bolj izkorišča, saj je v ta položaj prisiljeno ede na vse težji družbenoekonomski položaj.

V majski analizi Zveznega izvršnega sveta se nadalje ugotavlja, da izgube gospodarstvu predstavljajo velike probleme. To zahteva še učinkovitejše ukrepe za njihovo odpravo in preprečevanje vzrokov, pri čemer analiza ugotavlja, da združeno delo v neugodnem finančnem položaju tudi zaradi občutno večjega odjanja za splošno porabo, ki je večja za 56 %, in skupno porabo, ki je večja za 48 %. Z že sprejetimi ukrepi se že ali se bo še začelo zmanjševanje splošne skupne porabe na nivoju občin in republik. Združeno delo zahteva, da se preha z mižanjem pred dejanskimi možnostmi zmanjševanja, vendar z zveznega nija, ki sam ugotavlja nesprijemljivost takšnega stanja, še ni pripravljen niti ukrep razbremenjevanja gospodarstva, čeprav je prav s tega nivoja mogoče ločno vplivati na razbremenjevanje gospodarstva. Z raznih nivojev še vedno v čji meri slišimo opozorila, da združeno delo pri razreševanju težavnega ekonomskega položaja ne sme pričakovati pomoči od zunaj, pri čemer so mišljeni organi od občine, republike do federacije. V združenem delu se ugotavlja, da so kšna opozorila nesprijemljiva in združeno delo prav nasprotno zahteva konetne aktivnosti teh organov v smislu razreševanja naslednjih problemov.

1. V sprejetih usmeritvah družbenoekonomske politike, ki je bila predlagana in sprejeta s strani zveznih organov, je v poglavju o cenovni politiki zahtevano, da se le-ta izvaja s posebnim poudarkom na upoštevanje ekonomskih zakonitosti, svetovnega trga oziroma njegovih cen. V praksi se dovoljuje, da cene oizvodov barvne industrije rastejo lo do 15 % hitreje kot cene proizvodov edelovalne industrije, čeprav je znano, da je cena mnogih surovin in repromaterialov domače bazne industrije celo dva ali trikrat večja kot na svetovnem gu. Hkrati se od predelovalne industrije pričakuje občutno povečanje izvoza tržišča, na katerih je številna konkurenca v osnovi v boljšem položaju zara nižjih materialnih stroškov proizvodnje, pri kateri vrednost osnovnega materiala v ceni proizvoda predstavlja celo 80 %. Tečajne razlike omenjene problemike ne morejo vedno reševati, zato je razumljivo, da se izpadli osebni dohok pri izvozu za vsako ceno pokriva z nenehno rastjo cen proizvodov na domačem gu, posledice takšnega obnašanja pa se kažejo v znani stopnji inflacije. Združeno delo zahteva, da ustrezni republiški in zvezni organi izvršijo analizo cen oizvodov bazne industrije domačih in tujih proizvajalcev in da se na osnovi ga sprejmejo ustrezni ukrepi.

2. Zvezni izvršni svet daje v majski analizi poseben poudarek povečanju izza in deviznemu prilivu, kar je pravilno. Združeno delo ugotavlja, da bo temu trebno podrediti vse druge interese, posebej kratkoročne, med katere spada tutenenahno povečanje izvoza surovin in repromaterialov, pri čemer domača predelvalna industrija ostaja brez njih ali pa jih je prisiljena kupovati v trgovivpo višjih cenah, kot pa jih je v tujini dosegla bazna industrija in tako stali izpad dohodka pokriva s povečanjem cen svojih proizvodov na domačem trInflacija narašča, razmerje med odlivom in prilivom deviz se veča, kar nikor ni v skladu s sprejetimi cilji. Združeno delo ponovno zahteva, da se v pravljjanje takšnega stanja energično vključijo ustrezni republiški in zvezni gani ter s svojim vplivom preprečijo prevladovanje ozkih interesov, ki niso v ladu z interesi najširše družbene skupnosti.

3. Velikokrat je s strani najvišjih republiških in zveznih organov poudar na zahteva po odpravljanju cenovnih neskladij, kar je tudi eden od ukrepov lgoročnega programa gospodarske stabilizacije. Dogajanja na področju cen v su po sprejetju ukrepov kažejo, da se cenovna neskladja ne odpravljajo, temč se v velikem številu primerov celo povečujejo. Krivdo za takšno stanje ne remo prenesti samo na združeno delo, še posebno ne na tisti del združenega la, katerega cene bi morale zato, ker so previsoke, rasti počasneje, ali bi h bilo potrebno celo znižati. Zato je nujno, da se v odpravljanje cenovnih skladij vključijo ustrezni organi, da bodo to sposobne opraviti le skupnosti cene. Reševanje je mogoče le na konkretnih primerih v okvirih posameznih anž ali celo ožjih proizvodnih procesov.

4. Uveljavljanje sprejetih ekonomskih zakonitosti oziroma ukrepov je pri ljalo do zaostrenih pogojev gospodarjenja in povzročilo pri organizacijah ruženega dela z neustreznimi proizvodnimi programi in usmeritvami konstantno rentabilno proizvodnjo ali celo poslovanje z izgubo. Združeno delo ugotavlja,

la se sprejeta ekonomska politika oziroma ekonomske zakonitosti ne uveljavljajo dosledno, zato je vedno več organizacij združenega dela, ki permanentno poslujejo z izgubo, kljub temu pa trdovratno vztrajajo pri svojih proizvodnih usmeritvah in se ne strinjajo s preusmeritvijo v druge programe. Zaostreni pogoji gospodarjenja takšnega obnašanja ne dovolijo več. Zato združeno delo zahteva, da se preneha s solidarnostjo do takšnih organizacij združenega dela, pri čemer morajo najpomembnejšo vlogo odigrati ustrezni občinski, posebej pa republiški in zvezni organi.

Vsi navedeni problemi gospodarstvo močno finančno obremenjujejo, zato bi rezultati razbremenjevanja ob razrešitvi teh problemov v združenem delu predstavljali mnogo več kot kapljo v morje, kot se popularno ali nepopularno trdi za razbremenjevanje gospodarstva, ki je konkretno predvideno s programi ukrepov in aktivnosti po uveljavitvi ukrepov za odmrznitev cen in finančno konsolidacijo gospodarstva.

Zadnji predlog o priznavanju deviznih prilivov v celotni prihodek pri odprodaji deviz Narodni banki v roku 15 dni, nato nakup deviz po višji vrednosti predstavlja povečanje stroškov poslovanja, kar je neupravičeno in nesprejemljivo. Pri tem prihaja do uveljavljanja interesov, ki niso skupni in širši. To tudi omogoča nadaljevanje stare prakse, da se devize uporabljajo za namene, ki niso v korist, temveč v škodo te družbe. Prav tako pa bi bile nekatere od teh organizacij združenega dela sposobne v zelo kratkem času same uresničiti zahteve Zveznega izvršnega sveta ter hitro povečati izvoz.

Predsednik M a r t i n M l i n a r : Hvala! Besedo ima tovariš Stanko Kaube, področje gospodarstva, 39. okoliš, Maribor Rotovž.

S t a n k o K a u b e : Tovariš predsednik, tovarišice in tovariši delegati! Naša skupina delegatov je bila s sklepom 15. seje Zbora združenega dela občine Maribor Rotovž zadolžena, da posreduje ugotovitve in stališča, ki se nanašajo na izvajanje programa ukrepov in aktivnosti po uveljavitvi ukrepov za odmrznitev cen in finančno konsolidacijo gospodarstva.

Menimo, da je predloženi program ukrepov in aktivnosti šele na začetku oziroma prvi korak v procesu razbremenjevanja gospodarstva in prilagoditve splošne in skupne porabe našim dejanskim možnostim.

V razpravi na seji Zbora združenega dela in skupine delegatov je bilo posebej izpostavljeno, da je program ukrepov še vedno preveč oprt na notranjih rezervah gospodarstva, skoraj nič pa na dejanski razbremenitvi s strani družbeno-političnih skupnosti, vključujoč zvezni in republiški proračun.

Še vedno nam ni uspelo uveljaviti nekaterih bistvenih sestavin gospodarske stabilizacije, ki lahko pomenijo na eni strani razbremenitev gospodarstva, na drugi strani pa mobilizacijo delovnih ljudi za uspešnejše delo. Navedel bom nekaj teh primerov, med katere sodijo nov sistem davčne politike, poenostavitev obsežnega finančnega poslovanja organizacij združenega dela in preobsežnega administrativnega dela. Vsi zakonski predpisi, sprejeti že v času razprave o razbremenitvi gospodarstva, prinašajo dodatna administrativna dela, saj vsak od teh predpisov zahteva izpolnjevanje določenih obrazcev. Nadalje gre za zakon o zagotavljanju obratnih sredstev, za zakon o začasni prepovedi uporabe družbenih sredstev za izplačevanje osebnih dohodkov ter za zakon o sistemu in politiki cen. Pri teh je administracija sedaj precej obremenjena, ker morajo, kot sem rekel, izpolnjevati določene obrazce.

Načelno je dana možnost organizacijam združenega dela, da uporabljajo skupni žiro račun, vendar v praksi ta možnost ničesar ne prispeva k racionalnemu poslovanju, celo nasprotno, organizacije združenega dela morajo za zadovoljitev zahtev Službe družbenega knjigovodstva bistveno povečati interno evidenco.

Mnogo razprav je že potekalo o ukinitvi periodičnega obračuna za prvo trinesečje zaradi več dokaj tehtnih razlogov, pa vendarle je bil predlog enostavno zavržen. Čemu služi zbiranje 500 bilančnih podatkov, kdo jih analizira in uporablja? Nihče od pristojnih ne razmišlja in ne predlaga zmanjšanja števila teh podatkov, čeprav bi ta ukrep bistveno zmanjšal obseg formalističnega knjigovodskega dela.

Podoben je problem pri obračunavanju prispevkov iz osebnih dohodkov s posebnimi virmani za posamezno interesno skupnost. Možnosti racionalizacije so različne, tako pri samem obsegu dela, kakor pri znižanju materialnih stroškov za materialne virmane, ki tudi niso več ravno poceni.

Prepočasi se v združenem delu izvaja boljše nagrajevanje proizvodnega in kreativnega dela. Prav tako bi morala biti ustreznejša socialna politika, ki mora izhajati predvsem iz dela. Opozoriti želim tudi na nedorečenost in ohlapnost nekaterih ukrepov, saj bi jih morali tako po vsebini in rokih, nosilcih odgovornosti in odgovornosti za izvedbo konkretno opredeliti.

Na koncu bi opozoril še na vprašanje, kako v nekaj preostalih mesecih realizirati predvidene ukrepe v zahtevani višini povsod tam, kjer predstavljajo čisto sredstev osebni dohodki zaposlenih?

Predsednik M a r t i n M l i n a r : Hvala! Najprej moram ugotoviti, ali še želi razpravljati, ker se moramo držati približnega časa za odmor. Kdo še želi razpravljati? Besedo ima tovariš Mihael Vrtačnik, področje kmetijstva, okoliš, Lenart.

M i h a e l V r t a č n i k : Tovariš predsednik, tovarišice in tovariši legati! Na sejah zborov Skupščine občine Lenart in na seji skupine delegatov smo pri tej točki dnevnega reda obravnavali razne probleme s področja kmetijstva.

Zavedamo se nujnosti ukrepov, s katerimi se srečujemo v zadnjem času. Povzročajo nam precej težav, ki pa niso takšne, da bi bile nepremostljive, marsikomu pa bi se lahko izognili. Skrbijo nas posledice politike visokih obrestnih mer v kmetijstvu. Menimo, da obrestne mere za kredite v kmetijstvu ne bi smele biti tako hitro, kot je napovedano, saj bi se na primer za reeskontne kredite sedanjih 22 % povečale do konca leta 1984 na 30 %. Še slabši je položaj pri oblikovanju in pri preusmeritvah kmetij, kjer kreditov celo ni.

Zadnjih nekaj let smo precej vlagali v kmetijstvo, lahko rečemo, da ne vidimo uspehov. Kar dobro smo se zavedali pomena hrane. Za sedanje motnje na trgu s kmetijskimi pridelki oziroma proizvodi se več ali manj ve, lahko pa se v novi situacija iz leta 1976, 1977 in prej, ko so se poznale posledice več letnih in najbrž bodo že jesenski meseci pokazali, če imamo prav. S tem ne mislimo pomanjkanje živine. Lahko se nam zgodi, da bodo napor in stroški zadnjih nekaj let zaman oziroma brez učinka.

Predlagamo, da se najdejo sredstva za benificirano obrestno mero za kredite v kmetijstvu, saj bo to prav gotovo ceneje, kot pa uvoz ali nakup hrane pri izsiljenih cenah.

Na probleme, ki se pojavljajo, ne moremo gledati tako poenostavljeno, kot mogoče razbrati iz navedenega, saj je politika benificiranih obresti v kmetijstvu le eden izmed ukrepov, ki lahko prepreči motnje, do katerih že prihaja. Najhujše težave so s cenami koruze. Reprodukcijska veriga od njive pa do pečenice je ena najbolj pretrganih in neurejenih. Odkup pšenice je tako rekoč preden, vendar še sedaj ne vemo točno za cene in cenovna razmerja med pšenico in koruzo. Tem težavam je potrebno posvetiti več skrbi in verjetno bo treba biti bolj smel pri določanju cene pšenici.

Opozoril bi še na nekaj. Samo interes v Sloveniji ne zagotavlja dovolj korenine za zamenjavo za pšenico, zato bo imela organizacija problem, ker fizično bo sposobna vsega naenkrat narediti. Slutimo pa pravi polom pri odkupu pšenice, in to prav zaradi navedenega.

Delovne organizacije, zadruga ali kombinati so v težkem položaju. Včasih nam na terenu pomagale delovne skupine na primer Centralnega komiteja ZKS, saj pa ni nikogar.

Predsednik M a r t i n M l i n a r : Hvala! Če ne želi nihče več razpravljati, predlagam, da se poleg predloženega sklepa dogovorimo še naslednje. Glavna razprava se je v pretežnem delu dotaknila problemov gospodarjenja v kmetijah, ki so vezani na majsko analizo, ki so jo nekateri celo citirali. Mis-

m, da je to prav, ker program, ki ga ima Izvršni svet kot svojo usmeritev aktivnosti, predstavlja, kot sami pravijo, nek začetek ne samo neposrednega zbremenjevanja gospodarstva na področju splošne in skupne porabe, temveč gre di za finančno konsolidacijo in podobno. Vse te sugestije naj bi Izvršni svet razpravi o majski analizi že upošteval, podobno pa velja tudi za delegate v oru republik in pokrajin, ki naj opozorijo na mnoga vprašanja, ki so bila zavljena v današnji razpravi. Nekaj trditvev in vprašanj iz današnje razprave zahteva določeno razčiščevanje, saj so nekatere diametralno nasprotne od tih, ki jih je v svojih obrazložitvah o posameznih vprašanjih napisal naš Izšni svet; gre na primer za vprašanje dvojne obdavčitve dohodka. Mislim, da bi bilo prav, da bi mi to danes na zboru razčiščevali. Strokovnjaki naj to oučijo, v procesu nadaljnjih aktivnosti pa naj skušajo te probleme odpraviti.

Nekaj pa je takih vprašanj, ki bi nam jih lahko danes direktor Službe užbenega knjigovodstva ob poročilu Službe družbenega knjigovodstva tudi pove- l. Gre za vprašanje združevanja žiro računov na nivoju delovne organizacije, pletenih evidenc in podobno. Danes imamo na dnevnem redu poročilo Službe užbenega knjigovodstva, slednje pa je bilo v razpravi delegata iz občine Mari- r Rotovž neposredno omenjeno. Zato predlagam, da v razpravi pri tej točki čemo nekaj tudi o teh vprašanjih.

Želi besedo predstavnik Izvršnega sveta? (Da.) Besedo ima tovariš Jože Ku- č, namestnik republiškega sekretarja za finance.

J o ž e K u n i č : Tovariš predsednik, tovarišice in tovariši delegati! kaj tega, kar sem vam želel povedati, je povedal že tovariš Mlinar. Ta program seveda zgolj začetek v celotnem programu razbremenjevanja, zato v njem še so zajete vse možnosti. Temeljito bomo proučili vse sugestije iz današnje zprave in jih ob našem preverjanju izvajanja tega programa in rezultatov, ki h bomo ugotavljali, tudi upoštevali. Program ni nespremenljiv in ga bomo se- da sproti prilagajali dejanskim potrebam in možnostim.

Dovolite mi, da ob tem odgovorim na nekaj sugestij, ki so bile dane. Ena pripomb je bila, da ne gre za zmanjševanje stroškov oziroma razbremenjevanje spodarstva, ampak da gre bolj za samorazbremenjevanje. Program ima dva dela: enem je v glavnem res razbremenjevanje, v drugem pa so bolj sugestije za manjševanje materialnih stroškov oziroma potroškov, kot je to navedeno. Ob do- tnih razpravah bomo seveda to tudi upoštevali.

Mnogo razprav je bilo tudi danes v zvezi z delovnimi skupnostmi, češ da htevajo spremembo predpisov. No, čestokrat smo pojasnili in tudi na tem me- u, mislim, da moram to poudariti, ni namen, da bi se kakršnakoli oblika orga- ziranosti v združenem delu spreminjala, smo pa prepričani, da se da marsikaj oriti v delovnih skupnostih oziroma, kot je navedeno v besedilu, v admini- raciji, kar dokazujejo sanacije nekaterih izgubašev, ki so bistveno znižali evilo zaposlenih v delovnih skupnostih, pa izvajajo vse zakonske predpise.

Moram povedati še to, da se proračun republike oziroma če lahko rečem lošna in skupna poraba dosledno izvaja v skladu z resolucijo in v skladu z stjo dohodka, tako da naključni primer ni bil dobro izbran. Ne glede na to, mo to celovito proučili.

Mnogo razprav je bilo glede proračuna federacije. Naloge, ki izhajajo iz orračuna federacije, so pogosto take narave, da jih je nekoliko težje limiti- ti. Tudi zakonskega omejevanja nimajo. Lahko pa povem, da odstotek družbene- proizvoda, ki ga rabimo, če lahko tako rečem, za zvezni proračun, od leta 80 do leta 1983 pada in je padel celo za dve odstotni točki.

Mnogo pripomb je bilo tudi v zvezi s predlivanjem akumulacije skozi sis- em obveznega združevanja, nekaj republiškega, večji del pa kot pomoč nerazvi- m republiškim in pokrajinskim. Za pomoč manj razvitim področjem imamo v Slo- niji izdelana stališča, vendar pa se moramo usklajevati na nivoju federacije v tem smislu, kot so potekale razprave, tudi delujemo in bomo tudi delovali.

Opozoriti bi želel samo še na limite bank, ki so prav tako bili omenjeni. limiti plasmajev so seveda omejevanje sekundarne emisije in kot taki močno pri- devajo celotno gospodarstvo. Prizadevajo ga seveda na območju celotne Jugo- avije, stopnja prizadetosti pa je od področja do področja dokaj različna.

činek prodaje deviz občanov se mi zdi, da ni tako pomemben, kot so učinki oslabilih limitov, vendar pa se moramo zavedati, da je to le omejevanje inflacije. V nekem smislu se s tem omejuje sekundarna emisija, saj je to eden od instrumentov, da inflacija ni tako skokovita. Ne trdim pa, da je edini in najpomembnejši.

Torej, če povzamem: vse sugestije iz današnje razprave bomo temeljito proučili in na osnovi teh tudi eventualno spremenili oziroma dopolnili program izvršnega sveta in o tem seveda Skupščino obveščali.

Predsednik M a r t i n M l i n a r : Ali se, tovariš Kunič, tudi s tim strinjaš, ko si rekel, da boste vso razpravo proučili že v aktivnostih, ki jih imamo ob majski analizi? Mnoge stvari iz razprave so takšne narave, da jih je treba razčiščevati v razpravi ob majski analizi, kolikor jih bo mogoče razčistiti, ne pa šele v jeseni.

J o ž e K u n i č : Ob razpravah o obeh majskih analizah, republiški in vezni, bomo to seveda vključili v razpravo in zaključke.

Predsednik M a r t i n M l i n a r : Besedo ima tovariš Peter Simonšek, področje gospodarstva, 4. okoliš, Ljubljana Šiška.

P e t e r S i m o n i š e k : Tovariš predsednik, tovarišice in tovariši delegati! Žal mi je, ker sem v svoji razpravi nekaj izpustil. Zelo me je zaskrbelo oziroma presenetilo izvajanje tovariša Klemenčiča v uvodni besedi, ko je navajal posledice različnih ukrepov pri delitvi osebnih dohodkov, pri čemer se lahko zgodi, da bodo določene strukture delavcev zašle v težje gnotne položaje. Te stvari naj bi reševali s povečano aktivnostjo samoupravnih interesnih skupnosti socialnega varstva.

Mislím, da je bilo enkrat na tem nivoju že izrečeno in jasno povedano, da si svojo socialno varnost vsi delavci zagotavljajo zgolj z možnostjo pridobivanja dohodka z delom, ne pa s povečano aktivnostjo samoupravnih interesnih skupnosti socialnega varstva. Mislím, da bi morali spoštovati ta načelni sklep, ki smo ga takrat sprejeli, ne pa da poskušamo edino alternativo pri problemu, ki je nastal z delitvijo osebnih dohodkov po 24.6., reševati na ta način, kot ga je prikazal tovariš Klemenčič.

Predsednik M a r t i n M l i n a r : Hvala lepa. Mislím, da je stvar popolnoma jasna in da tudi tovariš Klemenčič v svojem uvodu ni tako mislil.

Želi še kdo razpravljati? (Ne.) Če ne, zaključujem razpravo. Kolikor bomo z razčiščevanjem nadaljevali, moram prej odrediti odmor in bomo z razpravo nadaljevali kasneje. Odrejam odmor.

(Seja zбора je bila prekinjena ob 11.25 uri in se je nadaljevala ob 12.15 uri.)

Predsednik M a r t i n M l i n a r : Tovarišice in tovariši delegati! Nadaljujemo razpravo k 5. točki dnevnega reda. Besedo ima tovariš Alojz Klemenčič.

A l o j z K l e m e n č i č : V svoji razpravi bi opozoril na tri vprašanja.

1. Po razpravi delegata, ki je govoril o odkupu pšenice, je ostal neprijeten vtis, da stvari niso dobro pripravljene, in to sedaj ko se moramo vsi z veliko zavzetostjo lotevati te naloge, da bi dosegli načrtovan odkup pšenice. Ta naloga je vsekakor izredno težka. V Sloveniji je treba odkupiti 75 ton pšenice, če želimo doseči še tretje leto, da ne bo treba pšenice uvažati. To je plan, ki pomeni 42 % od tržnosti odkupa, kar je drugo najslabše mesto v Jugoslaviji. Samo Črna gora je še za nami v tržnosti odkupa pšenice. Menimo, da ta cilj ni preambiciozno zastavljen, vendar pa zahteva nekatere dobro organizirane aktivnosti in sprejetje nekaterih ukrepov. O tem so razprave pravočasno stekle, o nekaterih ukrepih in o predlogu rešitev pa sem danes govoril v uvodni besedi. Če ne bomo iskali dodatnih sredstev za regresiranje odkupa pšenice, ne bo mogo-

e rešiti vseh teh problemov, ker je cena, ki je predvidena v dogovoru, ki bo a teden usklajen in podpisan, nižja, kot pa bo mogoče stimulatивно vplivati a odkup pšenice. Gre torej za dodatne premije, ki jih je potrebno zagotoviti oleg cene, ki naj bi bila približno 22 ali 23 dinarjev, o čemer se je potreb- o še uskladiti.

2. Glede koruze. Brez dvoma je to eden od ključnih ukrepov v tem paketu a odkup pšenice, kajti v Sloveniji se še vedno velik del pšenice namenja tu- i za krmo, kar moramo z vsemi ekonomskimi in organizacijskimi premijami pre- rečevati. Eden izmed teh ukrepov je tudi, da dobijo kmetje korožo v zameno a pšenico. Težave s korožo poznate, vendar se pred temi ne moremo ustaviti n je treba sporazum med kmetijskimi proizvajalci pšenice in odkupnimi organi- acijami uresničiti in zagotoviti odkup te koruze.

Znane in tudi temeljito so analizirane težave glede ekonomskega položaja itnih organizacij in pekarskih organizacij. Ne vem, zakaj tovariš omenja, da kupine CK niso obravnavale tega problema. O tem problemu so temeljito razprav- jali tako v sindikatu kot v raznih delovnih skupinah Izvršnega sveta. Tudi azširjena seja Republiškega komiteja za tržišče in splošne gospodarske zadeve e bila v celoti namenjena samo vprašanju preskrbe s pšenico, moko in kruhom. prejeta je bila usmeritev, da se vsi ti ukrepi pripravijo, da bomo lahko v le- ošnjem letu izpolnili ta zelo zahteven cilj. S tem pa seveda niso še razrešeni si problemi, o tem bomo tudi v Skupščini še temeljito razpravljali, pa tudi Iz- ršni svet mora sprejeti še vrsto ukrepov. Zavedati pa se moramo, da je v tem renutku ena najpomembnejših nalog tako v organizacijah združenega dela, obči- ah in republiki, da zagotovimo odkup pšenice tako, kot smo ga načrtovali.

Razpravljalci so tudi omenili problem disparitet cen. Ta problem je mnogo irši, kot sem ga uspel danes v uvodu predstaviti. Odgovoriti je treba tudi na anes zastavljeno vprašanje, da se pričakovanja glede novih predpisov v maju esecu niso uresničila. Morda pa so bila pričakovanja napačna! Namreč, pričako- anja, da bo odprava disparitet cen izboljšala položaj predelovalne industrije. tej smeri ni bilo nikoli zastavljenih predlogov niti analiz. Vse razprave od ktobra naprej in analize inštitutov, vključno z dolgoročnim programom ekonom- ke stabilizacije, so kazali na to, da se bo spreminjal odnos med surovinsko n predelovalno industrijo in da se bodo cene surovin in reprodukcijskih mate- rialov povečevale bolj in hitreje kot pa cene izdelkov predelovalne industrije. e "škarje" so bile predvidene in torej ne gre za neizpolnjena pričakovanja. ekaj drugega pa je, če smo mi pričakovali drugačne učinke v zvezi s sprostit- ijo cen in s svobodnim oblikovanjem cen, sedaj pa je situacija na trgu povsem rugačna. Pričakovanja, da bo svobodno oblikovanje cen omogočilo, da bodo or- ganizacije povečevale cene za toliko, kot se jim zdi potrebno, ali kot do dopu- ča trg, so bila napačna. Že v uvodu sem zelo jasno povedal, da so danes možno- ti na trgu takšne, da dvigujejo cene tudi do 100 in celo do 600 %; taki predlo- i sicer so, vendar z družbeno usmerjeno akcijo tega ne moremo dovoliti. Težko e sedaj govoriti o tem, ali je to administracija, ali pa je to uvajanje eko- omskih tržnih zakonitosti; situacija je pač taka, da moramo z vsemi možnimi krepki in aktivnostmi usmerjati gibanje cen v dogovorjene okvire. Zato so pri- akovanja glede tega marsikoga tudi razočarala.

3. Glede pripombe, da je prišlo do odstopanja v uvodni besedi od doseda- jih stališč na področju socialne politike, ugotavljamo, da se morda nismo dob- o razumeli. Poudarjeno je bilo, da morajo organizacije združenega dela same resoditi, kateri delavci so v takem gmotnem položaju, da bo potrebno del sred- tev sklada skupne porabe usmeriti za izboljšanje njihovega položaja. Gre to- ej za usmerjanje tega dela dohodka iz čistega dohodka kot rezultat delavcev tej organizaciji združenega dela za razreševanje položaja njihovih delavcev, n je to tisto težišče in mesto za razreševanje prav gotovo težkih gmotnih po- ožajev, v katerih se bodo sedaj znašli nekateri delavci. Temu vprašanju bo reba v prihodnje posvečati več pozornosti. Ne gre torej za odstopanje od sta- išč, ki so o tem bila izražena v sindikatih in v polemiki glede socialnih kar- ic.

Za ostale skupine občanov, ki prejemaajo razne oblike varstvenih dodatkov, a je treba reševati vprašanje njihovega materialnega položaja s prilagoditvijo eril in kriterijev v samoupravnih sporazumih, ki se sedaj sprejemajo v pri- tojnih samoupravnih interesnih skupnostih. O teh samoupravnih sporazumih pote- ajo sedaj razprave, poudarili pa smo tudi, da je treba v njih vgraditi tudi a merila. Torej tudi zaradi tega pristopa menimo, da to ni odstopanje od dose-

anjih stališč. Brez dvoma pa ne moremo sedaj zapirati oči pred temi vprašanji, se bodo z zaostritvijo položaja še bolj poglobila. Zato je treba poiskati načine in poti tako v organizacijah združenega dela kot v pristojnih samoupravnih interesnih skupnostih za razreševanje teh problemov, in sicer v okviru svojih sporazumov in dogovorov.

Predsednik M a r t i n M l i n a r : Hvala lepa! Želi še kdo razpravljati? (Ne.) Slišali smo nekaj pojasnil, seveda pa je nekaj vprašanj ostalo odprto, ki pa jih bomo podrobneje razčistili ob obravnavi majske analize.

Če ne želi nihče več razpravljati, potem zaključujem razpravo.

Predsednik Družbenopolitičnega zbora me je obvestil, da njihov zbor predlaga nekaj dopolnitev sklepa k tej točki dnevnega reda, ki ste ga dobili. Te dopolnitve, ki vam jih bom prebral, so po mojem mnenju take narave, da jih lahko sprejmemo.

Prosim, da vzamete sklep v roke, da boste lažje sledili dopolnitvam.

Družbenopolitični zbor predlaga, da se v 2. točki tega sklepa pred zadnjim stavkom doda nov stavek, ki se glasi: "Skupščina poudarja, da je potrebno uresničiti vse sprejete ukrepe na področju ekonomske politike za obvladovanje rasti cen". Zaradi tega stavka potem predlaga, da bi se zadnji stavek glasil: "Prav tako pa je potrebno tudi v prihodnje program ukrepov in aktivnosti stalno dopolnjevati v skladu s tekočimi družbenogospodarskimi razmerami".

V 3. točki pa predlaga novo vsebino drugega odstavka 3. točke, ki se glasi: "Skupščina zato ponovno opozarja na odgovornost delavcev v organizacijah združenega dela, samoupravnih interesnih skupnostih, bankah, skupnostih za cenovno, poslovnih skupnostih in splošnih združenjih ter v vseh drugih samoupravnih organizacijah in skupnostih, da v skladu s svojimi pooblastili zagotovijo potrebne ukrepe in dogovorjeno dinamiko za uresničevanje načrtane politike cen".

Ste lahko sledili tem predlogom? (Da.) Začenjam razpravo o dopolnitvah, ki jih predlaga Družbenopolitični zbor k predloženemu sklepu. Želi kdo razpravljati? (Nihče.) Če ne želi nihče, potem zaključujem razpravo in dajem predlagani sklep z dopolnitvami na glasovanje.

Kdor je za, naj prosim glasuje! (134 delegatov glasuje za.) Je kdo proti? (Nihče.) Se je kdo vzdržal? (Dva delegata.)

Ugotavljam, da je predložen sklep z dopolnitvami sprejet z večino glasov.

Prehajamo na 6. točko dnevnega reda, to je na predlog o spremembah in dopolnitvah kazenskega zakona SR Slovenije.

Predlog zakona je Skupščini SR Slovenije predložil v obravnavo Izvršni svet Skupščine SR Slovenije. Objavljen je bil v Poročevalcu št. 16.

Predlog zakona je obravnavala Zakonodajno-pravna komisija, ki z vidika ustavnosti ni imela pripomb.

Želi predstavnik Izvršnega sveta besedo? (Da.) Besedo ima tovariš Jernej Vrhunec, namestnik republiške sekretarke za pravosodje in občo upravo.

J e r n e j V r h u n e c : Tovariš predsednik, tovarišice in tovariši delegati! V skladu s sklepi zborov Skupščine SR Slovenije z dne 7. maja so sprejete in dopolnitve kazenskega zakona SR Slovenije pred vami v zadnji zakonodajni fazi.

Izvršni svet je pri pripravi predloga zakona proučil vse pripombe in predloge, dane ob obravnavi osnutka zakona ter jih upošteval, kolikor je bilo v okviru sedanjih sprememb kazenske zakonodaje to mogoče. Predlogi in sugestije, ki niso bili upoštevani, bodo predmet nadaljnjega proučevanja v okviru obširnejše revizije kazenske zakonodaje, kolikor in kadar bodo te priporočene.

Ob obravnavanju predloga zakona v delovnih telesih Skupščine in zborov ni bilo odprtih vprašanj. Izvršni svet zato ocenjuje, da so v predlogu zakona celoti upoštevana stališča in težnje delegatov, izražene ob obravnavi predloga in osnutka zakona. Pri tem moramo poudariti, da je po naši oceni predlog zakona maksimalno usklajen tudi s predvidenimi spremembami, to je z valorizacijo absolutno določenih vrednostnih količin v kazenskih zakonih federacije in drugih republik ter avtonomnih pokrajin. Razlike, ki so v predlogu zakona še hranjene, so posledica specifičnosti razvoja naše republike in so po mnenju redlagatelja v celoti utemeljene.

V zvezi z rokom uveljavitve zakona in dopolnitve kazenskih zakonov drugih republik in pokrajin, to je s 1. julijem 1984, moramo ponovno poudariti, da bodo tudi spremembe kazenskega zakona SFR Jugoslavije ter spremembe kazenskih zakonov drugih republik in avtonomnih pokrajin predvidoma uveljavljene hkrati. Spremembe kazenskega zakona SFR Jugoslavije bo obravnaval Zvezni zbor Skupščine SFR Jugoslavije 27. junija, spremembe ostalih kazenskih zakonov pa skupščine republik in avtonomnih pokrajin v teh dneh.

Tečejo intenzivne priprave v smeri čimprejšnje objave sprememb in dopolnitev kazenskega zakona zato, da bi bila javnost in pristojni organi o njih čimprej in pravočasno seznanjeni.

Predlagane spremembe in dopolnitve našega kazenskega zakona pomenijo znan korak v dograjevanju kazenske zakonodaje, so pa tudi odraz družbenih napredov v smeri racionalizacije dela državnih organov, v tem primeru organov odprivanja, pregona in sojenja.

V imenu Izvršnega sveta predlagam, da predlog zakona obravnavate in sprejmete v besedilu, v kakršnem je predložen. Hvala lepa!

Predsednik M a r t i n M l i n a r : Hvala lepa! Pismenih prijav za azpravo k tej točki dnevnega reda nimam. Želi kdo razpravljati? (Ne.) Če ne želi nihče razpravljati, potem dajem predlog zakona o spremembah in dopolnitvah kazenskega zakona SR Slovenije na glasovanje.

Kdor je za predlog, naj prosim glasuje! (138 delegatov glasuje za.) Je kdo proti? (Nihče.) Se je kdo vzdržal? (En delegat.)

Ugotavljam, da je predlog zakona o spremembah in dopolnitvah kazenskega zakona SR Slovenije sprejet z večino glasov.

Hkrati obveščam zbor, da me je predsednik Družbenopolitičnega zbora obvestil, da je predlog sprememb zakona, ki jih je pripravil Izvršni svet, v skladu s stališči, ki jih je ta zbor že sprejel.

Prehajamo na 7. točko dnevnega reda, to je na poročilo o delu Službe družbenega knjigovodstva v SR Sloveniji v letu 1983.

Poročilo je Skupščini SR Slovenije predložila v obravnavo Služba družbenega knjigovodstva v SR Sloveniji. Objavljeno je bilo v Poročevalcu št. 15. K poročilu ste prejeli mnenje Izvršnega sveta in danes predlog sklepa, ki je bil pripravljen na podlagi dosedanjih razprav.

Želi predstavnik Službe družbenega knjigovodstva besedo? (Da.) Besedo ima Direktor Službe družbenega knjigovodstva v SR Sloveniji tovariš Franc Knafelc.

F r a n c K n a f e l c : Tovariš predsednik, tovarišice in tovariši delegati! Dovolite mi, da v tem kratkem poročilu nanizam le nekaj pomembnejših podatkov o opravljenem delu Službe družbenega knjigovodstva v SR Sloveniji v letu 1983, nekaj večjih problemov in težav, ki jih je služba imela pri opravljanju vseh svojih funkcij, pa tudi nekaj predlogov, ki jih je služba izoblikovala in posredovala pristojnim organom, pa še niso bili sprejeti, so pa po mnenju službe še vedno aktualni.

Delo Službe družbenega knjigovodstva je bilo v letu 1983 dosti bolj obteženo kot v preteklih letih, krati pa tudi bolj zahtevno in odgovorno. Težave razmere takih razsežnosti, kot so bile v preteklem letu, ko so bili dejan-

sko vsiljeni nepopularni, linearni administrativni ukrepi, so od Službe družbenega knjigovodstva, ki po zakonu odgovarja za dosledno izvajanje vseh zakonov in drugih predpisov s področja materialno finančnega poslovanja, terjale mnogo več, kot bi to terjale normalne razmere gospodarjenja. Še posebej so povečali delo v službi zvezni interventni zakoni, njihovo število, pogoste spremembe in dopolnitve, pa tudi nejasnosti njihovih določb, ki so zahtevale vrsto dodatnih pojasnil in razlag. Samo zakon, ki je začasno omejeval razpolaganje z delom družbenih sredstev v družbenopolitičnih skupnostih in samoupravnih interesnih skupnostih, se je med letom pet krat spremenil, zadnjič v novembru. Razen pravilnosti ugotavljanja presežka realiziranih prihodkov nad planiranimi prihodki na pet različnih načinov je morala služba zagotoviti tudi pravilno izpolnjevanje obveznosti plačevanja prispevkov in davkov posameznih uporabnikov družbenih sredstev, v letu 1983 pa je bilo zabeleženih več kot 1300 sprememb stopenj posameznih prispevkov.

Spremembe zakona o zavarovanju plačil so zatrpale službo z obrazci, s katerimi upniki sporočajo neredne dolžnike (to so obrazci OBZ), pa še bi lahko našteval. Službi so bila naložena tudi taka dela, ki ne sodijo v njeno pristojnost, kot je na primer kontrola količinske porabe goriva, kar vsekakor sodi v pristojnost tržne inšpekcije. Večji obseg kot v preteklih letih je v letu 1983 dosegla tudi statistična evidenčna in informativno analitična dejavnost službe, saj so se znatno povečale potrebe uporabnikov po podatkih in kratkih informacijah o izvajanju ukrepov tekoče gospodarske politike ter o drugih aktualnih dogajanjih v družbeni reprodukciji.

Posebne naloge so bile službi začrtane s "Programom aktivnosti za izvajanje zakona o družbenem sistemu informiranja", ki ga je sprejela Skupščina SR Slovenije ob sprejetju zakona o družbenem sistemu informiranja. Tičejo se predvsem racionalizacije in preureditve informacijskega sistema, ki ga služba zagotavlja, izboljšanja dosedanjega načina zagotavljanja in dostopnosti podatkov in informacij, varnosti in zaščite podatkov in podobno.

Služba družbenega knjigovodstva v Sloveniji se je aktivno vključila tudi v uresničevanje dolgoročnega programa gospodarske stabilizacije, saj si je poleg nalog, ki so začrtane v načrtu nalog za uresničevanje dolgoročnega programa gospodarske stabilizacije na ravni SDK Jugoslavije, postavila še nekatere dodatne naloge, specifične za razmere v naši republiki. Nekatere teh nalog so bile že v letu 1983 uresničene, druge bodo letos.

Ob vseh teh aktivnostih pa je služba redno in pravočasno opravljala plačilni promet za vse uporabnike družbenih sredstev, jih vsakodnevno obveščala o stanju denarnih sredstev na njihovih računih, opravila pa tudi večje število inšpekcijskih pregledov in ekonomsko-finančnih revizij zaključnih računov uporabnikov družbenih sredstev kot leto poprej.

Omenim naj še, da je bilo obsežno delo opravljeno tudi v zvezi z oblikovanjem novega zakona o Službi družbenega knjigovodstva, ki je bil sprejet decembra 1983. leta in v katerem so mnogo natančnejše in celoviteje opredeljene naloge Službe družbenega knjigovodstva na podlagi ustave, zakona o združenem delu, zakona o družbenem sistemu informiranja in zahtev dolgoročnega programa gospodarske stabilizacije.

Številčni podatki o obsegu dela posameznih funkcij Službe družbenega knjigovodstva v letu 1983 so podrobneje opredeljeni v poročilu o delu.

Ob vsem opravljenem delu pa se je število zaposlenih delavcev v službi povečalo le za 1,6 %; od tega povečanja gre pretežno del na povečanje števila zaposlenih za določen čas. Ob koncu leta 1983 je bilo v Službi družbenega knjigovodstva v SR Sloveniji zaposlenih 2.793 delavcev, kar pomeni še vedno nekaj delavcev manj, kot je v službi bilo zaposlenih v letu 1980, čeprav se je v tem času obseg dela v službi povečal več kot za 10 %. V letu 1981 in v letu 1982 je službi uspelo število zaposlenih delavcev zmanjšati za 50 delavcev. O ravni produktivnosti dela v službi pa govori podatek, da je v SR Sloveniji na en milijon obdelanih nalogov plačilnega prometa zaposlenih 13,5 delavcev, ki opravljajo posle plačilnega prometa, v SR Hrvatski, ki se nam najbolj približa po produktivnosti, je za ta ista dela zaposlenih 18 delavcev ali 25 % več kot v Sloveniji in v Avtonomni pokrajini Kosovo, kjer je produktivnost najmanjša - govorim za SDK - je na teh istih poslih zaposlenih 35 delavcev ali, z drugimi besedami povedano, kar pri nas dela 1 delavec, delata na Kosovu 2,5 delavca.

Prihodki službe, doseženi v letu 1983, so za 24 % višji od prihodka leta poprej. Njihove delež v dohodku gospodarstva pa se je zmanjšal od 0,3 % v letu 1982 na 0,2 % v letu 1983. Ker je služba že ob devetmesečnem finančnem obračunu ugotovila, da je rast prihodkov hitrejša od načrtovane, ni v novembru 1983 zaračunavala uporabnikom družbenih sredstev nadomestil za stroške plačilnega prometa. Na ta način se je zmanjšala obremenitev gospodarstva za okoli 120 milijonov dinarjev.

Ob opravljanju naštetih nalog se je služba srečevala z različnimi problemi. Naj začnem s problemi informativno-analitične dejavnosti.

Služba meni, da je naša informativno-analitična dejavnost javnosti pre malo poznana. Krivde za to sicer ni iskati samo izven službe, tudi služba sama je premalo poskrbela za širšo afirmacijo te svoje dejavnosti. Zato smo v letu 1983 začeli s široko predstavitvijo te svoje dejavnosti združenemu delu. Izdelali smo posebno publikacijo, v kateri so navedene vse statistične in informativno-analitične publikacije Službe družbenega knjigovodstva v SR Sloveniji, z natančno vsebino podatkov, ki jih vsebujejo, informativno-analitične pa z okvirno vsebino obravnavanih področij. Še posebej so ponudene združenemu delu informacije o ekonomskem položaju in rezultatih dela delavcev posameznih organizacij združenega dela, za katere bi moralo biti združeno delo najbolj zainteresirano. Ta publikacija, katere izključni namen je seznaniti uporabnike družbenih sredstev z informativno-analitično dejavnostjo službe, je bila posredovana okoli 7000 uporabnikom družbenih sredstev v naši republiki. Menimo, da je služba s to akcijo storila pomemben korak k odprtosti in dostopnosti njenih podatkov in informacij javnosti, hkrati pa tudi k informacijski kulturi uporabnikov. Ob tem naj omenim, da je služba uvedla tudi stalno prakso tiskovnih konferenc, s katerimi seznanja javnost s pomembnejšimi dogajanjmi, ki jih ugotavlja pri opravljanju svojih funkcij. V letošnjem letu pa je začela objavljati podatke iz zaključnih računov in polletnih periodičnih obračunov tudi za tiste uporabnike družbenih sredstev, za katere doslej ti podatki niso bili še objavljeni (za banke in druge finančne organizacije, samoupravne interesne skupnosti, proračun ter organe in organizacije družbenopolitičnih skupnosti).

Drug problem, na katerega želi služba opozoriti pa zahteva širšo družbeno akcijo. Služba namreč že dalj časa ugotavlja, da predvsem strokovne službe tistih občin, ki imajo relativno veliko analitičnih kadrov ali same neposredno zahtevajo od uporabnikov družbenih sredstev s svojega območja ali pa od podružnic službe podatke - predvsem gre za obrazce periodičnih in zaključnih računov, jih ročno ali pa mehanografsko obdelajo in na njihovi podlagi tudi pripravljajo informacije za potrebe delegatskega odločanja. Informacije o finančnih tokovih v družbeni reprodukciji pa je po zakonu o Službi družbenega knjigovodstva dolžna zagotavljati Služba družbenega knjigovodstva. Obseg teh podvajanj oziroma posameznih faz podvajanj nikakor ni zanemarljiv. Do podvajanj v različnih fazah evidenčne in informativno-analitične dejavnosti prihaja v več kot tretjini slovenskih občin. Služba meni, da je nujno začeti z akcijo postopnega odpravljanja tega zbiranja in zajemanja podatkov, pa tudi pisanja informacij o gospodarjenju v posameznih občinah. Služba sama, brez pomoči skupščin in družbenopolitičnih organizacij tega ne more storiti, čeprav poizkuša z neposrednim dogovarjanjem v vseh tistih občinah, kjer prihaja do tovrstnih podvajanj. Med pomembnimi rezultati te akcije bi bilo vsekakor tudi zmanjšanje administrativnega kadra v upravnih organih.

Pri opravljanju kontrolnih nalog se služba že vrsto let srečuje z enakimi problemi; v letu 1983 so se ti problemi le še bolj zaostri. Namesto da bi v gospodarjenju prišle do izraza normalne tržne in ekonomske zakonitosti, se iz leta v leto normativno urejanje povečuje, z administrativnimi ukrepi se posega na vsa pomembna področja gospodarjenja in razpolaganja z družbenimi sredstvi. Številni predpisi, njihove pogoste spremembe, neuskkljenosti in nepopolnosti, pa tudi prepozno sprejeti predpisi ne otežkočajo dela samo Službi družbenega knjigovodstva, ampak predvsem tudi uporabnikom družbenih sredstev. Razen tega pa nekateri predpisi tudi nimajo tistih učinkov, na katere se je ob njihovem sprejetju računalo. Značilen tak primer so v juniju 1983 sprejete spremembe in dopolnitve zakona o zavarovanju plačil, ki naj bi prispevale k izboljšanju finančne discipline, odpravljanju nelikvidnosti in omejevanju investicij. Pravilniki, izdani na podlagi tega zakona, so prav vzorčni primer nejasnosti, nedodelanosti, neracionalnosti in obremenjevanja z nepotrebnim delom. Sankcije za kršitve pa so razmeroma hude tako za uporabnike družbenih sredstev kot tudi za samo službo.

Še posebej huda bi bila sankcija znanega 7.a člena, ki določa zmanjšanje akontacij osebnih dohodkov vseh tistih dolžnikov, ki niso poravnali oziroma zavarovali dospelih obveznosti. Ta člen naj bi se po prvotnih določbah začel uporabljati že v letu 1984, k predložitvi veljavnosti pa je prispevala tudi Služba družbenega knjigovodstva v SR Sloveniji, saj je s konkretnimi primeri opozorila na razsežnost in posledice uveljavitve tega člena. Služba je od avgusta lanskega leta naprej, ko so začeli veljati omenjeni pravilniki, dobredno zasuta z obrazci, s katerimi upniki prijavljajo neredne dolžnike. Vsi ti obrazci zahtevajo naknadna preverjanja in dokazovanja ter vlaganje prijav pristojnim temeljnim tožilstvom oziroma sodnikom za prekrške. Ker so finančni nedisciplini in nelikvidnosti vzrok mnogo globlji problemi, pa to prijavljanje nerednih dolžnikov ni v ničemer izboljšalo finančne discipline, še manj pa odpravilo probleme likvidnosti. Služba je zato predlagala pristojnim organom, da bi tovrstno prijavljanje dolžnikov ukinili. Prijavljanje dolžnikov namreč ne pomeni avtomatičnega poravnavanja obveznosti, za plačilo terjatev ostane tako ali tako le klasična sodna pot. Z ukinitvijo obveznosti prijavljanja pa bi občutno zmanjšali nepotrebno administriranje tako pri uporabnikih družbenih sredstev, kot tudi pri Službi družbenega knjigovodstva. Če pa ne bi sprejeli popolno ukinitve, pa bi vsaj rok prijave dolžnikov spremenili iz dnevnega na trimesečni ob predložitvi periodičnega oziroma zaključnega računa. Služba meni, da je ta njen predlog še vedno umesten in aktualen.

Služba že vrsto let opozarja na pomanjkljivosti v obstoječem obračunskem sistemu, o čemer je že danes tudi eden od delegatov razpravljal, kateremu je podlaga zakon o ugotavljanju in razporejanju celotnega prihodka in dohodka. Ta zakon in še nekateri drugi predpisi namreč omogočajo nerealno izkazovanje dohodka, s tem pa tudi večjo osebno, skupno in splošno družbeno porabo.

Še posebej resno je k problemu ugotavljanja fiktivnih virov dohodka in iskanju možnosti za njihovo preprečitev pristopila služba v letu 1983, saj si je take naloge začrtala tudi v načrtu aktivnosti za uresničevanje dolgoročnega programa gospodarske stabilizacije. Izdelala je navodila za kontrolne preglede pri porabnikih družbenih sredstev, ki podrobno določajo način ugotavljanja fiktivnih virov dohodka. Služba je namreč ugotovila, da uporabniki družbenih sredstev, razen na zakonsko dopusten način (zaradi pomanjkljivosti v obračunskem sistemu) tudi nezakonito povečujejo dohodek. Ob tem je služba podrobno proučila in opredelila vsa tista določila posameznih zakonov in drugih predpisov, ki dopuščajo možnost izkazovanja in porabe fiktivnega dohodka in oblikovala predloge sprememb teh zakonov in predpisov. Gre predvsem za ustrezno kritje negativnih tečajnih razlik, za stalno valorizacijo obratnih sredstev, za saldiranje plačanih in prejetih obresti za kredite, za prenehanje možnosti kritja izgube z razmejitvami amortizacije in podobno. Vsi ti predlogi so bili že posredovani ustreznim organom, saj bi jih po mnenju službe moral upoštevati že novi zakon o ugotavljanju in razporejanju celotnega prihodka in dohodka, ki je v pripravi.

Izkušnje službe kažejo, da ni ustrezen tudi sistem obračuna celotnega prihodka in dohodka za gospodarske enote v tujini. Finančni rezultati teh enot so namreč obračunani po naših predpisih, torej po plačani realizaciji, medtem ko velja v tujini sistem fakturirane realizacije. Tako na primer lahko posamezna enota v tujini izkaže po domicilnih predpisih dobiček, po naših pa izgubo, kar še posebej povzroča težave in dileme pri transferu dobička oziroma kritju izgube.

Po zaključnih računih za leto 1983 je od 178 gospodarskih enot s samostojnim obračunom v tujini ugotovilo izgubo 62 enot v znesku 5,424.000.000 dinarjev. Če bi za te enote veljal obračun po domicilnih predpisih, se pravi po predpisih tistih držav, kjer se nahajajo, pa bi izgubo izkazalo le 34 enot, se pravi okoli 50 % manj in bi tudi izguba bila za okoli 50 % manjša.

Služba družbenega knjigovodstva je že leta 1982 predlagala Zveznemu sekretariatu za finance spremembo obračunskega sistema za enote v tujini; ponovno je predlog ponovila v letu 1983, vendar do sedaj še ni nikakršnega odziva. Omenim naj še, da ima služba pri kontroli poslovanja teh enot velike probleme tudi zaradi neurejene knjigovodske evidence. Večinoma ni na voljo izvirnih knjigovodskih listin, poslovne knjige se vodijo na podlagi raznih specifikacij, rekapitulacij in podobno. Služba ocenjuje, da so bili v letu 1983 doseženi določeni pozitivni premiki na področju porabe, tako skupne kot splošne, družbene in investicijske porabe. Ni pretirano reči, da je majhen delček k temu prispevala tudi Služba družbenega knjigovodstva.

Omenil sem že obsežno delo službe v zvezi z vsakomesečnim ugotavljanjem presežkov in prihodkov samoupravnih interesnih skupnosti in družbenopolitičnih skupnosti nad dovoljenimi v petih različnih sistemih, veljavnih v letu 1983, izločanjem teh presežkov na posebne račune, sproščanjem v primeru zmanjšanega priliva prihodkov in tako dalje.

Tudi v letošnjem letu je zagotavljanje sredstev za skupno in splošno porabo izredno zapleteno. Rast tovrstnih sredstev je odvisna od rasti dohodka gospodarstva republike, to pa pomeni spremembo planov prihodkov samoupravnih interesnih skupnosti in družbenopolitičnih skupnosti vsake tri mesece. Zahteva pa tudi spremembo stopenj prispevkov in davkov ter s tem težave tako izplačevalcem osebnih dohodkov kot tudi Službi družbenega knjigovodstva.

Posebna aktivnost službe pa je bila namenjena tudi investicijski porabi, tako spremljanju kot kontroli investicijske graditve. Služba je sicer že po podatkih iz leta 1982 opozarjala, da je investicijska poraba v Sloveniji že dosegla tako raven, ko bi vsako nadaljnje zmanjševanje investicij predvsem za proizvodnjo, namenjeno izvozu, bistveno zožilo razvojne perspektive. Tudi v letu 1983 je bil dosežen nekoliko nižji realni obseg investicijske porabe, kot je bilo načrtovano, čeprav ne toliko na račun gospodarskih investicij, kot predvsem na račun investicij v stanovanjsko graditev. Letos, vsaj v prvih mesecih tako izgleda, se je investicijska graditev bolj razmahnila.

Še posebej velja to za graditev negospodarskih investicijskih objektov. V prvih štirih mesecih se je namreč začelo graditi 42 negospodarskih investicijskih objektov, njihova predračunska vrednost znaša 2 milijardi 197 milijonov dinarjev, od predračunske vrednosti tovrstnih objektov, ki so se začeli graditi lani v enakem času, je višja za 196 %. Razmah te graditve je v glavnem posledica prenehanja štiriletne veljavnosti zakona o začasni prepovedi uporabe družbenih sredstev za financiranje negospodarskih in neproizvodnih investicij. Predračunska vrednost gospodarskih investicijskih objektov pa je višja za 52 %, ni pa realno pričakovati, da bi se investicijska graditev tudi nadaljevala v takem obsegu, prej obratno; pričakovati je, da se bodo tudi letos investicije realno zmanjšale. Ob vseh že znanih vzrokih od skromne akumulacije do porabe amortizacije za druge namene velja še upoštevati, da je bil pravkar sprejet zakon o zagotavljanju obratnih sredstev, ki organizacijam, ki nimajo trajnih obratnih sredstev, kritih s trajnimi in dolgoročnimi viri, omejuje možnost investiranja. Organizacijam združenega dela s področja gospodarstva pa po oceni, narejeni v službi, primanjkuje lastnih in dolgoročnih virov v vrednosti okoli 100 milijard dinarjev. V letu 1983 pa so ustvarile 84 milijard din akumulacije. Čeprav so v zakonu že predvidene določene olajšave in postopno izvajanje, pa bo izvajanje zakona pomembno vplivalo na obseg investicij. Služba meni, da bi vsaj deloma omilili problem zagotavljanja obratnih sredstev z opustitvijo obveznosti izločanja sredstev za investicije na poseben račun. Tako zahteva sicer republiški zakon, vendar bi se z ukinitvijo te obveznosti tovrstna sredstva lahko uporabljala za obratne namene. Ustrezen predlog je služba že posredovala Republiškememu sekretariatu za finance.

Zavedati pa se moramo še enega dejstva. V aprilu je bil sprejet tudi zakon o začasni prepovedi razpolaganja z delom družbenih sredstev za izplačevanje osebnih dohodkov v letu 1984. Omejitev osebnih dohodkov na organizacije združenega dela, ki so v zaključnih računih za leto 1983 izkazale nekrito izgubo, že velja, medtem ko bo omejitev osebnih dohodkov za vse tiste uporabnike družbenih sredstev, ki imajo neporavnane zapadle obveznosti, začela veljati od julijskih izplačil osebnih dohodkov naprej, od 1. januarja 1985 pa so predpisane celo hujše omejitve po 7.a členu zakona o zavarovanju plačil.

Ker ni pričakovati, da bi se likvidnost gospodarstva v teh mesecih bistveno izboljšala, v službi menimo, da trenutne razmere terjajo tako od organizacij združenega dela kot od bank, samoupravnih interesnih skupnosti, organov in organizacij družbenopolitičnih skupnosti, še posebej pa od delegatskih skupščin pospešeno aktivnost za sanacijo finančnega položaja. Prvi korak bo vsekakor realizacija ukrepov za razbremenitev gospodarstva, nič manj pomembni pa so tudi drugi ukrepi, ki jih lahko realizirajo ali same organizacije združenega dela ali pa dosežejo njihovo realizacijo prek delegatskih skupščin. V to aktivnost se vključuje tudi Služba družbenega knjigovodstva ne samo z razbremenitvijo gospodarstva za plačilo nadomestil za opravljanje plačilnega prometa, ampak tudi z učinkovitim in doslednim opravljanjem vseh svojih funkcij in nalog, kot so opredeljene v zakonih in drugih predpisih in skupščinskih usmeritvah; kajti,

aj ponovim besede predsednice Zveznega izvršnega sveta tovarišice Milke Platin, izrečene na majskem zasedanju Zvezne skupščine, ko je rekla: "Težavne gospodarske razmere ne morejo biti opravičilo za kršenje zakonov, temveč nabe, še bolj nas zavezujejo k doslednemu izvajanju zakonov in drugih predpisov". Tu pa je mesto in vloga Službe družbenega knjigovodstva.

Dovolite mi, tovarišice in tovariši delegati, da na predlog predsednika bora skušamo odgovoriti zlasti na dve vprašanji, ki so ju zastavili delegati razpravi k 5. točki dnevnega reda, in sicer skušal bi odgovoriti na vprašanja lede žiro računov na nivoju delovne organizacije in združitev bilančnih shem.

Služba družbenega knjigovodstva v SR Sloveniji je že ob sprejemanju sprememb in dopolnitev 146. člena zakona o združenem delu opozarjala, da poslovanje prek skupnega žiro računa delovne organizacije ne bo dalo bistvene racionalizacije v poslovanju temeljnih organizacij. Dejstvo je, da plačevanje prek žiro računa delovne organizacije pomeni prenos določenih opravil iz SDK v delovne organizacije. Delovne organizacije bodo v tem primeru dolžne opravljati del plačilnega prometa. Res pa je, da skupni žiro račun na ravni delovne organizacije omogoča večjo koncentracijo finančnih sredstev v okviru delovne organizacije, omogoča tudi hitrejšo medsebojno poravnavanje obveznosti med temeljnimi organizacijami združenega dela v okviru delovne organizacije in s tem lahko prispeva tudi k boljši likvidnosti. Toliko glede žiro računov.

Glede združitve podatkov v bilančnih shemah. Rečeno je bilo v tem smislu, da nihče ne dela na zmanjšanju števila podatkov v bilančnih shemah oziroma da nihče za to ne briga. Naj povem, da je to naša že zelo stara naloga, da je bilo v zvezi s tem danih že dosti predlogov, vendar do danes resnično ni bilo nobenih učinkov - prej so bili v negativnem kot v pozitivnem smislu.

Služba družbenega knjigovodstva v Sloveniji je prvič na pobudo slovenske skupščine že pred petimi leti, kasneje pa še večkrat, pripravila in dala zveznim organom konkretne predloge za zožitev bilančnih shem. Naši predlogi so skoraj za polovico zmanjševali obseg podatkov v bilančnih shemah, res pa je, da se slovenski predlogi niso upoštevali in da se do danes obseg podatkov ni zmanjšal, obratno, celo povečeval se je. Z vsakim predlogom, ki smo ga dali za zmanjšanje podatkov, se je dogodilo obratno, da se je število podatkov še povečalo.

Zadnjikrat smo predlog ponovili v maju lanskega leta, in sicer Službi družbenega knjigovodstva Jugoslavije. Ta predlog proučuje sedaj posebna delovna skupina v okviru Službe družbenega knjigovodstva Jugoslavije, ki bo pripravila do konca tega meseca dokončen predlog preureditve in zožitve podatkov v bilančnih shemah in ga dala Zveznemu izvršnemu svetu z namenom in željo, da bo zvezni izvršni svet upošteval ta predlog pri pripravi novih knjigovodskih predpisov, ki bodo sledili novemu zakonu o celotnem prihodku.

Skratka, naj zaključim to pojasnilo. Pet let se že intenzivno dela na zožitvi števila podatkov bilančnih shem, žal, kot sem rekel, so bili učinki prav nasprotni.

Tovarišice in tovariši delegati! Predlagam, da predloženo poročilo sprejmete, že naprej pa se zahvaljujem za morebitne napotke in pobude za izboljšanje našega dela. Hvala lepa.

Predsednik M a r t i n M l i n a r : Pričenjam razpravo. Besedo ima Neda De Lorenzi, področje gospodarstva, 17. okoliš, Nova Gorica.

N e d a D e L o r e n z i : Tovariš predsednik, tovarišice in tovariši delegati! Delegati za Zbor združenega dela in občine Nova Gorica podpiramo ugotovitve Službe družbenega knjigovodstva glede izvajanja predpisov. Predvsem smomnenja, da je resnično velika ovira pri utrjevanju našega ekonomskega sistema to, da imamo preveliko število predpisov, za katere smo prepričani, da jih nihče ne more obvladovati. Treba je zato napraviti resne napore v smeri konsolidacije naše zakonodaje.

Predpisi z vsemi spremljajočimi obrazci povzročajo tudi to, da se administrativni aparat od tozda naprej vse do zvezne uprave širi, namesto da bi se zmanjševal in bi se začela zaposlitev na produktivnih področjih gospodarstva.

Posebej želim opozoriti na to, da bi bilo potrebno spremeniti predpise, ki opredeljujejo vodenje finančno materialnega poslovanja društev in drugih manjših uporabnikov družbenih sredstev. Čeprav je zahtevani obrazec za predložitev zaključnega računa že poenostavljen, še vedno predstavlja težave pri teh uporabnikih, ki nimajo ustreznega kadra. Večina teh uporabnikov tudi razpolaga z zelo majhnimi družbenimi sredstvi, zato naj se ponovno prouči zakonodaja glede vodenja knjigovodstva pri teh uporabnikih.

Pri tistih, ki razpolagajo z neznatnimi sredstvi - samo članarina ali pa enkratna dotacija in podobno - pa menimo, da bi bilo dovolj, če bi vodili natančno svoje prihodke in odhodke - blagajniško poslovanje - ne da bi jim bilo treba dostaviti zaključne račune SDK-ju.

Glede na izkušnje naših delovnih organizacij podpiramo tudi ugotovitev SDK-ja, da je potrebno zakonodajo glede vodenja knjigovodstva za podjetje v tujini prilagoditi predpisom domicilne države. Hvala lepa.

Predsednik M a r t i n M l i n a r : Hvala lepa! Besedo ima tovariš Edvin Kosič, področje gospodarstva, 23. okoliš, Postojna.

E d v i n K o s i č : Tovariš predsednik, tovarišice in tovariši delegati! Skupina delegatov za delegiranje v Zbor združenega dela Skupščine SR Slovenije iz Ilirske Bistricejena seji 18.6.1984 obravnavala poročilo o delu Službe družbenega knjigovodstva v SR Sloveniji za leto 1983 in njen zaključni račun za leto 1983.

V načelni razpravi je skupina podprla sprejem navedenega poročila in zaključnega računa. Skupina delegatov daje v zvezi z delom Službe družbenega knjigovodstva naslednje predloge.

1. Menimo, da bi v Službi družbenega knjigovodstva morali še bolj intenzivno delovati pri racionalizaciji njihovega načina dela in si prizadevati za zmanjševanje števila postavk v posameznih bilančnih obrazcih in tudi za zmanjševanje števila dodatnih, dopolnilnih in posebnih obrazcev oziroma podatkov, ki jih moramo uporabniki družbenih sredstev predlagati v periodičnih in zaključnih računih.

2. Prouči naj se možnost, da se periodični obračuni za prvo trimesečje ne bi več sestavljali, ker se podatki iz teh le malokje uporabljajo. Predlagamo, da pristojni organi sprožijo postopke za spremembo zveznih predpisov, ki bi omogočili take rešitve. Hvala!

Predsednik M a r t i n M l i n a r : Hvala! Pismenih prijav za razpravo k tej točki nimam več. Želi še kdo razpravljati? (Nihče.)

Če ne želi nihče, potem bi zbor obvestil, da so pismene prispevke k tej točki dnevnega reda oddali: skupina delegatov za gospodarsko področje iz Novega mesta in skupina delegatov s prosvetno-kulturnega področja, 1. okoliš, Ljubljana Center. Na podlagi vseh razprav in pismenih pripomb oziroma pobud lahko ugotovim, da je na nekatere odgovoril že tovariš Franc Knafelc, direktor SDK. Nekatere pobude pa so skladne z našim sklepom k vsem trem točkam, ki jih imamo pred seboj.

Če ne želi nihče več razpravljati, potem prehajamo na glasovanje. Na glasovanje dajem predlog sklepa k poročilu o delu Službe družbenega knjigovodstva.

Kdor je za, naj prosim glasuje! (137 delegatov glasuje za.) Je kdo proti? (En delegat.) Se je kdo vzdržal? (Nihče.)

Ugotavljam, da je predlagani sklep k poročilu sprejet z večino glasov.

Prehajamo na 8 . t o č k o d n e v n e g a r e d a , to je na predlog za izdajo zakona o Službi družbenega knjigovodstva v SR Sloveniji.

Predlog za izdajo zakona je Skupščini SR Slovenije predložil v obravnavo Izvršni svet Skupščine SR Slovenije. Objavljen je bil v Poročevalcu št. 14.

Osnutek zakona na današnji seji obravnavamo kot teze za osnutek zakona.

Želi predstavnik Izvršnega sveta besedo? (Ne želi.) Poročevalci delovnih teles? (Ne.)

Pričenjam razpravo. Pismenih prijav za razpravo k tej točki dnevnega reda nimam. Sprašujem delegate, če želi kdo razpravljati? (Nihče.)

Preden zaključim razpravo, obveščam zbor, da so k tej točki dnevnega reda oddali pismene prispevke skupina delegatov za Zbor združenega dela za gospodarsko področje iz občine Ljubljana Moste-Polje, Novo mesto in Domžale.

S tem zaključujem razpravo in predlagam zboru, da sprejme naslednji sklep:

1. Predlog za izdajo zakona o Službi družbenega knjigovodstva v SR Sloveniji se sprejme.

2. Osnutek zakona o Službi družbenega knjigovodstva v SR Sloveniji naj pripravi Izvršni svet Skupščine SR Slovenije. Pri tem naj glede vsebine tretjega odstavka 15. člena prouči predlog Zakonodajno-pravne komisije s tem, da naj oblikuje takšno rešitev, ki bo najbolj ustrezala samoupravnemu urejanju tega vprašanja. Prouči in ustrezno naj upošteva tudi druge pripombe, predloge in stališča delovnih teles Skupščine.

Želi o tem sklepu kdo razpravljati? (Nihče.) Če ne želi nihče, potem zaključujem razpravo in dajem sklep na glasovanje.

Kdor je za, naj prosim glasuje! (139 delegatov glasuje za.) Je kdo proti? (Nihče.) Se je kdo vzdržal? (Nihče.)

Ugotavljam, da je predlagani sklep soglasno sprejet.

Prehajamo na 9. točko dnevnega reda, to je na osnutek zakona o spremembah in dopolnitvah zakona o vojaških invalidih.

Osnutek zakona je Skupščini SR Slovenije predložil v obravnavo Izvršni svet Skupščine SR Slovenije. Objavljen je bil v Poročevalcu št. 15.

K osnutku zakona ste danes prejeli predlog sklepa, ki je bil pripravljen na podlagi dosedanjih razprav. Na seji zbora so navzoči člani Komisije za vprašanja borcev NOV, ki bodo spremljali razpravo pri tej in pri naslednji točki dnevnega reda.

Svet za socialno in zdravstveno politiko Predsedstva Republiške konference SZDL predlaga, da se razprava o tem osnutku zakona in o osnutku zakona o spremembah in dopolnitvah zakona o civilnih invalidih vojne opravi, sklepanje pa se odloži, ker še niso zavzeta politična stališča o vprašanih, ki so pomembna za odločanje o navedenih zakonih.

Želi predstavnik Izvršnega sveta besedo? (Da.) Besedo ima tovariš Stane Kotnik, predsednik Republiškega komiteja za vprašanja borcev in vojaških invalidov.

S t a n e K o t n i k : Tovarišice in tovariši delegati! Podal bi uvodni besedi k tej in k naslednji točki dnevnega reda.

Postopek za spremembe in dopolnitve zakona o vojaških invalidih in zakona o civilnih invalidih vojne smo pričeli zaradi splošne orientacije, da se tudi na področju dopolnilnega borčevsko-invalidskega varstva dosledneje uveljavijo načela socialne politike, in sicer v tem smislu, da se v okviru sredstev, ki jih družba zagotavlja v te namene, bolj zaščitijo tisti upravičenci, ki so v zaostrenih gospodarskih razmerah socialno najbolj ogroženi. Ta cilj bi dosegli tako, da bi pri dodeljevanju socialne pomoči, to je invalidskega dodatka vojaškemu invalidom in denarne pomoči civilnim invalidom vojne, popolneje in dosledneje kot do sedaj ugotavljali in upoštevali socialni položaj upravičenca in njegove družine.

S takimi spremembami se je načelno strinjalo Predsedstvo Republiškega odra Zveze združenj borcev NOV Slovenije, usmeritve v tem smislu pa je sprejela tudi Skupščina SR Slovenije in so vgrajene v resolucijo o politiki družbene in gospodarskega razvoja v letu 1984 in v načrt uresničevanja dolgoročnega programa gospodarske stabilizacije. Na podlagi teh izhodišč smo izdelali osnutek obeh zakonov. Pri tem smo upoštevali stališče Skupščine SR Slovenije in priporočilnih zborov oziroma delovnih teles ob obravnavi predlogov za izdajo teh zakonov. Pri izdelavi konkretnih rešitev pa smo izhajali tudi iz stališč in priporočil Komisije zveznih družbenih svetov za vprašanja gospodarske stabilizacije v dokumentu "Temelji in okviri dolgoročne socialne politike".

Pri osnutku zakona o spremembah in dopolnitvah zakona o vojaških invalidih gre za spremembe republiškega zakona, s katerim so urejene dopolnilne oblike varstva vojaških invalidov in družin padlih borcev; njihove osnovne pravice so namreč zagotovljene in urejene z zvezno zakonodajo, višina prejemkov po različnih predpisih pa raste glede na stopnjo invalidnosti posameznikov.

Med dopolnilnimi oblikami varstva, ki jih ureja veljavni republiški zakon o vojaških invalidih, je najpomembnejši invalidski dodatek, ki je uveden kot socialna pomoč vojaškim invalidom in družinam padlih borcev, ki so socialno ogrožene. O tem, kdo je socialno ogrožen in s tem upravičen do invalidskega dodatka, se sklepa na podlagi ugotovitve njegovega socialnega položaja. Pri tem se v njegove dohodke ne všttevajo nobeni invalidski prejemki, niti nekateri drugi prejemki, kot so priznavalnina, varstveni dodatek in različne druge socialne pomoči.

Taka ureditev je pripeljala do določenih anomalij, zaradi katerih sedaj invalidski dodatek, ki se odmerja do višine najnižje pokojnine za polno pokojninsko dobo, prejemajo tudi osebe z višjimi prejemki, medtem ko so kategorije z nižjimi prejemki manj zaščitene. Te nepravilnosti skušamo odpraviti s predlaganimi spremembami in dopolnitvami zakona, ki so vgrajene v osnutek zakona in tudi ustrezno obrazložene.

Zaradi tega bi se v nadaljevanju zadržal samo pri nekaterih predlaganih spremembah, o katerih je bilo ob obravnavi predlaganega besedila osnutkov zakonov največ razprav.

1. Najpomembnejša sprememba, ki je vgrajena v osnutek zakona o vojaških invalidih, se nanaša na vštetevanje invalidskih prejemkov pri ugotavljanju gornjega položaja upravičenca. Pri tem izhajamo iz dejstva, da imajo sicer vsi invalidski prejemki svoj namen, zlasti še dodatek za postrežbo in tujo pomoč in ortopedski dodatek. Invalidnina pa je invalidu priznana kot nadomestilo za okvaro organizma glede na stopnjo njegove invalidnosti. Vendar imajo vsi ti prejemki tudi socialno osnovo, saj predstavljajo vir preživljanja. Zaradi tega je po mnenju Izvršnega sveta potrebno vsaj deloma upoštevati pri odločanju o pravici in višini socialne pomoči, to je invalidskega dodatka kot socialnega dodatka.

Ker je Skupščina ob obravnavi predloga za izdajo zakona zavzela stališče, da se pri ugotavljanju dohodkovnega cenzusa, na podlagi katerega se sklepa o pravici do invalidskega dodatka, ne všteteva dodatek za postrežbo in tujo pomoč in ortopedski dodatek, je v osnutku zakona predvideno, da se všteteva del, in to do 50% njegove osebne invalidnine. O nujnosti take rešitve ste bili delegati seznanjeni že v uvodni besedi k predlogu za izdajo zakona, in to glede na takratna stališča o vštetevanju dodatka za postrežbo in tujo pomoč. Cilj, ki ga sledujemo s spremembami zakona v skladu z danimi usmeritvami, je mogoče doseči samo z vštetevanjem določenega dela invalidskih prejemkov. Menimo, da je taka rešitev pravilna in tudi pravična. Opravili smo izračune za okoli 4000 upravičencev in pri tem ugotovili, da bi ta sprememba delno vplivala na prejemanje invalidskega dodatka pri invalidih z višjimi prejemki, invalidi z nižjimi prejemki pa bi prejeli dodatek v višjem znesku kot doslej. S tem so v celoti potrjene ugotovitve in predvidevanja o učinkih predlaganih sprememb, ki smo jih navedli v gravu ob predlogu za izdajo zakona.

2. Glede vštetevanja drugih prejemkov upravičencev in njihovih družinskih članov predlagamo v osnutku zakona, da se zadrži približno enaka ureditev kot v veljavnem zakonu, vendar nekoliko poenostavljena. Pri tem smo menili, da je treba v večji meri upoštevati prejemke upravičenca ter v precejšnji meri tudi prejemke zakonca, prejemke drugih članov družine pa v manjši meri. Prejemke

tistih članov družine, ki so se že osamosvojili, ne bi upoštevali - doslej so se upoštevali - temveč samo prejemke tistih članov družine, ki jih je upravičenec dolžan vzdrževati.

3. Omeniti je treba še predlagano spremembo pri vštevanju katastrskega dohodka. Ta se po veljavnem predpisu všteva v višino 40 %. Taka ureditev je bila uvedena leta 1978. Od tedaj se je višina invalidskega dodatka povečala za nekaj več kot štirikrat, katastrski dohodek pa je ostal nespremenjen. Zato v osnutku zakona predlagamo, da se všteva katastrski dohodek v celoti in to kljub upravljeni valorizaciji. Izračuni so pokazali, da to ne bo vplivalo na prejemanje invalidskega dodatka upravičencev z nižjim katastrskim dohodkom. Upravičenci z višjim katastrskim dohodkom - približno 13.000 dinarjev letno - pa bi prejeli manjši invalidski dodatek. To, menimo, da je tudi v skladu s politiko o obdelovanju kmetijskih zemljišč, zlasti še v današnjih razmerah.

4. Naslednja sprememba se nanaša na določbe o pomoči pri nakupu motornega vozila. Ponovno je treba omeniti, da so najtežji vojaški invalidi upravičenci do osebnega motornega vozila po zveznih predpisih. Po veljavnem republiškem zakonu pa prejemajo denarno pomoč pri nakupu vozila tudi invalidi nekoliko nižjih skupin. Ob obravnavi predloga za izdajo zakona smo navedli razloge, zaradi katerih predlagamo spremembo oziroma opustitev določb o tej denarni pomoči. V osnutku zakona predlagamo kot osnovno rešitev, da se pomoč v celoti ukine, da pa se omenjeni skupini zagotovi možnost najemanja kredita nakupa avtomobila pod ustreznimi pogoji. To sugestijo je Ljubljanska banka sprejela in predlagala koriščenje kredita za nakup avtomobila na podlagi namenskega varčevanja pod ugodnejšimi pogoji.

Druge pomembnejše določbe se nanašajo na usklajevanje veljavnega zakona z zakonom o pokojninskem in invalidskem zavarovanju in z zakonom o zdravstvenem varstvu, delno pa pomenijo tudi uskladitev republiške zakonodaje z zvezno zakonodajo.

Naj še povem, da bi zakon začel veljati 1. januarja 1985. Za invalide, ki bi po uveljavitvi predlaganih sprememb prejeli nižji dodatek oziroma bi se jim ta dodatek ukinil, bi se zakon začel uporabljati 1. julija 1985 oziroma po varianti 1. januarja 1986. S tem bi se delno ublažile nekatere neugodne posledice uveljavitve tega zakona, katerim se drugače ne moremo izogniti. Ocena učinkov predlaganih sprememb kaže na to, da bi nekaj sredstev ostajalo. To pa ni bistveni cilj, ki ga s spremembami zasledujemo. Zato bi do predloga zakona proučili možnost izboljšanja in poenostavitve nekaterih rešitev, zlasti glede vštevanja invalidnine in drugih dohodkov upravičenca in njegove družine tako, da se skupna sredstva, ki so namenjena za dopolnilno varstvo vojaških invalidov, ne bi zmanjševala.

Prav tako bi se do predloga zakona opredelili glede vprašanja izdaje predloženega besedila zakona.

Drugič. Varstvo civilnih invalidov vojne v SR Sloveniji je urejeno na podlagi medrepubliškega dogovora. Ob obravnavi problematike civilnih invalidov vojne je bilo v Izvršnem svetu ocenjeno, da je njihovo varstvo urejeno v skladu s tem družbenim dogovorom. Cilji, ki jih želimo doseči s spremembami zakona, pa so podobni kot pri spremembah zakona o vojaških invalidih. Pri tem je treba upoštevati, da je socialna varnost civilnih invalidov vojne urejena in zagotovljena na nižjem nivoju kot vojaškim invalidom. Zaradi tega so spremembe zakona o civilnih invalidih vojne, ki pomenijo uskladitev z uvodoma omenjenimi načeli socialne politike, manj obsežne.

Tako bi se pri pogojih za pridobitev denarne pomoči, ki je ekvivalent invalidskemu dodatku pri vojaških invalidih, prejemki upravičenca, njegovega zakonca in družinskih članov vštevali tudi po osnutku zakona v delu 60 %, enako kot po veljavni ureditvi. Novost pa je, da se upoštevajo le pridobitno nezmožni družinski člani, ki živijo z upravičencem v skupnem gospodinjstvu in jih on preživlja, podobno kot pri zakonu o vojaških invalidih.

V skladu s stališči Skupščine se med prejemke ne všteva dodatek za postrežbo in tujo pomoč. Tudi civilna invalidnina se ne všteva, saj znaša samo 50 % vojaške invalidnine ustrezne skupine in bi njeno vštevanje socialni položaj upravičenca močneje prizadelo.

Glede vštevanja katastrskega dohodka pri ugotavljanju socialnega položaja pravičenca je ostala rešitev kot v veljavnem zakonu. Ocene kažejo, da bodo pri taki rešitvi negativne posledice minimalne. Do delnega zmanjšanja denarne pomoči pa bi prišlo le pri tistih upravičencih, ki imajo bodisi velik katastrski chodek ali pa poleg njega še druge upoštevane prejeme.

Denarna pomoč bi se v skladu s spremembami zakona o pokojninskem in invalidskem zavarovanju odmerjala odvisno od socialnih razmer, to je dohodkovnega enzusa upravičenca, največ do višine 50 %-nega zneska najnižje pokojnine za olno pokojninsko dobo.

Pomembne so tudi spremembe procesnega značaja. Med drugim se z 31. decembra 1985 končuje rok za uveljavljanje svojstva civilnega invalida vojne za neatero kategorije teh invalidov. Razlog za tako spremembo je časovna odmaknjost dogodkov, ki otežujejo dokazni postopek. Iz istih razlogov je v osnutku redlagano tudi, da se nekatera dejstva v postopku lahko ugotavljajo le s pisnimi dokaznimi sredstvi. Vse to je že uveljavljeno pri zakonu o vojaških invalidih.

Novost je tudi v postopku za ugotavljanje novega odstotka invalidnosti, ki e sedaj tudi izenačen s postopkom, ki velja za vojaške invalide.

Tudi za civilne invalide vojne, pri katerih bi zaradi sprememb zakona pri-li do zmanjšanja ali izgube denarne pomoči, se predlaga odložitev uporabe do-očb novega zakona, ki bi ublažile morebitne neugodne posledice, čeprav ocenju-emo, da do bistvenih sprememb pri prejemanju denarne pomoči civilnih invalidov ojne ne bo prišlo.

Tretjič. Tako osnutek zakona o spremembah in dopolnitvah zakona o vojaških nvalidih, kot osnutek zakona o spremembah in dopolnitvah zakona o civilnih in-alidih vojne sta bila predmet številnih in širokih razprav. Osnutka sta bila bravnavana pri Komisiji za vojaške invalide in Komisiji za socialno-zdravstve-a vprašanja borcev NOV pri Republiškem odboru Zveze borcev, kakor tudi na Pred-edstvu Republiškega odbora Zveze borcev, na Svetu za socialno in zdravstveno olitiko pri Predsedstvu Republiške konference SZDL in sekretariatu Koordina-ijskega odbora za družbeni položaj in aktivnost invalidov pri Republiški konfe-enci SZDL, nadalje na Koordinacijskem odboru za vprašanja socialnega varstva orcev pri Skupnosti socialnega varstva Slovenije in v zadnji fazi v skupščin-kih odborih in komisijah. Pri teh obravnavah je bila dana podpora usmeritvam, i so služile kot osnova za spremembe zakonov, kakor tudi načelnim rešitvam, grajenim v osnutka zakonov.

Do nekaterih konkretnih rešitev pa so bila podana negativna stališča. Od eh stališč bi posebej omenil odklonilno stališče Predsedstva Zveze združenj orcev NOV Slovenije in nekaterih skupščinskih organov, ki nasprotujejo 50 %-emu vštevanju vojaške invalidnine, ker bi taka določba prizadela tudi težke nvalide, ki se v pretežni meri preživljajo samo z invalidskimi prejemki.

Prav tako Zveza društev civilnih invalidov vojne še nadalje vztraja pri veljavljanju nekaterih predlogov, ki jih je že ob obravnavi predloga za izda-jo zakona podala v Skupščini SR Slovenije, ki pa jih Izvršni svet ni sprejel aradi tega, ker pomenijo širjenje pravic in so kot taki vezani na zagotavljanje ečjih oziroma dodatnih sredstev.

V obravnavi so bile podane tudi zahteve, da se opravijo ponovni izračuni činkov nekaterih rešitev v obeh zakonih. S tem v zvezi je omenjena tudi mož-ost preložitve odločanja o sprejemanju osnutkov obeh zakonov na kasnejši ter-in. V zvezi s tem je treba povedati, da smo opravili in Skupščini poslali vse ahtevane izračune in ocene učinkov predlaganih sprememb. Del teh izračunov je bjavljen v skupščinskem Poročevalcu, drugi del pa je na razpolago v dokumenta-iji Skupščine SR Slovenije.

V zvezi s predlogi iz dosedanjih razprav, ki odstopajo od rešitev v osnut-ih zakonov, je lahko ugotoviti, da bi upoštevanje in sprejetje teh predlogov omenilo, da ne morejo biti v celoti uresničene temeljne usmeritve in načela, i so vodila k spremembam zakonov. Ob danih sredstvih ne bi mogli zagotoviti streznega dopolnilnega varstva vojaškim invalidom z nizkimi prejemki. Kolikor i želeli njihovo socialno varnost izboljšati, obenem pa brez korekcij zadržai oziroma z linearno uporabo zakona celo zvišati tudi socialno varnost upra-

ličencev z višjimi prejemki, bi za dopolnilno varstvo vojaških invalidov potrebovali več sredstev.

Vse rešitve v osnutkih zakonov so med seboj povezane. Kolikor določena rešitev ne bi bila sprejeta, bodo zaradi tega morale biti spremenjene tudi druge rešitve, saj v nasprotnem socialnih razlik med upravičenci ne bi zmanjševali.

Tudi o predlogih Zveze društev civilnih invalidov vojne, ki so bili sicer delno korigirani, podprti pa v nekaterih razpravah, je mogoče razpravljati samo v okviru danih sredstev ali v korekcijah drugih veljavnih rešitev. V nasprotnem bi sprejem njihovih predlogov pomenil širjenje pravic, kar bi tudi zahtevalo dodatna sredstva. Izvršni svet pa bo na podlagi sklepov in stališč Skupščine proučil predloge in pripombe iz razprave in v zvezi s tem ponovno preveril se predlagane rešitve. Hvala lepa!

Predsednik M a r t i n M l i n a r : Hvala lepa! Želijo morda poročevali delovnih teles besedo? (Ne želijo.)

Pričenjam razpravo. Besedo ima tovarišica Ana Mešič, področje gospodarstva, 2. okoliš, Kranj.

A n a M e š i č : Tovariš predsednik, tovarišice in tovariši delegati! Skupina delegatov za Zbor združenega dela občine Kranj ima k osnutku zakona o spremembah in dopolnitvah zakona o vojaških invalidih naslednje pripombe.

Predloženi zakonski osnutek ob sicer številnih, manj pomembnih dopolnitvah in spremembah uvaja predvsem strožje pogoje za pridobitev invalidskega dodatka in strožje kriterije pri določanju njegove višine. Nadalje gre za zelo pomembno vprašanje, ali naj sedanji regres, po novem denarna pomoč pri nakupu motornega vozila kot ortopedskega pripomočka invalidom najtežjih kategorij, še ostane ali ne, in če naj ostane, ali naj bo to vprašanje v zakonu urejeno tako kot do sedaj ali pa naj se udeležba družbe pri tem zniža, tako kot je predlagano z varijantno spremembo 31. člena.

In končno. Z uveljavitvijo predlaganih sprememb naj bi prihranek družbe po sedanjih izračunih znašal 32 milijonov 598 tisoč 836 dinarjev letno. Informacija o učinkih seveda ni popolna, saj manjkajo podatki o prihranku, ki bi ga na primer v letošnjem proračunskem letu izzvale z osnutkom zakona predvidene ukinitve ostalih pravic, to je zdravstvenega varstva, oprostitev participacije na stroških za zdravila, pogrebne in regres. Izostanek teh podatkov navaja na naključek, da so ti stroški za republiški proračun tako malenkostni, da jih predlagatelj iz obrazložitve osnutka izpušča zavestno.

Zakonski osnutek, ki ga obravnavamo, naj bi bil po navedbah predlagatelja pripravljene v skladu s skupščinskimi sklepi in stališči, sprejetimi ob predložitvi za izdajo zakona, s stališčem iz dolgoročnega programa gospodarske stabilizacije ter v načelih o dodeljevanju družbene pomoči občanom v tem srednjeročnem obdobju.

Predlagane spremembe naj bi omogočile na tem področju socialne varnosti pravo določenih anomalij in bolj smotrno porazdelitev tako namenskih družbenih sredstev in večjo zaščito tistih upravičencev, ki so socialno bolj ogroženi. Zastaviti si moramo vprašanje, kakšen je v resnici položaj na tem področju in kakšne bodo ne le finančne, ampak tudi druge posledice predlaganih sprememb, ki jih bomo sprejeli. Ugotovljeno je, da invalidski dodatek v Sloveniji prejemajo komaj tretjina invalidskih upravičencev, kar kaže, da že doslej nismo šli preširoko s priznavanjem pravice do dodatka, ali da bi na ta način celo razmerjali z družbenim denarjem. Če vzamemo samo podatek za osebne invalide, vidimo, da je njihova udeležba med prejemki dodatka še manjša, saj ga prejema le vsak četrty do peti invalid.

Primerjalno izračunani učinki kažejo, da bi ga izgubilo 12 % najtežjih invalidov prvih petih skupin in da bi se nad 70 % invalidom zmanjšal, tako da bi bilo na tak način negativno prizadetih nad 82 % invalidov s 70 do 100 %-no invalidnostjo. To je tista kategorija občanov, ki si na drug način v primerjavi z zdravimi ljudmi ali tistimi z manjšimi poškodbami ne more na primer z delom nadomeščati sredstev za življenje. Prav zaradi tega za to kategorijo občanov ne morejo in ne smejo veljati enaka merila kot za druge občane, sicer potrebne

ružbene pomoči. Treba je tudi upoštevati, da imajo številni invalidi iz te najtežje kategorije izdatke, ki jih drugi nimajo. Mnogi potrebujejo tudi postrežbo oziroma pomoč, ki jo je treba plačati, zaradi strogih pogojev pa ne prejemajo dodatka za tujo nego in pomoč.

V občini Kranj je bilo na začetku leta 279 osebnih vojaških invalidov in 30 družinskih invalidskih upravičencev ali skupno 509. Invalidski dodatek je prejemale 85 upravičencev ali glede na skupno število dobrih 16 %, sedaj pa je samo 69 upravičencev ali 14 %, torej eden na vsakih 7 upravičencev, kar je precej manj od slovenskega povprečja. Za invalidski dodatek je bilo v letu 1983 v občini Kranj kljub valorizaciji prejemkov in kljub vedno večji draginji porabljenih 7 % manj republiškega proračunskega denarja, kar kaže na zaključek, da tudi s tega stališča ni podlage za nadaljnje zmanjševanje te pravice. Število invalidskih upravičencev se je po naravni poti v teh skoraj 40. letih zreduciralo na minimum; samo osebnih vojaških vojnih invalidov je letos v Sloveniji po podatkih iz začetka leta 334 manj kot lani, kar pomeni, da se bo samo z invalidnino prihranilo za okoli 3 stare milijarde pororačunskih sredstev, ali pa tudi, da že narava sama nepreklicno in dovolj učinkovito vpliva na vztrajno zmanjševanje izdatkov proračuna.

S preseženimi spremembami in dopolnitvami zakona bi naj bila, kolikor to zahteva invalidski dodatek znotraj invalidske populacije, uvedena prisilna solidarnost, predvsem težji invalidi naj bi odkupili svoj dodatek ali njegov del zato, da bi se povečal drugim oziroma da bi prihranili v prid stabilizacije dobrih 32 milijonov; to pa ni, ob tem, kar smo že povedali, bolj smotrna porazdelitev tonamenskih sredstev, kot ta ukrep imenuje predlagatelj, pa tudi stabilizacije si ne moremo zamišljati in ne privoščiti na ta način.

Za zaključek je treba vsekakor upoštevati, da so se sami borci in vojaški invalidi na svojem zadnjem zveznem kongresu opredelili za to, da se zaradi gospodarskega položaja v državi ne širijo njihove pravice in naj se tudi ne ožijo pravice invalidskim upravičencem, čeprav je tako in ta poskus oženja niti ni osamljen. Upoštevati je treba, da so vojaški invalidi in nosilci Spomenice 1941 sedaj že tretje leto deležni občutne restrikcije na področju zdravljenja v naravnih in klimatskih zdraviliščih. Kljub podražitvam je bilo v letu 1982 v občini Kranj na razpolago le za dobro tretjino tistega števila teh upravičencev, primerjavi z letom 1981 potrebnih finančnih sredstev. Podobna situacija je bila lani in je letos ter je tudi povsod v Sloveniji.

Nadaljnje omejitve so nastopile v začetku leta 1983 ob prehodu zdravstvenega varstva-vojaških invalidov iz zveznega proračuna na stroške zdravstvenih skupnosti, zlasti kar zadeva ortopedske pripomočke. Tendence po zmanjševanju že priznanih pravic so tudi drugod. V tej konstelaciji je treba ocenjevati sedaj predlagane spremembe in dopolnitve republiškega invalidskega zakona in ta proces omejevanja odločno ustaviti.

Skupina ima tudi pripombe k posameznim členom osnutka, ki pa jih bomo oddali pismeno.

Predsednik **M a r t i n M l i n a r**: Hvala. Besedo ima tovariš Boris Macarol, področje gospodarstva, 38. okoliš, Maribor Pobrežje.

B o r i s M a c a r o l: Tovariš predsednik, tovarišice in tovariši delegati! V vseh šestih mariborskih občinah smo v skupinah delegatov zavzeli skupne predloge in pripombe k predloženemu osnutku zakona.

Sredstva, ki bi predvidoma ostala glede na izračunane po osnutku zakona, bi se naj porabila za povečanje dodatka tistim kategorijam invalidov, ki imajo najmanjše dohodke in najnižji dodatek. Poudarjamo, da sredstva, ki se pri tem privarčujejo, niso tolikšna, da bi prav na tem področju morali posegati v restriktivne ukrepe, saj je treba upoštevati tudi umrljivost borcev in vojaških invalidov, s čimer se takšna sredstva avtomatično tudi znižujejo. Sicer pa je poseg v zmanjševanje sredstev in pravic na tem področju v tem trenutku in glede na sedanje ekonomske razmere upravičencev tudi politično nesprejemljiv.

2. Menimo, da se kljub mnenju predlagatelja o pravilnejši razporeditvi sredstev med upravičence v upoštevanje dohodka ne bi smela šteti osebna invalidnina in občinska priznavalnina. Menimo namreč, da je invalidnina nadomestilo za telesno okvaro, ne pa upoštevani dohodek. Priznavalnina pa je tudi element

socialne pomoči, do katere so upravičeni le tisti borci, ki po nobenem drugem predpisu ne morejo dobiti ekvivalentov.

3. Glede denarnih pomoči za nakup osebnih avtomobilov so delegati mnenja, da se naj sprejme varianta v osnutku zakona, pa tudi, da bi ostala višina renesa takšna kot doslej, s tem da se preveri, pri katerih upravičencih je prišlo do nezakonite uporabe tega nadomestila, naprej pa se naj o tem vodi strožja evidenca. Morebitnemu kršitelju naj se odobreni regres tudi odvzame. Pri tem konkretno menimo, da ni umestno spreminjati zakonodaje zaradi kršitve zakonodaje, ampak je treba z družbenim sistemom kontrole in pregona, ki ga imamo, kršitelje preganjati.

4. Predlagamo tudi, da se določbe zakona in izračuni čimbolj poenostavijo, da bo zakon razumljivejši za upravičence, ki jim je tudi namenjen.

Predsednik M a r t i n M l i n a r : Hvala lepa. Besedo ima tovarišica Marija Varga, področje gospodarstva, 47. okoliš, Lendava.

M a r i j a V a r g a : Tovariš predsednik, tovarišice in tovariši delegati! Skupina delegatov za Zbor združenega dela je obravnavala osnutek zakona o spremembah in dopolnitvah zakona o vojaških invalidih in osnutek zakona o spremembah in dopolnitvah zakona o civilnih invalidih vojne ter daje k temu osnutku naslednja stališča in predloge.

Osnutek zakona o spremembah in dopolnitvah zakona o vojaških invalidih.

V 2. členu podpiramo osnovno besedilo brez variante.

V četrtem odstavku 4. člena naj se v zadnji vrsti številka 50 nadomesti s številko 100.

Prvi odstavek 7. člena naj bi se spremenil tako, da se pri odmeri invalidskega dodatka upošteva zmanjšani katastrski dohodek, in sicer v višini 70 % dejanskega katastrskega dohodka.

V 14., 20. in 29. členu podpiramo variantno besedilo.

Obrazložitev. Načelno podpiramo predlagane spremembe, ki jih narekujejo vsesplošna stabilizacijska prizadevanja, vendar pa kljub temu ocenjujemo, da so nekatera določila prestroga in bodo sedaj, ko je hkrati prisotna velika inflacija, privedle precejšnje število upravičencev v neugoden socialni položaj. Iz teh razlogov menimo, da ne bi bilo umestno spreminjati četrtega odstavka 4. člena. Dodatek za postrežbo in tujo pomoč prejemajo namreč ostareli invalidi, ki jim je invalidski dodatek edini vir za preživljanje in bi zaradi take odločbe bila ogrožena njihova eksistenca. Še slabši bo ekonomski položaj upravičencev invalidskega dodatka, če bo ostalo v veljavi določilo, da se pri odmeri tega dodatka upošteva dejanski katastrski dohodek. Glede na to, da se že v letošnjem skladu z odlokom o valorizaciji katastrskega dohodka leta povečuje za 4,36 krat, to dejstvo že tako zaostruje pogoje za pridobitev invalidskega dodatka in vpliva na njegovo višino, zato menimo, da bi bilo prestrogo določilo, da se upošteva dejanski katastrski dohodek. Tako določilo bi bilo utemeljeno, če sedaj ne bi bila opravljena valorizacija katastrskega dohodka.

Osnutek zakona o spremembah in dopolnitvah zakona o civilnih invalidih vojne.

V četrtem odstavku 4. člena naj se besedilo spremeni tako, da se pri odmeri denarne pomoči upošteva zmanjšani katastrski dohodek, in sicer v višini 70 % dejanskega katastrskega dohodka.

Obrazložitev. Tudi pri tem zakonu podpiramo predlagane spremembe, ki jih narekujejo vsesplošna stabilizacijska prizadevanja, vendar pa kljub temu ocenjujemo, da je prestrogo določilo, da se pri odmeri denarnih pomoči upošteva dejanski katastrski dohodek, ki je v primerjavi z dosedanjim katastrskim dohodkom že tako 4,36 krat povečan. Če se bo leta upošteval v nezmanjšanem znesku, bo močno ogrožena eksistenca teh upravičencev, zlasti še, ker inflacija že tako slabša njihov gmotni položaj.

Predsednik M a r t i n M l i n a r : Hvala lepa. Pismenih prijav za razpravo k tej točki nimam več. Želi še kdo od delegatov razpravljati? (Ne.) Če ne želi nihče, potem bi zbor obvestil, da so pismene prispevke k tej točki oddali delegati s področja gospodarstva občin Ljubljana Moste-Polje, Slovenska Bistrica, Laško, Ljubljana Vič-Rudnik in Radlje ob Dravi.

Sprašujem predstavnika Komisije za vprašanja borcev NOV, ali meni, da bi bilo potrebno predloženi sklep dopolniti glede na dosedanjo razpravo? (Ne.) Potem predlagam zboru, da sprejme sklep z manjšim redakcijskim popravkom, in sicer:

V I. v drugi vrstici se za besedama: "se odloži" nadaljnje besedilo spremeni in glasi: "da bi se lahko nadaljevala razprava o osnutku zakona".

V četrti vrstici za besedo "Slovenije" se namesto besede: "in" doda beseda "ker".

Želi o tem predlogu kdo razpravljati? (Ne.) Če ne želi nihče, potem zaključujem razpravo in dajem predlog sklepa s tema dvema redakcijskima dopolnitvama na glasovanje.

Kdor je za, naj prosim glasuje! (129 delegatov glasuje za.) Je kdo proti? (Nihče.) Se je kdo vzdržal? (En delegat.)

Ugotavljam, da je predlagani sklep z dopolnitvama sprejet z večino glasov.

Prehajamo na l o . t o č k o d n e v n e g a r e d a , to je na osnutek zakona o spremembah in dopolnitvah zakona o civilnih invalidih vojne.

Osnutek zakona je Skupščini SR Slovenije predložil v obravnavo Izvršni svet skupščine SR Slovenije. Objavljen je bil v Poročevalcu št. 15.

K osnutku zakona ste danes prejeli predlog sklepa, ki je bil pripravljen na podlagi dosedanjih razprav. Uvodno besedo predstavnika Izvršnega sveta smo poslušali pri prejšnji točki.

Pričenjam razpravo. Besedo ima tovariš Žarko Okoren, področje gospodarstva, 2. okoliš, Kranj.

Ž a r k o O k o r e n : Tovariš predsednik, tovarišice in tovariši delegati! Glede na to, da je stališče naše skupine delegatov že zajeto v predlogu sklepa, ga posredujem v pismeni obliki.

Predsednik M a r t i n M l i n a r : Besedo ima tovariš Ernest Noč, področje gospodarstva, 14. okoliš, Radovljica.

E r n e s t N o č : Tovariš predsednik, tovarišice in tovariši delegati! Skupina delegatov iz občine Radovljica daje k osnutku zakona te-le pripombe.

1. Civilni invalidi vojne naj bi se izenačili z vojaškimi invalidi po zakonu o temeljnih pravicah vojaških invalidov in družin padlih borcev.

Civilni invalid I. skupine naj bi bil enak vojaškemu invalidu I. skupine, civilni invalid II. skupine pa enak z vojaškim invalidom II. skupine.

2. Prav tako naj se vzpostavi enakomeren odnos med dodatkom za postrežbo in tujo pomoč civilnih invalidov vojne z dodatkom za postrežbo in tujo pomoč vojaških invalidov.

Predsednik M a r t i n M l i n a r : Hvala lepa! Pismenih prijav za razpravo k tej točki nimam več. Želi še kdo razpravljati? (Nihče.)

Ker ne želi nihče razpravljati, potem zaključujem razpravo in obveščam zbor, da so pismene pripombe k tej točki dali delegati iz občin Laško, Ljubljana Vič-Rudnik, Radlje ob Dravi, Ljubljana Moste-Polje in Piran.

Želi morda besedo še predstavnik komisije? (Ne želi.)

Prehajamo na glasovanje. Na glasovanje dajem sklep z redakcijskim popravkom v drugi vrsti 1. točke in četrti vrsti I. točke, in sicer doda se besedilo: "da bi se lahko nadaljevala" in namesto besede "in" za besedo "Slovenija" besedo "ker".

Kdor je za predlagani sklep s to dopolnitvijo, naj prosim glasuje! (123 delegatov glasuje za.) Je kdo proti? (En delegat.) Se je kdo vzdržal? (Nihče.)

Ugotavljam, da je predlagani sklep z dopolnitvijo sprejet z večino glasov.

Prehajamo na 17. točko dnevnega reda, to je na predlog zakona o ratifikaciji usklajenega zapisnika o konsolidaciji dolga Socialistične federativne republike Jugoslavije.

Predlagam, da ta zakon obravnavamo že sedaj, ker sem obveščem, da Zbor občin sejo že zaključuje. Ker gre za končno odločitev, pa je potrebno sklep sprejeti v enakem besedilu.

Predlog zakona je Skupščini SR Slovenije predložil v obravnavo Zbor republik in pokrajin Skupščine SFR Jugoslavije in ste ga prejeli danes na klop.

Obveščam vas, da je osnutek zakona strogo zaupne narave. Osnutek zakona bomo obravnavali v skladu s 429. in 430. členom poslovnika Skupščine SR Slovenije, to je brez navzočnosti javnosti.

V skladu s 430. členom poslovnika Skupščine SR Slovenije obveščam predstavnike sredstev javnega obveščanja, da so na seji zbora lahko navzoči, javnost pa obvestijo le o tem, kar jim bo posredoval naš Sekretariat za informacije.

Prehajamo na 11. točko dnevnega reda, to je na predlog za izdajo zakona o spremembah in dopolnitvah zakona o varnosti cestnega prometa.

Predlog za izdajo zakona je Skupščini SR Slovenije predložil v obravnavo Izvršni svet Skupščine SR Slovenije. Objavljen je bil v Poročevalcu št. 14. Osnutek zakona obravnavamo na današnji seji kot teze za osnutek zakona.

Želi predstavnik Izvršnega sveta besedo? (Ne želi.)

Pričenjam razpravo. Besedo ima tovariš Boris Macarol, področje gospodarstva, 38. okoliš, Maribor Pobrežje.

B o r i s M a c a r o l : Tovarišice in tovariši delegati! Skupina delegatov za gospodarsko področje iz občine Maribor Pobrežje ima naslednje pripombe in predloge k osnutku zakona.

K 49. členu: Predlagamo, da ustrezna odsevna telesa morajo nositi pešci na vidnem mestu tudi v naseljih, kjer ni urejenih ustreznih površin zanje in tudi na slabo osvetljenem cestišču. Sedanje določbe zavezujejo pešce, da morajo na vidnem mestu nositi odsevna telesa le med hojo po cesti izven naselja ponoči oziroma ob zmanjšani vidljivosti. To je potrebno v zakonu določiti, ker je bilo v teh primerih že dosti nesreč.

K 66. členu: Ta določa, da mora voznik, ki je povzročil prometno nezgodo, v kateri je nastala drugemu le manjša premoženjska škoda, oškodovanec pa ni navzoč na kraju nezgode, takoj po nezgodi oškodovancu sporočiti svoje ime, priimek in naslov. Predlagamo, da se ta določba dopolni tako, da bo za voznike, ki odpeljejo s kraja nezgode, kjer je nastala večja materialna škoda, predvidena kazen odvzema vozniškega dovoljenja za čas od enega meseca do enega leta. To utemeljujemo s tem, da je po evidencah Postaje prometne milice mesta Maribor vedno več primerov pobegov s kraja nesreče. Močno pa naraščajo tudi izplačila zavarovalnin iz naslova neznanega povzročitelja škode.

K 125. in k 126. členu: Preizkušanje vozil in izdajanje atestov, katerih urejanje sodi v zvezno pristojnost, naj bo omogočeno tudi v posameznih regionalnih centrih, in ne le kot sedaj, samo pri Zavodu za raziskavo materiala in konstrukcij v Ljubljani.

K 163. členu: V tem členu je določeno, da so člani Republiškega sveta za preventivo in vzgojo v cestnem prometu lahko tudi strokovnjaki s področja cestnega prometa. Predlagamo, da se črta besedico "lahko".

K 162. členu: Ta člen opredeljuje naloge Republiškega sveta za preventivo in vzgojo v cestnem prometu. Naloge sveta naj se dopolnijo z naslednjima alineama:

- razvija in pospešuje organizacijo in aktivnosti prometne vzgoje v krajevnih skupnostih in

- razvija in pospešuje dodatne izobraževalne oblike in aktivnosti v organizacijah združenega dela, ki se ukvarjajo s prevozom ljudi in blaga.

H kazenskim določbam zakona pa imamo naslednjo splošno pripombo: predvidenih kazni, predvsem zapornih ne kaže zmanjševati, glede na to, da se prometna varnost slabša.

Predsednik M a r t i n M l i n a r : Želi še kdo razpravljati? (Ne.) Ker ne želi nihče, zaključujem razpravo. Zbor obveščam, da so pismene prispevke k tej točki dali delegati gospodarskega področja občin Domžale in Kranj.

Zboru predlagam, da k tej točki dnevnega reda sprejme ta-le sklep:

1. Predlog za izdajo zakona o spremembah in dopolnitvah zakona o varnosti cestnega prometa se sprejme.

2. Osnutek zakona o spremembah in dopolnitvah zakona o varnosti cestnega prometa naj pripravi Izvršni svet Skupščine SR Slovenije in pri tem upošteva pripombe, predloge in stališča delovnih teles Skupščine in zbora ter pripombe k tezam za osnutek zakona. Prouči naj tudi in ustrezno upošteva pripombe, predloge in stališča, dana v razpravi na seji zbora.

Želi o tem sklepu kdo razpravljati? (Nihče.) Če ne želi nihče, zaključujem razpravo in dajem sklep na glasovanje.

Kdor je za, naj prosim glasuje! (130 delegatov glasuje za.) Je kdo proti? (En delegat.) Se je kdo vzdržal? (En delegat.)

Ugotavljam, da je predlagani sklep sprejet z večino glasov.

Prehajamo na 12. točko dnevnega reda, to je na predlog za izdajo zakona o spremembah in dopolnitvah zakona o sanitarni inšpekciji z osnutkom zakona.

Predlog za izdajo zakona z osnutkom zakona je Skupščini SR Slovenije predložil v obravnavo Izvršni svet Skupščine SR Slovenije. Objavljena sta bila v Poročevalcu št. 13.

Želi predstavnik Izvršnega sveta besedo? (Da.) Besedo ima tovariš dr. Dinško Leskovšek, namestnik predsednika Republiškega komiteja za zdravstveno in socialno varstvo.

D r . D i n k o L e s k o v š e k : Tovariš predsednik, tovarišice in tovariši delegati! Veljavni zakon o sanitarni inšpekciji je bil sprejet leta 1973. V sedanji praksi pa se je pokazalo, da so nekatera njegova določila v teh letih postala zastarela ter ne ustrezajo več sedanjim potrebam po stopnji družbenega razvoja. Že leta 1978 je Republiški komitej za zdravstveno in socialno varstvo dal pobudo za izdajo zakona o spremembah in dopolnitvah tega zakona. Predlog za izdajo zakona o spremembah in dopolnitvah zakona o sanitarni inšpekciji je bil obravnavan in sprejet v Skupščini SR Slovenije. Kasneje je bilo sprejeto stališče, da se postopek za izdajo zakona ustavi, dokler ne bodo

sprejeti zakoni, ki obravnavajo urejanje prostora.

Ker je poteklo od sprejetja predloga za izdajo zakona že več let, ponavljamo prvo fazo. Vsebina predloga za izdajo zakona se ne razlikuje od tiste iz leta 1979, dopolnjena je le s tem, da predlagamo, da se iz zakona črtajo določila, ki so že vsebovana v zakonu o sistemu državne uprave in o Izvršnem svetu Skupščine SR Slovenije ter o republiških upravnih organih. V osnutku zakona o spremembah in dopolnitvah zakona o sanitarni inšpekciji je predlagatelj sledil načelom in ciljem predloga za izdajo zakona in jih konkretiziral kot vsebinske spremembe dosedanjega 3., 10. in 11. člena z dodatkom novega 11.a člena in novim besedilom dosedanjega 12. člena, ki je v neposredni zvezi z določili zakona o urejanju naselij in drugih posegov v prostor. Izločene so tudi kazenske določbe. Najpomembnejše spremembe, ki jih predlagamo v osnutku, pa so naslednje.

1. Prerazporeditev pristojnosti med občinskimi in republiškim sanitarnim inšpektoratom. Po dosedanjem zakonu je republiški sanitarni inšpektorat na osnovi 11. člena sodeloval v procesu izdajanja soglasij do izdaje uporabnega dovoljenja, zatem pa je ves nadzor prešel v pristojnost občinskih organov sanitarne inšpekcije. Novela predvideva, da bo republiški sanitarni inšpektorat še vnaprej izdajal poprejšnja soglasja, toda le za objekte, ki lahko v večji meri negativno vplivajo na naravno okolje in s tem povzročajo še večjo nevarnost za zdravje ljudi, kot je črna metalurgija in barvna metalurgija, kemična industrija, proizvodnja cementa in azbestnih izdelkov, stekla, usnja in podobno. Te objekte bo nadzoroval na osnovi 10. člena tudi po izdaji uporabnega dovoljenja. Pri tem pa so izločeni objekti oziroma prostori za pripravo in delitev hrane.

2. Glede na že sprejete prostorske zakone bodo odpadla prejšnja soglasja za nekatere objekte, ki se bodo gradili v skladu s sprejetimi prostorskimi in izvedbenimi načrti, oziroma poprejšnja soglasja za določene objekte sploh ne bodo potrebna. Poleg teh sprememb predvidevamo, da bi organ sanitarne inšpekcije izdal poprejšnje soglasje za gradbeno dovoljenje sicer na osnovi projektne dokumentacije, toda predvsem le z vidika obravnave tehnološkega procesa, ker le-ta bistveno vpliva na zdravje ljudi in okolja.

Predlog za izdajo zakona o spremembah in dopolnitvah z osnutkom je obravnavala Zakonodajno-pravna komisija Skupščine SR Slovenije, Odbor za družbenopolitični in komunalni sistem Zbora občin in Odbor za družbenopolitični sistem Zbora združenega dela. Pripombe delovnih teles Skupščine, kakor tudi mnenja in pripombe, dane na današnji razpravi, bo predlagatelj upošteval v največji možni meri.

V imenu Izvršnega sveta Skupščine SR Slovenije predlagam, da zbor sprejme predlog za izdajo zakona z osnutkom zakona ter potrdi združitev prve in druge faze. Hvala lepa.

Predsednik M a r t i n M l i n a r : Pričenjam razpravo. Besedo ima tovariš Vili Žunkovič, področje gospodarstva, 45. okoliš, Gornja Radgona.

V i l i Ž u n k o v i č : Tovariš predsednik, tovarišice in tovariši delegati! Skupina delegatov za Zbor združenega dela, 45. okoliš občine Gornja Radgona je na svoji seji dne 15. junija 1984 obravnavala predlog za izdajo zakona o spremembah in dopolnitvah zakona o sanitarni inšpekciji z osnutkom zakona ter sprejela naslednje pripombe:

1. V 1. členu osnutka predlagamo spremembo zadnjega odstavka, ki obravnava 11. točko. Besedilo naj bi se glasilo: "preprečevanjem škodljivih vplivov na zdravje in zdravo okolje, ki jih lahko povzroči onesnažen zrak, prekomeren ropot, odplake ali druge odpadne snovi". Predlagano besedilo namreč ne določa jasno nadzor sanitarne inšpekcije glede odplak in odpadnih snovi in so organi sanitarnih inšpekcij morali opravljati nadzor tudi, ko niso bili prisotni elementi škodljivosti zdravja.

2. V 4. členu osnutka v 5. točki je določen nadzor Republiškega sanitarnega inšpektorata nad bolnišnicami, zdravilišči in termalnimi kopališči, razen nad prostori v teh objektih, v katerih se pripravlja in deli hrana, kar bi naj opravljali občinski organi sanitarnih inšpekcij. Predlagamo, da se ponovno prouči taka razdelitev, saj se delitev hrane opravlja tudi v bolnišničnih od-

delkih in bojimo se, da se bi delo podvajalo in izrekli različni ukrepi.

3. V 4. členu osnutka so v točki 7. in 8. opredeljene industrijske panoge, v katerih bi republiški sanitarni inšpektorat opravljal nadzor nad proizvodnjo in v smislu 10. točke istega člena še nadzor v omenjenih industrijskih panogah nad izvajanjem predpisov in ukrepov za varstvo zdravja delavcev pri delu. V skladu s predlaganimi spremembami 8. točke 3. člena (tretji odstavek 1. člena sprememb) pa sanitarna inšpekcija opravlja nadzor tudi nad higienskimi razmerami v proizvodnih objektih. Iz sedanjih predlogov tako sledi, da bi v industrijskih panogah proizvodno in zdravstveno varstvo delavcev nadziral Republiški sanitarni inšpektorat, higienske razmere pa bi nadziral občinski organ sanitarnih inšpekcij, kar bi bilo podvajanje opravil. Predlagamo, da se v navedene točke 4. člena vključi še besedilo "nad higienskimi razmerami".

Predsednik M a r t i n M l i n a r : Pismenih prijav za razpravo k tej točki nimam več. Želi še kdo razpravljati? (Ne.) Ker ne želi nihče razpravljati, zaključujem razpravo.

Praden preidemo na odločanje, vas obveščam, da so pismene pripombe k zakonu dali delegati iz 1. okoliša Ljubljana Center in iz občin Idrija in Lendava.

Glede nato, da smo se pri sprejemanju dnevnega reda odločili, da obe fazi, to je predlog za izdajo zakona z osnutkom zakona, združimo, seznanjam zbor, da me je predsednica Zbora občin obvestila, da se je Zbor občin na podlagi razprave, ki je bila nekoliko širša kot pri nas, in predloga Zakonodajno-pravne komisije odločil, da so pripombe k temu zakonu take narave, da je potrebno ponovno obravnavati osnutek zakona. Zato je Zbor občin v skladu s tretjim odstavkom 260. člena poslovnika Skupščine SR Slovenije sprejel le predlog za izdajo zakona o spremembah in dopolnitvah zakona o sanitarni inšpekciji. Ker je potrebna uskladitev tudi glede obravnave faz zakonodajnega postopka, predlagam zboru, da se o tem opredeli.

Želi o tem kdo razpravljati? (Ne.) Če ne želi nihče razpravljati, potem prehajamo na glasovanje.

Kdor je za to, da se zakon ponovno obravnava kot zakonski osnutek na eni od prihodnjih sej, na današnji seji pa le kot predlog za izdajo zakona, naj prosim glasuje! (124 delegatov glasuje za.) Je kdo proti? (Nihče.) Se je kdo vzdržal? (Nihče.)

Ugotavljam, da je zbor soglasno sprejel odločitev, da ponovno obravnava zakonski osnutek.

Na podlagi te odločitve predlagam ta-le sklep:

1. Predlog za izdajo zakona o spremembah in dopolnitvah zakona o sanitarni inšpekciji se sprejme.

2. Osnutek zakona pripravi Izvršni svet Skupščine SR Slovenije.

Pri pripravi osnutka zakona naj Izvršni svet Skupščine SR Slovenije prouči in ustrezno upošteva pripombe, predloge in stališča delovnih teles Skupščine in zbora in pripombe, predloge in stališča iz razprave na seji zbora.

Želi o tem predlogu sklepa kdo razpravljati? (Ne.) Če ne želi nihče, zaključujem razpravo in dajem sklep na glasovanje.

Kdor je za, naj prosim glasuje! (124 delegatov glasuje za.) Je kdo proti? (En delegat.) Se je kdo vzdržal? (Nihče.)

Ugotavljam, da je predlagani sklep sprejet z večino glasov.

Prehajamo na 13. točko dnevnega reda, to je na predlog za izdajo zakona o sofinanciranju programa obnove in modernizacije oddajniškega in prenosnega sistema Radio-televizije Ljubljana v obdobju 1984-1986 z osnutkom zakona.

Predlog za izdajo zakona z osnutkom zakona je Skupščini SR Slovenije predložil v obravnavo Izvršni svet Skupščine SR Slovenije. Objavljena sta bila v Poročevalcu št. 15.

Predlog za izdajo zakona z osnutkom zakona je obravnavala Zakonodajno-pravna komisija, ki z vidika svoje pristojnosti ni imela pripomb. Tudi komisija za informiranje ni imela pripomb k zakonu, zboru pa predlaga, da priporoči občinskim skupščinam, da čimprej pristopijo k dogovoru o obnovi in modernizaciji oddajniškega in prenosnega sistema RTV Ljubljana za obdobje 1984-1986.

Želi predstavnik Izvršnega sveta besedo? (Da.) Besedo ima tovariš Marjan Šiftar, član Izvršnega sveta in predsednik Republiškega komiteja za informiranje.

M a r j a n Š i f t a r : Tovariš predsednik, tovarišice in tovariši delegati! Zbori Skupščine SR Slovenije so februarja letos podprli pobudo za sklenitev dogovora o obnovi in modernizaciji oddajniškega in prenosnega sistema RTV Ljubljana za obdobje 1984-1986 ter zadolžili Izvršni svet, da predloži sistemsko rešitev za zagotovitev sredstev republike, na podlagi katere bo Izvršni svet lahko podpiral dogovor. Predlagani zakon pomeni realizacijo te naloge. Z njim bodo ustvarjeni pogoji za pristop Izvršnega sveta Skupščine SR Slovenije k temu dogovoru in zagotovitev sredstev, ki naj bi jih po tem dogovoru zagotovila republika za realizacijo programa nujno potrebne minimalne obnove in modernizacije oddajniškega in prenosnega sistema RTV Ljubljana.

O vsebini, pomenu in nujnosti realizacije v primerjavi s potrebami skrajno skrčenega programa in zagotovitve zanj potrebnih sredstev tudi širše družbene skupnosti je bila v okviru Skupščine SR Slovenije, Socialistične zveze in v občinah opravljena široka razprava, v kateri je bil program in načelno tudi predlog dogovora podprt. Dodamo naj le, da je bila še dodatno in posebej poudarjena nujnost čimprejšnje sklenitve dogovora in s tem zagotovitve nujno potrebnih pogojev za realizacijo programa najnujnejše obnove in realizacije tudi na zadnji seji Tiskovnega sveta pri Predsedstvu Republiške konference Socialistične zveze in na posvetu s predsedniki svetov za informiranje pri občinskih konferencah Socialistične zveze, ki je bil organiziran v mesecu maju, in nenazadnje tudi v delovnih telesih zborov in Skupščine, ko so obravnavali predlog za izdajo zakona.

Realizacija tega programa je neodložljiva naloga, saj bi bilo brez tega vitalno ogroženo zagotavljanje potrebnih pogojev za produkcijo, oddajanje in sprejemanje prvega radijskega in televizijskega programa RTV Ljubljana in tudi drugih jugoslovanskih programov v SR Sloveniji. Ob tem gotovo ni potrebno še posebej dodatno utemeljevati velikega politično-informativnega, kulturnega in izobraževalnega pomena radijskih in televizijskih programov ter njihove vloge v razvoju delegatskega in celotnega političnega sistema, še zlasti v sedanjem času pri uresničevanju dolgoročnega programa gospodarske stabilizacije.

Tovarišice in tovariši delegati! Predlagamo, da sprejmete predlog za izdajo zakona o sofinanciranju programa obnove in modernizacije oddajniškega in prenosnega sistema RTV Ljubljana v obdobju 1984-1986 z osnutkom zakona ter podprete prizadevanja, da bi dogovor čimprej sklenili in na njegovi podlagi tudi zagotovili in združili potrebna sredstva.

Naj ob tem le še enkrat poudarim, da so možni viri za zagotavljanje sredstev v občinah bili nakazani že v razpravi o predlogu dogovora na sejah zborov v mesecu februarju ter da je v predlogu družbenega dogovora o izvajanju politike na področju splošne porabe, ki je v zaključni fazi sklepanja, med posebnimi nameni, za katere bi se lahko uporabljali prihodki od davkov občanov, ki se realizirajo nad višino rasti splošne porabe, opredeljene z dogovorom, posebej poudarjena tudi obnova in modernizacija oddajniškega in prenosnega sistema RTV Ljubljana. Hvala.

Predsednik M a r t i n M l i n a r : Pričenjam razpravo. Besedo ima tovarišica Tanja Žugelj, področje gospodarstva, 12. okoliš, Kranj.

T a n j a Ž u g e l j : Tovariš predsednik, tovarišice in tovariši delegati! Naša skupina delegatov ima k predlogu za izdajo zakona o sofinanciranju

programa obnove in modernizacije oddajniškega in prenosnega sistema RTV Ljubljana v obdobju 1984-1986 naslednjo pripombo.

Predlog za izdajo zakona o sofinanciranju programa obnove in modernizacije oddajniškega in prenosnega sistema RTV Ljubljana v obdobju 1984-1986 z osnutkom zakona pomeni ponovno obremenitev za gospodarstvo, in sicer ne v letošnjem letu, temveč v prihodnjih letih in je v nasprotju s prizadevanji, ki naj bi jih vodili. V naslednjih dveh letih bo finančna obremenitev prav gotovo padla na občine. Zato je potrebno program obnove in modernizacije oddajniškega in prenosnega sistema RTV Ljubljana v obdobju 1984-1986 ponovno pregledati in zoziti glede na sredstva, ki jih ima na razpolago proračun SR Slovenije za leto 1984, ostalo pa naj bi za določen čas odložilo. Hvala.

Predsednik M a r t i n M l i n a r : Besedo ima tovariš Boris Macarol, področje gospodarstva, 38. okoliš, Maribor Pobrežje.

B o r i s M a c a r o l : Tovarišice in tovariši delegati! V Mariboru delegati podpiramo osnutek zakona o sofinanciranju programa obnove in modernizacije oddajniškega in prenosnega sistema RTV Ljubljana za obdobje 1984-1986 s tem, da se ne sme širiti republiški proračun z novimi davki, ampak se morajo zagotoviti sredstva z razporeditvijo znotraj proračuna, in to za vse obdobje.

To utemeljujem predvsem iz razloga, ker smo v tej Skupščini že večkrat sprejemali podobne zakone, kjer ni bilo predvideno, kaj to v končni fazi pomeni, in sicer glede dodatne obremenitve gospodarstva, na kar je opozorila tudi razpravljalka pred menoj. Tudi v tem primeru to ni razvidno, zato zahtevamo, da se sredstva razporedijo v okviru republiškega proračuna. Ob tem pa dajem pobudo, da obveznosti po dogovoru o obnovi in modernizaciji oddajniškega in prenosnega sistema RTV Ljubljana, ki naj bi jih plačevale občine, ne bi bremenile le limitiranega proračuna v občinah, ampak naj se predvidi možnost za to obliko združevanja, predvsem višji obseg proračunskih sredstev. Hvala!

Predsednik M a r t i n M l i n a r : Besedo ima tovariš Peter Simonišek, področje gospodarstva, Ljubljana Šiška.

P e t e r S i m o n i š e k : Tovariš predsednik, tovarišice in tovariši delegati! V občini Ljubljana Šiška smo prav tako obravnavali predloženi predlog za izdajo zakona. V točki 5 predloga za izdajo zakona je za to obdobje navedeno, da naj bi za leto 1984 SR Slovenija zagotovila vire iz tekoče proračunske rezerve, za naslednja obdobja pa bo to obvezno vključeno v republiški proračun.

Druge družbenopolitične skupnosti bodo morale svoje obveznosti kriti skladno z dogovorom o obnovi in modernizaciji oddajniškega in prenosnega sistema RTV. Po navedenem dogovoru bi morala Ljubljana zagotoviti sredstva v višini 38 milijonov 76 tisoč dinarjev, od tega občina Ljubljana Šiška 9 milijonov 366 tisoč dinarjev oziroma 25 odstotkov načrtovanih sredstev.

Tako mesto Ljubljana kot občina Ljubljana Šiška sredstev za te namene nimata zagotovljenih v svojem proračunu za letošnje leto. Možni vir financiranja je nakazan v 7. členu družbenega dogovora o izvajanju politike na področju splošne porabe na ravni občin v SR Sloveniji v tem letu. Kolikšna bodo presežna sredstva prihodkov od davkov občanov, ki se realizirajo na višino rasti splošne porabe, še niso znana. Zato občina Ljubljana Šiška za leto 1984 take obveznosti ne more sprejeti. Prav bi bilo, da se ta sredstva zagotovijo skladno s politiko splošne porabe v SR Sloveniji v proračunskem obdobju za leto 1985-1987.

Ob tem naj poudarim, da k vsebini programov oziroma k predlogu za izdajo zakona nimamo pripomb. Hvala lepa!

Predsednik M a r t i n M l i n a r : Želi še kdo razpravljati? (Da.) Besedo ima tovariš Marjan Šiftar.

M a r j a n Š i f t a r : Tovariš predsednik, tovarišice in tovariši delegati! V zvezi z razpravami mi dovolite, da dam dodatno še nekaj pojasnil. Najprej glede krčenja programa.

Program, o katerem tudi danes razpravljamo in ki je bil obravnavan v republiški Skupščini ob obravnavi predloga dogovora v mesecu februarju, je že skrčen do največjih možnih meja. Vsebuje vse tisto, kar je nujno potrebno za to, da ohranimo sedanjí obseg in kvaliteto sedanjega radijskega in televizijskega programa. Ne pomeni praktično nobenega nadaljnjega - ne v kvalitativnem ne v kvantitativnem smislu - razširjanja radijske in televizijske dejavnosti v Sloveniji. Le v minimalnem obsegu ta program zajema naloge za uresničevanje temeljnih usmeritev na področju radiodifuzne dejavnosti v Sloveniji, to je, da bi v čim krajšem času zagotovili vse potrebne tehnične in ostale pogoje, da bi lahko vsi delovni ljudje in občani v SR Sloveniji gledali oziroma poslušali prvi radijski oziroma prvi televizijski program RTV Ljubljana. Dejstvo namreč je, da prvega radijskega oziroma televizijskega programa še vedno ne morejo poslušati oziroma gledati vsi delovni ljudje in občani v Sloveniji. Tudi s tem programom, kar je najnujnejše potrebno, še vedno ne bomo uspeli zadostiti tej upravičeni zahtevi oziroma v celoti realizirati eno izmed ključnih in tudi politično izredno pomembnih nalog.

O možnih virih v občinah menim, da niso potrebna še dodatna pojasnila, saj so bile možnosti nakazane, in to večkrat.

O odlaganju realizacije programa oziroma prelaganju sprejema tega zakona, spreminjanju dinamike uresničevanja tega programa bi seveda kazalo razmisliti, zavedajoč se pri tem, da vsakršno nadaljnje odlaganje realizacije tega, do skrajnih meja že skrčenega programa, pomeni le še nadaljnje zaostrovanje razmer na tem področju s potenciranjem možnih nevarnosti, da bi prihajalo do še mnogo večjih težav, kot so že sicer na tem področju. V skrajni konsekvenci bi prišlo seveda tudi do tega, da bi nastajale prekinitve v normalnem oddajanju radijskih in televizijskih programov v Sloveniji.

Kako bremeni oziroma bo bremenil ta program obveznosti, ki izhajajo iz predlaganega zakona? Izvršni svet je že ob predlogu dogovora, o katerem je razpravljala Skupščina februarja meseca, predlagal, da bi letošnje obveznost republiškega proračuna pokrili iz tekoče proračunske rezerve. Vse obveznosti v naslednjih letih bi bile v okviru rednega proračuna ali, če sem konkretni, ta obveznost naj ne bi imela neposredne posledice za povečevanje obveznosti za gospodarstvo oziroma vzpostavljanje nekih novih, dodatnih virov za zajemanje prihodkov za republiški proračun.

Na koncu naj še dodam tole. Program, o katerem razpravljamo in ki je načelno podprt, je ovrednoten za tri leta na 27 starih milijard dinarjev. Gre torej za relativno skromna sredstva, ki bi jih verjetno republika z občinami skupaj lahko zagotovila. Gre za našo skupno obveznost, da bi v letošnjem letu občine in republika skupaj zagotovile 9 starih milijard za to, da bi najnujnejše vitalne probleme na tem področju lahko reševali. V nasprotnem primeru bo potrebno razmišljati o še večji in hitrejši rasti RTV naročnine oziroma o iskanju nekih drugih možnih poti za pridobitev sredstev. Le-ta bo potrebno na vsak način zagotoviti, da bi se izognili še večjim težavam na tem, vsekakor zelo pomembnem področju.

Predsednik M a r t i n M l i n a r : Želi še kdo razpravljati? (Nihče.) Če ne želi nihče več razpravljati, zaključujem razpravo. Mislim, da bo nekaj vprašanj, ki so bila zastavljena v razpravi glede sredstev v občinah, potrebno razreševati v času, ko bo v obravnavi dogovor. Vsekakor je prisoten problem radia in televizije, o čemer v razpravah ni bilo bistvenih nasprotovanj. Zato predlagam zboru, da sprejme sklep z naslednjo vsebino:

1. Predlog za izdajo zakona o sofinanciranju programa obnove in modernizacije oddajniškega in prenosnega sistema Radio-televizije Ljubljana v obdobju 1984-1986 z osnutkom zakona se sprejme.

2. Predlog zakona pripravi Izvršni svet Skupščine SR Slovenije.

Pri pripravi predloga zakona naj predlagatelj prouči in ustrezno upošteva priporočila delovnih teles Skupščine in zboru ter stališča in pripombe ter predloge delegatov, dane na seji zboru.

3. Zbor priporoča občinskim skupščinam, da čimprej pristopijo k dogovoru o obnovi in modernizaciji oddajniškega in prenosnega sistema RTV Ljubljana za obdobje 1984-1986.

Želi o tem sklepu kdo razpravljati? (Nihče.) Če ne želi nihče, potem zaključujem razpravo in dajem sklep na glasovanje.

Kdor je za, naj prosim glasuje! (109 delegatov glasuje za.) Je kdo proti? (7 delegatov.) Se je kdo vzdržal? (Dva delegata.)

Ugotavljam, da je predlagani sklep sprejet z večino glasov.

Prehajamo na 14. točko dnevnega reda, to je na osnutek družbenega dogovora o temeljih skupne zemljiške politike.

Osnutek družbenega dogovora je Skupščini SR Slovenije predložil Zvezni izvršni svet. K osnutku družbenega dogovora ste prejeli mnenje Izvršnega sveta Skupščine SR Slovenije in danes predlog sklepa, ki je bil pripravljen na podlagi dosedanjih razprav.

Osnutek družbenega dogovora je obravnaval tudi Odbor za agrarno politiko, ki ni imel pripomb.

Želi predstavnik Izvršnega sveta besedo? (Ne želi.)

Pričenjam razpravo. Želi kdo razpravljati? (Nihče.) Če ne želi nihče razpravljati, potem zaključujem razpravo in prehajamo na glasovanje. Na glasovanje dajem predlog sklepa k osnutku družbenega dogovora.

Kdor je za predlagani sklep, naj prosim glasuje! (116 delegatov glasuje za.) Je kdo proti? (Dva delegata.) Se je kdo vzdržal? (Nihče.)

Ugotavljam, da je predlog sklepa k osnutku družbenega dogovora sprejet z večino glasov.

Prehajamo na 15. točko dnevnega reda, to je na zaključni račun Narodne banke Jugoslavije za leto 1983 in finančni načrt Narodne banke Jugoslavije za leto 1984.

Zaključni račun in finančni načrt je Skupščini SR Slovenije predložil v obravnavo Zbor republik in pokrajin Skupščine SFR Jugoslavije. Del zaključnega računa, in sicer 15. in 16. stran, vsebuje podatke, ki so strogo zaupne narave, zato ste ju prejeli danes na klop in ju bomo obravnavali v skladu s 429. in 430. členom poslovnika Skupščine SR Slovenije.

K zaključnemu računu in finančnemu načrtu ste prejeli ugotovitve in pripombe Izvršnega sveta Skupščine SR Slovenije in danes predlog sklepa, ki je bil pripravljen na podlagi razprav. Zaključni račun in finančni načrt je obravnavala tudi Zakonodajno-pravna komisija, ki z vidika svoje pristojnosti ni imela pripomb.

Želi predstavnik delegacije besedo? (Ne želi.)

Pričenjam razpravo. Besedo ima tovariš Jože Strelec, področje gospodarstva, 39. okoliš, Maribor Rotovž.

J o ž e S t r e l e c : Tovariš predsednik, tovarišice in tovariši delegati! Skupina delegatov iz občine Maribor Rotovž je ob obravnavi tega paketa poročil Narodne banke Jugoslavije sklenila, da posreduje k letnemu poročilu o izvajanju skupne emisijske, denarne in devizne politike ter skupnih temeljev kreditne politike v letu 1983 naslednja stališča in pripombe.

1. V obsežnem letnem poročilu se na mnogih mestih ponavlja vsa širina družbenoekonomske problematike in tako po nepotrebnem povečuje obseg gradiva. Če pogledamo celotno gradivo, obsega le-to okrog 200 strani.

2. V poročilu ni v zadostni meri zaslediti učinkov kreditno-monetarne in devizne politike, ki je bila vodena v preteklem letu. Koristno bi bilo namreč na osnovi faktografskih informacij oblikovati strokovne zaključke, ki bi bili napotilo za delo raznim družbenim organom. Poročilo se tedaj zoži na ugotov-

ljena dejstva brez strokovnih sklepov in pobud za obnašanje v bodoče. Zdi se namreč, da ob informaciji, da se je celotna proizvodnja zmanjšala, namesto porasla za 1 odstotek, kaže reči, kakšen delež je k temu prispevala kreditno-denarna in devizna politika. Tako bi bilo mogoče oceniti, na kaj in v kakšni meri je dobro vplivala uveljavljena politika in v kakšni meri slabo. Nedvomno moramo biti sposobni, da na osnovi letnega poročila ocenimo uspešnost vodene politike.

3. Poročilo ugotavlja, da je glavna značilnost sedanjega stanja gospodarstva Jugoslavije nelikvidnost in nesolventnost. Čeprav je takšno stanje zlasti posledica gospodarjenja, ni zanemarljiv vpliv denarno-kreditne politike oziroma njenih agregatov. Koristno bi bilo ugotoviti, kakšne učinke je povzročala oziroma če jih je sploh povzročala.

4. Vodena denarno-kreditna politika je v letu 1983 pospeševala depozitno-kreditne odnose in odvisnost gospodarstva od finančnih organizacij, predvsem Narodne banke Jugoslavije, kot tudi poslovnih bank. To je v nasprotju z željeno smerjo razvoja. Pomembno bi bilo odkrito reči, kako si sploh predstavljamo oziroma kako si predstavlja Narodna banka Jugoslavije krepitev zruševanja dela in sredstev.

5. Poročilo je ostalo nedorečeno glede neposrednega vpliva kreditno-denarne politike, zlasti vpliva tečaja in obrestnih mer na cene, oblike neoficialnega denarja in medsebojne odvisnosti kreditno-denarne politike in medsebojnega kreditiranja organizacij združenega dela, vpliv organizacij združenega dela na oblikovanje ciljev in nalog in na poslovanje bank, vpliv denarno-kreditne politike in tako dalje. Čeprav je v poročilu rečeno, da bo Narodna banka Jugoslavije pripravila o teh vprašanjih posebno poročilo, bi bilo dobro, če bi poročilo posvečalo takim zadevam več prostora, opustilo pa splošne informacije, ki so posredovane že prek drugih medijev informiranja in se tu le ponavljajo. Na tak način bi bilo mogoče letno poročilo občutneje skrajšati po obsegu in vsebinsko popestriti z informacijami, ki bodo služile za bodoče odločitve.

6. Načrtovana sredstva za delovno skupnost naj bi v večji meri odražala soodvisnost kvalitete in kvantitete, ki so v skladu z družbeno funkcijo Narodne banke Jugoslavije. Hvala.

Predsednik M a r t i n M l i n a r : Hvala lepa. Pismenih prijav za razpravo k tej točki nimam več. Želi še kdo razpravljati? (Nihče.) Ker ne želi nihče razpravljati, zaključujem razpravo. Naši delegaciji bomo posredovali razpravo k tej točki s predlogom, da jo upošteva v pristojnih delovnih telesih Zbora republik in pokrajin.

Na glasovanje dajem predlog sklepa k zaključnemu računu in finančnemu načrtu.

Kdor je za, naj prosim glasuje! (117 delegatov glasuje za.) Je kdo proti? (En delegat.) Se je kdo vzdržal? (Nihče.)

Ugotavljam, da je predlagani sklep k zaključnemu računu in finančnemu načrtu Narodne banke Jugoslavije sprejet z večino glasov.

Prehajamo na 16. točko dnevnega reda, to je na poročilo delegacije Skupščine SR Slovenije v Zboru republik in pokrajin Skupščine SFR Jugoslavije o poteku preteklih sej Zbora republik in pokrajin Skupščine SFR Jugoslavije.

Poročilo je bilo objavljeno v Poročevalcu št. 18. Želi predstavnik delegacije besedo? (Ne želi.)

Pričenjam razpravo. Želi kdo razpravljati? (Da.) Besedo ima tovariš Jože Vukelj, gospodarsko področje, 14. okoliš, Radovljica.

J o ž e V u k e l j : Skupina delegatov za Zbor združenega dela Skupščine občine Radovljica je 15.6.1984 obravnavala poročilo delegacije o poteku sej Zbora republik in pokrajin.

Delo Zveznega izvršnega sveta ocenjujemo pozitivno, ne moremo pa biti za-

dovoljni z opravljeno nalogo. Program dela, ki ga je sprejel, je bil dober, toda realizacija tega programa je v praksi pešala. Kljub zagotovitvi, da bo prišlo do novih metod dela na tem področju, ni bilo čutiti kakšnih bistvenih sprememb. Za vse administrativne ukrepe, ki jih sprejema, bi moral prevzeti večjo odgovornost kot doslej. Veliko ukrepov se je pokazalo neučinkovitih, zato so bili zamenjani z novimi. Posledice neprimernih ukrepov pa v največji meri nosi združeno delo. Prišli smo v tako situacijo, da mora vsak opraviti svoje delo, ne pa tako kot doslej računati, da bodo njegove probleme reševali drugi. Ekonomske probleme ne moremo reševati v Skupščini SFRJ s preglasovanjem, temveč morajo biti odločitve oprte na ekonomski logiki. Hvala lepa.

Predsednik M a r t i n M l i n a r : Hvala. Želi še kdo razpravljati? (Nihče.) Če ne želi nihče razpravljati, potem zaključujem razpravo in zboru predlagam, da sprejme naslednji sklep:

Zbor združenega dela Skupščine SR Slovenije sprejema poročilo delegacije Skupščine SR Slovenije v Zboru republik in pokrajin Skupščine SR Slovenije o poteku preteklih sej Zbora republik in pokrajin Skupščine SFR Jugoslavije in odobrava njeno delo.

Želi o tem sklepu kdo razpravljati? (Nihče.) Če ne želi nihče, potem zaključujem razpravo in dajem sklep na glasovanje.

Kdor je za predloženi sklep, naj prosim glasuje! (120 delegatov glasuje za.) Je kdo proti? (Nihče.) Se je kdo vzdržal? (Nihče.)

Ugotavljam, da je predlagani sklep soglasno sprejet.

Prehajamo na 18. točko dnevnega reda, to je na predloge, pobude in vprašanja delegatov.

Za današnjo sejo ste prejeli delegatsko vprašanje skupine delegatov za gospodarsko področje iz občine Radovljica, delegatsko vprašanje skupine delegatov za gospodarsko področje iz občine Grosuplje in delegatsko vprašanje skupine delegatov za gospodarsko področje iz občine Kranj.

Na delegatsko vprašanje skupine delegatov za gospodarsko področje 14. okoliša iz Radovljice v zvezi z izgradnjo objektov proizvodnega in neproizvodnega značaja po republikah in avtonomnih pokrajinah in glede zagotavljanja potrebnih finančnih sredstev bo odgovoril Franc Jamšek, namestnik direktorja Zavoda SR Slovenije za družbeno planiranje.

F r a n c J a m š e k : Vprašanje se je glasilo: "Kljub realnemu zmanjšanju investicij je še vedno veliko objektov v izgradnji. Zanima nas, koliko objektov proizvodnega in neproizvodnega značaja je trenutno v izgradnji in koliko novih objektov smo pričeli graditi v zadnjih dveh letih po republikah in avtonomnih pokrajinah ter kdo zagotavlja potrebna finančna sredstva?"

Odgovor dajem v skrajšani obliki, ker gre za številne podatke, ki jih dajemo pismeno. Po podatkih 31.3.1984 je bilo skupaj v gradnji 19.528 objektov, v gradivu je dan tudi pregled za nekaj let nazaj (verižni indeksi), v predračunski vrednosti je to 1914 milijard dinarjev.

Pri tem je bilo gospodarskih investicij na dan 31.3.1984 skupaj 15.390, v predračunski vrednosti 1681 milijard din, stanovanjskih investicij je bilo 1974, v predračunski vrednosti 137 milijard, negospodarskih investicij pa je bilo 2164, v predračunski vrednosti 95 milijard dinarjev.

Nadalje imamo posamezne specifikacije v prikazu po republikah in avtonomnih pokrajinah. Če navedem samo podatke za zadnje stanje, potem velja za Bosno in Hercegovino, da imajo v izgradnji 1553 objektov v vrednosti 256 milijard din, Črna gora 559 objektov v vrednosti 74 milijard dinarjev, Hrvaška 3478 objektov v vrednosti 303 milijard dinarjev, Slovenija 2382 objektov v vrednosti 183 milijard dinarjev, Srbija 10.574 objektov v vrednosti 982 milijard dinarjev, od tega Srbija brez avtonomnih pokrajin 6.946 investicij v skupni vrednosti 655 milijard, Avtonomna pokrajina Kosovo ima 658 investicij v vrednosti 144 milijard in AP Vojvodina 2970 investicij v skupni vrednosti 182 milijard.

Nadalje smo v tem prikazu prikazali tudi investicije, ki so začete v obdobju od 1.10.1981-1983. Prikazali smo število objektov in delež predračunske vrednosti. Menim, da so podatki izčrpani. Opozoril bi le na to, da kolikor ta informacija ne zadošča, je treba podrobnejše podatke zbrati pri podružnicah Službe družbenega knjigovodstva, ki razpolagajo s podatki o poteku teh investicij. Hvala.

Predsednik M a r t i n M l i n a r : Želi o tem odgovoru kdo razpravljati? (Ne želi nihče.)

Na delegatsko vprašanje skupine delegatov za gospodarsko področje, 9. okoliš, Grosuplje v zvezi z oskrbo cementa v Cementarni Anhovo bo odgovorila tovarišica Jelka Žekar, namestnica predsednika Republiškega komiteja za tržišče in splošne gospodarske zadeve.

J e l k a Ž e k a r : Tovariš predsednik, tovarišice in tovariši delegati! Skupina delegatov za Zbor združenega dela iz občine Grosuplje je zastavila delegatsko vprašanje, kako je mogoče, da ob velikem pomanjkanju cementa v mesecih marec, april in maj 1984 privatni kupci lahko kupujejo cement v maloprodaji Cementarne Anhovo in ga potem preprodajajo na črno po občutno višjih cenah.

Izvršni svet Skupščine SR Slovenije daje v zvezi z zastavljenim vprašanjem naslednji odgovor.

Cementarna Anhovo je najpomembnejši preskrbovalec porabnikov cementa v Sloveniji, saj dobavlja na slovensko tržišče približno polovico potrebnega cementa. Ostali del potrebnega cementa dobavljajo cementarne Trbovlje in cementarne iz drugih republik. Vse te cementarne dobavljajo na slovensko tržišče manjše količine cementa od planiranih in potrebnih. Vzrok za to so zlasti pospešena prodaja na tuja tržišča in težave v preskrbi z mazutom. Zato je na slovenskem tržišču pričelo primanjkovati cementa. Cementarna Anhovo je pri prodaji cementa vezana na sklenjen samoupravni sporazum o združevanju sredstev porabnikov cementa. Na tej podlagi določa količine cementa za prodajo na debelo in na drobno, pri čemer mora upoštevati dogovorjene količine z udeleženci navedenega samoupravnega sporazuma o združevanju dela in sredstev. Iz podatkov o letošnji proizvodnji izhaja, da cementarna nadplansko povečuje izvoz, zadržuje prodajo na drobno na približno enaki ravni kot v letu 1983, omejuje pa dobave v prodaji na debelo, torej velikim porabnikom in trgovinam, med katerimi so tudi udeleženci samoupravnega sporazuma o združevanju dela in sredstev. Cementarna Anhovo kljub manjšim razpoložljivim količinam za domače tržišče ni ustrezno zmanjšala količin v lastni prodaji na drobno. Menimo, da bi to vprašanje lahko obravnavali tudi udeleženci samoupravnega sporazuma ter pri tem ocenili izvajanje samoupravnega sporazuma glede preskrbe velikih porabnikov in domačega trga na sploh.

V delegatskem vprašanju je omenjeno preprodajanje cementa. V zvezi s tem moramo navesti, da Republiški tržni inšpektorat, organi tržne inšpekcije občine Grosuplje, od koder izvira delegatsko vprašanje in občina Nova Gorica, kjer je sedež Cementarne Anhovo, v tem letu niso zasledili pojavov nedovoljene trgovine s cementom oziroma o tem niso prejeli sporočil ali ovadbe. Organizacije združenega dela, ki opravljajo blagovni promet, pa se morajo v primerih, če ugotovijo, da je stanje na tržišču takšno, da postaja vprašljivo redno preskrbovanje drugih potrošnikov ali če glede na to obstaja utemeljen sum, da se blago kupuje v večjih količinah s špekulativnimi nameni, opreti na 14. člen zakona o temeljih poslovanja na področju blagovnega prometa, ki določa, da organizacija združenega dela ni dolžna posameznim kupcem prodati blago v količini, ki jo zahteva.

Predsednik M a r t i n M l i n a r : Želi o tem odgovoru kdo razpravljati? (Ne.)

Na delegatsko vprašanje skupine delegatov za gospodarsko področje, 12. okoliš, Kranj glede zavlačevanja poravnave škode ob orkanskem vetru, ki je bil od 9.2. do 13.2.1984 v občini Kranj, bo odgovoril tovariš Vladislav Horvat, pomočnik predsednika Republiškega komiteja za varstvo okolja in urejanje prostora.

V l a d i s l a v H o r v a t : Tovariš predsednik, tovarišice in tovariši delegati! Na delegatsko vprašanje skupine delegatov Skupščine občine Kranj za Zbor združenega dela in Zbor občin Skupščine SR Slovenije v zvezi z dodelitvijo sredstev oziroma solidarnosti za odpravljanje posledic, ki jih je povzročil orkanski veter v dneh od 9. februarja do 13. februarja 1984, dajem naslednji odgovor.

Odbor podpisnikov družbenega dogovora o načinu uporabe in upravljanja s sredstvi solidarnosti za odpravljanje posledic naravnih nesreč v SR Sloveniji je na 6. seji dne 22. februarja 1984 obravnaval posledice škode po orkanskem vetru, ki je od 9. do 13. februarja povzročil večjo škodo, predvsem v občinah Kranj, Tržič, Radovljica, Jesenice, Tolmin, Idrija in Šmarje pri Jelšah. Člani odbora so bili seznanjeni s stališči Izvršnega sveta Skupščine SR Slovenije ter oceno in sklepi Predsedstva Republiške konference SZDL, kakor tudi z mnenji resorskih republiških organov, na osnovi česar se je zaključilo, da prvotne ocene, ki jih je odbor prejel iz posameznih prizadetih občin, bistveno odstopajo od podatkov, s katerimi razpolagajo resorski republiški organi. Ugotovljeno je bilo, da ocenjena škoda v primerjavi z družbenim proizvodom za leto 1983, ki ga je posredoval zavod SR Slovenije za družbeno planiranje, bistveno odstopa od primerjave škode z družbenim proizvodom iz leta 1982, s čemer je vprašljiva upravičenost do solidarnostnih sredstev, v skladu s predpisanimi cenzusi iz družbenega dogovora.

Glede na večjo škodo v občini Tolmin in mnenja pristojnih republiških organov, da je za to občino ob navedenih ugotovitvah nujno zagotoviti čimprej sredstva za odpravo posledic zaradi močnega vetra, sta bila sprejeta naslednja sklepa:

1. Skupščini občine Tolmin se odobrijo akontativna sredstva v višini 15 milijonov dinarjev.

2. Vloge ostalih občin se bodo obravnavale po prejetju vlog vseh prizadetih občin, v katerih bo prikazana ocena škode v skladu z veljavno metodologijo in na te vloge pridobljena strokovna mnenja pristojnih resorskih organov.

Izvršni svet Skupščine občine Kranj je vlogo za dodelitev sredstev solidarnosti za odpravljanje posledic elementarne nesreče posredoval odboru 6. aprila 1984 in dopolnitev vloge 15. maja 1984.

Strokovna služba je vlogo posredovala pristojnim republiškim upravnim organom za pridobitev mnenja. Republiški komite za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano je ugotovil, da Skupščina občine Kranj v svoji vlogi ne razčlenjuje ocenjene škode v kmetijstvu in gozdarstvu, kot to predvideva navodilo o enotni metodologiji za cenitev škode po elementarni nesreči. Republiški komite za industrijo in gradbeništvo je ugotovil, da je vlogo potrebno dopolniti s predpisanimi obrazci in navesti skupno vsoto povračila zavarovalnice. K ocenjeni škodi na ostalih področjih ni bilo pripomb.

Odbor podpisnikov družbenega dogovora o načinu uporabe in upravljanja s sredstvi solidarnosti je na 7. seji 13. maja obravnaval vse vloge za dodelitev sredstev solidarnosti za delno kritje škode, ki je nastala po orkanskem vetru. Odbor je ugotovil, da ostaja odprto vprašanje glede ocenitve škode v gozdarstvu na Brdu pri Kranju. Zato je sklenil, da Izvršni svet Skupščine občine Kranj ponovno preveri svoj izračun tako po obsegu podrtega drevja kot tudi škodo po kubikih podrtega drevja.

Razlika v oceni škode znaša 389 milijonov dinarjev. Ob upoštevanju navedene korekture, v skupnem znesku ocenjene škode, je leta v razmerju z družbenim proizvodom občine Kranj izpod cenzusa 3 odstotke, kar je pogoj za dodelitev sredstev solidarnosti. Sprejet je bil sklep, da Izvršni svet Skupščine občine Kranj dopolni vlogo v skladu z razpravo.

Sredstva solidarnosti, ki se oblikujejo v organizacijah združenega dela iz dohodka organizacij in osebnih dohodkov delavcev, se v teh organizacijah uporabljajo kot kratkoročni vir obratnih sredstev. Na račun sredstev solidarnosti za odpravo posledic naravnih nesreč v SR Sloveniji se sredstva vpokličejo na podlagi sklepa Izvršnega sveta Skupščine SR Slovenije o vpoklicu sredstev solidarnosti. Ta sredstva se uporabljajo za delno odpravo posledic, nastalih zaradi naravnih nesreč, v skladu s sklepi podpisnikov družbenega dogovora o načinu

uporabe in upravljanju s sredstvi solidarnosti. Saldo na tem računu dne 12.6. 1984 znaša 97 mio dinarjev. Sredstva so namenjena za izpolnitev obveznosti do SR Bosne in Hercegovine, SR Hrvatske in SAP Kosovo za mesec junij in julij v skupni višini 67 mio dinarjev ter delno izpolnitev obveznosti za sanacijo nastale škode v Novi Gorici v višini 30 mio dinarjev.

Predsednik M a r t i n M l i n a r : Želi o tem odgovoru kdo razpravljati? (Ne želi.)

Danes je predložila delegatsko vprašanje skupina delegatov za gospodarsko področje, 21. okoliš iz Pirana, na katerega bo odgovorjeno na prihodnji seji. Vprašanje sem prebral. Gre za zahtevno problematiko, zato predlagam, da odgovor na delegatsko vprašanje pripravi Republiški komite za delo za prihodnjo sejo, v sodelovanju s Službo družbenega knjigovodstva in predstavniki temeljne organizacije združenega dela Hoteli Bernardin. Gre za vprašanje začasne prepovedi uporabe družbenih sredstev za izplačevanje osebnih dohodkov. Ker ima navedena organizacija nekrito izgubo, je pri njih kot turistični organizaciji ta problem glede na sezonsko zaposlitev težji.

Se delegati iz te skupine strinjate s tako rešitvijo? (Da.)

Danes smo dobili tudi pobudo skupine delegatov iz občine Ravne na Koroškem in pobudo iz občine Ljubljana šiška. Te pobude bomo posredovali pristojnim organom.

Želi še kdo postaviti novo delegatsko vprašanje? (Da.) Besedo ima Zoran Babič, delegat iz Idrije.

Z o r a n B a b i č : Tovariš predsednik, tovarišice in tovariši delegati! Skupina delegatov za delegiranje delegatov v Zbor združenega dela Skupščine SR Slovenije s sedežem v občini Idrija je na svoji seji dne 18.6.1984 sklenila posredovati Skupščini SR Slovenije naslednjo delegatsko pobudo.

Republiška Skupščina je v aprilu leta 1979 sprejela zakon o Rudniku živega srebra Idrija (Uradni list SRS, 13/79). S tem zakonom je bila ustanovljena organizacija združenega dela posebnega družbenega pomena z nalogo vzdrževati rudno bogasto in rudniške naprave. Za izvedbo te naloge so bila zagotovljena tudi sredstva. V letu 1982 kolektiv ni dobil povrnjenih stroškov vzdrževanja in je zato posloval z izgubo. Leto pozneje je bila delno obnovljena proizvodnja. Prihodek iz proizvodnje in samoupravno združevanje sredstev potrošnikov živega srebra v Jugoslaviji sta v celoti pokrila stroške vzdrževanja v letu 1983. Žal pa kolektiv ni ustvaril akumulacije, saj je vsa prigospodarjena sredstva namenil vzdrževanju rudnika. Posledica tega je izguba 146 starih milijonov dinarjev v zaključnem računu za leto 1983, v katerem bi moral nadomestiti del amortizacije, ki jo je namenil leto poprej za pokrivanje izgube. Zaradi takega pristopa so rudarji letos brez sklada skupne porabe in so sankcionirani po določilih zveznega zakona o prepovedi uporabe družbenih sredstev za izplačilo osebnih dohodkov. Delavci v kolektivu smatrajo to za zelo krivično, saj niso krivi za nastalo izgubo, ki izhaja iz vzdrževanja rudnika po določilu zakona oziroma glavne dejavnosti, za katero je bila ta organizacija ustanovljena. Osební dohodki rudarjev v Idriji so danes pod občinskim povprečjem in daleč pod nivojem rudarjev v premogovnikih.

Navedeno stanje in težave v letošnjem letu postavljajo na kocko vse dosedanje delo in bodo imele resne posledice. O problematiki je obveščen Izvršni svet Skupščine SR Slovenije. Skupščino pa pozivamo v imenu delegacije, da da podporo Izvršnemu svetu Skupščine SR Slovenije pri razreševanju te problematike v skladu s sprejetim zakonom o Rudniku živega srebra Idrija in stališči Skupščine iz leta 1982.

Predsednik M a r t i n M l i n a r : S pobudo bomo seznanili pristojne organe.

Želi še kdo postaviti delegatsko vprašanje? (Ne.) Če ne želi nihče, potem zaključujem to točko dnevnega reda.

Obveščam zbor, da smo pri točkah dnevnega reda, kjer smo sprejemali končne in skupne odločitve, usklajeni z Zborom občin in s stališči Družbenopolitičnega zbora.

S tem zaključujem 35. sejo Zbora združenega dela in se vam zahvaljujem za udeležbo in sodelovanje na seji.

(Seja zbora je bila končana ob 15. uri.)

(11. JULIJA 1984)

Predsedoval: Martin M i l i n a r, predsednik Zbora združenega dela

Začetek seje ob 9. uri.

Predsednik M a r t i n M i l i n a r: Tovarišice in tovariši delegatki! Danes 35. sejo Zbora združenega dela Skupščine SR Slovenije, ki sem jo klical na podlagi 93. člena poslovnika Skupščine SR Slovenije.

Na podlagi 12. člena poslovnika Zbora združenega dela bomo najprej izvolili komisijo za verifikacijo pooblastil in imunitetna vprašanja za današnjo sejo in verificirali pooblastila. Predlagam, da v komisijo involimo naslednje člane: za predsednika Franca Sluga, za člana pa Janjo Bukovec in Ludvika Koviča.

Če ni o tem predlogu kdo razpravljati? (Nič.) Če ne želi nihče, potem zaključujem razpravo in dajem predlog na glasovanje.

Zbor je za, naj prosim glasuje! (111 delegatov glasuje za.) Je kdo proti? (Nič.) Se je kdo vzdržal? (Nič.)

Ugotavljam, da so bili v komisijo za verifikacijo pooblastil in imunitetna vprašanja za 35. sejo zbora izvoljeni delegati v predlaganem sestavu.

Prosim komisijo, da se sestane, preglada pooblastila delegatov in o tem poroča zboru.

Preden nadaljujemo z delom, predlagam, da mi pomaga pri vođenju današnje seje Ranko Vejar, delegat skupine delegatov za gospodarsko področje, 42. občina in občine Maribor-Tuzna. Se strinjate s tem predlogom? (Delegati se strinjajo.) Prosim tovariša Vejarja, da zavzame mesto za predsedniško mizo.

Obveščam vas, da so na današnji seji zbora k posameznim točkam dnevnega reda vabljeni predstavniki: Izvršnega sveta Skupščine SR Slovenije, Republičnega sveta Zveze sindikatov Slovenije, Gospodarske zbornice Slovenije, Zvezne skupnosti Slovenije, Skupnosti socialnega varstva Slovenije, Kulturne skupnosti Slovenije, Izobraževalne skupnosti Slovenije, Raziskovalne skupnosti Slovenije, Narodne banke Slovenije, Službe družbenega knjigovodstva SR Slovenije - Centrala Ljubljana, Ljubljanske banke - Združene banke Ljubljane, Sodobna banka - Temeljne banke Ljubljane, Jugobanka - Temeljne banke Ljubljane, Sklada skupnih rezerv gospodarstva Slovenije, Višje upravna šola Ljubljana in društveni pravobranilci samoupravljanja SR Slovenije.

V poročilu o obsegu, varskih in načinu pokrivanja izgub, izkazanih v letnih računih za leto 1983, so vabljeni tudi predstavniki sodb Elektro gospodarstva Slovenije, INE-Nafta Lendava, INV Novo mesto in sodb Goronje.

Na seji zbora so vabljeni člani delegacijske Skupščine SR Slovenije v Republikah in pokrajin Skupščine SFR Jugoslavije, delegati v Izvršnem zboru Skupščine SFR Jugoslavije iz SR Slovenije ter predstavniki in poročevalci zborov, komisij in skupin delegatov Skupščine SR Slovenije.

ZBOR ZDRUŽENEGA DELA

36. SEJA

(11. JULIJA 1984)

Predsedoval: Martin M l i n a r , predsednik Zbora združenega dela

Začetek seje ob 9. uri.

Predsednik M a r t i n M l i n a r : Tovarišice in tovariši delegati! Pričenjam 36. sejo Zbora združenega dela Skupščine SR Slovenije, ki sem jo sklical na podlagi 93. člena poslovnika Skupščine SR Slovenije.

Na podlagi 12. člena poslovnika Zbora združenega dela bomo najprej izvolili Komisijo za verifikacijo pooblastil in imunitetna vprašanja za današnjo sejo in verificirali pooblastila. Predlagam, da v komisijo izvolimo naslednje delegate: za predsednika Franca Slugo, za člana pa Janjo Bukovec in Ludvika Markoviča.

Želi o tem predlogu kdo razpravljati? (Nihče.) Če ne želi nihče, potem zaključujem razpravo in dajem predlog na glasovanje.

Kdor je za, naj prosim glasuje! (111 delegatov glasuje za.) Je kdo proti? (En delegat.) Se je kdo vzdržal? (Nihče.)

Ugotavljam, da so bili v Komisijo za verifikacijo pooblastil in imunitetna vprašanja za 36. sejo zbora izvoljeni delegati v predlaganem sestavu.

Prosim komisijo, da se sestane, pregleda pooblastila delegatov in o tem poroča zboru.

Preden nadaljujemo z delom, predlagam, da mi pomaga pri vodenju današnje seje Janko Veler, delegat skupine delegatov za gospodarsko področje, 42. okoliš iz občine Maribor-Tezno. Se strinjate s tem predlogom? (Delegati se strinjajo.) Prosim tovariša Velerja, da zavzame mesto za predsedniško mizo.

Obveščam vas, da so na današnjo sejo zbora k posameznim točkam dnevnega reda vabljeni predstavniki: Izvršnega sveta Skupščine SR Slovenije, Republiškega sveta Zveze sindikatov Slovenije, Gospodarske zbornice Slovenije, Zdravstvene skupnosti Slovenije, Skupnosti socialnega varstva Slovenije, Kulturne skupnosti Slovenije, Izobraževalne skupnosti Slovenije, Raziskovalne skupnosti Slovenije, Narodne banke Slovenije, Službe družbenega knjigovodstva v SR Sloveniji - Centrala Ljubljana, Ljubljanske banke - Združene banke Ljubljana, Beograjske banke - Temeljne banke Ljubljana, Jugobanke - Temeljne banke Ljubljana, Sklada skupnih rezerv gospodarstva Slovenije, Višje upravne šole Ljubljana in družbeni pravobranilec samoupravljanja SR Slovenije.

K poročilu o obsegu, vzrokih in načinu pokrivanja izgub, izkazanih v zaključnih računih za leto 1983, so vabljeni tudi predstavniki sozd Elektro-gospodarstva Slovenije, INE-Nafta Lendava, IMV Novo mesto in sozd Gorenja.

Na sejo zbora so vabljeni člani delegacije Skupščine SR Slovenije v Zboru republik in pokrajin Skupščine SFR Jugoslavije, delegati v Zveznem zboru Skupščine SFR Jugoslavije iz SR Slovenije ter predstavniki in poročevalci odborov, komisij in skupin delegatov Skupščine SR Slovenije.

Ugotavljam, da je Komisija za verifikacijo končala z delom in prosim predsednika, da zboru poroča.

F r a n c S l u g a : Spoštovano predsedstvo, spoštovane tovarišice in tovariši delegati!

Zbor združenega dela šteje 150 delegatov. Za današnjo sejo je predložilo delegatska pooblastila 136 delegatov, in sicer: z gospodarskega področja 90 delegatov, s prosvetno-kulturnega področja 12 delegatov, s socialno-zdravstvenega področja 10 delegatov, s kmetijskega področja 13 delegatov, z obrtnega področja 5 delegatov, s področja državnih organov, družbenopolitičnih organizacij in društev 5 delegatov, s področja oboroženih sil 1 delegat.

Na današnji seji niso navzoči delegati z naslednjih področij oziroma okolišev: z gospodarskega področja 5 delegatov, s socialno-zdravstvenega področja 3 delegati, s kmetijskega področja 5 delegatov.

Komisija je pregledala predložena pooblastila in ugotovila, da so vsa pooblastila v skladu z zakoni in ustavo SR Slovenije, zato predlaga, da Zbor združenega dela vsa predložena pooblastila verificira.

Predsednik M a r t i n M l i n a r : Želi kdo o poročilu razpravljati? (Nihče.) Zaključujem razpravo. O poročilu bomo glasovali v celoti, ker ni sporno nobeno pooblastilo.

Kdor je za poročilo, naj prosim glasuje! (126 delegatov glasuje za.) Je kdo proti? (Nihče.) Se je kdo vzdržal? (Nihče.)

Ugotavljam, da je zbor soglasno sprejel poročilo Komisije za verifikacijo pooblastil in imunitetna vprašanja ter s tem verificiral pooblastila delegatov za 36. sejo Zbora združenega dela. Ugotavljam, da zbor lahko veljavno odloča, ker je na seji navzoča večina delegatov.

Predlagam, da se v skladu z 99. členom poslovnika Skupščine SR Slovenije zbor najprej opredeli do razširitev. Predlagam naslednjo razširitev iz pristojnosti Zbora republik in pokrajin Skupščine SFRJ, in sicer z osnutkom zakona o dopolnitvah zakona o menjalniških poslih in prometu učinkovitega tujega denarja v Jugoslaviji. Razlogi za razširitev so razvidni iz spremnega dopisa k zakonu. Želi o tem kdo razpravljati? (Nihče.) Dajem predlagano razširitev na glasovanje.

Kdor je za, naj prosim glasuje! (124 delegatov glasuje za.) Je kdo proti? (Dva delegata.) Se je kdo vzdržal? (En delegat.)

Ugotavljam, da zbor soglašja s predlagano razširitvijo.

Za današnjo sejo sem predlagal tudi razširitev osnutka odloka o valorizaciji sredstev, ki so jih plačale republike in avtonomni pokrajini za leto 1983 za odpravo posledic katastrofalnega potresa, ki je prizadel območje SR Črne gore v letu 1979. V zvezi s tem osnutkom odloka vas obveščam, da je Zbor republik in pokrajin Skupščine SFRJ 9.7.1984 predložil osnutek zakona o spremembi zakona o zagotovitvi sredstev za odpravo posledic katastrofalnega potresa, ki je prizadel območje SR Črne gore v letu 1979, ki ga predlaga Sabor SR Hrvatske. Ker ima zakon nekatere rešitve iz osnutka odloka, je potrebno oba akta najprej obravnavati v pristojnih delovnih telesih. Zato predlagam, da z današnje seje odložimo obravnavo osnutka odloka o valorizaciji sredstev, ki so jih plačale republike in avtonomne pokrajine za leto 1983, za odpravo posledic katastrofalnega potresa, ki je prizadel območje SR Črne gore v letu 1979. Oba akta bosta predvidoma obravnavana na seji zbora, ki bo 25. tega meseca.

Izvršni svet Skupščine SR Slovenije je predložil predlog za izdajo zakona o spremembi zakona o proračunu SR Slovenije za leto 1984 z osnutkom zakona in predlagal, da ga uvrstimo na dnevni red seje namesto poročila o uresničevanju zakona o proračunu SR Slovenije. Zato predlagam razširitev predloga dnevnega reda tudi s tem zakonom. Hkrati je predlagal tudi, da predlog za izdajo zakona o spremembi zakona o proračunu SR Slovenije za leto 1984 z osnutkom zakona obravnavamo v skladu z drugim odstavkom 26o. člena poslovnika Skupščine

SR Slovenije tako, da se prva in druga faza zakonodajnega postopka združita. Želi o predlogu za razširitev in združitev faz kdo razpravljati? (Nihče.) Če ne želi nihče, potem zaključujem razpravo in dajem predlog za razširitev in združitev faz na glasovanje.

Kdor je za, naj prosim glasuje! (129 delegatov glasuje za.) Je kdo proti? (Nihče.) Se je kdo vzdržal? (Nihče.)

Ugotavljam, da zbor soglaša z razširitvijo in s predlogom za združitev faz.

Skupina delegatov za spremljanje uresničevanja zakona o usmerjenem izobraževanju je predložila predlog za izdajo zakona o dopolnitvi zakona o Višji upravni šoli s predlogom zakona in predlaga, da ga Skupščina SR Slovenije obravnava v skladu s 307. členom poslovnika Skupščine SR Slovenije, to je po skrajšanem postopku. Razlogi za skrajšani postopek so razvidni iz poročila skupine delegatov.

Želi o predlogu skupine delegatov za skrajšani postopek kdo razpravljati? (Nihče.) Če ne želi nihče, potem zaključujem razpravo in dajem predlog na glasovanje.

Kdor je za, naj prosim glasuje! (123 delegatov glasuje za.) Je kdo proti? (En delegat.) Se je kdo vzdržal? (Nihče.)

Ugotavljam, da je predlog skupine delegatov, da se omenjeni zakon obravnava po skrajšanem postopku, sprejet z večino glasov.

Glede na navedeno predlagam, da zbor za današnjo sejo sprejme naslednji dnevni red:

1. odobritev zapisnika 35. seje zбора,
2. poročilo Zveznega izvršnega sveta o uresničevanju družbenega plana Jugoslavije za obdobje 1981-1985 v letih 1983 in 1984 z oceno možnosti razvoja v letu 1985,
3. poročilo o obsegu, vzrokih in načinu pokrivanja izgub, izkazanih v zaključnih računih za leto 1983,
4. predlog za izdajo zakona o spremembi zakona o proračunu SR Slovenije za leto 1984 z osnutkom zakona,
5. predlog zakona o obveznem posojilu SR Sloveniji v letu 1984,
6. predlog za izdajo zakona o Višji upravni šoli s predlogom zakona,
7. osnutek zakona o spremembah zakona o skupnem znesku sredstev za financiranje programa graditve in modernizacije tehnične baze Radia Jugoslavija v obdobju od leta 1981 do 1990,
8. osnutek zakona o dopolnitvah zakona o opravljanju menjalniških poslov in prometu efektivnega tujega denarja v Jugoslaviji,
9. volitve in imenovanja,
10. pobude, predlogi in vprašanja delegatov.

Predlaga kdo kakšno spremembo ali dopolnitev tako predlaganega dnevnega reda? (Nihče.) Dajem na glasovanje predlog dnevnega reda.

Kdor je za, naj prosim glasuje! (131 delegatov glasuje za.) Je kdo proti? (Nihče.) Se je kdo vzdržal? (Nihče.)

Ugotavljam, da je dnevni red za današnjo sejo soglasno sprejet.

V nadaljevanju seje bomo na skupnem zasedanju z Zborom občin in Družbenopolitičnim zborom poslušali uvodne obrazložitve k poročilu Zveznega izvršne-

ga sveta o uresničevanju družbenega plana Jugoslavije za obdobje 1981-1985 v letih 1983 in 1984 z oceno možnosti razvoja v letu 1985, ki jo bo podal Miran Potrč, vodja delegacije Skupščine SR Slovenije v Zboru republik in pokrajin Skupščine SFRJ; k poročilu o obsegu, vzrokih in načinu pokrivanja izgub, izkazanih v zaključnih računih za leto 1983, ki jo bo podal Rudi Šepič, član Izvršnega sveta Skupščine SR Slovenije in republiški sekretar za finance in k predlogu za izdajo zakona o spremembi zakona o proračunu SR Slovenije za leto 1984 z osnutkom zakona, ki jo bo podal dr. Boris Frlec, podpredsednik Izvršnega sveta Skupščine SR Slovenije.

Prehajamo na 1. točko dnevnega reda, to je na odobritev zapisnika 35. seje zбора.

Osnutek zapisnika ste prejeli. Ima kdo predlog za kakšne spremembe ali dopolnitve k osnutku zapisnika? (Nihče.) Ker nima nihče pripomb oziroma predlogov za dopolnitev in spremembo zapisnika, ugotavljam, da je zapisnik 35. seje Zbora združenega dela odobren.

Delo bomo nadaljevali na skupnem zasedanju vseh treh zborov.

(Seja zбора je bila prekinjena ob 9.20 uri in se je nadaljevala ob 10.40 uri.)

Predsednik M a r t i n M l i n a r.: Tovarišice in tovariši delegati! Nadaljujemo sejo zбора.

Preden preidemo na 2. točko, bi zbor obvestil, da sta pooblastili za današnje sejo oddala še dva delegata, in sicer Pavel Dreo, področje gospodarstva, 27. okoliš in Bruno Orbanič, socialno-zdravstveno področje, 6. okoliš, Koper. Pooblastila za današnje sejo je tako oddalo 138 delegatov.

Prehajamo na 2. točko dnevnega reda, to je na poročilo Zveznega izvršnega sveta o uresničevanju družbenega plana Jugoslavije za obdobje 1981-1985 v letih 1983 in 1984 z oceno možnosti razvoja v letu 1985.

Poročilo je Skupščini SR Slovenije predložil v obravnavo Zbor republik in pokrajin Skupščine SFRJ. Objavljeno je bilo v Poročevalcu št. 21/1. Pristojna delovna telesa Skupščine in zбора so obravnavala tudi analizo uresničevanja politike družbenoekonomskega razvoja v letih 1983 in 1984 z oceno možnosti razvoja v letu 1985 in druga spremljajoča gradiva. Stališča o teh gradivih so razvidna iz poročil delovnih teles, ki ste jih prejeli. K poročilu ste prejeli mnenje Izvršnega sveta Skupščine SR Slovenije in predlog stališč, ugotovitev in sklepov, ki so bili pripravljeni na podlagi dosedanjih razprav.

Na seji so navzoči člani skupine delegatov za spremljanje uresničevanja srednjeročnega družbenega plana SR Slovenije, ki bodo spremljali razpravo in na podlagi razprave predlagali zboru morebitne spremembe in dopolnitve predloženega akta. Uvodno besedo smo poslušali na skupnem zasedanju.

Pričenjam razpravo. Besedo ima tovariš Jordan Blaževič, področje gospodarstva, 14. okoliš, Radovljica.

J o r d a n B l a ž e v i č: Tovariš predsednik, tovarišice in tovariši delegati! Poročilo precej ugodno ocenjuje dosežene rezultate. Določen pozitivni premik je vsekakor dosežen, toda daleč preskromen, da bi bili lahko zadovoljni. Pogrešamo globlje analize problemov, ki jih nismo uspešno reševali. Potrebujemo konkretne ukrepe in napotke, kako bomo poslovali v prihodnjem obdobju. Tu morajo priti do izraza ekonomski in ne občasni administrativni ukrepi, ki ponavadi rešujejo trenutne težave, na daljše obdobje pa delujejo destimulativno. Plan ne more biti plan želja in potreb, ampak plan realnih možnosti. Zvezni izvršni svet vodi poslovno politiko, zato naj tudi odgovarja za uspešno gospodarsko poslovanje.

Če se razpoložljiva investicijska sredstva usmerjajo tja, kjer ne dajejo

željenega učinka, potem moramo ugotoviti, kdo je kriv za to in koliko časa mislimo še tako nadaljevati. Sredstva naj dobi tisti, ki jih bo lahko vrnil in ne tisti, ki jih bo samo porabil. Skrajni čas je, da preidemo na pravo ekonomsko politiko. Kako naj v združenem delu izdelamo srednjeročne in dolgoročne plane razvoja, če ne poznamo pogojev in usmeritev niti za leto dni naprej? Premalo imamo vpliva na gospodarsko politiko, čeprav se od združenega dela veliko pričakuje. Ekonomičnost gospodarstva pada, razlika med cenami surovin in končnih izdelkov se zmanjšuje, kar prav gotovo ni v prid večjemu izvozu. Kako naj povečujemo produktivnost in izvoz, če je strojna oprema vsak dan starejša, tako da se v nekaterih panogah gospodarstva v Sloveniji približuje že stoo odstotni dotrajanosti? Kaj smo naredili za zmanjšanje režije na vseh ravneh? Organizacijsko nič, administrativno pa zelo malo!

Če že imamo številno administracijo, naj bo bolj učinkovita in naj ne bo zavora pri nadaljnjem razvoju. Razpoložljiva sredstva, ki ostanejo v republiki in organizacijah združenega dela, bodo tudi v letu 1985 še manjša in s tem manjše investicije in še večje zaostajanje v razvoju. Današnje težave so predvsem zaradi napak, narejenih v preteklosti. Zato se sprašujemo, ali plačujemo le napake iz preteklosti, ali tudi sedanje napake? To je bistveno vprašanje stabilizacije, seveda, če pod stabilizacijo ne razumemo skupnega reševanja napak, ne glede na to, koliko časa bomo še tako delali. Veliko težav bi lažje reševali v okviru države, če bi prišlo do združevanja dela in sredstev na ekonomski in ne administrativni podlagi. Hvala.

Predsednik M a r t i n M l i n a r : Besedo ima Tone Krašovec, predstavnik Ljubljanske banke - Združene banke.

T o n e K r a š o v e c : Tovariš predsednik, tovarišice in tovariši delegati! Najprej se zahvaljujem za povabilo na zasedanje tega zbora. Dovolite, da v okviru obravnave majske analize podam tudi kratko informacijo, kako se v uresničevanje stabilizacijskih prizadevanj vključuje Ljubljanska banka - Združena banka. Moram povedati, da smo prav zaradi doseganja stabilizacijskih ciljev letos že sprejeli dodatne ukrepe naše poslovne politike, katerih cilj je prav podpiranje gospodarstva pri naporih za stabilizacijo. Nekatere ukrepe pa smo bili prisiljeni sprejeti kot na primer spremembo obresti v skladu s sklenjenimi dogovori z mednarodnimi finančnimi institucijami in na osnovi odloka Skupščine SFR Jugoslavije, po katerem so banke zavezane, da priznavajo lastnikom deponiranih sredstev obresti po obrestnih merah, ki morajo v roku enega leta, začevši od 1. maja letos, postopoma postati realne, to je približno za 1 % višje od stopnje rasti proizvodnih cen v preteklem obdobju. Obresti smo usklajevali na osnovi teh obveznosti s 1.7. letos že drugič, pri čemer smo v okviru združene banke obresti dogovorno oblikovali tudi usklajeno v Združenju bank Jugoslavije z naslednjimi značilnostmi:

1. da se prihodki od zvišanih aktivnih obrestnih mer oblikujejo le v višini, ki je globalno potrebna za pokrivanje zvišanih pasivnih obresti, ne pa tudi za pokrivanje razmejenih in tekočih tečajnih razlik, vse dokler zakonsko ne bi bili opredeljeni načini in namenski viri za pokrivanje teh tečajnih razlik;

2. da so bile aktivne obrestne mere določene selektivno glede na prioritete, zapisane v naših planskih aktih in dokumentih v letošnji poslovni politiki, seveda v odnosih, kakor so jih dopuščale obvezne minimalne obrestne mere.

Cilj tako oblikovanih obrestnih mer je bil, da bi vplivale na znižanje porabe v prid varčevanju. Moramo reči, da se to pri sredstvih prebivalstva, predvsem pri vezanih depozitih nad 3 mesece, uresničuje, žal pa ne tudi pri gibanjih sredstev gospodarstva, ker združeno delo ne razpolaga z zadostno akumulacijo. Analiza oblikovanja virov sredstev Ljubljanske banke v letošnjih prvih štirih mesecih kaže, da se tendence preteklih let, ko se je pričela stag-nacija in upadanje dinamike rasti dinarskih sredstev, v glavnem nadaljujejo. Sicer se kažejo prvi rahli znaki izboljšanja in obračanja trendov v smeri pozitivne stopnje rasti, vendar so te tendence, zlasti pri dolgoročnih sredstvih organizacij združenega dela zaenkrat še zelo šibke. Merjeno v realnih vrednostih pa so vse stopnje rasti sredstev v bankah daleč za nominalno rastjo družbenega proizvoda.

S stališča poslovanja bank in tudi z narodno gospodarskega stališča pa čutimo kot posebej negativno, da se v strukturi virov kreditnega potenciala bank nadaljuje ekspanzivno naraščanje sredstev primarne emisije. Prava izvirna sredstva, to so depoziti prebivalstva in depoziti uporabnikov družbenih sredstev, so se v omenjenem času skromno povečala, in sicer depoziti prebivalstva za 5,1 % in depoziti uporabnikov družbenih sredstev približno ravno tako. Takšna gibanja krepitve vloge primarne emisije v kreditnem potencialu bank pa kaže na nadaljevanje krepitve moči Narodne banke v odnosu na oblikovana sredstva v bankah. To bankam oziroma njihovim članicam - upravljalcem vse bolj zožuje prostor poslovne samostojnosti in s tem tudi slabi odgovornost za skupno poslovanje v bankah in prek njih.

Čeprav se trend zmanjševanja dolgoročnih sredstev organizacij združenega dela počasi umirja, v prvih štirih mesecih še vedno beležimo zmanjševanje absolutnega stanja glede na stanje ob koncu lanskega leta. Zaskrbljujoča pri tem je tendenca, ki nakazuje še nadaljnje zaostrovanje likvidnostnega položaja gospodarstva in zniževanje stanja sredstev gospodarstva na žiro računih. Temeljne banke Ljubljanske banke so v letošnjih prvih mesecih odobrile skupno 4.700 milijonov dinarjev investicijskih kreditov, kar je nominalno za dobro tretjino več kot v istem obdobju lanskega leta. Primerjava že odobrenih tranš in investicijskih kreditov, ki so jih banke v Sloveniji odobrile v prvih petih mesecih letos glede na planiranje celoletne odobritve za letos pa kaže, da so banke odobrile že tri četrtine planiranih tranš za celo leto. To pa pomeni, da bodo imele do konca leta malo manevrskega prostora za prevzemanje kakršnihkoli novih obveznosti, še zlasti, ko vemo, da so se banke z dokumentom o skupnih ciljih in nalogah poslovne politike za letos dogovorile tudi za nekatere namene oziroma naložbe, za katere bodo skupno zagotavljale sredstva iz mehanizmov vzajemnega združevanja.

Kar zadeva dinamiko odobravanja novih kreditov za izvozno usmerjene investicije pa moramo reči, da z njo v banki nismo zadovoljni ter zato med spremembami in dopolnitvami letošnje poslovne politike težimo ravno v to smer, da se tovrstne naložbe povečajo.

Sicer pa se tudi letos nadaljujejo že nekaj let trajajoče tendence prevelike razdrobljenosti investicijskih kreditov. Banke odobravajo predvsem kredite, katerih vrednost je pod 100 milijonov dinarjev oziroma so v prvih petih mesecih letošnjega leta odobrile za to vrednost le sedem investicijskih kreditov, sicer pa je letošnja največja naložba v okviru Ljubljanske združene banke, ki je bila odobrena, investicija za jeseniško jeklaro II.

Združena banka in temeljne banke so tudi sodelovale pri pokrivanju dela nekritičnih izgub, pri financiranju nekaterih naložb za odpravo vzrokov slabega poslovanja, pri financiranju naložb v organizacijah združenega dela, ki so prezaposlovale delavce iz organizacij združenega dela z izgubami, še zlasti pa pri tekočem kreditiranju organizacij združenega dela v sanaciji. Na ta način je bilo veliki večini organizacij združenega dela v glavnem omogočeno izvajanje sanacijskih programov, odpravljanje vzrokov slabega poslovanja ter doseganje ugodnejših finančnih rezultatov.

V ta sklop spada tudi dovoljevanje namenskih kreditov drugim organizacijam združenega dela, ki so s temi sredstvi sodelovale pri sanaciji zgubašev, in sicer predvsem v obliki združevanja sredstev na dohodkovnih osnovah. Temeljne banke Ljubljanske banke so v okviru sanacij dovoljevale tudi moratorije na obstoječe obveznosti organizacij združenega dela za odplačevanje dolgoročnih kreditov za osnovna in trajna obratna sredstva ali v ta namen odobravale premoštitvene kredite.

Obvestil bi vas rad še, da je tudi dinarski likvidnostni položaj v bankah v okviru Ljubljanske banke - Združene banke zelo težak, in je od temeljne banke do temeljne banke različen. Vendar pa je primerjava likvidnosti bank v Ljubljanski banki - Združeni banki z likvidnostjo drugih jugoslovanskih bank še dokaj ugodna.

Glede devizne likvidnosti, za katero vsi veste, da predstavlja eno največjih težav ne samo v okviru sistema Ljubljanske banke - Združene banke, ampak tudi v okviru vsega združenega dela Slovenije, vas bi obvestil, da 18. tega meseca zbor Ljubljanske banke - Združene banke sprejema ustrezen program za

postopno oziroma zmanjševanje deviznega neravnovesja. Ker je tej temi namenjena tudi ena izmed točk prihodnje seje Zbora združenega dela, bodo predstavniki banke takrat več spregovorili o tej pereči problematiki. Hvala lepa!

Predsednik M a r t i n M l i n a r : Besedo ima tovariš Samo Vidmar, področje gospodarstva, 17. okoliš, Nova Gorica.

S a m o V i d m a r : Tovariš predsednik, tovarišice in tovariši delegati! Skupina delegatov z našega področja je imela k poročilu Zveznega izvršnega sveta o uresničevanju družbenega plana naslednje pripombe oziroma predloge.

Poročilo nedvomno preoptimistično osvetljuje dejansko stanje in kot tako ne more predstavljati realne osnove za predvidevanja in načrtovanja prihodnjih gospodarskih gibanj. Vsebina separatnih gradiv, namenjenih prihodnjemu zasedanju Skupščine SR Slovenije in ki obravnavajo devizno neravnovesje in negativne tečajne razlike v bankah v Sloveniji in oceno razpoložljivih sredstev za naložbe v gospodarstvu združenega dela v Sloveniji v obdobju 1984-1990 ter oceno nekaterih večjih investicijskih potreb, pomeni pravo streznitev in dokaz tej trditvi.

Poleg odloka o skupni devizni politiki Jugoslavije v letu 1984 smo dobili konec maja še odlok o pogojih za izvoz in uvoz blaga v maloobmejnem prometu s sosednjimi državami ter o obveznosti izločanja dela iz deviznega priliva od tega prometa. Zaradi neizvedljivosti njegovih določil pomeni odlok Zveznega izvršnega sveta v praksi blokiranje izvoza in uvoza po Tržaškem in Goriškem sporazumu z vsemi posledicami, ki jih taka odločitev prinaša.

Obmejno gospodarstvo in družbenopolitične skupnosti ugotavljajo, da usklajevanje obmejne menjave po samoupravni poti ni uspelo kljub temu, da so pri oblikovanju dogovorov sodelovale organizacije združenega dela, ki so registrirane za to menjavo (z upoštevanjem doseženih proporcov končnih koristnikov) ter Gospodarska zbornica Slovenije in ustrezne službe Gospodarske zbornice Jugoslavije. Dosežena soglasja in podpisi vseh udeležencev sestankov v Umagu in Kopru očitno niso zadostovali, da bi Gospodarska zbornica Jugoslavije dogovor tudi politično uveljavila.

V resoluciji predvidena omejitev obmejne menjave s posameznimi sosednjimi državami na 15 % generalnega izvoza je bila sprejeta z vnaprej nepreverjenimi možnimi posledicami, ki se sedaj kažejo v pozitivnem saldu naše menjave z Italijo v višini več kot 70 milijard lir, ker Narodna banka Jugoslavije določeno obdobje ni sprejemala prijav za izvoz in uvoz po Goriškem in Tržaškem sporazumu.

Menimo, da si Jugoslavija danes tako širokogrudnega brezobrestnega kreditiranja ne more privoščiti. V zadnjih dneh so bile sicer sprejete ustrezne rešitve, ki pa še vedno niso operacionalizirane.

Gospodarstvo je na območju, ki ga zajemata Tržaški in Goriški sporazum na jugoslovanski strani, sorazmerno močno udeleženo v obmejni gospodarski menjavi, kar je logično in razumljivo, saj sta sporazuma namenjena vsestranskemu napredku na obeh straneh meje. Opazen je tudi delež obmejnega gospodarstva pri sedanjih in načrtovanih višjih oblikah gospodarskega sodelovanja z Italijo.

Podpiramo prizadevanja za pravno in samoupravno uskladitev obmejne gospodarske menjave na osnovi ugotovitev in stališč udeležencev sestankov v Umagu in Kopru, ker omejevanje izvoza po Goriškem in Tržaškem sporazumu onemogoča dodaten izvoz, ki bi ga po generalnem sporazumu nikoli ne dosegli. Poudarjamo, da morajo rešitve upoštevati mesto in vlogo obmejne proizvodnje, ki izhaja iz vsebine Tržaškega in Goriškega sporazuma s tem, da ni sprejemljivo razlikovanje, ali je proizvajalec registriran za poslovanje po Tržaškem in Goriškem sporazumu, ali pa opravlja to zanj druga registrirana organizacija.

Podpiramo tudi prizadevanja za kvalitativno prestrukturiranje izvoza po obmejnih sporazumih, pri čemer naj bi izločili v kar največji meri surovine in proizvode, ki se jih lahko proda tudi v generalnem prometu, na primer črna

in barvna metalurgija, neobdelan les, koruza in tako dalje.

Pri novih registracijah za poslovanje po Tržaškem in Goriškem sporazumu pa je potrebno kot nujen pogoj postaviti organiziranje proizvodnje na obmejnem območju ter razvijanje višjih oblik gospodarskega sodelovanja ter tako tudi formalno zadostiti jasnim določbam sporazumov. Hvala lepa!

Predsednik M a r t i n M l i n a r : Besedo ima tovariš Marko Bulc, predsednik Gospodarske zbornice Slovenije.

M a r k o B u l c : Tovariš predsednik, tovarišice in tovariši delegati! V Gospodarski zbornici Slovenije so o majski analizi razpravljale vse delegatske koordinacije in Izvršilni odbor Gospodarske zbornice. Za nas so ocene in akcije za ukrepanje na nivoju federacije izrednega pomena, saj se tam določa velika večina pogojev gospodarjenja.

Tudi v Gospodarski zbornici Slovenije ocenjujemo, da so bila gospodarska gibanja v letošnjih petih oziroma šestih mesecih, zlasti glede industrijske rasti in izvoza, še posebej konvertibilnega ugodna in celo boljša od predvidenih v resoluciji. Ne bom navajal števil, saj le-te poznamo. Vendar, da ne bi zapadli v pretiran optimizem, da ne bo problemov do konca leta in še naprej in da lahko celo ob sedanjih pogojih gospodarjenja še privijemo vijak gospodarstva, se mi zdi, da se je potrebno vprašati po vzrokih za pozitivne, pa tudi prisotne negativne rezultate in oceniti predvsem njihove vzroke. To je prava pot, da bi se o opredelitvah in ustreznih aktivnostih do konca leta in za prihodnje leto pravilno naravnali.

O teh vzrokih analiza najmanj govori in je to njena največja slabost, kar je ugotovil tudi tovariš Potrč. Kje so predvsem vzroki za pozitivne rezultate, ki jih sedaj beležimo? Leto 1983 se je na začetku kazalo zelo dramatično. Vendar so ob polletju bili pozitivno vključeni dogovori z Mednarodnim denarnim skladom in odložena tuja plačila glavnice. Dobili smo pomembne blagovne kredite. To je pomenilo večje možnosti za uvoz, in sicer boljše osnovo za preskrbo s surovinami in reprodukcijskimi materiali. Gospodarstvo je razpolagalo s 50 odstotki ustvarjenih deviz. Delovati so začeli mehanizmi povezovanja gospodarstva na vsem jugoslovanskem trgu za devize in izvozne posle. Tudi tako imenovani posli 1 : 1, to so kompenzacije, kooperacije, obmejno poslovanje, dodelavni posli in tako naprej so stekli, kajti z njimi se je gospodarstvo dopolnjevalo za tisti manjkajoči del deviz do 65 %, kolikor je realna potreba za normalno izvozno produkcijo.

Vse to je prispevalo k izboljšanju splošne preskrbljenosti tržišča. Tu je temeljni vzrok, ker je to trajalo vse drugo polletje in v letošnjih prvih mesecih. V maju mesecu je bila preskrbljenost s surovinami in reprodukcijskimi materiali boljša, tako da imamo v vsej Jugoslaviji dobro stopnjo rasti. Prisotno je bilo tudi pozitivno dejstvo odmrznitve cen, ki je povzročilo, da se je ponovno pojavilo blago, ki ga nekaj časa ni bilo, ker se ga ni več splačalo proizvajati. Začel se je proces večje usklajenosti denarno blagovnih odnosov oziroma prava stabilizacija. Seveda ni nobenega dvoma, da je odmrznitev sprožila tudi precej administrativno utišanih inflatornih dejavnikov.

Dokaj realno gibanje deviznega tečaja dinarja je vplivalo, da je izvoz postajal dohodkovno zanimiv. Ob koncu lanskega leta je bilo le 2 odstotka slovenskega blaga izvoženega z izgubo, vse drugo pa s pozitivnim učinkom. Obresti so začele resno delovati in seveda motiti usklajene tokove in številne neekonomске navade ali razvade v notranjem zadolževanju, kar je zmanjševalo možnost nadaljevanja številnih začetih ambicioznih investicij. Kreditni potenciali so se usmerili k izvozu, k pripravi izvoza in tako naprej.

Ker je potrebno šest do osem mesecev, da se sprejeti ukrepi pokažejo v materialnih rezultatih, je jasno, da je drugo polletje lanskega leta temeljni vzrok za pozitivne rezultate v letošnjem letu.

Pri tem je potrebno poudariti, da je prišlo v decembru lani na hitro, verjetno ne dovolj domišljeno do zamrznitve cen, tečaja dinarja in obresti. Proces stabilizacije se je znova upočasnjal, če ne celo vrnil na začetek. Vse to je trajalo do maja letos in začelo kazati negativne učinke. V najbolj razvitih

delih gospodarstva Jugoslavije se ti negativni učinki najprej pokažejo. Zato ni presenetljivo, da se za slovensko gospodarstvo v analizah Inštituta Pravne fakultete ugotavlja, da se pešanje gospodarske rasti in izvoza v Sloveniji, začeto v aprilu, nadaljuje in lahko celo ogrozi doseganje resolucijskih ciljev.

Točno je, da smo v juniju v industrijski proizvodnji še komaj na 3 odstotkih, kumulativno s tendenco padanja. Nekatero gospodarsko panogo, ki so zelo pomembne v slovenskem gospodarstvu, kot so proizvodnja barvastih kovin, predelava barvastih kovin, strojogradnja, proizvodnja prometnih sredstev, proizvodnja bazičnih kemičnih izdelkov, predelava kemičnih izdelkov, proizvodnja gradbenega materiala, proizvodnja žaganega lesa in plošč so že pod loo. Vrsta panog, kot so preja, tkanine, tekstilni izdelki in tako naprej, so komaj nekaj nad loo (za okoli 1 odstotek). To pomeni, da vse, kar se je z decembrskimi ukrepi sprejelo in trajalo do maja meseca letos, kaže svoje zobe in nevarnosti, da se bodo pozitivni trendi v začetku leta zmanjševali proti koncu leta.

Potrebno bo izredno veliko naporov, da bi se v gospodarstvu negativne tendence zmanjšale in da bi se vse pozitivno, kar je ponovno prisotno od maja meseca naprej, zaradi odmrznitve cen, ponovnega drsenja tečaja dinarja, politike obrestnih mer adaptiralo v gospodarstvu, čeprav izgubljenih pet, šest mesecev najbrž ni mogoče nadoknaditi. Zaradi tega ni razlogov, da smo pretirano optimistični do konca leta.

Zaradi vsega tega in še zlasti, ker se je gospodarstvo s težavami, kot sem že rekel, nekako le prilagodilo sedanjim pogojem gospodarjenja in ker ne prenese stalnih sprememb, velja naš prvi sklep, da se do konca leta pogoji gospodarjenja ne smejo bistveno spreminjati, predvsem pa ne poslabševati. Veseli me, da je ta sklep tudi tovariš Potrč povzel kot temeljni, kar pomeni, da bo delegacija v Zboru republik in pokrajin Skupščine SFRJ v tej smeri delovala v razpravah do konca leta.

Glede posameznih delov ekonomske politike lahko ugotovim, da stališča, ki jih je podal tovariš Potrč in ki so zapisana tudi v mnenjih, ki smo jih dobili na klop, vsebujejo vrsto stališč, sprejetih tudi v Gospodarski zbornici Slovenije. Ta stališča smo poslali Skupščini, žal pa jih niste dobili, ker je verjetno bilo prepozno. Nekatera stališča želim posebej poudariti.

Ekonomski odnosi s tujino:

1. Strinjamo se, kot je rekel tudi tovariš Potrč in kot je zapisano v mnenjih, da je najpomembnejše, da se do konca leta za gospodarstvo ne poslabša razpolaganje z devizami 46, 54 odstotka.

2. Da se, tako kot je sprejeto, družbeno priznane reprodukcijske potrebe ali, kot mi rečemo "DRP" uskladijo z realnimi možnostmi uvoza in da se ne vztraja na zgodovinskih pravicah zadnjih dveh let, ko se je na mnogo načinov lahko to uvažalo.

3. Da se s tem v zvezi predvsem zahteva, da banke ne dajejo garancij po teh pravicah iz "DRP" nad realno razpolaganimi devizami. Zahteva naj se, da se dosledno vodi politika ekonomskih spodbud za izvoz, saj gospodarstvo potrebuje velik zagon za izvoz. Zato ni mogoče spreminjati pogojev iz dneva v dan, še zlasti ne politiko realnega tečaja. Odločno naj se zahteva, da se izvede sprejeta odločitev v Interesni skupnosti Jugoslavije, da delovne organizacije svobodno, brez administrativnih omejitev razpolagajo z lo odstotki od ustvarjenih deviz za uvoz opreme. Vemo, da je uvoz opreme, modernizacija za izvoz eno od najbolj pomembnih vprašanj na Slovenskem. Koliko naporov je bilo potrebnih, da se je to sprejelo v Interesni skupnosti Jugoslavije in vendarle se to ne realizira. Menimo, da bi morala naša delegacija uresničitve tega sklepa posebej izpostaviti.

Glede realnega tečaja dinarja naj dodam to-le: ob vsej podpori, da ga je treba realno voditi, se v zadnjem času ponovno pojavljajo v naši javnosti ocene, češ da realni tečaj sili v izvoz surovin in repromaterialov, ki so potrebni doma. Imamo pa drugačno oceno, in sicer, da sili v izvoz surovin in repromaterialov predvsem dejstvo, da ni dovolj deviz in mora marsikatera delovna organizacija izvažati tudi surovine, če hoče dobiti nujno potrebne devize.

Dalje je s spremembami v deviznem sistemu v preteklem letu v bistvu omrtveno ali celo onesposobljeno združevanje deviz. Najbolj značilen primer so Slovenske železarne. Lansko leto so združili za 41 milijonov dolarjev s finalisti oziroma tistimi, ki jeklo pridelujejo, letos pa morajo velik del jekla izvažati, čeprav ga jugoslovansko gospodarstvo potrebuje, ker pač ne morejo drugače priti do deviz. Menimo, da je to eden od temeljnih razlogov in ne realen tečaj, realen tečaj je vendarle povsem nekaj drugega, kot pa se govori, da sedaj depreciacija dinarja pravzaprav potiska surovine v izvoz. Naše mnenje je drugačno. Če je treba to preprečiti, je to treba s stimulacijami, predvsem pri premijah in pri ponovnem vzpostavljanju možnosti povezovanja.

V zvezi z ekonomskimi odnosi s tujino naj omenim še posle 1 : 1. Tu je namreč največ razlik v ocenah. V Gospodarski zbornici Slovenije vemo, da je bilo lansko leto opravljenih ogromno poslov 1 : 1, ker je bilo to nujno dopolnilo manjkajočih deviz glede uvoza. Res je, da so ti posli izredno porasli: v letošnjem letu za 50,5 %, kompenzacije v tej strukturi za okoli 26 %, maloobmejni oziroma obmejni promet v tej strukturi za 5,5 %, dodelavni posli skoraj za 11 %, ostalo pa so dolgoročne kooperacije. Ocenjujemo, da je nujno upoštevati njihov trenutno pozitivni vpliv na uvozno preskrbo proizvodnje. Selektivno jih je treba omejevati v primerih, ko njihov prekomerni porast ogroža sedanje razmerje v razpolaganju z devizami 46 : 54. Če bi jih namreč pustili, bi ogrozili odstotek 46. Zaradi tega mislimo, da je treba v primerih, kjer se to pojavlja, te posle restriktivno obravnavati, sicer pa pustiti, ker gre za pomemben element preskrbe.

Dalje, kompenzacijskih poslov ne podpiramo kot dolgoročno poslovno usmeritev, razen v poslih z državami v razvoju, ki niso sposobne denarnega plačila ter poslov, v okviru katerih uvažamo proizvode uvozne oskrbe: surovine, proizvodi iz dogovora o zagotavljanju deviz za prednostno oskrbo. Pri tem pa menimo, da je treba dosledno upoštevati kriterij, da je za 100 odstotno razpolaganje potrebno izvoziti 135 %, to kar se že začinja, to se pravi, ne vse za posamezno delovno organizacijo.

Kooperacijske posle podpiramo kot trajno poslovno usmeritev v razvitejše oblike povezovanja s tujino, še zlasti, če nosijo tehnološki razvoj. Glede obmejnih poslov, ki niso, kot sem rekel, bistveno prispevali k enormnemu povečanju poslov 1 : 1 (v strukturi 5,5), menimo, da ni sprejemljiva politika restrikcij. Pri tem naj poudarim, da je samoupravni dogovor uveljavljen, in stališča, ki so bila sprejeta v interesni skupnosti za obmejne posle Hrvaške in Slovenije, je sprejel Odbor za maloobmejne posle Gospodarske zbornice Jugoslavije. Zvezni izvršni svet je sicer do odločitve blokiral vsak uvoz po teh poslih. Zato smo nekaj mesecev kreditirali Italijo z več kot 60 milijoni dolarjev, kar je bil absurd. Zatem je bil poseben sestanek v Gospodarski zbornici, kjer je bil sprejet sklep, da se da nalog Narodni banki, da se takoj začne posli uvoza, ker je ta repromaterial nujno potreben. Dogovorjeno je bilo, da se sprejmejo tista stališča glede omejitev, ki so jih interesne skupnosti predlagale, da se dovoljenja izdajajo samo za 34 nosilcev, ne pa za vsak posel, zato da se ne bi povečalo administriranja. Dogovor je bil tudi, da bodo delovne organizacije, ki bodo povečala na 15 odstotkov, za katere se nikoli nismo strinjali glede omejitve, lahko razpolagale samo še s 64 odstotki za svojo lastno preskrbo, s 26 odstotki po istem kriteriju, kot je to pri kompenzacijah, pa bodo morale uvažati blago za širše družbene potrebe. Menimo, da je to politika, ki bi jo bilo treba uveljavljati do konca leta.

Glede cen se strinjamo s predloženimi stališči, razen z dopolnitvijo "da je treba projekcijo uveljaviti, kar terja, da se z njo uskladijo tudi projekcije cen posameznih splošnih združenj". To je treba popraviti. Splošna gospodarska združenja so po odloku o cenah za letošnje leto enakopravni partner s Skupnostjo za cene in ne gre za to, da se morajo stališča splošnih združenj absolutno prilagoditi glede višine in dinamike za posamezno splošno združenje projekcijam, ampak se morajo ta stališča uskladiti kot stališča dveh enakopravnih partnerjev. To je edini način, da se sprejeta politika v splošnih združenjih, ki jih gospodarstvo sprejema, tudi realizira. Predlagamo dopolnitev v tej smeri.

V Gospodarski zbornici Slovenije predlagamo, da se posebej oceni potek samoupravnega sporazumevanja o cenah v smislu odloka ZIS ter predlaga ustrezne ukrepe glede na to, da se ta institut že zlorablja in se krepijo mnoga mo-

nopolna izsiljevanja. Številne delovne organizacije, ki imajo položaj monopolista, pravijo: če ne pristanete na povečanje cen, na določene dodatke in na pokrivanje izgub, ne boste dobili repromaterialov. Mislim, da so take monopolne pozicije nesprejemljive, treba pa bi jih bilo analizirati in se resno dogovoriti za ukrepanje. Ker je pred nami nadaljnja liberalizacija, zahteva to seveda vzporedno delovanje ostrih ekonomskih sankcij davčnega sistema, kontrole dohodka in osebnega dohodka ter tudi kazenskih sankcij za tiste, ki so tako dogovorjene politike ne držijo.

Glede kreditno-monetarne politike se strinjamo s stališči, ki so predlagana. Predlagamo pa dopolnitev. V Gospodarski zbornici Slovenije ocenjujemo, da bi morali sprejeti stališče, da je treba pri najemanju tujih kreditov za potrebe infrastrukture, kot na primer karavanški predor, ceste in podobno vnaprej upoštevati vse stroške kredita, obresti in tečajne razlike ter določiti nosilca teh stroškov. V nasprotnem primeru bo še naprej prihajalo do tako imenovanih deviznih neravnovesij. Ne vemo, kdo bo kaj plačal in potem vedno pride do socializacije obveznosti za širši krog organizacij združenega dela in do dodatnih pritiskov za omejevanje razpolaganja organizacij združenega dela z devizami, kar vse potem vpliva na slabšo industrijsko rast, slabi izvoz in tako naprej.

Potrebno je sprejeti tudi sklep, da naj se pripravi analiza z dopolnitvijo bilance stanja obratnih sredstev in njihovih virov. Ukrepe v ekonomski politiki za leto 1985 je potrebno naravnati tako, da bodo dosežene pozitivne spremembe v strukturi sredstev in virov v smislu zagotavljanja boljše likvidnosti in kvalitetnih lastnih virov v strukturi financiranja obratnih sredstev. Ni dovolj samo reči, da gremo v izvajanje tega odloka oziroma zakona o obratnih sredstvih, ampak je potrebno napraviti bilanco sredstev, da vidimo rezultate, ker ta zakon predvideva razmejitev na sedem let, videti pa je treba, kaj bo prihodnje leto, kakšen bo položaj organizacij združenega dela in ali to res vpliva na strukturo sredstev in na pozitivne spremembe financiranja obratnih sredstev.

V stališčih ni posebej opredeljenih nalog za pripravo ekonomske politike za leto 1985. Zapisano je samo, da je treba vse pripraviti do oktobra. V Gospodarski zbornici Slovenije ocenjujemo, da je v septembru oziroma v začetku oktobra potrebno definirati glavne parametre pogojev gospodarjenja za leto 1985, pri čemer mora biti podlaga realna ocena s kvantitativnimi izračuni predvidenih učinkov za pogoje gospodarjenja po sprejetih ukrepih za finančno konsolidacijo in še posebej razbremenitev gospodarstva. Pri tem menimo, da je treba do konca letošnjega leta definirati ključne okvire gospodarjenja za naslednje leto, ki so nujni in ki naj bi se v letu 1985 ne spreminjali. Predvsem gre za tiste pogoje, ki jih v Jugoslaviji opredeljujemo, in ne za pogoje, ki bodo definirani v razgovorih z Mednarodnim denarnim skladom, če ti ne bodo končani do tega roka.

Ključni cilji v naslednjem obdobju, ki jim morajo biti opredeljeni vsi ekonomski ukrepi, so po našem mnenju:

1. povečanje deleža dohodka, o katerem odloča gospodarstvo ter večja samostojnost organizacij združenega dela pri upravljalških in poslovnih odločitvah na podlagi zmanjševanja administrativne regulative v prid tržni. Mislimo, da je to tudi eden od osnovnih elementov uresničevanja dolgoročnega programa ekonomske stabilizacije. Dejstvo je, da se je delež čistega dohodka OZD v dohodku zmanjšal od 62 na 58.7 %; menim, da je to nesprejemljivo;
2. obvladovanje inflacije in občutno znižanje njene stopnje;
3. zagotovitev pogojev za pozitivno delovanje trga in
4. nadaljnje povečanje proizvodnje in konvertibilnega izvoza ter utrjevanje finančnega stanja v reprodukciji s ciljem odpravljanja tržnih in drugih materialnih neskladij, izpolnjevanje obveznosti do tujine ter odpravljanje notranjih likvidnostnih težav.

Predvidenih je vrsta sprememb. Tovariš Potrč je o njih govoril. Pri tem je treba ugotoviti, da zelo počasi stopamo v procese stabilizacije, saj je treba mnoge navade in razvade v bistvu menjati in uveljavljati ekonomske zakonitosti, kar je težavna zadeva. Ocenjujemo, da je prav, da se spremenijo številni

zakoni predvsem zato, da bi operacionalizirali ustavne odnose, odnose iz zakona o združenem delu in podobno. Menimo, da je potrebno zelo poglobljeno analizirati vse sistemske spremembe, da jih ne bi sprejemali na hitro, kar smo v preteklosti često naredili. Ti zakoni naj dejansko služijo realizaciji in operacionalizaciji dolgoročnega programa ekonomske stabilizacije, ne pa ohranjanju predvsem "statusa quo", kar je zelo slabo za vse v Jugoslaviji.

Predlagam, tovarišice in tovariši delegati, da s temi stališči dopolnite vaše sklepe. Hvala lepa.

Predsednik M a r t i n M l i n a r : Besedo ima tovariš Jože Matjašec, področje gospodarstva, 46. okoliš, Murska Sobota.

J o ž e M a t j a š e c : Tovariš predsednik, tovarišice in tovariši delegati! Želel bi spregovoriti o perečih problemih v živinorejski proizvodnji, sklicujoč se na poročilo Zveznega izvršnega sveta o uresničevanju politike družbenoekonomskega razvoja v letih 1983 in 1984 in ocenitvi možnosti razvoja v letu 1985.

V poglavju II. točka 14 je med drugim ugotovitev, da so zaostreni tudi problemi živinorejske proizvodnje tako glede rasti kot glede porabe in izvoza živinorejskih proizvodov. Žal poročilo o tem, kot tudi o drugih ugotovljenih problemih v živinorejski proizvodnji dalje ne razglablja. To po mnenju naše delegacije ni v redu. Premalo je namreč predvidenih rešitev oziroma posledic, ki lahko nastanejo, če ostanemo vsi le pri ugotovitvah. Zato delegacija meni, da je potrebno spregovoriti nekaj več o zelo perečem problemu živinorejske proizvodnje, ki se pri nas kaže predvsem v organizaciji sozd ABC Pomurka, ki je v zadnjih desetih letih vlagala ogromne napore in sredstva za povečanje živinorejske proizvodnje oziroma proizvodnje mesa v skladu z usmeritvami, sprejetimi v SR Sloveniji. Taka usmeritev je dala v preteklih dveh letih dobre rezultate kljub neurejenim paritetam cen kmetijskih proizvodov, živine in mesa.

Težave so se pravzaprav začele konec lanskega leta, in sicer, ko je Zvezni izvršni svet zamrznil cene koruze na nivoju 17,70 dinarjev za kilogram in s povečanim izvozom koruze iz Jugoslavije. Čeprav smo največji proizvajalec koruze v Sloveniji - na družbenem sektorju namreč pridelamo 25.000 ton povprečno na leto, v zasebnem pa 80.000 ton koruze - moramo kljub temu za prehrano živine nakupovati koruzo v Vojvodini in Slavoniji, in sicer okoli 50.000 do 60.000 ton, odvisno seveda od letine, in to po znatno višjih cenah kot so določene. Tržne cene koruze so bile že ob omenjeni zamrznitvi višje za 22 do 23 dinarjev. Že tedaj smo bili v dilemi, kaj storiti, ali prenehati s pitanjem ali obdržati fond živine in seveda prevzeti rizike in s tem izgube. Skupaj smo se odločili, da obdržimo proizvodnjo in kupimo vso živino po nezmanjšanih odkupnih cenah. Menimo, da smo ravnali pravilno, čeprav smo s tem seveda pridelali velike izgube in si napolnili hladilnice.

V tem času so se namreč v Jugoslaviji na živinorejskem področju dogajale naslednje stvari: nadaljnji velik izvoz koruze, uvoz mesa, menda celo kompenzacija - uvoz prašičev za izvoz koruze - računa se, da je bilo uvoženih okoli 40.000 ton svinjskega mesa, nadalje padec odkupnih cen prašičev in kot posledica pokol prašičev in govedi v Jugoslaviji - trenutno ponujajo svinje iz Vojvodine po ceni 130 do 140 dinarjev za kilogram.

Kot drugod smo se tudi v Sloveniji odločili, da bomo odkupili vso živino in da obdržimo fond živine. Ocenjujemo namreč, da bo že jeseni, še bolj pa naslednje leto ponovno prišlo do pomanjkanja mesa. Meso in proizvodi iz mesa pomenijo 80 % vsega izvoza v sozd ABC Pomurke. Menili smo, da bo z začetkom turistične sezone povečano povpraševanje po mesu, vendar pa to ni tako veliko, da bi amortizirali posledice uvoza mesa in povečanega zakola - pravzaprav pokola - ker so mesne industrije iz drugih krajev Jugoslavije odkupovale živino po nižjih cenah, kot so bile določene. Sedaj lahko tudi te prodajajo meso po nižjih cenah. Mi namreč tega pri višjih odkupnih cenah ne moremo.

Treba je ob tem povedati, da pri nas vsako večje zniževanje cen v odkupu pomeni sekanje veje, na kateri sedimo, in bi kmetje pa tudi družbeni sektor v prihodnje težko sprejemali odločitve za prirejo živine. Nikoli nismo vodili kratkoročne politike in je tudi sedaj ne smemo.

Če smo doslej nekako vzdržali, pa za vnaprej ne vidimo več izhoda, kolikor seveda ne bo konkretnih intervencij. Cena koruze je trenutno od 32 do 34 dinarjev in še ne kaže tendence padanja. Poleg koruze so se povečale tudi cene ostalih pomembnih surovin, kot na primer uvožene soje za 43 % in druge domače surovine za 37 %. Ob taki nenormalni ceni koruze je proizvodna cena prašičev 240 dinarjev za kilogram. Ob tem je seveda smešen podatek, da je uradna proizvodna cena prašičev, ki je osnova za oblikovanje cen mesa, trenutno le 117 dinarjev za kilogram. Čeprav smo del problemov doslej reševali v reprocetloti, pa smo sedaj nemočni.

Popolnoma enak položaj je v proizvodnji piščancev. Sedanje stanje je tako, da kljub začetku turistične sezone ni več fizičnega prostora za shranjevanje mesa v hladilnicah. Do sedaj mesne predelave niso omejevale prevzema živine in so s tem prevzemala velika materialna bremena, ki se odražajo v tekočih izgubah. Če se bo sedanji trend negativnih razlik nadaljeval, bodo mesne predelave beležile ob koncu leta izgubo v višini okoli 400 milijonov dinarjev. Očitno je, da takega bremena ne bodo mogle prevzeti mesne predelave, pa tudi v reprovorigi ne bo mogoče v celoti razporediti teh bremen, ker bomo sicer imeli še večje težave v reprodukciji primarne kmetijske proizvodnje. Podoben položaj je tudi pri drugih proizvajalcih mesa v Sloveniji. Verjetno so v boljšem položaju le mesne predelave, ki nimajo lastne surovinske osnove in sedaj lahko nabavljajo poceni surovine iz drugih predelov Jugošlavije.

Vse tiste slovenske organizacije, ki so dolgoročno vezane na slovensko živino, pa se seveda ne morejo kratkoročno obnašati, čeprav bi to prineslo trenutno boljše finančne učinke. V končni posledici ne gre toliko za položaj mesnih predelav, temveč bolj za obdržanje živinorejske proizvodnje, v katero smo v Sloveniji zadnja leta ogromno vlagali in kjer smo tudi veliko dosegli.

Da se temu izognemo, bi morali nujno sprejeti naslednje ukrepe.

1. Zagotavljanje krmil ali koruze po sprejemljivi ceni. Kolikor tega ukrepa ni mogoče sprejeti na nivoju Jugoslavije, potem je nujno, da to stori Slovenija. Morali bi poiskati devize za uvoz in na tem področju intervenirati. Menim, da mora imeti to prioriteto predvsem drugim. Kolikor uvoz ni mogoč - bojimo se tudi, da ne bo pravočasen - predlagamo regresiranje koruze.

2. Kreditiranje proizvodnje in zalog mesa, seveda pod sprejemljivimi pogoji. Kmetijski bančni konzorcij v Sloveniji je že predlagal, da se naj posebej združujejo obratna sredstva za kreditiranje zalog mesa, vendar je predlog propadel.

3. Pokrivanje disparitet v cenah.

Morda so še kake druge rešitve. Naša želja bi bila, da opozorimo širšo družbeno skupnost na ta problem in na nujnost za določene konkretne rešitve, sicer se nam lahko zgodi, da bomo kljub manjši porabi mesa morali meso zopet uvažati. Hvala!

Predsednik M a r t i n M l i n a r : Besedo ima Boris Lieber, področje obrti, l. okoliš, Domžale.

B o r i s L i e b e r : Tovariš predsednik, tovarišice in tovariši delegati! V zvezi z gradivom, ki ga je pripravil Zvezni komite za energetiko in industrijo v sodelovanju s pristojnimi zveznimi organi z naslovom "Ukrepi in aktivnosti za razvoj drobnega gospodarstva v funkciji uresničevanja dolgoročnega programa gospodarske stabilizacije", posredujem stališča in mnenja, ki smo jih izoblikovali v delegacijah s področja obrti.

Gradivo v celoti podaja oceno stanja na področju obrti in v okviru tega tudi posebej prinaša problematiko samostojnega osebne dela. Sestavljalci gradiva so prikazali tudi vsa prizadevanja, ki so bila vložena in usmerjena s strani vseh prizadetih pri pospeševanju razvoja drobnega gospodarstva. Ugotovitve in stanje razvoja samostojnega osebne dela so prikazane realno, v skladu z razvojem in organiziranostjo te dejavnosti v posameznih socialističnih republikah in pokrajinah. Vsekakor je v gradivu pravilno ocenjen položaj, vloga in pomen osebne samostojnega dela v nadaljnjem razvoju celotnega gospo-

darstva in ob upoštevanju nekaterih prednosti tega dela gospodarstva. Tu je predvsem potrebno poudariti te-le prednosti: hitro prilagodljivost pri spremi-
njanju programov, možnost opremljanja s tehnologijo višje kvalitete in znanje
ter izkušnje, ki jih posamezni obrtniki že imajo.

Pri obravnavi gradiva ne moremo mimo dejstva, da so tako ugotovitve kot
tudi predlog ukrepov in aktivnosti v skladu s sprejetimi ugotovitvami in stališ-
či ter sklepi o stanju in usmeritvah razvoja drobnega gospodarstva v SR
Sloveniji, ki jih je Skupščina SR Slovenije sprejela v maju letos. Vsekakor
smo zelo zainteresirani, da se te usmeritve uresničujejo tudi na zvezni ravni,
predvsem zaradi tega, ker nekatere predlagane spremembe sodijo v zvezno pri-
stojnost.

Pri uresničevanju predlaganih ukrepov pa želimo opozoriti na nekatera
vprašanja, ki zaviralno vplivajo na predlagani razvoj in usmeritve.

Še vedno se pojavljajo nekatera razmišljanja v družbenopolitičnih skup-
nostih, ki izvirajo iz dogmatskih osnov. Zato predlagamo, da se te nejasno-
sti razrešijo v okviru Socialistične zveze. Pri tem se naj tudi dokončno raz-
reši in sprejme tiste usmeritve, ki določajo dovoljeno število zaposlenih pri
samostojnih obrtnikih. Zelo motijo različna stališča v socialističnih repub-
likah in avtonomnih pokrajinah, ki ta problem različno obravnavajo. Vsekakor
bo ta problem v veliki meri tudi zaviral nadaljnji razvoj pri zaposlovanju v
obratovalnicah samostojnih obrtnikov toliko časa, dokler se bodo pojavljala
različna škodljiva tolmačenja o bogatenju na tuj račun.

Takšno trditev lahko tudi dokažemo s trenutnim stanjem zaposlenih delav-
cev pri samostojnih obrtnikih, kjer je pri 25.000 obrtnikih zaposlenih 22.000
delavcev in da 16.000 obrtnikov nima niti enega zaposlenega. Tudi razprave in
različna gledanja so že povzročila škodljive posledice. Tako ugotavljamo za
občino Žalec kot eno najbolj obrtno razvitih občin v Sloveniji, da se je šte-
vilo zaposlenih v letošnjem letu znižalo za 54 delavcev. Problem povečanja
zaposlovanja bo rešen edino tako, da se bodo pogoji poslovanja samostojnih
obrnitkov sprejemali na dolgoročni osnovi ter v smislu sprejetih smernic Skup-
ščine SR Slovenije.

Pri tem bi predvsem opozorili na te-le usmeritve. Davčna politika mora
biti stimulatívna za vse obrtnike. Tako ne bo samo 30 % obrtnikov plačevalo
davek iz opravljanja gospodarske dejavnosti. Posebej pa bi morala biti opre-
deljena možnost vlaganja sredstev v razširjeno reprodukcijo obrtnika pred ob-
davčevanjem. Na ta način bo vsaj delno mogoče odpraviti tehnološko zaostalost
na področju proizvodne in storitvene obrti.

Nadalje ugotavljamo, da je davčnih upravičencev najmanj v tistih občinah,
kjer se ni vodila pravilna cenovna politika do cen obrtnih proizvodov in sto-
ritev. Težiti pa bi morali tudi k spremembi davčne zakonodaje tako, da bi le-
ta nudila vsaj določeno pravno varnost zavezancev. Pri tem velja poudariti,
da po današnji zakonodaji pritožba ne zadrži plačila izvržbe. Pri tem imam v
mislih zakon o obveznosti plačil.

Posebej želimo opozoriti tudi na problem angažiranja sredstev in znanja,
s katerim razpolagajo naši delavci, začasno zaposleni v tujini. Ugotavljamo,
da do sedaj sprejeti ukrepi in aktivnosti niso prinesli pričakovanih rezulta-
tov. V okviru naše organiziranosti v Zvezi obrtnih združenj Slovenije smo pri-
pravili celo vrsto aktivnosti, vendar so rezultati zelo zanemarljivi, kajti
sredstva, ki so jih naši zdomci vložili v obrt, se v banki dosti hitreje ople-
menitijo. Dokler ne bomo obrti napravili bolj atraktivne in zagotovili boljše
pogoje gospodarjenja za samostojno obrt, tudi ne bo večjih premikov pri odpi-
ranju obratovalnic s strani zdomcev.

Posebno poglavje predstavlja tudi usmerjanje obrti v izvozno dejavnost.
Gradivo Zveznega komiteja za energetiko in industrijo pravilno ugotavlja, da
samostojni obrtniki nimajo neposrednega vpliva pri odločanju o uporabi deviz,
ki so jih ustvarili v kooperaciji z združenim delom ali pa z izvozom svojih
izdelkov prek specializiranih organizacij za zunanjetrgovinsko poslovanje. Tu
želimo zlasti poudariti, da ni dovolj stimulatívno urejena povezava izvoza
zaradi uvoza. Pri tem mislimo na potrebe uvoza repromateriala, opreme, stro-
jev in rezervnih delov. Dokler to področje ne bo urejeno v predlagani obliki,

kar naj bi stimulatивно vplivalo na povečanje izvoza obrtnih izdelkov in storitev, bo izvoz odvisen le od naporov posameznih obrtnih zadrug oziroma delovnih organizacij.

Pri tem tudi ne smemo mimo dejstva, da trenutni predpisi ne omogočajo nakupa deviz na deviznem trgu, čeprav bi po izračunih ta možnost obstajala tudi za obrtne zadruge, ki izvažajo. Nestimulatивно na izvozno usmerjenost delujejo tudi predpisi pri nabavi in uvozu opreme ter strojev, ki se ne proizvajajo doma. Pri tem moramo opozoriti na dejstvo, da se ravno na področju obrti pojavljajo novi stroji in oprema, ki omogoča visoko kvalitetne obrtne storitve. Takšni stroji pa se v večini primerov ne proizvajajo v naši industriji, ki je usmerjena na proizvodnjo strojev in opreme za velikoserijsko proizvodnjo.

V tem gradivu je tudi posebej obdelana problematika turizma. VVSloveniji se predvideva izgradnja 700 ležišč v srednjeročnem obdobju v zasebnem sektorju. Po naših podatkih je že zgrajenih okoli 450 ležišč. Z usmeritvami, z ustreznimi kreditnimi pogoji bi lahko zgradili predvsem kvalitetne male penzione, ki bi se v večji meri lahko vključili v turistično ponudbo. Sedanji kreditni pogoji namreč omogočajo le izgradnjo okrepčevalnic in tako imenovanih "kafičev". Za realizacijo teh ciljev pa bodo morali biti zagotovljeni tudi ustrezni objektivni pogoji, kot so predvsem stabilna družbenopolitična klima za razvoj osebnega dela, stimulatívna kreditna politika, stimulatívna davčna politika ter prosto oblikovanje cen po pogojih tržišča.

Rešeno pa bi moralo biti tudi vprašanje deviznega poslovanja, to je poslovanje s turističnimi čeki v menjalnicah in pravica do odkupa dela deviz, ustvarjenih s tujimi gosti. Poleg tega pa je pri doseganju nove kvalitete v turistični ponudbi potrebna tudi ustreznjša organiziranost zasebnih zmogljivosti v povezavi z združenim delom. Tu mislimo predvsem na sobodajalce ter v večji meri vključevanje zasebnih gostinskih in turističnih zmogljivosti v ponudbo in prodajo.

Naša želja je, da v tej razpravi nakažemo le glavne zaviralne momente, ki jih je potrebno reševati na zvezni ravni, kjer naj tudi določijo čimbolj enotne usmeritve, ki naj bi jih potem podrobno razreševali tudi v republikah in pokrajinah. Hvala lepa!

Predsednik M a r t i n M l i n a r : Hvala lepa! Lista prijavljenih govornikov je s tem izčrpana. Sprašujem, ali želi še kdo razpravljati? (Ne.) Ker ne želi nihče več razpravljati, zaključujem razpravo k tej točki. Medzborovska skupina, ki jo bo vodil tovariš Miran Potrč, pa naj se po možnosti takoj sestane.

Sejo bomo nadaljevali s poročilom medzborovske skupine k 2. točki in z obravnavo 4, 5, 6, 7. in 8. točke, o katerih enakopravno odločamo z Zborom občin. Ker Zbor občin ne obravnava izgub, bi nas zaradi večjega števila prijavljenih razpravljalcev moral čakati. Zato predlagam, da spremenimo vrstni red tako, kot sem že navedel. Odrejam odmor do 12.30 ure.

(Seja zbora je bila prekinjena ob 11.40 uri in se je nadaljevala ob 12.30 uri.)

Predsednik M a r t i n M l i n a r : Nadaljujemo sejo zbora.

Prehajamo na 4. točko dnevnega reda, to je na predlog za izdajo zakona o spremembi zakona o proračunu SR Slovenije za leto 1984 z osnutkom zakona.

Predlog za izdajo zakona z osnutkom zakona je Skupščini SR Slovenije predložil v obravnavo Izvršni svet Skupščine SR Slovenije. Uvodno obrazložitev smo poslušali na skupnem zasedanju, predložena pa je bila tudi v pisni obliki.

Predlog za izdajo zakona z osnutkom zakona je obravnavala tudi Zakonodajno-pravna komisija, ki z vidika svoje pristojnosti ni imela pripomb. Želijo morda poročevalci delovnih teles besedo? (Ne želijo.)

Pričenjam razpravo. Besedo ima tovariš Franc Polajžer, področje gospodarstva, 4. okoliš, Ljubljana-Šiška.

F r a n c P o l a j ž e r : Tovariš predsednik, tovarišice in tovariši delegati! Naša skupina delegatov načelno podpira predlog za izdajo zakona o spremembi zakona o proračunu SR Slovenije za leto 1984 z osnutkom. Iz osnutka zakona izhaja, da naj bi se sredstva za osebne dohodke delavcev v republiških upravnih organih povečala v letošnjem letu za 40 %. Skupina delegatov predlaga, da predlagatelj do priprave predloga zakona prouči višino rasti osebnih dohodkov tako, da bo ta vezana na rast čistega dohodka in ne dohodka. Hkrati pa skupina tudi predlaga, da predlagatelj prouči in izdela predlog, da bo višina rasti osebnih dohodkov vezana na rast dohodka v gospodarstvu in delež akumulacije v dohodku, saj to pomeni, da bodo kriteriji za osebne dohodke enaki, kot so v gospodarstvu.

Predsednik M a r t i n M l i n a r : Hvala. Pismenih prijav za razpravo k tej točki dnevnega reda nimam. Želi še kdo razpravljati? (Ne.) Če ne želi nihče razpravljati, potem zaključujem razpravo in predlagam zboru, da sprejme naslednji sklep:

1. Predlog za izdajo zakona o spremembi zakona o proračunu SR Slovenije za leto 1984 z osnutkom zakona se sprejme.

2. Predlog zakona pripravi Izvršni svet Skupščine SR Slovenije.

Pri pripravi predloga zakona naj predlagatelj prouči in ustrezno upošteva stališča Odbora za finance in stališča in pripombe delegatov na seji.

3. Zbor soglaša, da se na podlagi 306. člena poslovnika Skupščine SR Slovenije skrajša rok za pripravo in obravnavo predloga zakona o spremembi zakona o proračunu SR Slovenije za leto 1984.

Želi o tem sklepu kdo razpravljati? (Ne.) Če ne želi nihče, potem zaključujem razpravo in dajem sklep na glasovanje.

Kdor je za predloženi sklep, naj prosim glasuje! ((103 delegati glasujejo za.) Je kdo proti? (2 delegata.) Se je kdo vzdržal? (7 delegatov.)

Ugotavljam, da je predlagani sklep sprejet z večino glasov.

Prehajamo na 5. točko dnevnega reda, to je na predlog zakona o obveznem posojilu SR Sloveniji v letu 1984.

Predlog zakona je Skupščini SR Slovenije predložil v obravnavo Izvršni svet Skupščine SR Slovenije. Objavljen je bil v Poročevalcu št. 18.

Predlog zakona sta obravnavala Odbor za finance in Zakonodajno-pravna komisija, ki nista imela pripomb. Želi predstavnik Izvršnega sveta besedo? (Ne želi.)

Pričenjam razpravo. Besedo ima tovariš Jordan Blaževič, področje gospodarstva, 14. okoliš, Radovljica.

J o r d a n B l a ž e v i č : Tovariš predsednik, tovarišice in tovariši delegati! Pri zbiranju sredstev nas moti, da ni nikjer prave analize vzrokov težav. Težave ima tudi naša republika, in to ne majhne. Strojno opremo ima daleč najbolj iztrošeno, kvalifikacijsko strukturo najslabšo in najmanj naravnih surovin. Zato menimo, da bi morali preiti s pavšalnih ocen na prave ekonomske analize. Prispevamo veliko sredstev, zato nam ni vseeno, kako se trošijo. Slabo naložena sredstva terjajo še nova za kritje prekoračitev in izgub in tako se vrtimo v začaranem krogu. Te ugotovitve ponavljamo iz leta v leto brez posebnega uspeha.

Predsednik M a r t i n M l i n a r : Hvala. Besedo ima tovariš Štefan Slaviček, področje gospodarstva, 3. okoliš, Ljubljana Moste-Polje.

Š t e f a n Š l a v i č e k : Tovariš predsednik, tovarišice in tovariši delegati! Naša skupina delegatov je skupaj s skupino delegatov za Zbor občin na seji dne 5. julija 1984 obravnavala predlog zakona o obveznem posojilu SR Sloveniji v letu 1984 in sprejela naslednje stališče.

Pripombe, ki smo jih dali k osnutku zakona, niso bile upoštevane. Glede na koncept zakona ni mogoče stališč, ki smo jih že posredovali, dati kot amandmaje, zato nanje ponovno opozarjamo z zahtevo, da je potrebno glede na uresničevanje ukrepov za razbremenjevanje gospodarstva določiti nove kriterije za sovlaganja.

1. Dodatno obremenjevanje gospodarstva ni v skladu z resolucijo in načeli niti v skladu z vsemi stabilizacijskimi programi, ki so bili pripravljani ali sprejeti na ravni federacije ali republike. Za organizacije združenega dela iz občine Ljubljana Moste-Polje je to dodatna obveznost v znesku 36,000.000 din, osnovna obveznost pa je bila plačana v znesku 661,000.000 din.

Glede na podatek, s katerim razpolagamo, bo za marsikatero organizacijo združenega dela to dodatno obremenjevanje pomenilo popolno izpraznitev poslovnega sklada, formiranega v letu 1983, seveda tudi zaradi drugih združevanj, to velja za Mizarstvo Moste, Emona-Blagovni center tozd Prehrana, Emona-Blagovni center tozd Transport, Grādis Železokrovnica, Petrol tozd Vzdrževanje, Petrol tozd Avtopark, Blagovno-transportni center tozd Pretovor, Železniško gospodarstvo, Gradbeno podjetje tozd Nizke gradnje, Staninvest tozd Givo, Ingrad tozd Prevozi, Emona-Elektronski center, Pohištveno mizarstvo, Gradis-Biro za projektiranje, Železniško gospodarstvo ŽTO tozd za Transport Moste, Izolirka tozd Ljubljana, ŽG CD tozd Vzdrževanje lokomotiv, Gradis tozd Obrat gradbenih polizdelkov, Papirnica Vevče tozd Tehnični papir, Toplarna, Totra tozd Pozometrijski izdelki, Totra tozd Izdelki iz plastičnih mas, Žito tozd Šumi, Emona-Mesna industrija Zalog, Žito tozd Tehnični obrati, Rog tozd Sestava dvokoles, Žito tozd Mlini.

Kot primer razlastitve poslovnega sklada, formiranega v letu 1983, in poseganje že v sklad, formiran v preteklih letih, navajamo samo 28 najbolj kritičnih organizacij združenega dela, po natančnejših izračunih pa bi bilo takih organizacij združenega dela še več. Prepričani smo, da je podoben položaj v organizacijah združenega dela v vsej Sloveniji.

2. Tak način je pomanjkljiv tudi zaradi tega, ker hkrati z zakonom ni predložen načrt ali povzetek načrtov za celovito sanacijo, gospodarskih in likvidnostnih razmer v SAP Kosovo. Samo tak sanacijski načrt bi lahko nudil garancijo, da se tako stanje ne bo ponavljalo tudi vnaprej. To se je ponavljalo že od leta 1980. Hkrati bi bila to garancija za to, da se bodo ta sredstva enkrat vrnila gospodarstvu.

3. Delegati menimo, da so organizacije združenega dela z osnutkom tega zakona slabo seznanjene, kar na splošno ugotavljamo tudi ob sprejemanju drugih zakonov.

4. Postavljamo vprašanje, zakaj bo vplačani znesek organizacijam združenega dela vrnila SR Slovenija, ne pa Sklad federacije za kreditiranje hitrejšega razvoja gospodarsko manj razvitih republik in avtonomnih pokrajin.

Predsednik M a r t i n M l i n a r : Hvala! Besedo ima tovariš Marjan Kobav, področje gospodarstva, 4. okoliš, Ljubljana Šiška.

M a r j a n K o b a v : Tovariš predsednik, tovarišice in tovariši delegati! Naša skupina delegatov k predlogu zakona načeloma ne more imeti pripomb in se zato strinja s predlogom za sprejem, saj smo predlagane obveznosti sicer v skriti obliki že sprejeli z obravnavo zakona o spremembi in dopolnitvi zakona o preložitvi vračanja anuitet za kredite, dane organizacijam združenega dela z območja SAP Kosovo iz sredstev Sklada federacije za kreditiranje hitrejšega razvoja gospodarsko manj razvitih republik in avtonomnih pokrajin na seji Zbora združenega dela Skupščine SR Slovenije v začetku leta 1984.

Zato zahtevamo, in ne samo predlagamo, da se v bodoče v Skupščini obravnavajo osnovna gradiva skupaj z vsemi izvedbenimi akti, kot je pričujoči. Če do-

volimo, da se akti obravnavajo parcialno na sejah, ki jih ločuje časovni termin, potem delegati nimajo predočeno celotno podobo problematike, tako da je odločanje včasih zgolj formalno. Opozorili pa bi radi, da majska analiza Zveznega izvršnega sveta opozarja na nenavadno povečan delež obveznega združevanja sredstev in da zato 5,4 %-na stopnja obveznega posojila zavezancem ne povečuje akumulativnosti, pa tudi gospodarstva ne razbremenjuje.

Predsednik M a r t i n M l i n a r : Hvala. Pismenih prijav za razpravo k tej točki nimam več. Želi še kdo od delegatov razpravljati? (Nihče.) Če ne, bi predlagal, da tovariš Rudi Šepič, republiški sekretar za finance, odgovori na nekatera vprašanja iz današnje razprave ter poskuša obrazložiti, za kaj pri tem zakonu pravzaprav gre.

R u d i Š e p i č : Tovariš predsednik, tovarišice in tovariši delegati! Ne bi ponavljal vseh stvari, ki sem jih povedal že ob osnutku zakona. Mislim pa, da je delegat iz Šiške že navedel osnovne stvari, ko je rekel, da danes pač razpravljamo o republiškem zakonu, s katerim bomo realizirali obveznost, ki smo jo že sprejeli z zvezno resolucijo in z zveznim zakonom. O tem ne bi na dolgo in široko razpravljaj, saj smo ob osnutku zakona in v uvodni besedi ter z dodatnimi pojasnili vse povedali.

Zato bi se osredotočil na odgovore na nekatere pripombe delegata iz občine Ljubljana Moste-Polje in glede zadnje pripombe delegata iz občine Ljubljana-Šiška.

Delegat iz Most je postavil nekaj vprašanj. Prvo je bilo, zakaj niso bile upoštevane njihove pripombe, ki so jih dali ob osnutku zakona. Moram reči, da te pripombe, ki so bile dane ob obravnavi osnutka zakona, niso mogle biti upoštevane, ker se niso nanašale na rešitve, ki so v predlaganem osnutku našega zakona. Takratne pripombe so bile v glavnem dane k zveznemu zakonu, ki pa je bil praktično že sprejet. Današnji zakon pa pomeni samo razporeditev tistega, kar smo z zveznim zakonom sprejeli, to je prerazporeditev na zavezanec v Sloveniji, da na ta način izpolnimo obveznosti iz zveznega zakona. Iz teh razlogov teh pripomb nismo mogli upoštevati v predlogu tega zakona.

Drugo je bilo vprašanje, da to pomeni dodatno obveznost. Temu moramo pritrditi, saj to pomeni dodatno obveznost, ne moremo pa se strinjati s tem, da gre za razlastitev poslovnega sklada, kot je delegat opozoril. Ta sredstva bodo vrnjena v letih od 1986 do 1990. Gre torej za posojilni odnos, ne pa za nepovratna sredstva.

Tretje, kar je delegat izpostavil, je bilo dejstvo, da naj bi bil z zakonom predviden načrt ali povzetek načrta o sanaciji gospodarskih razmer v SAP Kosovo. Kot se spomnite, smo v Skupščini SR Slovenije dali konkretne pripombe že ob sprejemanju sprememb in dopolnitev zveznega zakona, ki je osnova za ta zakon, o katerem danes razpravljamo, s katerim je bila praktično uvedena obveznost republik in pokrajin, da se zagotovijo Skladu federacije določena sredstva, in sicer tista sredstva, ki jih gospodarstvo Kosova ne more vrniti v tem letu. Ne bi rad ponavljal teh pripomb, ker se jih verjetno vsi spominjate. Naj povem samo to, da je naša delegacija v Zboru republik in pokrajin te pripombe prenesla v Skupščino SFRJ in da bomo vztrajali na tem, da se le-te upoštevajo pri opredelitvi planskih aktov za leto 1985 in pri morebitnem novem zakonu, ki bo urejal premoščanje vračila kreditnih sredstev.

Naslednje vprašanje je bilo, da so organizacije združenega dela z vsebino tega zakona slabo seznanjene. Ob tem moram povedati, da je bil osnutek zakona v slovenski Skupščini sprejet 7.5. in da smo 5. junija Izvršnemu svetu že predložili predlog zakona, ki je bil tudi objavljen v Poročevalcu. Mislim, da je bilo precej časa, preveč verjetno ne, ampak dovolj za tistega, ki ga zanima ta problematika, da je združeno delo lahko bilo seznanjeno s to dodatno obveznostjo.

Zadnje vprašanje, ki je bilo postavljeno, se je nanašalo na to, zakaj bo vplačani znesek vrnila Slovenija, ne pa Sklad federacije. Moram pojasniti, da gre za odnos iz zveznega zakona, to je osnovnega zakona, ki opredeljuje pomoč manj razvitim republikam in SAP Kosovo, da gre tu za obveznost republike oziroma pokrajine, ne pa za obveznost posamezne organizacije. Osnovni zvezni zakon

torej obvezuje kot subjekt za izpolnitev obveznosti republiko oziroma pokrajino, ne pa posamezno organizacijo združenega dela. Zato se republika na svoj način opredeljuje, kako bo zbrala ta sredstva.

Kot veste, imamo poseben zakon za zbiranje teh sredstev v Sloveniji. Ker to izhaja iz osnovnega zakona, potem tudi v tem primeru, ko gre za premoščanje nevrnjenih sredstev s strani organizacij združenega dela iz SAP Kosovo, ne morejo biti zavezanci neposredno organizacije združenega dela, ampak je zaveznec republika, ki potem s svojim zakonom, kar je primer današnjega zakona, razporedi to na zavezance tako, da je to najprimernejše za naše združeno delo. V zakonu smo dali tudi možnost, da bi ta sredstva, kolikor bi zakonodajalec zahteval predčasno plačilo s strani republike, preden mi uspemo z našim zakonom zbrati ta sredstva, plačali iz republiškega proračuna, kajti v zveznem zakonu obstaja ta možnost. V tem primeru bi si Slovenija refundirala to v proračun iz sredstev, ki bodo zbrana po tem zakonu.

Nazadnje bi rad odgovoril še na vprašanje delegata iz občine Ljubljana Šiška, ki zahteva in ne samo predlaga, da se v Skupščini obravnava osnovno gradivo skupaj z vsemi izvedbenimi akti. Moram reči, da smo o tem razmišljali že takrat, ko smo sprejemali osnovni zakon, ki nas je obvezal za to posojilo. Toda to ni bilo uresničljivo, ker smo morali v republiški Skupščini najprej dati soglasje k temu zakonu, da bi ga lahko naša delegacija v Zboru republik in pokrajin podprla. Šele ko je ta zakon sprejet, lahko predlagamo osnutek in pozneje predlog republiškega zakona za zbiranje teh sredstev. Tako da te faze ni mogoče združiti. Verjetno pa bi lahko vsaj v uvodni besedi ali pa v obrazložitvi zakona nakazali rešitve, kako mišlimo to združevati. Mislimo, da bi bilo to mogoče, sočasno sprejemanje pa zaradi proceduralnih zadržkov ni mogoče.

Predsednik M a r t i n M l i n a r : Mislim, da je delegat občine Ljubljana Šiška hotel povedati, da je treba take zvezne zakone, kadar gre recimo za odlaganje anuitet, sprejemati preden se lahko začnejo vnovčevati kuponi, ki iz tega naslova nastajajo. Zaradi tega smo pravzaprav prišli tudi v Sloveniji v situacijo, da je moral Izvršni svet predlagati republiški zakon. Del organizacij združenega dela je že v obdobju januar-februar vnovčil kupone, februarja pa smo v Zboru republik in pokrajin sprejeli odložitev anuitet. Če je hotel Zvezni izvršni svet izenačiti položaj med gospodarskimi OZD, ki tehi kuponov še niso vnovčili, je moral predlagati zakon. Po mojem mnenju je storil osnovno napako Zvezni izvršni svet, saj kadar misli predlagati odlaganje anuitet oziroma pripravlja projekcijo razreševanja problema likvidnosti SAP Kosovo, potem mora to narediti do konca leta, ne pa takrat, kadar se kuponi že vnovčujejo. Potem je treba dodatno zbirati sredstva, da so OZD postavljene v enak položaj.

R u d i Š e p i č : Rad bi dodal samo še naslednje. Točno je, kar je predsednik pravkar rekel. Prav zaradi tega v letu 1983 nismo imeli tega problema, ker je bil ta zvezni zakon sprejet že decembra 1982 in ni prišlo do vnovčitve kuponov številka 1. Na ta način je praktično vsaka organizacija avtomatično z nevnovčitvijo kuponov reprogramirala Kosovo to obveznost, ki bi jo Kosovo moralo vrniti. Tudi za letošnje leto smo že decembra lani opozarjali na ta problem in naša delegacija je o tem razpravljala v Zboru republik in pokrajin. Ne vemo pa, kateri razlogi in zadržki so bili, da ta zakon ni bil pravočasno sprejet, da bi lahko na isti način izpolnili obveznost. Zato moramo pač s posebnim zakonom zagotavljati ta sredstva.

Predsednik M a r t i n M l i n a r : Želi še kdo razpravljati? (Ne.) Če ne želi nihče več, potem zaključujem razpravo in dajem na glasovanje predlog zakona o obveznem posojilu SR Sloveniji v letu 1984.

Kdor je za predlog zakona, naj prosim glasuje! (96 delegatov glasuje za.) Je kdo proti? (13 delegatov.) Se je kdo vzdržal? (6 delegatov.)

Ugotavljam, da je predlog zakona o obveznem posojilu SR Sloveniji v letu 1984 sprejet z večino glasov.

Prehajamo na 6 . t o č k o d n e v n e g a r e d a , to je na predlog za izdajo zakona o Višji upravni šoli s predlogom zakona.

Predlog za izdajo zakona s predlogom zakona je predložila skupina delegatov za spremljanje uresničevanja zakona o usmerjenem izobraževanju. Objavljena sta bila v Poročevalcu št. 19. Danes ste na klop prejeli mnenje Izvršnega sveta Skupščine SR Slovenije. Želi predstavnik skupine delegatov besedo? (Ne želi.)

Pričenjam razpravo. Pismenih prijav za razpravo k tej točki dnevnega reda nimam. Želi kdo razpravljati? (Nihče.) Če ne želi nihče razpravljati, zaključujem razpravo in dajem na glasovanje predlog zakona o Višji upravni šoli.

Kdor je za predlog zakona, naj prosim glasuje! (121 delegatov glasuje za.) Je kdo proti? (En delegat.) Se je kdo vzdržal? (Nihče.)

Ugotavljam, da je predlog zakona o Višji upravni šoli sprejet z večino glasov.

Prehajamo na 7. točko dnevnega reda, to je na osnutek zakona o spremembah zakona o skupnem znesku sredstev za financiranje programa graditve in modernizacije tehnične baze Radia Jugoslavije v obdobju od leta 1981 do 1990.

Osnutek zakona je Skupščini SR Slovenije predložil v obravnavo Zbor republik in pokrajin Skupščine SFRJ. K osnutku ste prejeli stališče Izvršnega sveta Skupščine SR Slovenije in danes predlog sklepa, ki je bil pripravljen na podlagi dosedanjih razprav. Osnutek zakona je obravnavala tudi Zakonodajno-pravna komisija, ki z vidika svoje pristojnosti ni imela pripomb.

Želi predstavnik Izvršnega sveta besedo? (Ne želi.) Predstavnik delegacije? (Ne želi.)

Pričenjam razpravo. Besedo ima tovariš Maksim Mršič, področje gospodarstva, 41. okoliš, Maribor-Tabor.

Maksim Mršič: Tovariš predsednik, tovarišice in tovariši delegati! Naša skupina delegatov je ob obravnavi navedenega zakona sklenila, da glasuje proti sprejemu osnutka tega zakona iz naslednjih razlogov.

1. Skupina meni, da glede na obrazložitev porabe do sedaj zbranih sredstev ne vidi upravičenosti za nadaljnjo gradnjo navedenega objekta, saj je predračunska vrednost po novem programu ponovno opredeljena po sedanjih cenah in pri tem ne upošteva inflacije. Takšna napaka je bila storjena že leta 1976 in je ne kaže ponavljati.

2. Predlagatelj gradiva ni prepričal skupine glede upravičenosti za tako hitro nadaljnjo gradnjo, katere oprema temelji izključno na uvozu, pri čemer pa vemo, da bi se domači proizvajalci lahko v večji meri vključili v ta projekt. Skupina se sprašuje, ali je navedena investicija po skladu s sprejetimi ukrepi uresničevanja gospodarske stabilizacije, ki dovolj tehtno omejuje gradnjo vseh negospodarskih investicij, ki niso nujno potrebne. Skupina se sprašuje, ali je smiselno vlagati sredstva v investicijo, ki se gradi na zemljišču, ki zahteva ogromna sredstva za pripravo gradnje objekta. Skrajno neodgovorno je, da že nabavljena oprema stoji neizkoriščena in propada. Če bomo nadaljevali z gradnjo in počeli enake napake kot prejšnja leta, bo to investicija, ki bo pred začetkom izvajanja obsojena na poslovanje z izgubo, saj se moramo zavedati, da drugih sredstev ne bo na razpolago. Resno pa se postavlja tudi zahteva po zmanjšanju zveznega proračuna.

Skupina meni, da je pred sprejemom navedenega osnutka zakona potrebno temeljito analizirati potrebnost nadaljevanja te investicije, in se sprašuje, zakaj je potreben Radio Jugoslavija, ali zato, da bo šel v svet glas o našem sistemu? Ali ni mogoče drugače ustrezno usmerjati naš sistem v svet prek drugih medijev?

Skupina pogaša mnenje Zvezne konference Socialistične zveze delovnega ljudstva kot ustanoviteljice Radia Jugoslavije k obravnavanemu gradivu in se tudi sprašuje, ali je posredovanje v sprejem takega predloga v skladu s sklepi, ki jih je Zvezna konferenca SZDL sprejela ob obravnavi ukrepov uresničevanja gospodarske stabilizacije pred dobrim mesecem dni?

Predsednik M a r t i n M l i n a r : Hvala lepa! Pismenih prijav za razpravo k tej točki nimam. Želi morda še kdo razpravljati? (Ne.) Želi morda predstavnik delegacije dati kakšno pojasnilo oziroma odgovor na vprašanje? (Da.)

Besedo ima tovariš Marjan Markovič, član delegacije v Zboru republik in pokrajin.

M a r j a n M a r k o v i č : Tovariš predsednik, tovarišice in tovariši delegāti! Skupščina SFRJ oziroma njen Zbor republik in pokrajin je že v letu 1980 sprejel zakon o izgradnji in zagotovitvi sredstev za financiranje programa graditve ter modernizacije tehnične baze Radia Jugoslavije za obdobje 1981-1990. Ta zakon je bil sprejet ter objavljen v Uradnem listu SFRJ, št. 38/80. Takrat je predračunska vsota za realizacijo tega programa znašala 494 milijonov 752 tisoč dinarjev. V 3. členu zakona je bila izrecno predvidena obveznost Skupščine SFRJ, da bo vršila tekočo revalorizacijo potrebnih sredstev, kolikor bi se stroški za graditev tega objekta povečali za več kot 5 %. Mislím, da nikogar od vas ni treba prepričevati, da je 5 % inflacija sanjska kategorija in da smo v obdobju od leta 1980 in do sedaj soočeni z inflacijskimi stopnjami, ki niso bile nikdar manjše od 20 % do teh, katerim smo priča sedaj. Toliko v načelu.

Gre torej za realizacijo veljavne zakonske obveznosti. Ker pa gre za to, da ta zakon angažira zvezna sredstva, namenjena za negospodarske investicije za več let vnaprej, je potrebna izdaja posebnega zakona, sicer bi lahko Zvezni izvršni svet iz razpoložljivih sredstev z notranjim prerazporejanjem samo za leto 1984 ta sredstva zagotovil. Gre torej za prevzeto obveznost, da bomo vršili valorizacijo.

Sedaj pa nekaj osnovnih vprašanj, vezanih na pomisleke delegata, ki je razpravljal pred menoj. Najprej, za kaj gre. V letu 1980, ko smo tudi v tej Skupščini razpravljali o pomenu Radia Jugoslavije, ni bilo nobenega dvoma o tem, da nam je taka institucija brezpogojno potrebna, glede na to, da smo med vsemi državami na svetu na 67. mestu po številu oddaj, ki jih odajamo v tujih jezikih, namenjenih informiranju inozemstva. Konkretno tudi vem, da zaostajamo celo za državo Peru. Gre za posebno institucijo. Marsikdo bi rekel, da bi lahko prek Radia Ljubljane, pa nekoliko prek ostalih radijskih postaj Zagreba, Beograda in tako naprej, to opravili. Ne! Gre za izgradnjo posebnega sistema oddajnikov na kratkih valovih s precejšnjo izhodno močjo - do 500 kW, kar bo omogočalo pokrivanje dobesedno celotne oble, tako da bi te oddaje dospele do vseh, ki bi bil zainteresiran poslušati glas Jugoslavije.

Pri tem gre za to, da bi oddaje posredovali v najmanj 10 jezikih, zaradi česar bi morala biti trajno vključena dva oddajnika z ustreznimi rezervami. To je osnovni koncept tega projekta, ki naj bi omogočil propagandno funkcijo naših oddaj, namenjenih tujini.

29. junija letos je Odbor za tisk, radio in televizijo Zvezne konference socialistične zveze razpravljala o stanju in problemih v zvezi s to investicijo in se nedvoumno opredelila za to, da je to naložbo treba nadaljevati in dokončati iz razlogov, ki so bili sicer že takrat dani, ter z enim dodatnim. Vsi, ki uporabljajo radijske valove, to marsikdo od tukaj navzočih prav gotovo ve, je pod režimom posebne mednarodne konvencije oziroma sporazumov o uporabi posameznih valovnih dolžin. Tako je bilo ravno v letošnjem letu na sestanku v Ženevi, kjer se usklajuje poraba teh valovnih dolžin, sklenjeno, da bodo lahko take valovne dolžine dodeljene in ponovno razdeljene leta 1986, vendar samo tistim, ki bodo imeli do takrat te oddajnike izdelane in v obratovanju.

Iz tega razloga je treba, kolikor se opredelimo za to ter priznamo in se strinjamo s politično odločitvijo, da je koristno za Jugoslavijo, da ima tako propagandno institucijo, zagotoviti sredstva, da bi ta projekt lahko končali. Pri tem moram povedati, kar ste lahko iz priloženega gradiva tudi videli, da se oprema v vrednosti 12 milijonov dolarjev že kupljena in je v Jugoslaviji. Problem je sedaj preprosto v tem, da je treba dokončati objekte, pristope, študije in tako naprej, da bo lahko ta institucija delovala.

Iz navedenih razlogov, in upoštevaje seveda tudi vse pripombe in pomisleke,

ki so bili s tem v zvezi izrečeni, bi rad glede opredelitve delegacije povedal še naslednje. Nameravamo se pač zavzemati, kolikor nam boste dali pooblastilo, da tak zakon podpremo zato, da se v resnici opravi investicijska dejavnost samo v okviru najnujnejšega, kar naj omogoča normalno osnovno funkcioniranje te oddajniške mreže, da pa bi bilo treba vsaj 12 do 15 % teh sredstev odložiti za boljše čase, ker menimo, da se najbrže da kaj tudi racionalneje narediti oziroma se da enemu delu udobja tudi odpovedati. Zaradi tega prosim, da iz političnih razlogov in iz dogovorjene zakonske obveznosti podprete sprejem takega zakona.

Predsednik M a r t i n M l i n a r : Hvala. Rad bi rekel, da naš sklep vsebuje dosti pripomb in delegaciji nalagamo, da se ta zakon obravnava v dvofaznem postopku. To pomeni, da nam mora delegacija poročati o usklajevanju osnutka zakona, preden se odločimo, ali predlog zakona podpremo ali ne. To sem hotel povedati tudi zaradi tega, ker bomo imeli še eno vmesno fazo, da bomo o teh stvareh lahko razpravljali.

Želi še kdo razpravljati? (Ne.) Če ne želi nihče, potem zaključujem razpravo in dajem predlog sklepa k osnutku zakona na glasovanje.

Kdor je za, naj prosim glasuje! (76 delegatov glasuje za.) Je kdo proti? (33 delegatov.) Se je kdo vzdržal? (5 delegatov.)

Ugotavljam, da je predlog sklepa k osnutku zakona z večino glasov sprejet.

Prehajamo na 8 . t o č k o d n e v n e g a r e d a , to je na osnutek zakona o dopolnitvah zakona o menjalniških poslih in prometu efektivnega tujega denarja v Jugoslaviji.

Osnutek zakona je Skupščini SR Slovenije predložil v obravnavo Zbor republik in pokrajin Skupščine SFRJ. K osnutku zakona ste prejeli stališča Izvršnega sveta Skupščine SR Slovenije in danes predlog sklepa, ki je bil pripravljen na podlagi dosedanjih razprav. Želi predstavnik Izvršnega sveta besedo? (Ne želi.) Predstavnik delegacije? (Ne želi.)

Pričenjam razpravo. Pismenih prijav za razpravo k tej točki dnevnega reda nimam. Sprašujem delegate, če želi kdo razpravljati? (Ne.) Če ne želi nihče razpravljati, potem zaključujem razpravo in prehajamo na glasovanje. Na glasovanje dajem predlog sklepa k osnutku zakona.

Kdor je za predloženi sklep, naj prosim glasuje. (122 delegatov glasuje za.) Je kdo proti? (Nihče.) Se je kdo vzdržal? (En delegat.)

Ugotavljam, da je predlog sklepa k osnutku zakona sprejet z večino glasov.

Prehajamo na 3 . t o č k o d n e v n e g a r e d a , to je na poročilo o obsegu, vzrokih in načinu pokrivanja izgub, izkazanih v zaključnih računih za leto 1983.

Poročilo je Skupščini SR Slovenije predložil v obravnavo Izvršni svet Skupščine SR Slovenije in so ga delegati prejeli. Danes ste k poročilu prejeli predlog sklepa, ki je bil pripravljen na podlagi dosedanjih razprav.

Predlagam, da za spremljanje razprave imenujemo skupino delegatov, ki bo po končani razpravi predlagala morebitne spremembe in dopolnitve predloženega sklepa. V skupino delegatov predlagam tovariša Bernarda Krivca, poročevalca Odbora za finance, tovariša Vinka Kržana, delegata 8. okoliša področje gospodarstva, Litiija in tovariša Vlada Borovinška, poročevalca Odbora za družbenoekonomski razvoj. Želi o sestavi skupine kdo razpravljati? (Ne.) Če ne želi nihče, potem zaključujem razpravo in dajem predlog na glasovanje.

Kdor je za, naj prosim glasuje! (121 delegatov glasuje za.) Je kdo proti? (Nihče.) Se je kdo vzdržal? (Nihče.)

Ugotavljam, da je skupina soglasno imenovana.

Uvodno obrazložitev smo poslušali na skupnem zasedanju. Prejeli pa ste jo tudi v pisni obliki. Želijo poročevalci delovnih teles besedo? (Ne.)

Pričenjam razpravo. Besedo ima tovariš Rudi Kropivnik, podpredsednik Gospodarske zbornice Slovenije.

R u d i K r o p i v n i k : Tovariš predsednik, tovarišice in tovariši delegati! Rad bi vas seznanil z nekaterimi aktivnostmi in ugotovitvami Gospodarske zbornice Slovenije v zvezi z obravnavo problematike izgub. Hkrati pa bi rad obrazložil pobudo, ki jo je dala Gospodarska zbornica za spremembo predpisov, ki urejajo delitev osebnih dohodkov v organizacijah združenega dela z izgubo. Sklepe v zvezi s to pobudo smo Skupščini poslali šele včeraj, zato danes tega še niste mogli dobiti.

Glede ugotovitev pri obravnavi izgub bi vas rad opozoril, da v organizacijah združenega dela, ki poslujejo z izgubo, imajo na splošno zelo slab informacijski sistem oziroma v periodičnih obračunih ne prikazujejo pravega stanja. To dokazujejo med drugim tudi primerjave podatkov o izgubah konec septembra lanskega leta in konec lanskega leta. Iz njih je razvidno, da od 246 organizacij združenega dela, ki so imele izgubo ob koncu leta, kar 74 organizacij združenega dela ob tričetrletnem obračunu ni izkazalo izgube. Tako bi lahko rekli, da uradno niso vedeli, da izgubo imajo oziroma da bo izguba. Res je med njimi nekaj takih, ki so imeli ob koncu leta nizko izgubo, vendar je veliko več takih, ki izgube, izkazane ob koncu leta, nikakor niso mogli pridelati v zadnjem trimesečju.

Med tovrstne večje probleme lahko uvrstimo dve organizaciji združenega dela, ki sta imeli ob koncu leta več kot lo-krat večjo izgubo kot pa ob devetmesečnem obračunu, šest organizacij združenega dela pa je imelo 5 - lo krat večjo izgubo kot ob tričetrletju. Vse to kaže, da morajo organizacije združenega dela v lastno dobro zaostriiti spremljanje finančnega dogajanja, predvsem pa pravočasno ukrepati, da bi preprečili takšno gibanje.

Dalje bi vas rad obvestil, da smo pri pregledu uspešnosti sanacij ugotovili, da v zelo malo organizacijah združenega dela sanacija vsestransko ugodno poteka, pri mnogih organizacijah združenega dela pa je bistveno otežena predvsem zaradi zaostrenih zunanjih pogojev. Pri več organizacijah združenega dela pa sanacija slabo poteka. Pri slednjih je jasno, da bi morali bistveno spremeniti način dela, da bi se prilagodili pogojem gospodarjenja, vendar jim to iz kakršnihkoli razlogov ne uspeva. Predvsem se vidi, da je malo ukrepov, ki bi pripeljali v občutnejše prestrukturiranje; za to nam manjka tako idej kot programov in denarja, predvsem pa smelih in sposobnih kadrov.

Glede preventivnega delovanja za zmanjšanje števila organizacij združenega dela z izgubami mislimo, da bi morali uveljaviti aktivnosti v več smereh. Glavna smer bi bila, da se zagotovijo takšni pogoji gospodarjenja, da bo prihajalo do čim manj tako imenovanih objektivnih upravičenih zunanjih vzrokov za izgube. S tem bi tistim organizacijam združenega dela, ki sedaj poslujejo v takih pogojih, onemogočili, da vse izgube prikazujejo kot posledico zunanjih vzrokov. Posebej to velja za tiste dejavnosti, za katere so organizirane samoupravne interesne skupnosti materialne proizvodnje. Ob tem bi rad ponovil že večkrat izraženo stališče Gospodarske zbornice Slovenije, da bi morale cene v teh dejavnostih pokrivati vsaj stroške enostavne reprodukcije. Če pa to nikakor ni mogoče, bi morali določiti planske cene in razliko med priznanimi in planskimi cenami kompenzirati vnaprej določeni vsoti, tako da se vzpostavi kriterij za gospodarjenje tudi v teh dejavnostih.

Drugo področje preventivnega delovanja je delovanje znotraj organizacij združenega dela, in sicer predvsem v tem, da se pravočasno odkrivajo motnje v poslovanju, se pravi še pred tem, ko nastopijo izgube.

Glede tega ugotavljamo v Gospodarski zbornici na podlagi primerjav rezultatov gospodarjenja med organizacijami združenega dela enake ali sorodne dejavnosti najboljše rezultate po posameznem kazalniku v skupini za celotno Jugoslavijo, določamo povprečne rezultate in posebej ugotavljamo vse tiste organizacije združenega dela, ki imajo že motnje v poslovanju ali pa motenj sicer nimajo glede na dosežene rezultate, pač pa njihovi rezultati močno zaostajajo za rezultati v njihovi skupini. Kaj omogoča ta primerjava? Ta primerjava omo-

goča, da si lahko vsaka organizacija združenega dela izračuna svoje kazalnike, in se primerja z najboljšimi rezultati in povprečnimi rezultati ter na ta način ugotavlja, ali je v prednosti v primerjavi z drugimi ali pa zaostaja. Če zaostaja, lahko ugotavlja svoje notranje rezerve.

Organizacije, ki imajo motnje, imajo po že sedaj veljavni zakonodaji obveznost, da izdelajo sanacijske programe za izboljšanje rezultatov poslovanja. Da je ugotavljanje motenj prva metoda, dokazuje tudi to, da je imela večina novih izgubarjev po zaključnih računih v letu 1983 motnje že v letu 1981 in 1982. Letos že tretje leto delamo te primerjave. Ta primerjava bi morala biti za lansko leto že končana, vendar je nismo mogli opraviti, ker smo od Službe družbenega knjigovodstva Jugoslavije za ostale republike dobili podatke šele konec preteklega meseca. Razen tega smo na podlagi teh primerjav vključili pri podrobnejši analizi stanja v nekaterih organizacijah združenega dela tudi svetovalne organizacije. Ves potek in rezultati v zvezi s tem do sedaj kažejo, da smo zadevo kar v redu zastavili.

Gospodarska zbornica Slovenije močno podpira pokrivanje izgub v reprove-rigi oziroma pokritje dela nekrite izgube s sanacijskimi posojili organizacij združenega dela, s katerimi poslovno sodeluje. Zato smo se tudi konkretno anga-žirali v teh aktivnostih, zlasti pri tovrstnem pokrivanju izgub v Gorenju.

Res je, da so rezultati v zvezi s tem dokaj pičli, kot je to že omenil tovariš Šepič, vendar bi bilo potrebno nadaljevati z aktivnostmi, tako kot je že tovariš Šepič predlagal, in sicer zaradi tega, ker naše ugotovitve iz te aktivnosti vendarle kažejo, da gredo določene stvari v zvezi s tem na bolje. Za Gorenje je bilo predvideno, da bo pokrito na ta način za 400 milijonov di-narjev izgub. Doslej je tako pokritih za 220 milijonov din izgub, za 80 mili-jonov din so ozdi dali negativne izjave, ostalo pa je še odprto.

Obstaja namreč velika načelna pripravljenost poslovnih partnerjev za sode-lovanje pri takem pokrivanju izgub in odklonilnih stališč je pravzaprav malo, če pa so, izhajajo iz tega, da v preteklosti niso bili urejeni in jasno dolo-čeni medsebojni dolgoročni odnosi med kooperanti. Kooperanti si želijo imeti glede tega jasno perspektivo, zlasti v tistem delu proizvodnega programa, v katerem sodelujejo. Je pa seveda res, in to ne smemo spregledati, da obstaja določena ovira pri pokrivanju izgub v reprove-rigi zaradi tega, ker so nekateri kooperanti enostavno v tako slabem položaju, da tega ne morejo.

Naša ocena je, da je ta način pokrivanja izgub boljši, kot pa neposredno prek skladov rezerv. Za spodbujanje drugačne kvalitete v poslovanju izgubarjev s pokrivanjem izgub v reprovezavah bo potrebno še dodatno spreminjati pogoje poslovanja, pri tem pa predvsem odpravljati monopole, ki so močno prisotni za-radi pomanjkanja surovin in reprodukcijskega materiala.

V zvezi s pobudo Gospodarske zbornice za spremembo predpisov, ki omejuje-jo izplačilo osebnih dohodkov organizacijam združenega dela, pa naslednje. Ob obravnavi problemov izgubarjev se vse pogosteje pojavljajo odprta vprašanja v zvezi z našo zakonodajo glede višine osebnih dohodkov v organizacijah združe-nega dela z nekrito ali tekočo izgubo. V pogojih relativno hitre splošne rasti sredstev za osebne dohodke na eni strani, po drugi pa ob močni inflaciji bodo lahko ti predpisi včasih tudi ovira za izvajanje sanacij.

Problem bi lahko na kratko zaokrožili v naslednjem: omejitve večine oseb-nih dohodkov pri izgubarjih na eni strani res spodbujajo delavce, da se zavedo tesnosti položaja in hitreje ter bolje ukrepajo oziroma spodbujajo poslovne strukture, da ukrepajo, po drugi strani pa pretirane omejitve osebnih dohod-kov lahko otežkočajo oziroma skoraj onemogočajo uspešno sanacijo. Gre na primer za takšne primere, kjer je sanacija povezana s spremembami v delovnem času, kot je na primer vpeljevanje kontinuirane proizvodnje tudi ob sobotah in nede-ljah, uvajajo se nove nočne izmene in podobno, ko bi bilo treba delo drugače nagrajevati, kar pa z dovoljeno maso po veljavnih predpisih ni mogoče.

Problem je tudi tam, kjer padejo te omejitve v vrhunec sezone, kot je na primer v turizmu, tako da delavci ne vidijo več nobene povezave med delovnimi paporji in višino prejetih osebnih dohodkov za to obdobje. Dalje, kjer bi sana-cijo lahko izvedli ali pospešili samo z nekaterimi dodatnimi boljšimi kadri, ki bi jih bilo treba pač bolje nagraditi, pa to ni mogoče zaradi omejene viši-ne osebnih dohodkov.

Najhujši primer pa je ta, da ob perspektivi daljšega razdobja zelo nizkih osebnih dohodkov del kadrov odide. Praviloma so to sposobnejši kadri, ki lahko najdejo delo drugje in ki so bolj prilagodljivi. Tako so organizacije združenega dela z izgubami osiromašene pri najbolj bistvenem elementu, ki je potreben za njihovo sanacijo, to je pri kadrih.

Iz razprav, ki potekajo, sklepamo, da se bo ta problem v kratkem močno zaostрил, posebno tam, kjer naj bi šli na zajamčene osebne dohodke. Zato smo sprejeli naslednja stališča.

Institucija znižanih osebnih dohodkov se vsekakor mora uveljaviti, zato da se kolektivi zavedo resnosti položaja in tudi zaradi drugih, to se pravi tistih organizacij združenega dela, ki dobro poslujejo. Ostrina tega ukrepa pa mora biti taka, da ne zareže preostro, ampak da daje še upanje v boljše čase. Verjetno je sedaj formulacija za organizacije združenega dela z nepokrito izgubo v trenutnih razmerah inflacije primerna, da je namreč rast osebnih dohodkov za polovico manjša kot pri tako imenovanih normalnih osebnih dohodkih, vendar pa ima ta določba tudi hibo, da je treba izplačane osebne dohodke poravnati naenkrat. To pa pomeni v mnogih primerih, da morajo iti na zajamčene osebne dohodke. Zato predlagamo, da naj bi se to poravnavanje raztegnilo na več mesecev, tako da bi se problem lažje premostil.

Zakone in pravilnike je treba dopolniti tako, da bi pri izračunu dovoljne mase osebnih dohodkov upoštevali spremenjeni obseg in način dela, ki je določen v sanacijskem programu.

Institucija zajamčenih osebnih dohodkov je za daljše obdobje preostra in bi jo morali uporabiti samo tam, kjer se predvideva, da bo šla organizacija združenega dela v stečaj. Nekatero sanacijo bodo dolgotrajne, dolgo časa pa delavci pri zajamčenih osebnih dohodkih enostavno ne morejo zdržati, zato je treba najti tako obliko, ki ne bo nagrajevala izgube, bo pa dajala delavcem še upanje in spodbujala k vztrajanemu delu na odpravljanju izgub, in sicer tako, da bo višina osebnih dohodkov vezana na uspešnost izvajanja sanacijskega programa.

Na koncu bi rad rekel, da je moja razprava v podporo predlaganim sklepom. Predlagal pa bi še, da delovna skupina poskusi na nek način vgraditi v sklepe naše pobude glede spremembe predpisov. Če jih ni mogoče spremeniti letos, naj se to upošteva vsaj v prihodnjem letu.

Predsedujoči J a n k o V e l e r : Hvala! Besedo ima tovariš Samo Vidmar, gospodarsko področje, 17. okoliš, Nova Gorica.

S a m o V i d m a r : Tovarišice in tovariši delegati! Naša skupina delegatov je imela k poročilu o obsegu, vzrokih in načinu pokrivanja izgub, izkazanih v zaključnih računih za leto 1983, naslednje pripombe.

Poročilo dokaj natančno z različnimi ekonomskimi pokazatelji razkriva globoko poslabšanje gospodarskega stanja v Sloveniji. Krog izgubašev se širi, izgube kroničnih bolnikov pa se povečujejo. Vzroki takega stanja so nanizani preveč rutinsko in skušajo biti prikazani predvsem kot dani objektivni vzroki, na podlagi katerih je težko izluščiti zdrave predloge za perspektiven izhod iz gospodarskih težav.

Morali bi popólneje osvetliti tudi subjektivne vzroke in ob tem zaostri osebno odgovornost krivcev. Ta nepravilen pristop do reševanja subjektivnih vzrokov pa se kaže tudi na primerih saniranja nekaterih velikih izgubašev z nastavitvijo sanatorjev za prekratko obdobje, v katerem je iluzorno pričakovati magično ozdravitev. Ker se je gradilo desetletja ter kazalo znake stagnacije oziroma hiranja nekaj let, je težko čez noč postaviti na zdrave temelje.

Nakazani načini oziroma oblike pokrivanja izgub so verjetno v danih razmerah možne. Vprašati pa se moramo čimprej, ali so tudi realni in edino pravilni, glede na reprodukativne možnosti ostalega slovenskega gospodarstva v prihodnosti. Podatki o razpoložljivih sredstvih za naložbe do leta 1990, devizno neravnovesje in breme negativnih tečajnih razlik v bankah v Sloveniji bi nas morali strezniti, še posebej ob ugotovitvi, ki jo je poudaril tudi Odbor za

družbenoekonomski razvoj, in sicer, da dosedanji sklepi Zbora združenega dela o problematiki izgub še niso bili uresničeni.

Predsedujoči J a n k o V e l e r : Hvala. Besedo ima tovariš Boris Kenda, gospodarsko področje, 39. okoliš, Maribor-Rotovž.

B o r i s K e n d a : Tovariš predsedujoči, tovarišice in tovariši delegati! Gradivo podaja pregled stanja na področju gospodarske problematike, ki se vse bolj razrašča, ob tem pa nimamo učinkovitih ukrepov za reševanje tovrstnih problemov. Že samo poročilo nakazuje, da med vzroki izgub prevladujejo predvsem notranje pomanjkljivosti, pa vendarle ni podana usmeritev v selektivnost pri pokrivanju izgub in se ob vse večji finančni nesposobnosti gospodarstva nadaljuje proces socializacije izgub.

Menimo, da gospodarstvo ni več sposobno pokrivati vseh izkazanih izgub. Zato moramo širše verificirati tiste proizvodne programe, za katere bomo na osnovi skupnih interesov združevali sredstva za pokrivanje izgub, in to tistih sistemov, kjer niso prisotni notranji vzroki za izgubo.

Preseneča tudi podatek o ugotovljenih nepravilnostih pri prikazovanju izgube, kar je nedvomno tudi posledica navad iz preteklosti in sedanjosti, ko pokrivamo vse izgube še tako slabih gospodarjev, razen nekaterih redkih izjem.

Poročilo se omejuje v glavnem na tiste organizacije, ki izkazujejo nekrito izgubo, vendar bi morali obravnavati izgube kot celoto, saj to pomeni odliv 12,7 milijard dinarjev akumulacije, ki bi jo gospodarstvo v tem trenutku še kako potrebovalo, s tem pa tudi ni podana celovita obravnava tako velikega in aktualnega problema, kot so izgube v slovenskem gospodarstvu.

Glede izplačevanja osebnih dohodkov lahko ugotovimo, da gradivo zajema samo tiste organizacije, ki so poslovale z nekrito izgubo, medtem ko je tako med organizacijami z nekrito in s krito izgubo vrsta tistih organizacij, kjer so izplačevali višje osebne dohodke kot pa organizacije sorodne dejavnosti, ki so zaključile poslovno leto pozitivno. Ugotovimo lahko le, da poročilo ne obravnava probleme izgub celovito in ne nakazuje vzrokov izgub v posamezni organizaciji. Predlagatelj gradiva tudi ne predlaga ukrepov za selektivnost in učinkovitost pri pokrivanju izgub in se postavlja vprašanje, doklej bomo dodatno obremenjevali uspešne organizacije zaradi napak v tistih organizacijah, ki danes poslujejo z izgubo.

Danes smo slišali nekaj dopolnil k temu poročilu, ki smo ga imeli delegati na razpolago, vendar bi rad pri tem opozoril še na razpravo, ki je bila pred enim letom v Skupščini, ko smo nakazali te probleme. Rezultat pa je, da se izgube povečujejo in da tega nismo uspešno rešili. To pomeni, da moramo k temu problemu pristopiti bistveno drugače.

Predsednik M a r t i n M l i n a r : Hvala! Ker sem obveščen, da je medzborovska skupina delegatov k 2. točki dnevnega reda končala svoje delo, predlagam, da prekinemo to točko dnevnega reda in da se vrnemo na 2. točko dnevnega reda, to je k poročilu Zveznega izvršnega sveta o uresničevanju družbenega plana Jugoslavije za obdobje 1981 do 1985 v letih 1983 in 1984 z oceno možnosti razvoja v letu 1985.

Prosim tovariša Bernota, predstavnika medzborovske skupine, da poroča, katere spremembe in dopolnitve predlaga skupina k ugotovitvam, stališčem in sklepom, ki smo jih dobili na klop.

N a t a n B e r n o t : Tovarišice in tovariši delegati! Medzborovska skupina delegatov predlaga zborom, da sprejmejo naslednje dopolnitve k ugotovitvam, stališčem in sklepom, ki ste jih prejeli na klop.

1. Na koncu prvega odstavka 1. točke naj se doda besedilo: "gradiva pa tudi ne analizirajo vzrokov za dosežene pozitivne premike".

2. Na koncu drugega odstavka I. točke naj se doda besedilo: "pri čemer doseženi rezultati niso primerjani s cilji dolgoročnega programa ekonomske stabilizacije".

3. V trinajsti vrsti I. točke naj se črtata besedi "usmeritev in".

4. Na koncu tretjega odstavka te iste točke naj se doda besedilo: "na ta način pa tudi osnovo za prehod od kratkoročnega pretežno administrativnega ukrepanja v dolgoročno usmerjanje gospodarskih gibanj v skladu z dolgoročnim programom gospodarske stabilizacije".

To so bile štiri pripombe k prvi strani.

5. Na drugi strani naj se v drugi alineji I. točke besedilo spremeni tako, da se glasi: "pripraviti temeljito analizo po poslih s tujino, ki se opravljajo v razmerju 1 : 1, predvsem pa kompenzacijskih poslov, s posebnim poudarkom na oceni regionalne usmerjenosti in dejanske upravičenosti naraščanja teh poslov v zadnjem obdobju. Zagotoviti je treba sprotno spremljanje obsega teh poslov, upoštevaje specifičnost posameznih poslov in njihov pomen za normalno odvijanje proizvodnje ter zagotavljati usklajevanje njihovega obsega in strukture z odlokom o skupni devizni politiki, da bi se na ta način tudi preprečilo zmanjševanje izdvajanja deviz za skupne potrebe".

6. V četrti alineji te točke naj se v tretji vrsti za podpičjem vstavi naslednje besedilo: "zagotoviti, da banke izdajajo garancije za uvoz samo na podlagi realnega deviznega pokritja".

7. V prvi vrsti prve alineje II. točke naj se besedilo "ter s tem" nadomesti z besedami "ter na tej podlagi".

8. V šesti vrstici prve alineje II. točke naj se za podpičjem doda naslednje besedilo: "pri najemanju novih kreditov v tujini za potrebe infrastrukture je treba vnaprej upoštevati vse stroške kreditov in določiti nosilce teh stroškov".

9. V osmi vrsti prve alineje II. točke naj se za besedo "ter" vstavi beseda "preveriti".

10. Na tretji strani v drugi vrsti prve alineje, naj se za besedama "z njo" doda beseda "medsebojno". V isti vrsti naj se črta beseda "posameznih".

11. Doda naj se nova alineja 3. točke, ki naj se glasi: "čimprej oceniti in pripraviti ukrepe za odpravo cenovnih neskladij v kmetijstvu, posebej med cenami koruze in cenami mesa, da bi se tako vplivalo na stabilizacijo živinorejske proizvodnje".

12. Četrta alineja 3. točke naj se spremeni tako, da se glasi: "takoj pripraviti in sprejeti program prehoda iz dosedanjega režima prijavljanja cen 30 dni pred njihovo uveljavitvijo".

13. Doda naj se nova alineja 3. točke na tretji strani, ki naj se glasi: "- oceniti potek samoupravnega sporazumevanja o cenah v smislu odloka Zveznega izvršnega sveta".

14. Prvi del tretje alineje 4. točke naj se spremeni tako, da se glasi: "- s povečanjem družbene produktivnosti dela in izborom programov, upoštevaje ekonomsko funkcijo osebnih dohodkov, preprečiti nadaljnje upadanje realnih osebnih dohodkov."

15. V tretji vrstici III. točke naj se zamenja vrstni red besed: "proizvodnje in konvertibilnega izvoza", tako da se ta del besedila glasi: "nadaljnje povečanje konvertibilnega izvoza in proizvodnje".

S temi pripombami je medzborovska skupina delegatov menila, da so bile izčrpane vse pripombe, ki so bile dane na vseh treh zborih, torej tudi na Zboru združenega dela.

Predsednik M a r t i n M l i n a r : Hvala lepa! Želi o poročilu tovariša Bernota kdo razpravljati? (Da.) Besedo ima tovariš Jože Turnšek, področje gospodarstva, 30. okoliš, Celje.

J o ž e T u r n š e k : Tovariš predsednik, tovarišice in tovariši delegati! Menim, da je treba poudariti vprašanje delitve dohodka, in sicer s tega stališča, da ta majska analiza in ostala poročila, ki so aplicirana na slovenske razmere, o tem precej govorijo, ne dajo pa nekih jasnih opredelitev, ki bi bile nekoliko bolj kvantificirane. Če grobo potenciramo, se delitev dohodka med gospodarstvom in družbenimi dejavnostmi zadnja leta občutno poslabšuje v škodo gospodarstva. Sedaj je ta delitev v razmerju 55 % gospodarstvu, ostalo negospodarstvu. To je zelo zaskrbljujoč podatek, če upoštevamo, da smo imeli pred desetimi leti in nazaj to delitev nekje v razmerju 70 : 30. Ko je ta delitev prišla na delež 67 % gospodarstvu, smo bili plat zvona. Sedaj pa ne bijemo plati zvona.

Dovolite mi, da bi ta problem parafraziral s srednjim vekom, ko je tlačan odvajal desetino in je torej z devetimi desetimi sam razpolagal. Takratna država ali družbena struktura je morala z desetimi odstotki nekako shajati. Opozarjam, da parafraziram. Danes pa je v delitvi dohodka v združenem delu obratna situacija.

Če gledamo parametre delitve dohodka, tvorijo osebni dohodki in tisti del skladov, ki so za razširjeno reprodukcijo, nekje 10 % do 15 %. Situacija je obratna in vsi smo zelo zadovoljni. Zato bi želel, da bi v 4. točki sklepov povedali, kakšen je ta realen odnos delitve dohodka na današnji stopnji družbenoekonomskega razvoja. Kjer smo, verjetno ne pride v poštev razmerje 90 : 10, verjetno pa zelo blizu tistih 70 % oziroma 65 % v korist gospodarstva. Če je v združenem delu obveznost za nadaljnji tehnološki razvoj in za nadaljnje zaposlovanje nezaposlenih in za novo delovno silo, je to vprašanje še kako aktualno.

Nadalje bi pri tej delitveni politiki opozoril na to, da se govori o upadanju realnega osebnega dohodka. Vendar podatki kažejo, da so ogroženi prejemki v družbenem sektorju, ostali prejemki pa ne, in je sedaj ta delitev skoraj 50 : 50, 50 % je torej prejemkov izven delovnega razmerja. Zato se nehajmo prepričevati, da se na tem sektorju ne da vzpostaviti neka normalna davčna politika, da bi lahko te razmere in cel splet te socialne diferenciacije in teh socialnih razlik spravili v okvir naše družbenoekonomske ureditve. To se preveč odlaga, kar pomeni da organi, ki to pripravljajo, zastopajo stališče, da naj se te stvari še kar poglobljajo in da gremo v drugo smer, namesto da bi šli v pravo smer. Prejemki v združenem delu oziroma prejemki v družbenem sektorju so na stotine načinov evidentirani, obdavčeni in tako dalje. Vsa ostala sfera pa pritiska na tržišče.

Še na eno vprašanje bi opozoril, to je vprašanje investicij. Investicije so zelo ogrožene, seveda izhajajoč iz tega delitvenega razmerja. Gospodarstvo ima akumulacije, primanjkuje pa tudi tuje akumulacije. To nas ne bo pripeljalo daleč. Če gledamo te podatke, ki so aplicirani na republiške razmere, ta struktura sredstev, ki jih vlagamo v osnovna sredstva, kaže, da ne težimo k tendencam, za katere smo se opredelili v resoluciji ter v programu ekonomske stabilizacije. Delež za energetiko, za kmetijstvo, pa tudi za del prometne sfere, pri čemer mislim predvsem na železnico, v strukturi zmanjšujemo, ne pa povečujemo, za kar smo se opredelili. Tip podatki so na 54. strani Poročevalca. Sam sebi postavljam vprašanje, ker nisem strokovnjak s tega področja, kako lahko v kmetijstvu predvidevamo le 4,2 % rast investicij, obenem pa bi se radi sami prehranjevali. Isti delež ima na primer komunalna dejavnost. To so preskromni indeksi, kar velja tudi za energetiko. Edini pozitivni premik je v surovinski proizvodnji na področju industrije.

Samo toliko kot opozorilo.

Predsednik M a r t i n M l i n a r : Tovariš Turnšek, vašo razpravo sem razumel tako, da ne gre za neko konkretno dopolnitev teh stališč, ampak da bi ob obravnavi republiške majske analize dobili na nekatera vprašanja, ki so bila danes izražena, ustrezen odgovor. Pred sabo nimam Poročevalca, vendar kot poznam te parametre, delež družbene nadgradnje v družbenem proizvodu v bistvu že leta pada, gre za skupno in splošno porabo, seveda pa se zmanjšuje delež gospodarstva na dohodku in to zaradi porasta obresti, saj je njihov delež v letu 1984 oziroma bo v letu 1985 že približno 16 %.

Zato bi predlagal, da nam ob obravnavi republiške majske analize 25. juli-

ja banke ali Republiški sekretariat za finance zelo jasno razložijo, kako deluje sistem vračanja obresti gospodarstvu tam, kjer banke nimajo velikih tečajnih razlik, tam, kjer pa imajo banke velike tečajne razlike, morajo dohodek, ki iz tega nastaja, angažirati za pokrivanje teh tečajnih razlik. Hotel sem povedati, da gre večji del prerazdelitve na račun obresti. Zato bi bilo dobro, da nam zelo precizno razložijo, koliko od teh obresti se po drugi poti vrača nazaj gospodarstvu. Prav gotovo poznate sistem, ki smo ga imeli, dokler nismo s tečajnimi razlikami prišli v velike težave. Vsako leto so poslovne banke naredile obračun ter razliko med pasivnimi in aktivnimi obrestmi vrnile gospodarstvu na osnovi deležev, ki so jih imele posamezne organizacije združenega dela. Tako bi imeli to vprašanje razpolaganja z družbenim proizvodom s strani materialne proizvodnje združenega dela zelo jasno predstavljeno.

Se strinjate s tem načinom? (Da.) Želi še kdo razpravljati? (Da.) Besedo ima tovariš Slavko Medle, področje gospodarstva, 25. okoliš, Novo mesto.

S l a v k o M e d l e : Tovariš predsednik! Ne bom razpravljaj, ker ste pravkar dali ustrezno napotilo.

Predsednik M a r t i n M l i n a r : S tem sem mislil reči, da tisto, kar še ni precizno pripravljeno v sedanjih gradivih, lahko Izvršni svet ali banke pripravijo do 25. julija.

S l a v k o M e d l e : Rad bi v tem smislu dal sugestijo. V tej majski analizi je veliko govora o inflaciji, vendar ni nakazanega nobenega resnega načrta, kako bomo izplačevali glede na tako slabo stanje. Verjetno je to razumljivo, ker je iz besedila razvidno, da je prav Zvezni izvršni svet eden največjih pospeševalcev inflacije. Dogodki na tem področju nam kažejo, da postajamo pravzaprav povsem brezpravna država, ki dovoljuje in včasih celo podpira pridobivanje dohodka brez dela. V Delu sem pred kratkim bral, da neki angleški ekonomski časopis ocenjuje, da bi Jugoslavija lahko v dveh letih izšla iz krize, če bi obrznila inflacijo. Nam je seveda jasno, da za to pravzaprav nimamo nobene možnosti, ker se inflatorna gibanja na vseh nivojih še povečujejo, tudi obresti rastejo.

V uvodnem poročilu je bilo pravilno ocenjeno, da se lahko rešimo le z večjo proizvodnjo in izvozom. Vendar bi se preprosto vprašal, na kakšen način lahko resno izboljšamo gospodarjenje, ko pravzaprav delavci nimamo nobene prave delovne motiviranosti, ker se je treba boriti iz dneva v dan in se pretolči skozi mesec. Menim, da je pravzaprav motiv za delo zelo pomembna kategorija v zadnjem času. Videti je, da so v tujini pravilno ocenili našo največjo kritično točko, medtem ko mi še kar tiščimo glavo v pesek in gremo s hitrimi kotaki v bistvu v politične probleme, ki jim pravzaprav nihče ne more predvideti posledic. Menim, da bi bilo treba, ko se bomo ponovno pogovarjali o tej majski analizi 25. julija, dati resne smernice, kako bomo reševali inflacijo.

Predsednik M a r t i n M l i n a r : Hvala lepa. Želi še kdo razpravljati? (Ne.) Če ne želi nihče, potem bi zaključil razpravo. Dajem predlog ugotovitev, stališč in sklepov, skupaj z dopolnitvami, ki jih je predlagala medzborovska skupina, na glasovanje.

Kdor je za, naj prosim glasuje! (125 delegatov glasuje za.) Je kdo proti? (En delegat.) Se je kdo vzdržal? (En delegat.)

Ugotavljam, da so ugotovitve, stališča in sklepi z dopolnitvami, ki jih je dala medzborovska skupina, sprejeti z večino glasov.

Nadaljujemo z razpravo k 3 . t o č k i d n e v n e g a r e d a .

Besedo ima tovariš Franc Struga, področje gospodarstva, 36. okoliš, Ravne na Koroškem.

F r a n c S t r u g a : Tovariš predsednik, tovarišice in tovariši delegati! Naša skupina delegatov je ob obravnavi poročila Izvršnega sveta Skupščine SR Slovenije o obsegu, vzrokih in načinu pokrivanja izgub, izkazanih v zak-

ljučnih računih za leto 1983, oblikovala naslednjo delegaško pobudo.

Kljub temu, da rudarski obrati v mežiških rudnikih svinca in topilnici niso med organizacijami združenega dela z veliko izgubo in le-ta v slovenskem prostoru predstavlja komaj kakšen promil, moramo opozoriti, da za mežiške rudarje ni sprejemljivo, da so v obravnavi surovinske obnove pri nas možni tako različni pristopi. V poročilu o obsegu, vzrokih in načinu pokrivanja izgub, izkazanih v zaključnih računih za leto 1983, so namreč mežiški rudarji prikazani le kot delavci v izgubi z nadpovprečnimi osebnimi dohodki, ne glede na pogoje dela, ki so za rudnike s podzemno eksploatacijo značilni.

Proizvodnja rude v Rudniku Mežica ima že nekaj let težave pri poslovanju. Razlogi za to so nezadostne zaloge rude za normalno obratovanje, in to zaradi premajhnega obsega rudarsko-geoloških raziskav in zaradi pomanjkanja sredstev v obdobju 1965-1977. Prav tako pa imajo zastarelo opremo in zastarelo tehnologijo ter pomanjkanje kadrov. Zato so samoupravni organi v Rudniku Mežica sprejeli sklep o sanaciji z naslednjimi osnovnimi cilji: okrepitev surovinske osnove rudnika in izboljšanje osnove rudnih zalog, reorganizacija proizvodnje in poslovanja, modernizacija tehnologije in zamenjava zastarele opreme, postopni dvig proizvodnje rude in vsebnosti kovin v rudi ter zagotovitev ustrezne strukture kadrov.

V petih letih izvajanja sanacijskih programov za zagotavljanje proizvodnje in primarne predelave rude-svinca in cinka v Rudniku Mežica, ob vsesplošni družbeni aktivnosti za njihovo verifikacijo, so bili doseženi naslednji uspehi: pridobivanje rude - svinca in cinka - in njene primarne predelave se je nadaljevalo in je bilo v času od leta 1978 do 1983 pridobljeno skupno 44.600 ton svinca in cinka. Rudne zaloge so se povečale, kakor tudi vsebnost kovin. Rudarska proizvodnja pa dosega daleč najvišjo stopnjo produktivnosti v Jugoslaviji. Reorganizacija proizvodnje in poslovanja je omogočila obvladovanje stroškov na znosni ravni.

Ob tem pa se kot stalnica pojavljajo naslednji problemi, ki pogojujejo, da dokončne ozdravitve in pozitivnega poslovanja v Mežici niso dosegli: kratkoročne odločitve o višini financiranja rudarsko-geoloških raziskav in s tem povezane vsakoletne odločitve o velikosti pokrivanja izgube, delne rešitve v obliki nižjih sredstev za rudarsko-geološke raziskave, kot so bile planirane, zamiki pri modernizaciji tehnologije in zamenjavi zastarele opreme zaradi pomanjkanja sredstev, nerešeni problemi premoženjskega stanja, upadanje števila zaposlenih pod potrebnim nivojem za izvajanje nalog iz sanacijskega programa.

Hkrati s sanacijskimi programi so vodili v rudniku, v občini, v republiki, v strokovnih institucijah, družbenopolitičnih skupnostih in družbenopolitičnih organizacijah vse mogoče aktivnosti za odpravo vzrokov, ki oddaljujejo cilje, se pravi dolgoročne rešitve. Vendar je družbeni svet, ki je bil ustanovljen za ureditev družbenoekonomskega položaja delavcev v Rudniku Mežica, žal ostal na načelni podpori delavcev v tej delovni organizaciji. Ista usoda pa je spremljala vrsto takšnih in drugačnih sestankov in informacij. V Mežici rudarji opozarjajo, da že predolgo s svojim lebdečim statusom ogrožajo enostavno reprodukcijo v ostalih temeljnih organizacijah združenega dela, ki za pokrivanje poslovanja v rudarskih obratih prelivajo znaten del svojih sredstev. Tako je bila tudi izguba iz leta 1983 v celoti pokrita s sredstvi delovne organizacije in širše reprodukcijske verige. V prejšnjih letih pa je bil angažiran tudi Sklad skupnih rezerv gospodarstva SR Slovenije s sanacijskimi krediti.

V Sloveniji imamo dva kovinska rudnika, to je Idrijo in Mežico, in čas bi že bil, da njihovo perspektivo o pozitivnih rezultatih rudarsko-geoloških raziskav dolgoročno rešimo in si tako vsaj v manjšem delu gospodarstva zagotovimo domačo surovinsko osnovo. V poročilih in informacijah o izgubah pa ne mečimo ven koš posledic slabega dela, nepravih poslovnih odločitev in posledic sistemskih napak in opredelitev.

Za rešitve problemov proizvodnje rude in primarne predelave rude predlagamo:

1. Zbor združenega dela Skupščine SR Slovenije naj sprejme stališče, da se problem izgub Rudnika Mežica dolgoročno reši z zagotavljanjem trajnega vira sredstev za rudarsko geološke raziskave v okviru Raziskovalne skupnosti Slove-

nije oziroma z zagotovitvijo trajnih sredstev za te namene iz ustreznega vira;

2. da se vključi pridobivanje svinca in cinka ter rudarsko-geološke raziskave za svinec in cink v Sloveniji v vse planske dokumente Slovenije in s tem omogoči trajna normalna eksploatacija Rudnika Mežica,

3. da se status rudarjev iz Rudnika Mežica izenači s statusom ostalih rudarjev v Sloveniji, vključno z izenačitvijo ravni osebnih dohodkov z delavci v drugih rudnikih v Sloveniji z upoštevanjem posebnih pogojev dela. Samo na področju osebnih dohodkov je zaostajanje v Rudniku Mežica vsaj 25 % glede na nagrajevanje rudarjev v drugih slovenskih rudnikih.

Poleg tega pa predlagamo, da se nadurno delo rudarjev prizna v pokojninsko osnovo rudarjev in da se uredijo ostale pravice kot na primer beneficirana doba in ostalo.

Predsednik M a r t i n M l i n a r : Hvala. Besedo ima tovariš Jordan Blaževič, področje gospodarstva, 14. okoliš, Radovljica.

J o r d a n B l a ž e v i č : Tovariš predsednik, tovarišice in tovariši delegati! Kot ugotavljamo, izgube iz leta v leto naraščajo. Ta pereč problem moramo hitreje reševati. Prvi, ki so za to odgovorni, so prizadete delovne organizacije. Poslovno politiko vodijo sami, zato morajo prevzeti tudi večjo odgovornost za odpravo izgub, za slabe poslovne odločitve morajo nositi negativne posledice kolektivni sami, sanacijski programi so navadno premalo konkretni in ne dajejo željenih rezultatov; še vedno preveč računajo na pomoč od zunaj.

Ne moremo se strinjati s tem, da imajo nekateri izgubarji večje osebne dohodke od kolektivov, ki jim sredstva prispevajo. Dokler imajo zaposleni normalne osebne dohodke, se lahko zgodi, da nimajo prave vneme za hitro sanacijo izgub. To načelo naj velja za vsa področja dela in še najbolj za delavce skupnih služb.

Menimo, da tudi prednostne panoge ne smejo imeti posebne pravice, da lahko delajo z izgubo. Večjo odgovornost naj prevzamejo tudi poslovne banke, saj le-te posojajo denar za tekoče poslovanje.

Probleme proizvodnje smo velikokrat reševali z vedno novimi zaposlenimi in ne s posodobitvijo proizvodnje, kar se nam maščuje. Po zadolženosti bi lahko sklepali, da so investirali predvsem tisti, ki niso bili pripravljeni vrniti vložena sredstva. Razumemo izgubarje, da imajo težave, ne moremo pa jih v nedogled prepričevati, da naj izdelajo boljše sanacijske programe.

Delno krivdo nosi tudi državna administracija, ker z vedno novimi predpisi kroji poslovno politiko. Posledica tega so težave pri nabavi surovin in reprodukcijskega materiala, kar pogosto pripelje do izsiljevanja pri cenah in zahtevah za plačila v devizah, deloma na iztrošenih strojih, ker ni omogočen uvoz opreme tudi tistim, ki veliko izvažajo. Izvažajo se pod težjimi pogoji kot prodaja na domačem trgu, devize pa delijo drugi. Veliko preveč izvažamo surovine, reprodukcijske materiale iz izdelke primarne proizvodnje. Na drugi strani pa je izkoriščenost zmogljivosti premajhna, kar nam draži proizvodnjo. Ta problem bi morali reševati v okviru reprovlerig. Delovne organizacije, ki investirajo tuja sredstva, so ponavadi premalo varčne.

Pri poročilih o izgubah naj se v bodoče navedejo tudi investicije, ki so za nove objekte pripravile investicijske elaborate in imena poslovnih delavcev. Ne moremo kar naprej sprejemati odločitev brez prave odgovornosti. Doslej smo zanemarjali kadrovsko politiko, na vseh ravneh vodimo kadrovsko evidenco, ne moremo pa se pohvaliti, da smo dosegli kakšen poseben napredek.

Odgovorni delavci zgrešenih investicij ali slabih rezultatov dela ne bi takoj dobili enako ali še boljše delo v drugi delovni organizaciji ali skupnosti. Povsod moramo zahtevati tudi osebno odgovornost. Brez razvoja moderne tehnologije ne bomo dosegli željenega napredka. Kdo bo uvažal, naj ne odloča administracija, ampak tisti, ki ima za to devize. Ponekod so moderni stroji slabo izkoriščeni ali celo stojijo, na drugi strani pa delajo s stroji, stari-

mi 50 let, in ti prispevajo sredstva za prve. Koliko časa bomo lahko še vztrajali pri vedno večjem izvozu s staro opremo? To bomo lahko nadaljevali samo z večjim naporom in manjšimi osebnimi dohodki. Združeno delo bi moralo razpolagati z večjim deležem dohodka in prevzeti večjo odgovornost pri investicijah. Koliko časa bomo še plačevali zgrešene investicije in slabo delo? Hvala!

Predsednik M a r t i n M l i n a r : Hvala! Besedo ima Jože Skornšek, področje gospodarstva, 32. okoliš, Titovo Velenje.

J o ž e S k o r n š e k : Tovariš predsednik, tovarišice in tovariši delegati! Gospodarstvo občine Velenje že nekaj let obremenjuje visoke izgube. Leto 1983 je zaključilo z izgubo 15 organizacij združenega dela, v katerih je zaposlenih 4.700 delavcev oziroma 22 % vseh zaposlenih v gospodarstvu občine. Največji delež izgube odpade na sozd Gorenje, in sicer 85 %, ostala izguba je ugotovljena v premogovništvu, energetiki, le 2 % pa v ostalih organizacijah združenega dela gospodarstva.

Gospodarska gibanja v začetku leta 1984 in ocene za prvo polletje kažejo, da se v gospodarstvu naše občine nadaljujejo nekateri pozitivni trendi, kot so izvoz, industrijska proizvodnja, pa tudi dohodkovni rezultati. Kljub eksplozivnemu naraščanju cen ocenjujemo, da bomo v prvem polletju 1984 zaključili z znatno manjšimi izgubami kot v enakem obdobju lani, kar je odraz velikih naporov delavcev Gorenja ter predvidenega pozitivnega poslovanja v premogovništvu in energetiki.

Pereč problem pa so še vedno osebni dohodki, zlasti v Gorenju. Zakon o začasnih prepovedi razpolaganja z delom družbenih sredstev za osebne dohodke je prizadel štiri temeljne organizacije, ki so morale izvesti poračun, ena delovna organizacija v občini pa je izplačala zajamčene osebne dohodke na podlagi republiškega zakona.

Glede na to, da so že v poročilu Izvršnega sveta opisane trenutne razmere v Gorenju pri uresničevanju sanacije, naj podam samo nekatere pomembnejše dopolnitve. Ob ocenjevanju rezultatov poslovanja v prvem polletju 1984 je zlasti pomembna ugotovitev, da se sanacijski programi dokaj uspešno uresničujejo na naslednjih najvitalnejših segmentih sanacij, in sicer: visoka raven fizične proizvodnje in s tem dobro izkoriščanje proizvodnih zmogljivosti, visok konvertibilni izvoz, odpiranje novih tržišč, visoka produktivnost dela, manj zastojev in boljša izraba delovnega časa, odpravljanje notranjih slabosti z izvajanjem projekta obnove Gorenja in ob izvršeni reorganizaciji velenjskega dela sozd Gorenje. Fizični obseg proizvodnje v Gorenju, Tovarni gospodinjske opreme je v šestih mesecih letos za okoli 35 % večji kot v enakem lanskem obdobju, realizirane je približno 50 % za letos načrtovane fizične proizvodnje, produktivnost dela je za okoli 30 % večja kot v enakem lanskem polletju, do konca junija je znašal konvertibilni izvoz okoli 5,5 milijarde dinarjev, kar je za približno 30 % več kot lani v istem obdobju in je s tem tudi dosežena polovica obveznosti za leto 1984 iz sanacijskega programa.

Po predhodnih podatkih in ocenah v sozd Gorenje nobena od delovnih organizacij, ki so lani zaključile poslovanje z nekrito izgubo in so izdelale sanacijske programe, ob polletju 1984 ne bo izkazovala izgube iz tekočega poslovanja. Prenešene izgube iz preteklega poslovanja enot Gorenja v tujini bodo izkazane v letošnji bilanci Gorenja v okviru zneskov, predvidenih s sanacijskim programom.

V Gorenju Körting-Electronic bo v kratkem zaključena likvidacija. V Gorenju - Italija se uspešno izvaja sanacija, v Gorenju - Grčija pa je po enoletnih predsanacijskih prizadevanjih pripravljena sprememba sanacijskega koncepta, medtem ko ostale poslovne enote Gorenja v tujini poslujejo pozitivno.

Skladno z ukrepi iz sanacijskih programov je bila izvedena organizacijska presnova članic sozd Gorenja s sedežem v Titovem Velehju. Iz Gorenja Tovarne gospodinjske opreme so oblikovane štiri delovne organizacije, in sicer: gospodinjski aparati, notranja oprema, procesna oprema, elektronika, široka potrošnja. Iz Gorenja Promet servis pa sta nastali dve enoviti delovni organizaciji skupnega pomena, in sicer Gorenje Servis in Gorenje Commerce.

Osnovni namen reorganizacije je izboljšati samoupravno in poslovno obvladljivost posameznih podsistemov Gorenja, zagotoviti pogoje za razvoj novih programskih smeri ter posodobiti in racionalizirati postopke poslovanja, predvsem s stališča boljšega obvladovanja vseh prvin ustvarjanja dohodka. Ob izvršeni reorganizaciji se v Gorenju pripravlja operacionalizacija sanacijskih programov za nove samoupravne subjekte.

Ob oceni izvajanja sanacijskih programov pa je potrebno opozoriti na pomembnejše odmike pri pokrivanju izgub iz preteklosti. Ugotavljamo, da se priporočila in usmeritve Skupščine SR Slovenije z dne 23.4.1984 ne uresničujejo v celoti, zaradi česar je v Gorenju danes še vedno okoli 2120 milijonov nepokritih izgub iz leta 1983. V reprodukcijski verigi vodijo delavci Gorenja bolj ali manj uspešno dogovore z okoli 100 dobavitelji, s katerimi so se do sedaj uspeli dogovoriti za skupno okoli 206 milijonov din sredstev za pokrivanje izgub - torej približno polovico od predvidenega zneska. V celoti pa so še odprta in nerealizirana sredstva poslovnih bank v znesku 1235 milijonov ter sredstva občinskih skladov skupnih rezerv v višini 200 milijonov din. Naj ob tem opomnim, da se v velenjski občini uspešno izvaja akcija zbiranja sredstev v višini 30 starih milijard, in to predvsem iz splošne in skupne porabe, kakor tudi iz solidarnosti vseh zaposlenih v občini. Poleg izredno kritične likvidnostne situacije, iz katere bodo sledile sankcije, iz katere bodo sledile sankcije pri osebnih dohodkih zaradi neporavnanih obveznosti, vplivajo takšna zavlačevanja pri pokrivanju izgub tudi na velik porast obresti, ki oremenijo tekoči dohodek temeljnih organizacij v Gorenju.

Kljub relativno spodbudnim poslovnim rezultatom ob polletju pa v Gorenju vzbujajo veliko zaskrbljenost nadaljnja gibanja v porastu cen reprodukcijskih materialov. Po že do sedaj podanih zahtevah dobaviteljev - in če bi Gorenje le-te sprejelo - bi v drugem polletju znašal povprečni porast cen domačih tepromaterialov od 38 do 40 %, pri čemer nekateri dobavitelji napovedujejo celo ekstremna povečanja cen. Ob takih cenovnih gibanjih in ob nadaljnjem povečanju obresti zaradi neustreznih virov pokrivanja izgub iz preteklosti je v Gorenju resno ogrožen poglobitveni cilj sanacije v letošnjem letu, to je poslovni rezultat brez izgube iz tekočega poslovanja.

Iz navedenega lahko zaključimo, da se v Gorenju dokaj uspešno izvaja sanacija, predvsem v tistem delu, kjer imajo delavci Gorenja neposreden vpliv in možnost ukrepanja. V skladu z dogovorom je bil realiziran tudi pomemben pripevek Sklada skupnih rezerv SR Slovenije in Samoupravne interesne skupnosti za ekonomske odnose s tujino. Uspešno pa se izvaja tudi združevanje sredstev v okviru občine Velenje. Zato menimo, da je na današnji seji Zbora združenega dela potrebno ponovno pozvati vse ostale predvidene sanatorije, da pospešijo postopke pri združevanju sredstev za pokrivanje izgub iz preteklosti in s tem realizirajo sklepe Skupščine z dne 23.4.1984 ter delavcem Gorenja tako omogočijo uspešno nadaljevanje sanacije. Hvala lepa!

Predsednik M a r t i n M l i n a r : Hvala lepa! Besedo ima tovariš Stefan Slaviček, področje gospodarstva, 3. okoliš, Ljubljana Moste-Polje.

Š t e f a n S l a v i č e k : Tovariš predsednik, tovarišice in tovariši delegati! Delegati skupine delegatov za delegiranje delegatov v Zbor združenega dela Skupščine SR Slovenije, področje gospodarstva, samo na seji dne 5. julija 1984 obravnavali poročilo o obsegu, vzrokih in načinu pokrivanja izgub, izkazanih v zaključnih računih za leto 1983 in sprejeli naslednjo pripombo.

V poročilu manjkajo konkretni zaključki in predlogi, podana je samo v poročilu o stanju. Glede na to, da se izgube nekaterih organizacij združeneja dela nenehno povečujejo, menimo, da je potrebno zagotoviti sistemski način pokrivanja izgub večjih izgubašev, in to na nivoju republike. Hvala.

Predsednik M a r t i n M l i n a r : Hvala lepa! Besedo ima tovariš Vlado Bahč, področje gospodarstva, 25. okoliš, Novo mesto.

V l a d o B a h č : Tovariš predsednik, tovarišice in tovariši delegati! Dovolite mi, da v imenu skupine delegatov za 25. okoliš opozorim v razpra-

vi o obravnavi poročila Izvršnega sveta Skupščine SR Slovenije na izgube v letu 1983 v Industriji motornih vozil Novo mesto.

Skupščina SR Slovenije je že v juliju 1983 prejela informacijo o izdelanem sanacijskem razvojnem programu IMV-ja. Sprejem sanacijskega programa pri sanatorjih je potekal do 26. decembra 1983, ko je bila v celoti pokrita izguba iz preteklih let z dolgoročnimi viri. S tem so bili šele izpolnjeni pogoji za izvajanje dolgoročnih ukrepov sanacije celotnega IMV-ja. Sanacijsko-razvojni program je bil razdeljen v tri dele, ki so obravnavani samostojno, čeprav so med seboj povezani in tvorijo nedeljivo celoto, in sicer: IMV 1 - program avtomobilске proizvodnje, IMV 2 - program velikoserijske proizvodnje avtomobilskih delov s sovlaganjem Renaulta in IMV 3 - program prikoliške proizvodnje. Glede na dolgotrajno proceduro sprejemanja teh programov s strani sanatorjev naj omenim, da je bil ta zaključen z obravnavo na Jugobanki dne 26.12.1983, tako da je IMV lahko prijavil na SDK investicijo prve faze IMV 3 in IMV 2 v skupni vrednosti 3,3 milijarde dinarjev.

Sanacijski program IMV 1, ki pa je tako po svoji vsebini kot tudi velikosti potrebnih investicijskih vlaganj najobsežnejši, pa te faze realizacije ni doživel, predvsem zaradi tega, ker so se v obdobju sprejemanja programa razmere in pogoji poslovanja tako spremenili, da je bilo potrebno ponovno proučiti in preveriti osnovna izhodišča, na katerih je temeljil ta program.

Hkrati s pripravo dolgoročnih sanacijskih programov pa so delavci IMV-ja vlagali velike napore za povečanje produktivnosti proizvodnje, ki se je povečala za več kot 25 % v primerjavi s preteklim letom ob nepovečanem številu zaposlenih in zniževanju stroškov poslovanja, kar se je posebno odražalo na prihrankih na materialu kot na primer 6 kg pločevine po vozilu R-4, kilogram laka po istem vozilu in tako dalje, na prihrankih pri izdelovalnih časih - dosegli smo enak izdelovalni čas kot v matični tovarni v Franciji; izboljšali kvaliteto proizvodov in organizacijo dela, razširili sodelovanje z družbenim in zasebnim sektorjem, izboljšali izkoriščenost obstoječih kapacitet z vključevanjem dodatnih del za domače in tuje kooperante, povečali prodajo na domačem trgu za prek 40 %, zmanjšali sistem distribucije proizvodov z izgradnjo prodajne mreže, v katero so vključili vrsto trgovskih hiš iz cele Jugoslavije, povečali fizični izvoz avtomobilov za 13 %, prikolic povečali za 5 %, kar pomeni doseganje skupnega izvoza za več kot 100 milijonov dolarjev, pripravili nova tuja tržišča za svoje proizvode, razširili in okrepili sodelovanje s številnimi organizacijami in institucijami na razvojno-raziskovalnem področju, pridobili nove kadre in izboljšali kvalifikacijsko strukturo zaposlenih ter dosegli pozitivne premike na področju delovanja subjektivnih sil in nove samoupravne organiziranosti IMV-ja.

Kljub vsem prizadevanjem in naporom pa so poslovno leto 1983 zaključili z izgubo 1,04 milijarde dinarjev. Ta izguba je za 730 milijonov din nižja od načrtovane po sanacijskem programu po cenah iz februarja 1983, kljub temu da so bile obresti za več kot za 800 milijonov višje od načrtovanih zaradi spremenjenih obrestnih mer in poslovanja IMV brez lastnih obratnih sredstev. K tej izgubi iz tekočega poslovanja je potrebno prišteti še tretjino razmejene amortizacije po zaključnem računu 182 v višini 119 milijonov dinarjev, tako da je bilo potrebno pokrivati 1163 milijonov dinarjev.

Kolektivu IMV se očita, da pri pokrivanju izgube iz leta 1983 ni upošteval priporočila Zbora združenega dela o pokrivanju izgube z razmejitevijo amortizacije do 50 %. To ne drži. Sozd IMV je pokrival izgubo z razmejitevijo amortizacije v eni temeljni organizaciji v višini nad 6 milijonov din, ker več ni mogel niti smel zaradi preliivanja obratnih sredstev in izvajanih investicijah IMV 2 in IMV 3 v prvi fazi, kar je že predhodno ugotovila Služba družbenega knjigovodstva.

Zaradi poslovanja z izgubo že od leta 1980 dalje IMV ne razpolaga z nobenimi viri rezervnih skladov, ne z denarnimi sredstvi sklada skupne porabe, zato je predlagal, da se preostanek nepokrite izgube v višini 1157 milijonov dinarjev pokrije iz sredstev poslovnih bank, občinskih rezervnih skladov v regiji, republiškega sklada skupnih rezerv, organizacij združenega dela v repovregiji, iz njihovih lastnih rezervnih skladov in s predčasnim umikom sredstev pri občinskih in Republiškem skladu skupnih rezerv. Do razprave na skupini delegatov IMV kljub velikemu naporu strokovnih služb ni imel zagotovljenih virov za pokrivanje izgube v višini 290 milijonov din, o katerih je Izvršni

dbor Sklada skupnih rezerv gospodarstva SR Slovenije razpravljajl včeraj ter prejel sklep o pokritju tega zneska. Še posebej pa želimo poudariti napore IMV-ja, da so do današnjega dne uspeli od ozd realizirati prek 250 milijonov dinarjev vira za pokrivanje izgub iz naslova predčasnega umika sredstev pri skladu skupnih rezerv, to je 100 %, za kar gre še posebna zahvala delavcem v peč kot 60 ozd v Sloveniji, ki so na ta način tudi posnovno dokazali njihov interes, da se sanacija IMV uspešno izpelje.

Spremenjeni pogoji gospodarjenja v letu 1984 močno vplivajo na poslovanje IMV-ja, predvsem zaradi pomanjkanja dinarskih in deviznih sredstev in s tem v zvezi velike likvidnostne problematike, povečanih obresti, ki po gospodarskem načrtu za leto 1984 presegajo bruto osebne dohodke vseh zaposlenih za skoraj 80 %, disparitete cen in vrnitve cen proizvodov na nivo pred 19. decembrom 1983 ter hudih posledic antidumping procesa v zvezi s prodajo prikolc na zahodnoevropskem tržišču. Zaradi tega je imel IMV velike težave pri skrbi z repromateriali za zagotavljanje redne proizvodnje. To je lahko ohranjeno na približno enaki ravni kot v preteklem letu le ob izrednem sodelovanju in razumevanju poslovnih partnerjev, čeprav so zaradi tega sami prišli v nezavidljiv položaj. Kot rezultat tega je poslovanje z izgubo, ki bo v globanju v prvem letu večja od načrtovane. V tem času je IMV izplačeval osebne dohodke za 9 % nižje od povprečja zadnjega četrtletja 1983. Povprečni osebni dohodek delavcev v IMV v prvih mesecih letošnjega leta dosega komaj 16.500 dinarjev. V mesecu maju je IMV izplačal 1175 delavcem razliko do zajamčenega osebnega dohodka. Največji osebni dohodek je za 3,7 krat višji od najnižjega in je za predsednika kolektivnega poslovnega organa okoli 48.000 z minulim mesecem. Kljub tako izredno nizkim osebnim dohodkom pa se delavci IMV trudijo za izpeljavo sanacije.

Spremenjeni pogoji poslovanja in gospodarjenja, kot so spremenjena devizna politika, zmanjšana investicijska sposobnost gospodarstva, občutni padec kupne moči prebivalstva, višje obrestne mere in novi predpisi so narekovali preperitve in dopolnitve že sprejetega sanacijskega programa. Še posebej to velja za IMV 1, ki je po vsebini in obsegu potrebnih sredstev zahtevnejši. O njem je razpravljajl delavski svet tovarne avtomobilov in sprejel izhodišča za dopolnitve, ki so v strokovni obdelavi tako v IMV kot v Renaultu. Vsem tem težavam pa botrujejo še različne izkrivljene informacije v časopisju, kot na primer, da Renault odklanja sodelovanje, kar ne drži, saj Renault vztraja, da se dogovor, podpisan med njim in IMV ter sopodpisan od Izvršnega sveta SR Slovenije, Gospodarske zbornice Slovenije, Združene Ljubljanske banke v celoti spoštuje, primerjanje IMV s FENI-jem in Obrovcem, različni senzacionalni naslovi in članki o nadaljnji usodi IMV-ja in tako dalje pa prav gotovo ne prispevajo k hitrejšemu in uspešnejšemu reševanju problemov, temveč zavajajo javnost, po drugi strani pa tudi demoralizirajo prizadevanja v kolektivu.

Tovarišice in tovariši delegati! Ob znanem dejstvu, da IMV nima lastnih obratnih sredstev ter da v letošnjem letu posluje z viri sredstev na nivoju preteklega leta, pomeni izredno pereč problem. Da bi normalno posloval in normaliziral osebne dohodke, je nujno potrebno najti ustrezne rešitve.

Ob zaključku želim poudariti, da so zbori občinskih skupščin dolenske regije, kot tudi ostale institucije in družbenopolitične organizacije dale polno podporo sanacijskim prizadevanjem IMV-ja, zato predlagam, da jih podpre tudi Skupščina SR Slovenije.

Predsednik M a r t i n M l i n a r : Hvala. Besedo ima tovariš Zdenko C u n d, področje gospodarstva, 16. okoliš, Jesenice.

Z d e n k o C u n d : Tovariš predsednik, tovarišice in tovariši delegati! Ko je naša delegacija obravnavala gradivo za današnjo sejo, smo sklenili, da ob tem spregovorimo tudi o problematiki Železarne Jesenice, ki je s 420.000 tonami končnih proizvodov, s celotnim prihodkom 40 milijard dinarjev in 6.300 zaposlenimi delavci največja tovrstna organizacija združenega dela v SR Sloveniji in obenem tudi največja organizacija združenega dela v jeseniški občini.

Osnovna opredelitev proizvodnje v Železarni Jesenice je proizvodnja in metalurška predelava jekla. Jeklo se proizvaja po dveh postopkih, in sicer okoli 180.000 ton v elektro-obločnih pečeh ter okoli 320.000 ton po zastarelem

Siemens-Martinovem postopku. Prav proizvodnja dveh tretjin jekla po tem postopku zaradi zastarelости ter visokih specifičnih porab energije, ki predstavljajo 40 % stroškov predelave, predstavlja velik dohodkovni problem; saj so lastne cene jekla zaradi že omenjenih vzrokov tudi več kot 20 % višje kot lastne cene enakih jekel, izdelane v elektrobločnih pečeh, kar seveda postavlja Železarno Jesenice glede na ostali dve železarni v Sloveniji v bistveno težji položaj.

Železarna se že dalj časa srečuje z resničnimi dohodkovnimi težavami, situacija pa se je ekstremno zaostila v lanskem zadnjem četrletju in se še v težji obliki kaže v letošnjem letu. V zadnjem četrletju leta 1983 je železarna poslovala s 400 milijoni dinarji izgube, v letošnjem prvem četrletju je izguba znašala milijardo dinarjev, do konca meseca maja pa se je povečala na milijardo 452 milijonov dinarjev. Izguba iz leta 1983 je bila pokrita z uspešnim poslovanjem in rezultati, doseženimi v prvih treh četrletjih, nepokriti del pa iz lastnih sredstev rezerv. Pri analizi poslovanja so bili ugotovljeni naslednji vzroki slabih rezultatov:

1. Nesorazmerje med porastom cen glavnih surovin, energije in transporta v primerjavi s cenami izdelkov črne metalurgije.

2. Zastarel in zaradi visoke porabe energije ter dragega vložka in vzdrževanja dohodkovno močno negativen postopek pridobivanja jekla v Siemens-Martinovih pečeh.

3. Neustrezna oskrba kot rezultat pománjkanja deviz.

Cene posameznih surovin in energije so se kljub zamrznitvi v letu 1984 še naprej povečevale, kar je pomenilo samo na področju porabe energije povečanje stroškov za 60 % v primerjavi z zadnjim četrletjem leta 1983.

Vrsto surovin je bilo potrebno preplačevati na domačem trgu, čeprav bi jih v boljšem deviznem položaju lahko uvozili, na cene surovin pa v nemajhni meri vpliva tudi zapiranje trga surovin v okviru republiških meja. Cene izdelkov se oblikujejo po enotnem sistemu za črno metalurgijo. Bazne cene so nizke, ob sočasni neusklajenosti med toplovaljanimi in hladno predelanimi izdelki, predvsem v škodo kvaliternih in plemenitih hladno valjanih trakov in pločevine iz proizvodnega programa železarne Jesenice. Posebej dinamo in nerjavni trakovi so že v štartu prenizko vrednoteni glede na kvaliteto, stroške in realno tržno vrednost, kot posledice zatečenega oblikovanja cene. Položaj v železarni je težji še toliko bolj, ker plasira kupcem izdelke po veljavnih in kontroliranih cenikih, za razliko od ostalih, ki izgubo v proizvodnji črne metalurgije pokrivajo s prodajo izdelkov, za katere se cene svobodno oblikujejo.

Poleg težav, ki jih je imela železarna pri preskrbi deviz za tekoče poslovanje, znašajo njeni devizni dolgovi 37,3 milijona dolarjev, od tega je 1,7 milijona že zapadlih, kot posledica republiških usmeritev na področju zaoblževanja v tujini. Tega dolga železarna Jesenice ne more sama odplačati, niti nositi tečajnih razlik, ki iz tega naslova izvirajo. Oskrba z devizami za nabavo repromateriala in rezervnih delov je ves čas problematična zaradi neizpolnjevanja obveznosti podpisnikov sporazumov, porabnikov izdelkov pri druževanju deviz. Iz tega naslova znašajo dolgovi porabnikov jekla 42 milijonov dolarjev.

Kljub dobremu izpolnjevanju planskih obveznosti tako na področju proizvodnje, prodaje na domačem in na tujem trgu pa računamo, da s projekcijo sedaj dobrenih cen ne bo mogoče bistveno zmanjšati izgube prvega polletja, ker še naprej ostaja disparteta med cenami vhodnih surovin in energije in cenami končnih izdelkov. V ta namen je železarna že ob ugotavljanju rezultatov prvega četrletja pristopila k sprejemanju ukrepov za izboljšanje poslovnega rezultata; ti ukrepi so na tehnično-tehnološkem delu, komercialno-finančnem ter na kadrovske področju. Ocenjujemo, da bo s temi ukrepi dosežen prihranek do milijonov dinarjev. Analize kažejo, da so poleg tega potrebne še druge spremembe tudi na področju organizacije z namenom večje zaokroženosti posameznih proizvodnih tokov in racionalnejšega poslovanja.

Železarji se zavedajo, da bodo morali striktno izvajati sprejete interakcijske ukrepe, vendar bi bilo potrebno storiti še naslednje:

1. Tekoče usklajevati rasti cen jeklarskih proizvodov z rastjo cen surovin, energije in storitev;

2. razreševanje devizne problematike v naslednjih smereh: omogočiti pravo nakupa deviz na deviznem trgu, za črno metalurgijo v SR Sloveniji socializirati odplačilo deviznih anuitet in pokritje tečajnih razlik, razrešiti vprašanja tekočega deviznega debalansa, ki ga ima železarna, ter legalizirati združevanje deviznih sredstev tako, da bo združevanje lahko nemoteno potekalo;

3. zaradi bistveno slabših pogojev poslovanja, katerega prvi vzrok je zastarel proizvodni postopek, želimo širšo družbeno podporo za pričetek izgradnje Jeklarne II in s tem tudi sanacijo tekoče reprodukcije. Hvala lepa.

Predsednik M a r t i n M l i n a r : Besedo ima tovariš Stanko Ornik, področje gospodarstva, 41. okoliš, Maribor-Tabor.

S t a n k o O r n i k : Tovariš predsednik, tovarišice in tovariši delegati! Skupina delegatov ugotavlja, da v navedenem poročilu ni bistveno drugačne ugotovitve o vzrokih izgub v SR Sloveniji, kot jih je Skupščina SR Slovenije ugotavljala že maja 1983 leta. Skupina tudi ugotavlja, da poleg objektivnih vzrokov nastalih izgub, ki jih je analiziral Izvršni svet Skupščine SR Slovenije, še vedno največ izgub povzročajo slabo pripravljene in zato neučinkovito izvedene naložbe, premajhna dohodkovna povezanost, tržno nepripravljeni proizvodni programi, tudi podvajanja, negospodarsko izkoriščanje proizvodnih zmogljivosti in slabo gospodarjenje.

Kot je iz poročila razvidno, so sanacijski programi, posebno v IMV Novo mesto, usmerjeni prav v tiste aktivnosti, ki negativno vplivajo na odpravljanje izgub, to so kratkoročni programi, predvidene nove investicije, kar prav gotovo ne vpliva pozitivno na prizadevanje, kako bi se moral lotiti sanacij obstoječih proizvodnih oziroma proizvajalnih naprav. Zato bi morali proizvodne programe, ki nimajo perspektive na tržišču, čimprej nadomestiti z bolj perspektivnimi in dohodkovno bolj zanimivimi, zastarelo proizvodnjo pa ukiniti in tem, da bi s preusmeritvijo v druge, boljše delovne kolektive zagotovili delavcem socialno varnost. Skupina delegatov prav s tega stališča ugotavlja, da se že nekaj let srečujemo z istimi izgubaši, vendar z vse večjimi rdečimi številkami. Če take ugotovitve ponavljamo iz leta v leto, in če ob tem ugotavljamo, da ni pogojev za sanacijo avtomobilskega programa, potem moramo pod temi rdečimi številkami napraviti črto in sprejeti drugačne ukrepe.

Sanacijski programi, usmerjeni v nove investicije in nove kredite, niso namstvo za izboljšanje stanja; nasprotno, izgube se bodo še povečevale. Predlog, ki ga je predvideval Sklad skupnih rezerv gospodarstva, naj bi se večji neski izgube pokrili s sredstvi organizacij, ki so izgubarji kakorkoli povečani, to je 1135 milijonov dinarjev, se nam ne zdi dovolj tehten, in to iz več razlogov: prvič, ali to pomeni, da bodo organizacije združenega dela namenjale v ta sklad sredstva po drugi, višji stopnji, in drugič, ali gremo zavestno v to, da bomo sredstva v skladu zniževali in krnili funkcije skladov in njegovih vlagateljic.

Skupina vztraja, da se na današnjem zboru dokončno opredelimo do izgub in do predloga umika sredstev iz sklada skupnih rezerv oziroma kakšen cilj ima obravnava navedenega poročila, ki se iz leta v leto ponavlja.

Predsednik M a r t i n M l i n a r : Hvala! S tem je lista prijavljenih razpravljalcev izčrpana. Želi še kdo razpravljati? (Da.) Besedo ima tovariš Brane Mišič, predstavnik Zveze sindikatov Slovenije.

B r a n e M i š i č : Tovariš predsednik, tovarišice in tovariši delegati! V enoletnem obdobju, ki je minilo od obravnave izgub v Zboru združenega dela, smo v Zvezi sindikatov opravili številne aktivnosti za odpravljanje vzrokov oziroma za sanacijo izgub. Menim, da smo s temi aktivnostmi dosegli prve kromne kvalitetne premike. Mednje vsekakor lahko uvrščamo začetek združevanja sredstev proizvodno in dohodkovno povezanih organizacij združenega dela za pokrivanje izgub, kar velja tudi za organizacije združenega dela z največjimi iz-

ubami, in še nekatere. Med kvalitetne dosežke pa vsekakor lahko štejemo tudi vse večje spoznanje kolektivov o nujnosti večjega opiranja na lastne sile pri iskanju možnih sanacij ter povečane aktivnosti delavcev in celotne družbe za čimprejšnjo učinkovito sanacijo slabega gospodarjenja.

S tega vidika bi lahko pozitivno ocenili uresničevanje sklepov Zbora združenega dela za sanacijo izgub in usmeritev iz protiinflacijskega programa; toda še so slabosti. Še so prisotna mnenja in zahteve, da naj nekdo, ne pa delavci sami v temeljnih organizacijah in delovnih organizacijah odločajo o sanaciji kakšnega kolektiva oziroma o proizvodnem programu teh organizacij. Še so prisotne nerealne finančne konstrukcije za nove investicije, združevanje sredstev, proizvodno in dohodkovno povezanih izgub, kljub premikom pa še niso postali prevladujoči odnos: sanacijski programi se uresničujejo prepočasi in premalo odločnosti, osebni dohodki v teh organizacijah pa še vedno niso v taki soodvisnosti od doseženih rezultatov sanacije ter doseženih rezultatov složenega živenga in minulega dela. Ob pozitivnih skromnih premikih in še prirobnih mnogih slabostih pa vendarle velja ugotoviti, da najuspešneje izvajajo sanacijo v tistih organizacijah združenega dela, ki so se oprle na lastne moči in na proizvodno, dohodkovno povezane poslovne partnerje in kjer so se v sanacijo vključili delavci.

V sindikatih smo k obravnavanju problematike izgub pristopili s stališča možnosti oziroma nemožnosti uresničevanja ustavno opredeljene družbenoekonomske vloge in položaja delavca in s stališča zagotavljanja socialne in materialne varnosti zaposlenih v teh kolektivih.

Izgube niso le žarišča nelikvidnosti, marveč tudi najresnejša motnja pri uresničevanju samoupravnih pravic, obveznosti in odgovornosti delavcev pri odločanju o pogojih pridobivanja, razporejanja in delitve dohodka. Hkrati pa slabosti možnosti za razvojne cilje.

Poslovanje z izgubo je nenehna pretnja za izredne posege v samoupravljanje, kot so ukrepi družbenega varstva, pa nenazadnje tudi ukrepi interventnih zakonov, kot so zakon o izgubaših in nelikvidnosti.

Ob ugotovitvi, da osebni dohodki niso bili vselej odvisni od uspešnosti izvajanja sanacijskih programov oziroma rezultatov sanacije, smo zahtevali spoštovanje zakonskih določil pri izplačevanju osebnih dohodkov. Politika odobravanja izjem v izplačevanju zajamčenih osebnih dohodkov v organizacijah združenega dela, ki so poslovale z izgubami, je bila v preteklosti preveč popustljiva in širokogrudna, kar je bil tudi eden od razlogov za prepočasno mobilizacijo delavcev za saniranje programov in stanja. Sindikati zahtevamo hitrejše, odločnejše uresničevanje sanacijskih programov, nestrpni smo do počasnosti sanacije v nekaterih organizacijah združenega dela, saj je celotni instrumentarij sanacije, vključno z zajamčenimi osebnimi dohodki, ki naj bi zagotavljali neko minimalno socialno in materialno varnost delavcev iz dela v času poslovanja z izgubo, zamišljen kot kratkoročna, nekajmesečna rešitev, ne pa kot nekajletno stanje.

V posameznih kolektivih, občinah, regijah in dejavnostih se pojavljajo nicer dobronamerne pobude za solidarnost z delavci v organizacijah združenega dela z izgubami v obliki enodnevnega zaslužka oziroma denarnega prispevka z namenom, da bi delavci v teh organizacijah lahko povečali nizke osebne dohodke in si zagotovili sredstva za skupno porabo. Ne bi omenjal primera celjske regije in drugih. V predsedstvu Republiškega sveta Zveze sindikatov smo te pobude za solidarnostne pomoči vendarle podprli v skladu s sistemom, torej na podlagi združevanja dela in sredstev, med delavci proizvodno, dohodkovno, poslovno povezanih organizacij združenega dela in predvsem z namenom, da se tudi skladi skupnih rezerv namenijo predvsem za izplačilo osebnih dohodkov v teh organizacijah združenega dela.

Pri sredstvih skupne porabe pa ne gre za enodnevne zaslužke pri prenašanju sredstev, kar je praktično nesistemsko, temveč naj bi se med proizvodnjo ali tudi na občinski ravni med organizacijami združenega dela dogovorili za solidarnostno pomoč, tako da bi del sredstev, namenjenih za izplačilo iz skupne porabe, v posameznih temeljnih organizacijah solidarnostno odstopili za organizacije združenega dela, ki niso po zaključnem računu oblikovale teh sredstev oziroma niso mogle izplačati regresa za prehrano, topli obrok in solidarnostne pomoči.

Pri tem bi rad opozoril tudi na to, da smo v Zvezi sindikatov spodbujali in še vedno spodbujamo združevanje občinskih sredstev skupnih rezerv, še zlasti na tistih področjih, kjer so dohodkovno, poslovno, proizvodno povezane organizacije združenega dela, vendar moram takoj ugotoviti, da so se pojavili izredni odpori. Vse preveč je kupčkanja za občinskimi plotovi, pri čemer ne gre za bojazen za sredstva za druge, se pravi nekakšnega varčevanja sredstev za boljše čase in za čase, ki čakajo občino ali regijo v zvezi s problemi, ki jih bo treba razreševati. To prav gotovo ne vodi v družbeno usmeritev razreševanja problemov sanacij organizacij združenega dela, ki so v proizvodnem, poslovnem in dohodkovnem procesu medsebojno povezane, njihova povezava se izkaže v skupnih, večjih rezultatih vložnega živega in minulega dela ter ustvarjeni vrednosti realiziranja na trgu.

Dosledno uresničevanje dolgoročnega programa gospodarske stabilizacije in večje upoštevanje ekonomske zakonitosti v gospodarjenju, še zlasti uresničevanje protinflacijskega programa, bo še zaostrovalo pogoje gospodarjenja in odkrivalo sleherno napačno ali premalo premišljeno razvojno poslovno politiko v preteklosti, ki se izraža zlasti in predvsem skozi izgube.

Glede nadaljnje aktivnosti se bo v razreševanje problematike izgub tudi v bodoče vključevala celotna sindikalna organizacija, še zlasti pri pravočasnem ugotavljanju motenj v gospodarjenju in pri spodbujanju dohodkovnega povežovanja proizvodno in tehnološko med seboj odvisnih organizacij združenega dela za saniranje izgub ter seveda z vidika zagotavljanja socialne in materialne varnosti.

Tovarišice in tovariši delegati! Menim, da so predloženi sklepi, ki smo jih sprejeli danes, solidna osnova za nadaljnje aktivnosti in jih kaže v celoti podpreti. Hvala lepa!

Predsednik M a r t i n M l i n a r : Hvala! Besedo ima tovariš Franci Polak, namestnik družbenega pravobranilca samoupravljanja SR Slovenije.

F r a n c i P o l a k : Tovariš predsednik, tovarišice in tovariši delegati! Prvo bi rad rekel, da družbeni pravobranilec samoupravljanja SR Slovenije podpira v predlogu zaključke, da nadaljujemo tudi v smeri aktivnosti pri pripravi in ugotavljanju motenj v organizacijah združenega dela, ki jih imajo pri svojem poslovanju.

Rad bi povedal tudi to, da se družbeni pravobranilci samoupravljanja srečujemo že od leta 1982 z določenimi odpori v organizacijah združenega dela, da bi v samoupravne akte vključili take določbe, na osnovi katerih bi ugotavljali motnje, pa seveda tudi določbe, s katerimi bi zavezali subjekte za odpravljanje motenj, ki nastajajo pri poslovanju.

Iz našega dela in poročila o tem, ki smo ga pripravili tudi za Skupščino SR Slovenije, izhaja, da smo na osnovi sklepov Skupščine SR Slovenije iz lanskega leta po skupnem dogovoru opozorili in dali pobude vsem organizacijam združenega dela, da pri dopolnjevanju svojih samoupravnih splošnih aktov upoštevajo, da institut motenj niso uveljavili ter da pripravijo ustrezne dopolnitve, vsaj take, kot jih predlagamo v pobudah.

Odziv na pobude je bil v organizacijah združenega dela zelo različen, toda praviloma odklonilen. Zlasti poslovodni in strokovni delavci so reagirali na pobude nestrpno ter terjali od drugih organov, na primer od Gospodarske zbornice in sindikatov, da intervenirajo, češ da take spremembe niso nujne in potrebne ter podobno. Hkrati tudi ugotavljamo, da tako značilnega in številnega odpora proti pobudi nismo imeli v nobenem drugem, tudi veliko bolj zahtevnem primeru iz našega delovanja. Ocenjujemo, da so vzroki predvsem tile.

Vodilni in strokovni delavci neradi obveščajo delavce o tem, da imajo težave, češ da jih s tem ni potrebno vznemirjati, ob tem ko mimo motenj delavce vznemiri izguba, danes smo to nekajkrat slišali, slišali pa smo tudi to, da se v primeru izgub zelo težko ugotavlja odgovornost posameznih organov in poslovodnih delavcev v posameznih organizacijah, to isto pa se dogaja že tudi na prvi stopnji, ko bi bilo potrebno ugotavljati, da organizacija posluje z motnjami in začeti s postopkom odpravljanja teh motenj.

Nadalje trdijo, da je v sedanjih pogojih gospodarjenja takšna ali drugačna motnja vsakodneven pojav. Posledica je zapiranje razprav o težavah v kolegijske kroge ali celo v povsem neformalne skupine, ko obravnavajo in iščejo izhod iz nastale situacije. Instituta motenj se torej v organizacijah združenega dela izogibajo in imajo tudi tam, kjer so te motnje opredelili, negativne izkušnje v tem smislu, da jim potem iz različnih struktur govorijo, zakaj so te motnje posplošili, zakaj so jih objavili, namesto da bi dobili od njih pohvalo, ali pa vsaj podporo za to, da gredo v učinkovito akcijo za sprotno spremljanje svoje gospodarske in poslovne uspešnosti.

Prevladujoč vzrok za odpor pa je po našem mnenju tudi poizkus, da bi prikrivali odgovornost za težave in pomanjkljivosti v poslovanju. Dejstvo je namreč, da pri nas dokaj dosledno vse težave pripisujemo tako imenovanim zunanjim dejavnikom in nismo pripravljeni odkrivati subjektivnih pomanjkljivosti. Iz prakse vemo, da delavci in še posebej delavski sveti takrat, ko že razpravljajo o težavah, sicer sprejmejo tudi objektivne razloge zanje, toda praviloma opozarjajo in terjajo tudi razreševanje in odpravljanje subjektivnih lastnih napak.

Tem razpravam, usmerjenim tudi v lastno organizacijo združenega dela, se obranimo tudi tako, da pač instituta motenj ne uveljavimo. Vzroki, pa tudi problemi v tej zvezi so tudi drugi, toda, ker prizadevanja vsaj doslej niso dala večjih rezultatov, menimo, da bi morali bolj učinkovito oblikovati tudi potrebno družbenopolitično vzdušje, zato tudi v današnjih predlogih sklepov posebej podpiramo usmeritev, da se na tem področju Gospodarska zbornica aktivneje vključi v razreševanje vprašanj, o katerih sem govoril. Hvala lepa!

Predsednik M a r t i n M l i n a r : Hvala! Želi še kdo razpravljati? Da.) Prosim, besedo ima tovariš Ivan Gorenc, predstavnik Gospodarske zbornice Slovenije.

I v a n G o r e n c : V zvezi z razpravo govornika pred menoj bi dodal samo to, da tudi Gospodarska zbornica ocenjuje, da so težave pri odkrivanju motenj v podjetjih, čeprav imamo že dve leti urejen sistem, ki odkriva zaostajajoče v vsaki skupini dejavnosti, tako da se lahko vidijo. Lahko pa jih ločimo na dva dela: zaostajajoči v dobri skupini so tisti, ki so drugače objektivno dobri, vendar so zadnji v skupini, slabši so od ostalih; in drugi, ki pa so seveda nevarnejši, ki so v bližini pozitivne ničle, da tako rečem oziroma so potencialni izgubaši. Mi smo zadnje dve leti obveščali organizacije združenega dela o tem, kateri njihovi tozdi imajo motnje oziroma so v spodnji skupini v dejavnosti. Vendar, ko smo preverjali, kako se to odraža na terenu, smo ugotovili, da so v večini primerov tista gradiva ostala nekje v predalih. Ker je to gradivo naslovljeno na direktorje delovnih organizacij, lahko sklepamo, da so v glavnem ostali pri njih. Žal je res, da so bila ta gradiva lansko leto, tako pa bo tudi letos, poslana sredi polletja. Ne glede na to pa menim, da to gradivo tako pomembno, da bi moralo spodbuditi kolektiv k ocenjevanju, je stanje dejansko tako kritično in kaj bi bilo treba storiti. Da se letos bi to ponovilo, bomo vse tiste, ki bodo na seznamu zaostajajočih, obvestili pismeno, predvsem poslovodne organe in predsednike delavskih svetov. Potem lahko razglabljujejo, ali je ocena primerjav rezultatov gospodarjenja pravilna ali ne. Možno je, da je včasih tudi nepravilna, ker je narejena s pomočjo čunalnika, vendar pa v večjem delu upamo trditi, da to drži. Hvala lepa!

Predsednik M a r t i n M l i n a r : Hvala! Želi še kdo razpravljati? (hče.) Če ne, potem bi k tej razpravi rekel tole.

Naš zbor je že nekajkrat razpravljal o izgubah in o vzrokih izgub, ukvarjal pa se je tudi s problemi pokrivanja izgub. V razpravi o tem so sodelovale vse organizacije združenega dela, navzoči so bili tudi poslovodni in samostojni organi. Gre za navzočnost predsednikov delavskih svetov na nekaterih naših sejah.

Menim, da se del naših stališč v praksi uresničuje, vendar je stanje na področju izgub po mojem mnenju tako, da moramo v sklepih današnje seje nekatera vprašanja opredeliti kot najpomembnejša. Eno takih vprašanj je na primer razreševanje trajnih žarišč izgub in tudi novonastalih žarišč, ki resno ogrožajo

nadaljnji gospodarski razvoj slovenskega združenega dela in uresničevanje nalog na področju prestrukturiranja in s tem tudi dohodkovne učinkovitosti. Teh vprašanj ne moremo zavlačevati v nedogled, posebno še zaradi tega ne, ker je pred nami koncept novega srednjeročnega plana. Glede na to menim, da bi morali v naša stališča jasno zapisati, da je treba s sedaj znanimi trajnimi žarišči do konca prihodnjega leta - po možnosti pa že prej - definitivno razčistiti, in sicer v tem smislu, ali stvari saniramo in če jih saniramo, s kakšno kvaliteto sredstev. Nesmiselno je namreč, da organizacijam združenega dela pokrivamo z velikimi težavami vsakoletne izgube, prave finančne sanacije, če imajo dober program, pa nikoli nismo v celoti sposobni izpeljati. To govorim zaradi tega, ker bomo o teh vprašanjih verjetno razpravljali tudi 25. julija, ko boste imeli pred seboj bilanco sredstev za naslednje srednjeročno obdobje. Tako moramo to stvar pripeljati do konca na takšen ali drugačen način.

Drugo, kar se mi zdi, pa je, da vlada v organizacijah združenega dela neka iluzija, češ če Zbor združenega dela slovenske Skupščine razpravlja o izgubah in se seznanja z njihovimi smermi sanacije, verificira s tem tudi njihove sanacijske programe. Moram reči, da se ne spomnim, da bi naš zbor verificiral kakšen sanacijski program, ampak je v svojih razpravah dajal le usmeritve in predloge, kako naj se stvari razrešujejo in kdo so tisti, ki naj bi pri tem sodelovali. To govorim namenoma zato, ker je v javnosti dostikrat slišati, kot sem že rekel, da so vsi sanacijski programi, ki so jih sprejele organizacije združenega dela in ki jih je po mojem mnenju in mnenju mnogih drugih treba nenehno dopolnjevati zaradi nenehnih tržnih in finančnih sprememb, verificirani s strani Zbora združenega dela slovenske skupščine in s tem tudi naloženo vsem institucijam od skladov skupnih rezerv, bank in podobnih, da avtomatično zagotavljajo sredstva za njihovo realizacijo. Mi te pravice niti možnosti nimamo niti nobene potrebe in za to tudi nismo usposobljeni.

Zato moramo v naših stališčih ponovno jasno poudariti, da naj o kvaliteti sanacijskih programov in njihovi realizaciji odločajo tisti, ki so za to strokovno poklicani, predvsem pa tisti, ki bodo združevali denar za uresničitev teh programov. Samo na ta način bomo prišli do kvalitetnih rešitev in do tega, da bodo sredstva, ki se bodo združevala za sanacijo neke organizacije združenega dela, imela takšno naravo, da bodo znosna v prenašanju bremena, ker vsaka sredstva, ki se dajejo na kredit, povzročajo breme. Zdi se mi, da bi morali tema dvema vprašanjema posvetiti vso pozornost in nekoliko izostriti naše sklepe.

V dveh-točkah predloga sklepov se govori tudi o Gorenju in IMV-ju. To pa ne pomeni, da tudi kakšne druge izgubaše ne bi bilo vredno v posamezni točki omejit. Vendar, dosedanje razprave so pokazale, da pri teh ne gre samo za izgube kot take, temveč je poudarek na finančni konsolidaciji teh organizacij združenega dela, da bi lahko delale naprej; v primeru IMV-ja pa po dosedanjih razpravah tudi za potrebo ponovnega preverjanja koncepta sanacije.

Moram reči, da me je v vseh dosedanjih razpravah ne samo v tem zboru temveč na vseh ravneh motilo v primeru IMV-ja to, da do sedaj nikoli nismo slišali, kaj in kako mislijo ravnati z dvema tovarnama - gre za tovarno homokinetičnih zglobov in tovarno težke plastike. Govori se o IMV 1, IMV 2, ki pomenita v bistvu dve stvari v smislu nadaljnjih investicijskih naložb in ali je program dohodkovno in tržno povsem zanimiv. Zato se mi zdi, da je tisto, kar so predlagatelji v točki o IMV-ju zapisali o potrebi ponovnega celovitega preverjanja koncepta sanacije problema IMV-ja kot takšnega in način, kako ga je treba preveriti, upravičeno zapisano. Seveda morate vi in skupina, ki bi proučila razpravo delegatov, presoditi, ali sta takšna ocena in zahteva upravičeno postavljeni. Menim, da bi na ta način nekatere stvari še nekoliko bolj konkretizirali in jih tudi jasneje opredelili, mogoče pa tudi prispevali k razmišljanju tistih, ki bodo za potrebe kvalitetne sanacije združevali sredstva. Ne moremo pričakovati, da bo republiška Skupščina intervenirala z zakonom za zajemanje dohodka temeljnih organizacij za razreševanje vprašanj, ki so sicer zelo velikega družbenega pomena in ima ta problem tudi veliko težo, vendar je take narave, da so to značilni tržni gospodarski subjekti, ki se morajo ravnati po drugačnih principih kot pa nekatere infrastrukturne dejavnosti. To sem rekel zaradi tega, ker vidim edino rešitev problemov v tem, da če je kvaliteta sanacijskih programov dobra, potem se še nadalje intenzivno dela na združevanju sredstev. Če gre namreč za proizvodnjo, ki je nujno potrebna, potem se bodo verjetno tudi delavci drugih tovarn odločili za združevanje in pomoč, pa

tudi banke in v njih združena sredstva združenega dela, v mejah možnosti pa tudi skladi skupnih rezerv.

Rekel bi samo še nekaj besed o problemu predčasnega umika. Iz predloga naših sklepov ste lahko videli, da so ga v dosedanjih razpravah podprli, ker se to ena od oblik, ko se vzpostavljajo neposredne medsebojne zveze med organizacijami združenega dela, ne pa prek neke institucije, sistema vzajemnosti in solidarnosti, kot je to Sklad skupnih rezerv republike. Vendar je v predloženem sklepu v eni točki zelo jasno napisano, da je take predčasne umike mogoče na osnovi našega priporočila - seveda bo o tem dokončno odločil Sklad skupnih rezerv SR Slovenije - peljati s sočasnimi posegi v angažiranje skladov skupnih rezerv v organizacijah združenega dela, z angažiranjem bančnih sredstev in seveda tudi s politiko predčasnega umika sredstev take organizacije združenega dela iz občinskih rezervnih skladov.

Zdelo se mi je torej potrebno, da ob današnji razpravi in zaradi zaskrbljenosti, ki izhaja iz razprave ob tej točki dnevnega reda, opozorim na ta vprašanja, da bi potem lažje dopolnili in natančneje opredelili še kakšna vprašanja v predloženem besedilu sklepov.

Želi še kdo razpravljati? (Ne.) Če ne želi nihče, potem bi zbor obvestil, da imam dva pismena prispevka k tej točki dnevnega reda, in to iz občine Ptuj in občine Velenje, pri kateri ne gre za vprašanje Gorenja, temveč za vprašanje rekreacijskega centra Golte.

S tem zaključujem razpravo in prekinjam to točko dnevnega reda. Skupina, ki sem jo predlagal, pa naj se prosim čimprej opredeli do razprave in predlogov delegatov.

Prehajamo na 9 . t o č k o d n e v n e g a r e d a , to so volitve in imenovanja.

1. Predlog odloka o razrešitvi in izvolitvi nekaterih podpredsednikov in članov odborov Zbora združenega dela Skupščine SR Slovenije je predložila Komisija za volitve, imenovanja in administrativne zadeve.

Predlog odloka ste prejeli. Danes pa ste prejeli dopolnitev k predlogu odloka. S tem predlogu odloka predlagam naslednjo spremembo:

Pri Odboru za družbenoekonomski razvoj se popravi besedilo, in sicer se namesto besedila "se razrešijo" doda besedilo "se razrešita dolžnosti člana Vlado Borovinšek in Franc Vičar" in se doda besedilo "ter se ugotovi, da je umrl Milan Martinčič" in da je zaradi tega izpraznjeno mesto člana v tem odboru."

Želi o predlogu odloka o dopolnitvi kdo razpravljati? (Ne.) Če ne želi nihče, potem zaključujem razpravo in dajem na glasovanje predlog odloka o razrešitvi in izvolitvi nekaterih podpredsednikov in članov odborov Zbora združenega dela Skupščine SR Slovenije skupaj z dopolnitvijo k predlogu odloka.

Kdor je za, naj prosim glasuje! (107 delegatov glasuje za.) Je kdo proti? (Nihče.) Se je kdo vzdržal? (Nihče.)

Ugotavljam, da je predlog odloka o razrešitvi in izvolitvi nekaterih podpredsednikov in članov odborov Zbora združenega dela Skupščine SR Slovenije skupaj z dopolnitvijo sprejet z večino glasov.

S tem sta dolžnosti članov Odbora za družbenoekonomske odnose razrešena Božo Mrzлак in Andrej Naraločnik, izvoljena pa sta Marjan Kukman in Vlado Šuster.

V Odboru za družbenopolitični sistem je dolžnosti člana odbora razrešena Marija Čaša Trebežnik, izvoljena pa Erika Komljanec.

V Odboru za družbenoekonomski razvoj sta dolžnosti članov odbora razrešena Vlado Borovinšek in Franc Vičar, izvoljeni pa so Inge Krunič, Miljana Stanič in Miloš Piščanec.

V Odboru za finance je razrešen podpredsednik odbora Janez Štojs in član odbora Ervin Kerčmar, za podpredsednika je izvoljen Božidar Kaloper, za člana pa Alma Bernik.

V Odboru za stanovanjsko komunalna vprašanja in varstvo okolja so razrešeni dolžnosti članov odbora Marinka Božič, Nada Konrad in Miro Kret, za nove člane pa so izvoljeni Bojan Grom, Filip Jelen in Matija Bostič.

V Odboru za agrarno politiko je dolžnosti podpredsednika odbora razrešen Bojan Turk, dolžnosti članov odbora pa so razrešeni Janez Bedrač, Martin Kržan, Alojz Matjan, Nevio Pucer, Jože Strnad in Terezija Štefančič, za podpredsednika odbora je izvoljen Janez Bratkovič, za člane odbora pa so izvoljeni Jože Bešvir, Franc Hanžič, Franko Pečar, Albin Potisk, Vlado Šafranko, Martin Šetinc in Josip Žitnik.

2. Predlog odloka o razrešitvi in izvolitvi predsednika Komisije Skupščine SR Slovenije za narodnosti ter o razrešitvi in izvolitvi nekaterih članov komisij Skupščine SR Slovenije je predložila Komisija za volitve, imenovanja in administrativne zadeve.

V predlogu odloka predlagam naslednje spremembe.

V II. poglavju predloga odloka se med predlaganimi spremembami o sestavi Komisije za vprašanja borcev NOV (stran 2) in v sestavi Komisije za spremljanje izvajanja zakona o združenem delu (stran 3) namesto besedila "se razreši" uporabi besedilo: "se ugotavlja:

- da je član Komisije za vprašanja borcev NOV Tomaž Mislej umrl in da je bilo zaradi tega izpraznjeno mesto člana v tej komisiji;

- da je član Komisije za spremljanje izvajanja zakona o združenem delu Boris Pavlin umrl in da je bilo zaradi tega izpraznjeno mesto člana v tej komisiji.

Glede na odločitev v Družbenopolitičnem zboru predlagam še tole spremembo v predlogu odloka:

"V Komisiji za spremljanje izvajanja zakona o združenem delu se razreši dolžnosti člana Ciril Ribičič in namesto njega izvoli za člana Francka Herga".

Želi o tem predlogu kdo razpravljati? (Ne želi.) Potem zaključujem razpravo in dajem na glasovanje predlog odloka o razrešitvi in izvolitvi predsednika Komisije Skupščine SR Slovenije za narodnosti ter o razrešitvi in izvolitvi nekaterih članov komisij Skupščine SR Slovenije skupaj s predlaganimi spremembami.

Kdor je za, naj prosim glasuje! (111 delegatov glasuje za.) Je kdo proti? (Nihče.) Se je kdo vzdržal? (Nihče.)

Ugotavljam, da je predlog odloka o razrešitvi in izvolitvi predsednika Komisije Skupščine SR Slovenije za narodnosti ter o razrešitvi in izvolitvi nekaterih članov komisij Skupščine SR Slovenije s predlaganimi spremembami soglasno sprejet. S tem so razrešeni in izvoljeni vsi, ki so navedeni v predlogu odloka.

3. Predlog sklepa o razrešitvi in imenovanju predsednika in članov v nekaterih medzborovskih skupinah delegatov je predložila Komisija za volitve, imenovanja in administrativne zadeve.

Predlog sklepa ste prejeli. Želi o predlogu sklepa kdo razpravljati? (Ne.) Če ne želi nihče, potem zaključujem razpravo in dajem predloženi sklep na glasovanje.

Kdor je za, naj prosim glasuje! (112 delegatov glasuje za.) Je kdo proti? (Nihče.) Se je kdo vzdržal? (Nihče.)

Ugotavljam, da je predlog sklepa o razrešitvi in imenovanju predsednika in članov v nekaterih medzborovskih skupinah delegatov soglasno sprejet.

S tem so razrešeni in imenovani predsedniki in člani medzborovskih skupin delegatov, ki so navedeni v predloženem odloku.

4. Predlog odloka o imenovanju predsednika in članov Strokovnega sveta SR Slovenije za vzgojo in izobraževanje je prav tako predložila Komisija za volitve, imenovanja in administrativne zadeve na predlog predsedstva Republiške konference SZDL.

Predlog odloka ste prejeli. Želi o predlogu odloka kdo razpravljati? (Nihče.) Dajem na glasovanje predlog odloka o imenovanju predsednika in članov Strokovnega sveta SR Slovenije za vzgojo in izobraževanje.

Kdor je za, naj prosim glasuje! (111 delegatov glasuje za.) Je kdo proti? (Nihče.) Se je kdo vzdržal? (En delegat.)

Ugotavljam, da je predlog odloka o imenovanju predsednika in članov Strokovnega sveta SR Slovenije za vzgojo in izobraževanje z večino glasov sprejet. S tem so za predsednika in člane Strokovnega sveta SR Slovenije za vzgojo in izobraževanje imenovani kandidati, navedeni v predloženem odloku.

5. Predlog odloka o razrešitvi sodnika Višjega sodišča v Celju je prav tako predložila Komisija za volitve, imenovanja in administrativne zadeve.

Predlog odloka ste prejeli. Želi o predlogu odloka kdo razpravljati? (Ne.) Zaključujem razpravo in dajem predlog odloka o razrešitvi sodnika Višjega sodišča v Celju na glasovanje.

Kdor je za, naj prosim glasuje! (113 delegatov glasuje za.) Je kdo proti? (Nihče.) Se je kdo vzdržal? (Nihče.)

Ugotavljam, da je predlog odloka o razrešitvi sodnika Višjega sodnika v Celju soglasno sprejet. S tem se magister Ludvik Vidmar z 31. avgustom 1984 razreši dolžnosti sodnika Višjega sodišča v Celju.

Prehajamo na 1 o . t o č k o d n e v n e g a r e d a , to so pobude, predlogi in vprašanja delegatov.

Pri tej točki dnevnega reda obravnavamo tudi analizo o delovanju temeljnega, posebnega republiškega oziroma pokrajinskega in posebnega občinskega prometnega davka. Analiza je predložena v skladu s sklepom zbora o obravnavi predloga zakona o posebnem republiškem davku od prometa proizvodov in od plačila za storitve ter o načinu, po katerem občani in zasebne pravne osebe obračunavajo in plačujejo davek od prometa proizvodov in storitev.

Analizo je obravnaval Odbor za finance in ste prejeli njegovo mnenje. Prejeli ste tudi pobudo Splošnega združenja gradbeništva in industrije gradbenega materiala za spremembo in dopolnitev navedenega zakona. Danes ste prejeli tudi pobudo iz občine Laško in občine Ljubljana šiška glede prometnega davka za pivo.

Želi o navedenih gradivih kdo razpravljati? (Ne.) Če ne želi nihče, potem zaključujem razpravo in na podlagi predloga Odbora za finance predlagam zboru tale sklep:

Izvršni svet Skupščine SR Slovenije naj prouči, za katere vrste proizvodov in storitev bi bilo mogoče v najkrajšem času znižati tarife posebnega prometnega davka oziroma katere proizvode bi bilo mogoče celo oprostiti plačevanja teh davkov ter na tej podlagi predložiti Skupščini SR Slovenije spremembe ustreznih predpisov.

Pri tem naj Izvršni svet upošteva stališča delovnih teles Skupščine in zbora, pripombe, ki jih navaja Splošno združenje gradbeništva in Industrija gradbenega materiala Slovenije ter skupine delegatov iz občine Laško in Ljubljana šiška. Želi o tem sklepu kdo razpravljati? (Ne.) Če ne želi nihče, potem zaključujem razpravo in dajem sklep na glasovanje.

Kdor je za, naj prosim glasuje! (111 delegatov glasuje za.) Je kdo proti? (Nihče.) Se je kdo vzdržal? (Nihče.)

Ugotavljam, da je zbor predlagani sklep soglasno sprejel.

Praden preidemo na delegatska vprašanja in pobude, bo predstavnik Samoupravne interesne skupnosti SR Slovenije za ekonomske odnose s tujino tovariš Ferdo Papič, predsednik Odbora za pospeševanje izvoza pri Republiški skupnosti za ekonomske odnose s tujino in direktor Soškega gozdnega gospodarstva Tolmin poročal zboru o razdelitvi sredstev za spodbujanje izvoza v letu 1983.

Ta naloga izhaja iz sklepa zbora, sprejetega na seji dne 28.3.1984. Poročilo je strogo zaupne narave, zato obveščam predstavnike sredstev javnega obveščanja, da se ravnajo v skladu s 43o. členom poslovnika Skupščine SR Slovenije.

Mislím, da na osnovi te informacije lahko zboru predlagam sklep, ki se glasi:

Zbor združenega dela Skupščine SR Slovenije sprejema na znanje poročilo Samoupravne interesne skupnosti za ekonomske odnose s tujino SR Slovenije o razdelitvi sredstev za spodbujanje izvoza v letu 1984 in v prvem polletju 1984 in ugotavlja, da je s tem uresničen sklep zbora z dne 28. marca 1984.

Želio predloženem sklepu in informaciji kdo razpravljati? (Nihče.) Če ne želi nihče razpravljati, potem zaključujem razpravo in dajem predloženi sklep na glasovanje.

Kdor je za, naj prosim glasuje! (108 delegatov glasuje za.) Je kdo proti? (Nihče.) Se je kdo vzdržal? (En delegat.)

Ugotavljam, da je predloženi sklep sprejet z večino glasov.

Danes so predložili delegatska vprašanja oziroma pobude delegati skupine delegatov iz občine Kranj, skupine delegatov iz občine Domžale, gospodarsko področje, skupine delegatov iz občine Radlje ob Dravi, skupina delegatov za obrtno področje iz občine Domžale in skupina delegatov iz 28. okoliša Trbovlje ter Ljubljana šiška. Razen Ljubljane šiška smo vsa delegatska vprašanja oziroma pobude razmnožili in jih imate na klopi. Menim, da ni potrebno, da jih delegati tukaj berejo, razen seveda, če kdo to želi. K razpravi sta se prijavi- la dva delegata, in sicer tovariš Jurij Premelč iz Kranja in tovarišica Ada Čad. Želita prebrati delegatski vprašanja? (Ne.) Vprašanja in pobude bomo poslali predlagatelju. Delegatsko vprašanje delegatov iz občine Ljubljana šiška nismo mogli razmnožiti, ker je besedilo že fotokopirano. Posredovali ga bomo Izvršnemu svetu, vendar če želi delegat s tega področja prebrati to delegatsko vprašanje oziroma pobudo, lahko to stori! (Ne.) Kot rečeno, posredovali ga bomo Izvršnemu svetu, tako da bomo dobili odgovor na naslednji seji.

Želi še kdo postaviti delegatsko vprašanje oziroma dati pobudo? (Ne.) Če ne želi nihče, potem zaključujem to točko dnevnega reda.

Obveščam vas tudi, da smo pri točkah dnevnega reda, kjer smo sprejemali skupne in končne odločitve, usklajeni z Zborom občin in Družbenopolitičnim zborom.

Predlagam 10 minut odmora.

(Seja zbora je bila prekinjena ob 15.25 uri in se je nadaljevala ob 15.30 uri.)

Predsednik M a r t i n M l i n a r : Nadaljujemo sejo zbora.

Vračamo se na 3. točko dnevnega reda, to je na poročilo o obsegu, vzrokih in načinu pokrivanja izgub, izkazanih v zaključnih računih za leto 1983.

Prosim tovariša Bernarda Krivca, da poroča o spremembah in dopolnitvah, ki jih je sprejela skupina delegatov k predloženemu sklepu.

B e r n a r d K r i v e c : Tovariš predsednik, tovarišice in tovariši delegati! Delovna skupina je proučila široko in bogato razpravo s tem, da moram uvodoma povedati, da se nismo odločili, da bi vnašali v sklepe posamezne organizacije tako Rudnik Mežica, Železarno Jesenice in podobno, ker Zbor združenega dela, kar je že povedal tovariš predsednik, sprejema informacije, daje pripombe in predloge, ne more pa sprejemati nekih verifikacij ali odločitev ali pa zadolževati neke posebne institucije, ki so samostojne in samoupravne za razreševanje nekaterih problemov.

Vsi se strinjamo, da je problem izgub čedalje težji in čedalje bolj resen. Danes je republiški sekretar za finance tovariš Rudi Šepič, član Izvršnega sveta, povedal, kar je tudi napisano v gradivu, da se po antiinflacijskem programu predvideva umik skladov družbenopolitičnih skupnosti za rezerve. Po tem programu, kolikor je nam znano, naj bi zgubo pokrivali predvsem tisti, ki so poslovno povezani. Ali bo prišlo do tega delno ali v celoti, ne vemo, vendar v naslednjih letih se bo verjetno kaj zgodilo. To pomeni, da bo problem izgub še toliko težji in da bo razreševanje izgub zahtevalo mnogo več resnosti in odgovornosti. Sedaj se večkrat ugotavlja tako, da takoj ko enkrat pride do izgube, ni več to problem tistega kolektiva, ki je izgubo ustvaril, zlasti če je visoka.

Verjetno pa bo največ problemov glede verifikacije sanacijskih programov. Sedaj se ugotavlja, da nekateri programi niso bili uspešni in najbrže bo največja odgovornost na vseh tistih, ki bodo programe izdelali in tudi verificirali. Namreč tisti program, glede katerega je vprašljivo, ali se ga še splača sanirati ali ne - večkrat se zgodi, da je tak program, da se ne splača - pomeni, da bo v tem primeru angažiranih ogromno sredstev za slab učinek ali pa slab rezultat. Ko bomo razpravljali o planu za naslednje leto, se bomo morali prav gotovo dobro opredeliti, za katere stvari bodo še sredstva na razpolago. V Odboru za finance Zbora združenega dela smo o tem že večkrat razpravljali, in sicer, da je potrebno izdelati bilanco, s kolikšnimi sredstvi razpolagamo in kaj bomo lahko s tem pokrili oziroma kaj bomo lahko investirali. Pri vsem tem moramo upoštevati še tečajne razlike in vrsto drugih problemov, tako da za vse ne bo denarja. Prav zaradi tega želimo poudariti, da bo še toliko bolj nujna odgovornost, koliko in za katere sanacije je upravičeno angažirati sredstva, ne glede na to, ali so sedaj v dohodkovnem povezovanju ali so to bančna ali katerakoli druga sredstva.

Sedaj bi prebral pripombe, za katere smo menili, da so nujne:

V prvem odstavku 1. točke predlagamo, da se za besedama "leto 1983" besedilo dopolni z naslednjim: "in uvodno besedo predstavnika Izvršnega sveta Skupščine SR Slovenije".

Drugi odstavek drugega odstavka 1. točke se spremeni tako, da se glasi: "Zlasti je zaskrbljujoče dejstvo, da se pojavljajo izgube v nekaterih organizacijah združenega dela, ki doslej niso imele izgub in da nekatere organizacije združenega dela, ki so imele izgube že sedaj, poslujejo tudi v letu 1984 z nezmanjšanimi izgubami, kar kaže ob zaostrenih gospodarskih razmerah, da v teh organizacijah niso storili vsega za zmanjšanje in odpravo izgub iz tekočega poslovanja".

Za drugim odstavkom se doda novo besedilo, ki se glasi: "Obseg in žarišča izgub že resno ogrožajo nadaljnji tehnološki in družbenoekonomski razvoj slovenskega gospodarstva in njegovo strukturno prilagajanje potrebam domačega in tujega trga. Na ta način zaostaja tudi celotna dohodkovna učinkovitost združenega dela. Zato Zbor združenega dela zahteva, da se že nekaj let znana žarišča izgub razčistijo in rešitve čimprej opredelijo, najpozneje pa do konca junija 1985". Torej, ko bomo sprejemali srednjeročni plan za naslednje obdobje.

V 5. točki na 2. strani se v zadnjem odstavku za besedama: "pokrivanje izgub" doda naslednje besedilo: "tudi organizacije združenega dela, ki so ..."

V 8. točki se besedilo spremeni tako, da se glasi: "V zvezi z izgubami in njihovim pokrivanjem v IMV Novo mesto zbor poudarja, da naj poslovodni in strokovni delavci te organizacije in samoupravni organi vložijo ..."

Za 10. točko naj se doda 11. točka, ki se glasi: "Zbor združenega dela

priporoča Gospodarski zbornici Slovenije, Zvezi sindikatov Slovenije in Izvršnemu svetu Skupščine SR Slovenije, da proučijo potrebo po spremembi predpisov, ki bodo omogočali izplačilo osebnih dohodkov v skladu z uresničevanjem sanacijskih programov."

To so pripombe, za katere je skupina menila, da jih je potrebno upoštevati.

Predsednik M a r t i n M l i n a r : Tovariš Krivec! Ali nisi k 6. točki zadnji stavek drugega odstavka pozabil povedati, da predlagate, da se le-ta črta? Besedilo se glasi: "proučiti je tudi možnosti združevanja sredstev občinskih skladov skupnih rezerv ..."

B e r n a r d K r i v e c : To se črta!

Predsednik M a r t i n M l i n a r : Naj še enkrat ponovim, črta se zadnji stavek drugega odstavka 6. točke, ki se glasi: "Proučiti je treba možnosti združevanja sredstev občinskih skladov skupnih rezerv v primerih, ko niso uporabljena za pokrivanje izgub v lastni sredini".

Želi o poročilu skupine kdo razpravljati? (Nihče.) Če ne želi nihče razpravljati, potem zaključujem razpravo in dajem predlog sklepa z dopolnitvami skupine na glasovanje.

Kdor je za, naj prosim glasuje! (93 delegatov glasuje za.) Je kdo proti? (4 delegati.) Se je kdo vzdržal? (En delegat.)

Ugotavljam, da je predloženi sklep skupaj z dopolnitvami, ki jih je predložila skupina delegatov, sprejet z večino glasov.

S tem smo končali to točko dnevnega reda in hkrati tudi dnevni red današnje seje. Zaključujem sejo ter se vam zahvaljujem za udeležbo.

(Seja zбора je bila končana ob 16.40 uri.)

Sejni zapisi
9. sklic (1982 -1986)

št. **18**